

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO**

LETNO POROČILO O OPAZOVALNO NAPOVEDOVALNI DEJAVNOSTI V LETU 2021

Naročnik:

**MKGP, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
Sektor za zdravje rastlin in rastlinski semenski material;
Dunajska 22, 1000 Ljubljana**

Izvajalec:

**Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
Šmihelska c. 14, 8000 Novo mesto**

Št. zadeve: NO / 2022

V Novem mestu, 15.02.2022

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO**

Šmihelska c. 14, 8000 Novo mesto

tel: 0038673730570, fax: 0038673730590

e-pošta: tajinstvo@kgzs-zavodnm.si ; splet: www.kmetijskizavod-nm.si

Zadeva: **LETNO POROČILO O OPAZOVALNO
NAPOVEDOVALNI DEJAVNOSTI ZA LETO 2021**
Izvajanje opazovalno – napovedovalne dejavnosti za območje Dolenjske,
Posavja in Bele krajine

Naročnik: **MKGP,
Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR)
Dunajska 22, 1000 Ljubljana**

Izvajalec: **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije,
Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
Šmihelska c. 14, 8000 Novo mesto**

Pravna podlaga: Strokovne naloge zdravstvenega varstva rastlin so se izvajale na podlagi:
Koncesijske pogodbe o izvajanju nalog javne službe zdravstvenega varstva
rastlin št. C2337-14-000068 (iz 16.07.2014); Aneksa št. 11 h koncesijski
pogodbi o izvajanju nalog javne službe zdravstvenega varstva rastlin (št. 2337-
14-000068) iz 05.03.2021; Programa strokovnih nalog s področja
zdravstvenega varstva rastlin za leto 2021 št. U3430-67/2020/2 z dne
16.02.2021.

Poročilo izdelali: **mag. Karmen Rodič, univ.dipl.ing.agr.
mag. Domen Bajec, univ.dipl.ing.agr.
Peterlin Andreja, dipl.ing.agr. in hort.,
Bambič Franci**

Izdal: **Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto**
Leto izdaje: **2022**

Odgovorni nosilec:
mag. Domen Bajec, univ.dipl.ing.agr.

Direktor:
Damijan Vrtnin, univ.dipl.ing.agr.

KAZALO:

1. UVOD	7
Pravna podlaga za izvajanje opazovalno napovedovalne dejavnosti.....	7
Predstavitev območja KGZS – Zavoda Novo mesto.....	8
Izpolnitev ciljev nalog glede na letni program dela.....	8
2. METODE DELA IN MATERIALI	10
Sodelujoči sodelavci in ostali izvajalci.....	10
Stanje in delovanja sistema merilnih postaj Adcon v letu 2021.....	11
Uvajanje novosti.....	14
3. VREMENSKE RAZMERE V LETU 2021	15
<i>Agrometeorološki pregled posebnosti leta 2021</i>	26
<i>Temperature 2021</i>	27
<i>Padavine 2021</i>	29
<i>Evapotranspiracija 2021</i>	31
<i>Sončno obsevanje 2021</i>	33
4. OPAZOVANJA IN NAPOVEDI V POLJEDELSTVU	34
<i>OPAZOVANJA POJAVOV V ŽITIH</i>	34
Fenološki razvoj žit.....	34
Žitna pepelovka (<i>Blumeria (Erysiphe) graminis</i> D.C.).....	44
Pšenična listna pegavost (<i>Septoria tritici</i> Desm.; <i>Mycosphaerella graminicola</i> Fuck.) in rjavenje pšeničnih plev (<i>Septoria nodorum</i> Berk.; <i>Leptosphaeria nodorum</i> Müller).....	44
Žitna progasta rja (<i>Puccinia graminis</i> Persoon.).....	44
Rženi listni ožig / ječmenov listni ožig (<i>Rhynchosporium secalis</i> [Oudem] J.J.Davi).....	44
Ječmenova mrežasta pegavost (<i>Pyrenophora teres</i> Drechsl.).....	45
<i>Fusarium</i> sp. na klasu.....	45
Ramularijska pegavost ječmena (<i>Ramularia collo-cygni</i> B. Sution Waller).....	45
Posebnosti: Ječmenova gola snet (<i>Ustilago nuda</i>).....	46
Rdeči žitni strgač (<i>Oulema melanopus</i> L.) in listne uši na žitih (<i>Sitobion avenae</i> F., <i>Rhopalosiphum padi</i> L., <i>Metopolophium dirhodum</i> Walk., <i>Schizaphis graminum</i> Rond.).....	46
<i>OPAZOVANJA POJAVOV V KROMPIRIŠČIH</i>	48
Fenološki razvoj krompirja.....	48
Krompirjeva plesen (<i>Phytophthora infestans</i> de Bary), črna listna pegavost krompirja (<i>Alternaria solani</i>).....	52
Koloradski hrošč (<i>Leptinotarsa decemlineata</i> Say).....	53
Listne uši na krompirju.....	54
<i>OPAZOVANJA POJAVOV V OLJNI OGRŠČICI</i>	55
Fenološki razvoj oljne ogrščice.....	55
<i>OPAZOVANJA POJAVOV V KORUZI</i>	58
Fenološki razvoj koruze.....	58
Koruzni hrošč (<i>Diabrotica virgifera virgifera</i> LeConte).....	61
<i>OPAZOVANJA POJAVOV V KRMNEM GRAHU</i>	65
Fenološki razvoj krmnega graha.....	65
<i>OPAZOVANJA POJAVOV V SOJI</i>	67
Fenološki razvoj soje.....	67

5. OPAZOVANJA IN NAPOVEDI V VRTNARSTVU.....70

Fenološki razvoj razhudnikovk	70
Južna plodovrtka (<i>Helicoverpa armigera</i>)	74
Koruzna vešča (<i>Ostrinia nubilalis</i>)	74
Paradižnikov molj (<i>Tuta absoluta</i>).....	75
Ostali škodljivi organizmi: listne uši (<i>Aphididae</i>), resarji (<i>Thrips spp.</i>) in stenice (<i>Heteroptera in Lygus pratensis</i>).....	76
Virusi na plodovkah (TSWV,)	76
OPAZOVANJA POJAVOV V BUČEVKAH	78
Fenološki razvoj bučevk.....	78
Pepelovka kumar (<i>Erysiphe polyphaga</i>) in kumarna plesen (<i>Pseudoperonospora cubensis</i>)	79
Listne uši (<i>Aphididae</i>) in stenice (<i>Heteroptera in Lygus</i>)	80
OPAZOVANJA POJAVOV V KRIŽNICAH	82
Fenološki razvoj križnic	82
Črna žilavka kapusnic (<i>Xanthomonas campestris</i>).....	84
Bolhači (<i>Phyllotreta sp.</i>)	84
Kapusova sovka (<i>Mamestra brassicae</i>)	85
Kapusov molj (<i>Plutella xylostella</i>).....	86
Kapusova hrčica (<i>Contarinia nasturtii</i>).....	88
Stenice (<i>Eurydema sp.</i>)	88
Mokasta kapusova uš (<i>Brevicoryne brassicae</i>), polži (<i>Limacidae</i>), repni belin (<i>Pieris rapae</i>) in repna grizlica (<i>Athalia rosae</i>).....	89
OPAZOVANJA POJAVOV V ČEBULNICAH	91
Fenološki razvoj čebulnic.....	91
Porova zavrtalka (<i>Napomyza gymnostoma</i>)	94
Čebulna plesen (<i>Peronospora destructor</i>).....	95
Ostali škodljivi organizmi v čebulnicah: resarji (<i>Thrips spp.</i>) in listne uši (<i>Aphididae</i>)	95
Ostali pojavi pri čebulnicah: <i>Stemphylium vesicarium</i> , <i>Fusarium oxysporum f. cepae</i> in <i>Aceria tulipae</i>	95
OPAZOVANJA POJAVOV V FIŽOLU	98
Fenološki razvoj fižola	98
Koruzna vešča (<i>Ostrinia nubilalis</i>)	98
Listne uši (<i>Aphididae</i>), stenice (<i>Heteroptera</i>)	99
OPAZOVANJA POJAVOV V KORENJU	100
Fenološki razvoj korenja	100
SPLOŠNO PRISOTNE ŠKODLJIVE VRSTE V VRTNINAH	100

6. OPAZOVANJA IN NAPOVEDI V SADJARSTVU102

OPAZOVANJA POJAVOV V NASADIH JABLAN	102
Jablanov škrlup (<i>Venturia inaequalis</i> Wint).....	109
Jablanova pepelovka (<i>Podosphaera leucotricha</i> Ell. Et Ev.)	113
Nekroze na listih jablane, listne pegavosti in posledična defoliacija (<i>Marssonina coronaria</i> , <i>Alternaria</i> spp. <i>Colletotrichum</i> kompleks)	113
Sajavost in mušja pegavost plodov (<i>Gloeodes pomogena</i> in <i>Schizothyrium pomi</i> kompleksi)	113
Bakterijski ožig (<i>Pseudomonas spp.</i>)	113
Hrušev ožig (<i>Erwinia amylovora</i> [Burrill] Winslow et al.).....	113
Propadanje sadik jablane zaradi presežne vode v tleh / pokanje skorje na deblih sadnega drevja	114
Grenka pegavost.....	114
Rdeča sadna pršica (<i>Panonychus ulmi</i> Koch.).....	114
Navadna pršica (<i>Tetranychus urticae</i> Koch.).....	114
Zelena jablanova uš (<i>Aphis pomi</i> de Geer).....	114

Jablanova uš šiškariča (<i>Dysaphis devector</i> Walker)	115
Krvava uš (<i>Eriosoma lanigerum</i> Hausmann)	115
Jablanova mokasta uš (<i>Dysaphis plantaginea</i> Passerini)	115
Jablanova bolšica (<i>Cacopsylla mali</i> Schmidtberger).....	115
Jablanov cvetožer (<i>Anthonomus pomorum</i> L.).....	116
Jabolčna grizlica (<i>Hoplocampa testudinea</i> Klug.)	116
Jabolčni zavijač (<i>Cydia pomonella</i> L. sin <i>Carpocapsa</i> p., <i>Laspeyresia</i> p.).....	116
Breskov zavijač (<i>Cydia molesta</i> Busck) v nasadih jablane:	123
Zavijači vrste <i>Pammene rhediella</i> v nasadih jablane	129
Češpljev zavijač (<i>Cydia funebrana</i> Treitsche) v nasadih jablane.....	129
Ostale vrste zavijačev: pasasti sadni lupinar (<i>Pandemis heparana</i> Denis & Schiffermüller), sadni zavijač (<i>Adoxophyes orana</i> Fischer v. Röslerstamm), rjavi sadni lupinar (<i>Archips podana</i> Scopoli), rjavi šipkov zavijač (<i>Archips rosana</i> L.),... ..	129
Sadni listni duplinar (<i>Leucoptera scitella</i> Zell.).....	130
Sadni listni sitar (<i>Phyllonorycter blancardella</i> F.).....	130
Jablanova sklenokrilka (<i>Synanthedon myopaeformis</i>)	130
Ameriški kapar (<i>Diaspidiotus perniciosus</i> sin, <i>Quadraspidiotus perniciosus</i> Comst).....	130
Vrtni zavrtač (<i>Anisandrus dispar</i> F.).....	131
Medeči škržat (<i>Metcalfa pruinosa</i>)	131
OPAZOVANJA POJAVOV V NASADIH HRUŠK	132
Bakterijski ožig (<i>Pseudomonas</i> spp.).....	133
Hrušev ožig (<i>Erwinia amylovora</i> [Burrill] Winslow et al.).....	133
Hruševa bolšica (<i>Cacopsylla pyri</i> Linnaeus).....	133
Hrušev zavijač (<i>Cydia pyrivora</i>)	133
Hrušev brstožer (<i>Anthonomus pyri</i> Kollar)	134
OPAZOVANJA POJAVOV V NASADIH KOŠČIČARJEV	135
Breskova kodravost (<i>Taphrina deformans</i> [Berk.] Tul.).....	135
Breskov škrlup (<i>Venturia carpophila</i> E.E. Fisher).....	136
Navadna sadna gniloba na breskvi (<i>Monilinia fructigena</i> (Aderhold & Ruhland) Honey).....	136
Breskov zavijač (<i>Grapholita molesta</i> Busck sin. <i>Laspeyresia molesta</i> , <i>Cydia molesta</i> Busck).....	136
Breskov molj (<i>Anarsia lineatella</i> Zeller)	140
Ostali pojavi v nasadih koščičarjev	141
OPAZOVANJA POJAVOV V NASADIH LUPINARJEV	141
Orehova muha (<i>Rhagoletis completa</i> Cresson)	141
Bakterijska obolenja v nasadih orehov	141

7. OPAZOVANJA IN NAPOVEDI V VINOGRADNIŠTVU102

Peronospora vinske trte (<i>Plasmopara viticola</i> Berk. et Curt).....	149
Oidij ali pepelovka vinske trte (<i>Uncinula necator</i> [Schwein.] Burrill)	149
Črna pegavost vinske trte (<i>Phomopsis viticola</i> [Schwein.] Burrill)	149
Črna grozdna gniloba (<i>Phyllosticta ampellicida</i> (Engelm.) Aa 1973 sin <i>Guignardia bidwellii</i>)	149
Rdeči listni ožig vinske trte (<i>Pseudopeziza tracheiphilla</i> Muell. et Thurg.)	149
Siva grozdna plesen (<i>Botryotinia fuckeliana</i> [de Bary] Whetzel)	149
Kisla gniloba	150
Bolezni lesa vinske trte: Kap vinske trte / esca in Petrijeva bolezen (kompleksi gliv: <i>Formitiporia punctata</i> (Fr.) Murrill, <i>Phaeomoniella chlamydospora</i> W. Gams, Crous, M.J. Wingf. & Mugnai, <i>Phaeoacremonium aleophilum</i> W. Gams, Crous, M.J. Wingf. & Mugnai, <i>P. chlamydosporum</i> ,...).....	150
Fitotoksičnost na listih vinske trte zaradi neprimerne uporabe fitostimulatorjev	150
Križasti grozdni sukač (<i>Lobesia botrana</i> D.&Sch.) in pasasti grozdni sukač (<i>Eupoecilia ambiguella</i> Hbn. sin <i>Clysia ambiguella</i>).....	150

Gosenice metuljev sovk vrst (<i>Noctua comes</i> Huebner, <i>Noctua fimbriata</i> Schreber).....	158
Pršice trsne kodravosti (<i>Calipitrimerus vitis</i> Nal., <i>Eryophies vitis</i> Pgst.) in rdeča sadna pršica (<i>Panonychus ulmi</i> Koch.).....	158
Podlubniki (Scolytidae) vrste <i>Xylosandrus germanus</i> na vinski trti.....	158
Ameriški škržat (<i>Scaphoideus titanus</i> Ball.)	158
Plodova vinska mušica (<i>Drosophila suzukii</i>)	162
8. INTEGRIRANO VARSTVO RASTLIN.....	163
8.1 Problematika zatiranja listnih uši in krvave uši v nasadih jablane.....	163
8.2 Vrednotenje varstva kapusnic pred škodljivimi vrstami žuželk z uporabo protiinsektne mreže	178
8.3 Glivične bolezni na sadikah in v nasadih šparglja	187
8.4 Črna žilavka kapusnic	187
9. RAZPRAVA IN ZAKLJUČKI	189
10. PRILOGE	190
10.1 Meteorološki podatki za leto 2021	190
10.2 Podatki o ulovih škodljivih vrst metuljev na feromonske vabe.....	192
10.3 OBVESTILA	203
10.3.1 Obvestila za spletno stran FITO INFO.....	203

1. UVOD

Pravna podlaga za izvajanje opazovalno napovedovalne dejavnosti

Poročilo je pripravljeno na podlagi:

- Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (ZZVR-1) (Uradni list RS, št. 62/07-UPB2, 36/10 in 40/14-ZIN-B);
- Pravilnika o pogojih glede strokovne, prostorske in tehnične usposobljenosti laboratorijev za izvajanje laboratorijskih preiskav zaradi diagnostike škodljivih organizmov (Ur.L. RS, št. 82/02 in 131/03);
- Pravilnika o pogojih za opravljanje nalog zdravstvenega varstva po javnem pooblastilu (Uradni list RS, št. 110/05 in 36/07);
- Pravilnika o pogojih in načinu opravljanja javne službe zdravstvenega varstva rastlin (Uradni list RS, št. 34/06 in 36/07);
- Odločba o dodelitvi javnega pooblastila za opravljanje nalog zdravstvenega varstva rastlin (št. 3430-534/2008/5 z dne 02.06.2009 spremenjeno s št. 3430-534/2008/10 z dne 18.04.2012)
- Odločba o dodelitvi javnega pooblastila za opravljanje nalog zdravstvenega varstva rastlin (št. 3430-534/2008/5 z dne 02.06.2013 spremenjeno s št. 3430-534/2008/10)
- Odločbe o dodelitvi koncesije za izvajanje javne službe zdravstvenega varstva rastlin (št. 3430-660/2008/3; z dne 29.06.2009);
- Odločbe št. U014-12/2014/8 z dne 15.07.2014 o dodelitvi koncesije za izvajanje javne službe zdravstvenega varstva rastlin;
- Pogodbe št. 2337-21-000012 o izvajanju in financiranju strokovnih nalog s področja zdravstvenega varstva rastlin za leto 2021 (iz dne 02.03.2021);
- Koncesijske pogodbe o izvajanju nalog javne službe zdravstvenega varstva rastlin št. C2337-14-000068 (iz 16.07.2014);
- Aneksa št. 11 h koncesijski pogodbi o izvajanju nalog javne službe zdravstvenega varstva rastlin (št. 2337-14-000068) iz 05.03.2021;
- Programa strokovnih nalog s področja zdravstvenega varstva rastlin za leto 2021 št. U3430-67/2020/2 z dne 16.02.2021.
- Drugih podzakonskih predpisov in predpisov EU na področju zdravstvenega varstva rastlin

Predstavitev območja KGZS – Zavoda Novo mesto

Območje Kmetijsko gozdarskega zavoda Novo mesto obsega 19 občin ki jih pokrivajo izpostave zavoda v: Brežicah, Črnomlju in Metliki, Krškem, Novem mestu, Sevnici in Trebnjem. Skupna površina zemljišč je 160.084 ha. Od tega je približno v uporabi 47.767 ha kmetijskih površin. Površin z gozdom oz. zemljišča zaraščena z grmičevjem ali v zaraščanju je 112.317 ha. Območij z OMD je ~ 93% površin (149.399). Skupno število kmetijskih gospodarstev je 10.814, od tega 244 vključenih v ekološko kmetovanje.

Preglednica 1: Raba kmetijskih zemljišč na območju JV Slovenije po površinah v ha.

RABA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ NA OBMOČJU JV SLOVENIJE (ha)	
Kmetijska zemljišča v uporabi	47.767
Intenzivni/ekstenzivni sadovnjaki	2.654
Vinogradi/matičnjaki ¹	1.383
Ostali trajni nasadi ²	144
Njivske površine	13.147
Trajne rastline ³	14
Rastlinjaki ⁴	10
Travniki	30.415
Gozd, grmičevje, zemljišče v zaraščanju	112.317
OMD zemljišč	149.399
SKUPAJ	160.084

Vir: – RKG, 2020

Kmetijstvo igra na območju Dolenjske, Posavja in Bele Krajine pomembno vlogo. Razvoj posameznih panog je odvisen tudi od naravnih danosti ter tradicije kmetovanja. Na območju Posavja se tako intenzivno razvijata sadjarstvo in vinogradništvo, v ravninskem predelu Krškega polja in Brežic pa si poleg poljedelstva svojo pot utira še vrtnarstvo. Temu razvoju sledita tudi Dolenjska in Bela Krajina.

Izpolnitev ciljev nalog glede na letni program dela

Namen opazovalno napovedovalne dejavnosti je spremljanje pojava in razvoja gospodarsko pomembnih rastlinskih boleznih in škodljivcev, ki ovirajo pridelavo kmetijskih in drugih rastlin. Glede na njihovo pojavnost, vremenske razmere in razvoj gostiteljskih rastlin ugotavljamo stopnjo ogroženosti nasadov in posevkov, na kar opozarjamo pridelovalce oz. imetnike rastlin. Z opozorili in napotki jih usmerjamo k primernim varstvenim ukrepom, s katerimi ob upoštevanju pravil dobre kmetijske prakse, optimalne in odgovorne rabe fitofarmaceutskih sredstev in z različnimi tehnološkimi ukrepi, omejujejo širjenje škodljivih organizmov. Cilj teh aktivnosti je pridelava kakovostne in zdrave hrane ter skrb za ohranjanje naravnega okolja.

¹ Površina, zasajena z matičnimi rastlinami, namenjena za pridelavo ključev podlag vinske trte

² Površina zasajena z eno ali več različnimi vrstami trajnih rastlin

³ Drevesnica, trsnica, zarodišče podlag, nasad matičnih rastlin, nasad okrasnih trajnih rastlin za vzgojo rezanega cvetja, trajna zelišča, trajne zelenjadnice

⁴ Steklenjaki in plastenjaki z močnejšo konstrukcijo in daljšo življenjsko dobo, v katerih se vzgajajo okrasne rastline, rezano cvetje, zelenjava, zelišča, matične rastline, podlage, sadike, jagode itd

Letni cilji in njihovo izpolnjevanje:

- *Zagotavljanje izvajanja opazovalno napovedovalne dejavnosti v zvezi s škodljivimi organizmi rastlin v sadjarstvu, vinogradništvu in poljedelstvu; evidentiranje izbruhov in spremljanje populacije škodljivih organizmov:*

V letu 2021 smo opazovalno napovedovalno dejavnost opravljali po predvidenem programu, za predhodno opredeljene škodljive organizme. Vsebinska obravnava posameznih škodljivih organizmov je predstavljena v nadaljevanju vključno z rezultati.

Evidentiranje izbruhov sledi posameznim zapisom bolezenskih stanj na poljedelskih kulturah, sadnem drevju in vinski trti. Tudi populacije škodljivcev smo sledili po metodologiji določeni v Poslovniku kakovosti Službe za varstvo rastlin na KGZS – Zavodu Novo mesto (opisani v SOP). Izvidi so grafično predstavljeni v okviru opisov posameznih škodljivih organizmov, z zapisom natančnih rezultatov spremljanj v prilogah.

Zastavljeni letni cilji so bili izpolnjeni v celoti.

- *Pravočasno in kakovostno informiranje pridelovalcev in usmerjanje le-teh k pravilni in varni rabi fitofarmaceutskih sredstev:*

Posredovanje informacij o pravilni in varni rabi FFS s strani Službe za varstvo rastlin na KGZS – Zavodu Novo mesto je usmerjeno prvenstveno preko informacijskega sistema FITO INFO. V letu 2021 smo na spletnem prehodu objavili skupno 94 obvestil za varstvo sadnega drevja (42), vinske trte (19), poljščin (12) in vrtnin (21). Obseg objavljenih obvestil je v primerjavi z lanskim letom ostal na enaki ravni. Rahlo zmanjšanje obvestil za sadjarstvo in vinogradništvo ter povečanje obvestil za varstvo vrtnin.

Tekoča obvestila se objavljajo še na spletni strani KGZS Zavoda Novo mesto (<http://www.kmetijskizavod-nm.si/>), vseh lokalnih radijskih postajah (Radio Sraka, Studio D, Radio Krka,...), drugih javnih medijih ter prek strokovnih predavanj iz teme varstva rastlin, KOPOP predavanjih, demonstracijah ter delavnicah. Obvestila se načelom pripravljajo in objavljajo 1 – 2 × tedensko. Prejemanje obvestil je omogočeno tudi preko e-pošte in SMS sporočil. Posebna obvestila za zaščito gojenih rastlin – zlasti trajnih nasadov pripravljamo tudi ob vsakokratnih pojavih neurja s točo.

Zbiranje in vnos podatkov spremljanja škodljivih organizmov in fenoloških faz rastlin se je med letom 2021 kljub epidemiji covid-19 opravljalo tekoče. S tem se je omogočalo nemoteno delovanje prognostičnih modelov, ki so večinoma še v izgradnji in hkrati zagotavljalo ažuren centralen vpogled.

Zastavljeni letni cilji so bili izpolnjeni v celoti.

2. METODE DELA IN MATERIALI

Sodelujoči sodelavci in ostali izvajalci

Nosilec strokovne naloge:

Mag. Domen Bajec: vodenje, zbiranje in obdelava podatkov po posameznih metodah dela: nadzor škodljivih organizmov s smernicami EPPO, vizualne metode, otresanje vej, uporaba feromonov, uporaba računalniških modelov,...; kontrola in spremljanje podatkov iz agrometeoroloških postaj Adcon; vzdrževanje agrometeorološke mreže; priprava podatkov za objave in objave obvestil v javnih medijih ter spletni strani; laboratorijska diagnostika ...

Pokrivanje strokovnega področja varstva rastlin v sadjarsko, vinogradniških kulturah.

Izvajalci strokovne naloge:

Mag. Karmen Rodič: zbiranje in obdelava podatkov po posameznih metodah dela: nadzor škodljivih organizmov s smernicami EPPO, vizualne metode, otresanje vej, uporaba feromonov, uporaba računalniških modelov,...; kontrola in spremljanje podatkov iz agrometeoroloških postaj Adcon; vzdrževanje agrometeorološke mreže; priprava podatkov za objave in objave obvestil v javnih medijih ter spletni strani; vodenje baz podatkov, laboratorijska diagnostika....

Pokrivanje strokovnega področja varstva rastlin v poljedelskih in podpora v sadjarsko, vinogradniških kulturah.

Andreja Peterlin: zbiranje in obdelava podatkov po posameznih metodah dela: nadzor škodljivih organizmov s smernicami EPPO, vizualne metode, otresanje vej, uporaba feromonov, uporaba računalniških modelov; pomoč pri vzdrževanju agrometeorološke mreže,... Pokrivanje strokovnega področja varstva rastlin v hortikulturnih in vrtnarskih kulturah.

Franci Bambič: tehnična pomoč pri spremljanju pojava različnih škodljivih organizmov s štetjem in beleženjem škodljivcev ulovljenih na lovilne pasti ter štetjem izbruhanih spor glivičnih povzročiteljev bolezni. Vzdrževanje agrometeorološke mreže; kontrola in spremljanje podatkov iz agrometeoroloških postaj Adcon ter priprava podatkov za objave. pomoč pri izvajanju programa preiskav škodljivih (karantenskih) organizmov.

Ivica Imperl: Delo na strokovnih nalogah integriranega varstva rastlin ter uvajanje v opazovalno napovedovalno dejavnost z nalogami tehnične pomoči pri spremljanju pojava različnih škodljivih organizmov s štetjem in beleženjem škodljivcev ulovljenih na lovilne pasti ter štetjem izbruhanih spor glivičnih povzročiteljev bolezni. Priprava podatkov za objave. pomoč pri izvajanju programa preiskav škodljivih (karantenskih) organizmov.

Preglednica 2: Sodelavci v okviru Oddelka za kmetijsko svetovanje in zunanji sodelavci po posameznih izpostavah KGZS – Zavoda Novo mesto:

		IME IN PRIIMEK	LOKACIJA
BREŽICE	vinogradništvo	Milena Rožman	Bizeljsko
	sadjarstvo	Miha Pavkovič	Arnova Sela
	sadjarstvo	Mustar Alojz	Sp. Pirošica
KRŠKO	poljedelstvo	Jože Baznik	Brežice
	sadjarstvo	Martin Mavsar	Kline
	vinogradništvo	Jože Menič	Ravni
	vinogradništvo	Sabina Omerzu	Sremič
	vinogradništvo	Brence Andreja	Ravni
	poljedelstvo	Branka Radej-Koren	Poklek
	poljedelstvo	Mateja Strgulec	Kostanjevica na Krki
	vrtnarstvo	Natalija Pelko	Podbočje
	vrtnarstvo	Marija Levak	Raka
METLIKA	sadjarstvo	Matjaž Škof	Boldraž
	sadjarstvo	Katja Jakljevič	Metlika
ČRNOMELJ	vrtnarstvo	Darinka Slanc/Katja Jakljevič	Grabrovec
	vinogradništvo	Ana Bahor	Dobličje
	vinogradništvo	Jože Gosenca	Radovica

NOVO MESTO	sadjarstvo	Štefka Poglavec	Klevez in Brezovica
	sadjarstvo	Urška Cvelbar	Otočec
	vinogradništvo	Jernej Martinčič	Šentjernej
	vrtnarstvo	Mojca Hrovat	Šentjernej
	poljedelstvo	Kati Kregar	Novo mesto
SEVNICA	vinogradništvo	Ana Nuša Kunej	Zabukovje
TREBNJE	vrtnarstvo	Ana Nuša Kunej	Zabukovje
	sadjarstvo	Anton Zupančič	Rodine pri Trebnjem
	vinogradništvo	Anton Zupančič	Trebnje
	poljedelstvo	Sabina Lazič	Trebnje

Stanje in delovanja sistema merilnih postaj Adcon v letu 2021

Za namene zbiranja in analiziranja podatkov spremljanja Š.O. in fenoloških faz rastlin ter agrometeoroloških podatkov smo v bazo 'Prognoza' v okviru UVH APL od začetka pojava opazovanega Š.O., do konca vegetacijskega obdobja gojene rastline tekoče vnašali pridobljene podatke.

Pri analiziranju razvoja pogojev za gospodarsko pomembne škodljive organizme kot je jablanov škrlup, peronospora in oidij vinske trte, ameriški kapar, oz. karantenski hrušev ožig smo se poslužili prognostičnih modelov. Za pravilno delovanje agrometeorološkega sistema je bilo potrebno redno opravljati rutinske preglede Adcon naprav – s čiščenjem merilnih komponent. Servisi so potekali na lokacijah.

Preglednica 3: Pregled lokacij z vzdrževalnimi in servisnimi posegi na Adcon merilnih postajah v letu 2021.

Lokacija servisa:	Datum:	Opomba:
ARTIČE 42800	23.04.2021	Čiščenje in pregled delovanja senzorjev z A511.
	12.08.2021	Pregled in čiščenje naprave in senzorjev.
BLANCA 48319	31.03.2021	Postavitev TR1 senzorja na 50 cm; čiščenje senzorjev in postaje. Postavitev Metos postaje.
	02.06.2021	Odstranitev TR1 senzorja na 50 cm. Čiščenje senzorjev in postaje. Odstranitev METOS postaje.
BIZELJSKO 863816	26.04.2021	Menjava LW senzorja, COMBO senzorja; čiščenje senzorjev in testiranje delovanja senzorjev z A511.
	12.08.2021	Pregled in čiščenje naprave in senzorjev.
ČRNOMELJ (DOBLIČE) 859096	19.02.2021	Menjava dežemera in pregled delovanja senzorjev z A511.
	24.03.2021	Pregled in čiščenje senzorjev.
	10.08.2021	Čiščenje in pregled delovanja senzorjev.
DRAŠIČI 38741	24.03.2021	Čiščenje in pregled delovanja senzorjev z A511.
	10.08.2021	Čiščenje in pregled delovanja senzorjev.
KOSTANJEVICA NA KRKI 855712	16.04.2021	Menjava LW senzorja, postavitev dodatnega senzorja TR1 na 20 cm višine.
	07.07.2021	Pregled in čiščenje naprave in senzorjev.
OTOČEC 37169	27.05.2021	Menjava baterije in LW senzorja, čiščenje senzorjev in naprave, prestavitev naprave na začetek vrste, postavitev senzorjev na predpisano višino in smer neba.
SREMIČ 49592	26.04.2021	Pregled in čiščenje senzorjev.
	12.08.2021	Pregled in čiščenje naprave in senzorjev.
ŠENTJERNEJ 49205	16.04.2021	Menjava LW senzorja. Čiščenje in pregled delovanja senzorjev z A511.
	11.08.2021	Pregled in čiščenje naprave in senzorjev. Menjava senzorjev hitrosti in smeri vetra.
RODINE / TREBNJE 49195	02.06.2021	Pregled in čiščenje naprave in senzorjev.
	10.08.2021	Pregled in čiščenje naprave in senzorjev. Menjava solarnega panela in baterije.

Prognošična oprema:

Za izvajanje opazovalno napovedovalne dejavnosti je potrebna različna strojna, programska in druga oprema, ki omogoča meritve agrometeoroloških in bioloških parametrov ter zbiranje, analiziranje in dostopnost podatkov in meritev.

Za izvajanje opazovalno napovedovalne dejavnosti smo do 30. junija 2021 nabavili po programu predvideno sledečo prognošično opremo:

SEZNAM ADCON OPREME - PROGNOZA	Koda	Cena € / EM	Količina	Skupaj
Windsensor set PRO 10/2 z nosilcem in Y kablom	A200733010	1.478,79	1,00	
Vento 1 + nosilec	A200733281	606,31	1,00	
7 pin – 7 pin podaljšek 8m	A200800012	88,72	1,00	
križna alu objemka	A800000370	59,88	4,00	
			Skupaj:	2.597,92
Dobavitelj:		KronTelekom d.o.o.		
Evidenčna št. računa:		323		
Številka računa - dobavitelj:		1240		
Datum računa:		26.04.2021		
Zapadlost računa:		26.05.2021		

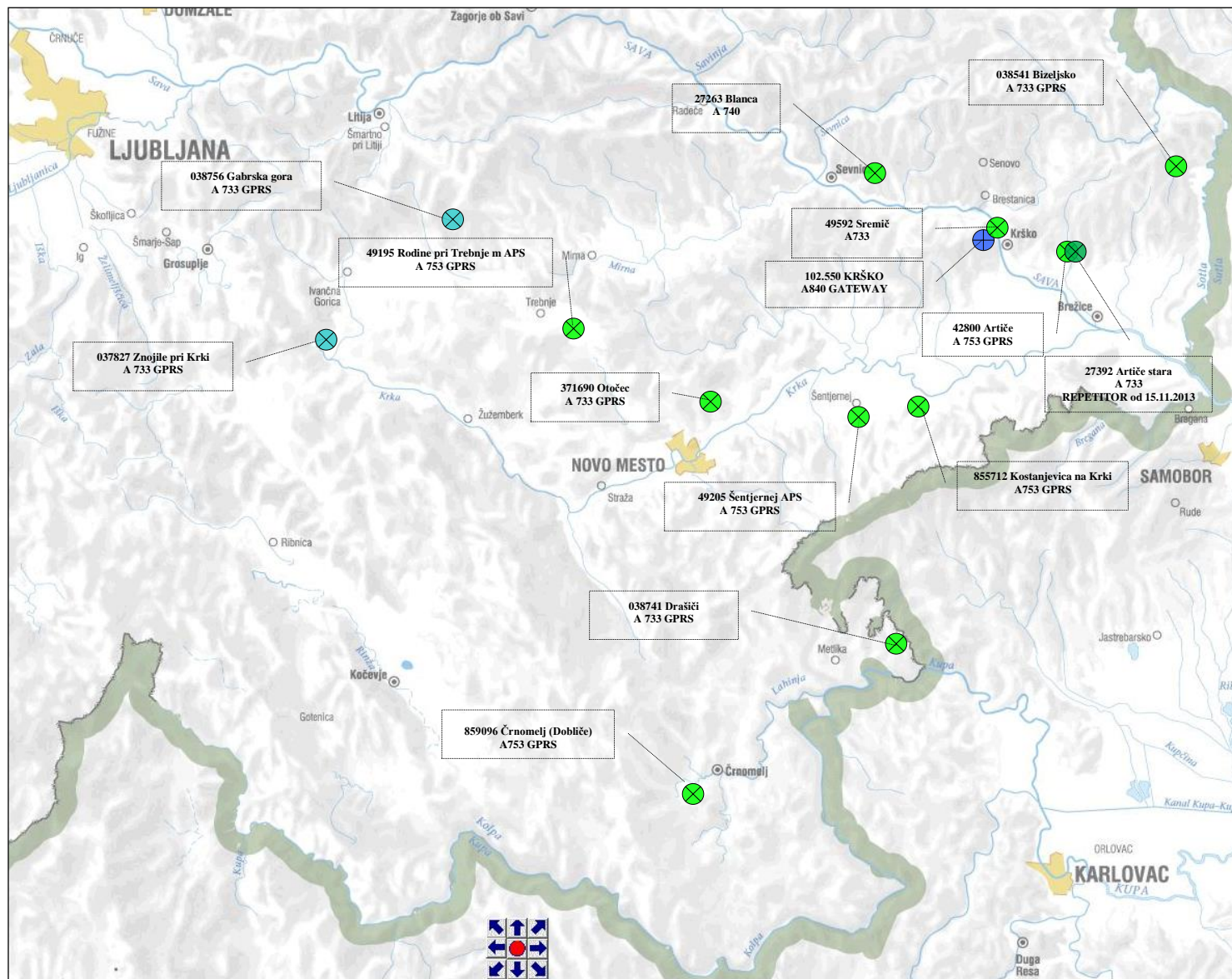
Zaradi zagotavljanja čim daljše garancije opreme, ki lahko čaka za rezervo na zalogi, smo naknadno, do 15. novembra 2021 nabavili še preostalo po programu predvideno prognošično opremo:

SEZNAM ADCON OPREME - PROGNOZA	Koda	Cena € / EM	Količina	Skupaj
RTU A764 oddaljena merilna postaja, serija 6, 3 G	A100764000	2.234,72	1	
WET senzor omočenosti lista, z nosilcem	A200733060	251,39	1	
zaščita pred pticami za dežemer RG1	A800000225	22,18	5	
robustna križna T Alu objemka Ø40 mm	A800000370	14,97	2	
			Skupaj:	2.659,61
Dobavitelj:		KronTelekom d.o.o.		
Evidenčna št. računa:		1020		
Številka računa - dobavitelj:		3687		
Datum računa:		12.11.2021		
Zapadlost računa:		13.12.2021		

Opravljena je bila tudi dodatna nabava opreme za vzdrževanje Adcon meteorološke opreme (ojačana sestavljiv drog, antena 430-470 MHz TNC, Quad band antena TNC, Solarni set, baterijski paket, tesnilo pokrova za A753, Y kabel 7 pin,...) v vrednosti 724,27 €.

V letu 2021 smo nadaljevali sodelovanje v okviru pilotnega projekta vzpostavitve sistema za *napoved oroševanja za zaščito sadovnjakov pred spomladansko pozebo*. Za obveščanje pridelovalcev v sadjarstvu glede napovedi zaščite pred pozebo/zmrzaljo uporabljamo obstoječi Agrometeorološki informacijski sistem UVHVVR z agrometeorološkimi postajami, ki so že v funkciji in na različnih kmetijskih lokacijah. Konfiguracijo senzorjev agrometeoroloških postaj proizvajalca ADCON vključenih v Agrometeorološki sistem ADCON smo nadgradili s senzorji za zračni tlak ter s pomočjo kompleksnih izračunov podali parametre: temperatura rosišča, temperatura mokrega termometra. Izračune smo preverili z dejansko izmerjenimi vrednostmi. Pri pozebi ima pomembno vlogo tudi veter, ki vpliva tako na izhlapevanje, kot tudi na samo izvedbo zaščite pred pozebo, zato smo dokupili tudi senzor za merjenje vetra.

Namestitev naprave iMetos in dodatne senzorje za Adcon postajo smo opravili 30.04.2021. To je bilo v obdobju, ko je ARSO že predvideval in napovedoval opazne padce temperatur. Stanje vlažnega senzorja smo vzdrževali redno in v času pozebe je sistem deloval brez posebnosti. Žal je padec temperatur na 07. in 08.04.2021 trajal predolgo in s prenizkimi temperaturami, da bi sadni nasadi in vinogradi preživeli brez hujših posledic.

LEGENDA:

- ⊗ delujoča avtomatska merilna postaja; naprava tipa A733/753 GPRS, oz. radijska A733
- ⊕ sprejemna postaja; A840
- ⊗ delujoča avtomatska merilna postaja; naprava tipa A733 GPRS; lastnik interesno društvo ali KIS

Slika 1: Karta regije (vir: Aplikacije FURS) s prikazom razporeditve in funkcij agrometeoroloških postaj Adcon ob zaključevanju leta 2021 na območju JV Slovenije.

Uvajanje novosti

V prakso opazovalno napovedovalne dejavnosti z uporabo Efos-ovih TrapView lovilnih pasti smo uvajali daljinsko zaznavanje škodljivih vrst metuljev.

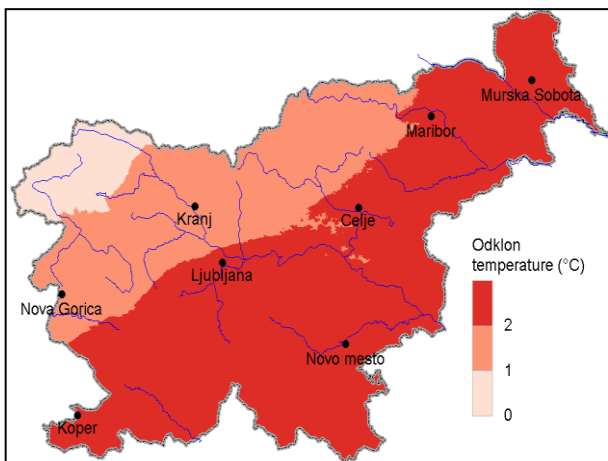
- V redni rabi smo imeli tri daljinske pasti s feromonskimi privabili.
- Že nekaj let zapored v vrtnarstvu preizkušamo tudi daljinske pasti tipa AURA, ki delujejo na UV LED svetlobo.
- Vzpostavitev prognostičnih spremljanj s pomočjo mobilne aplikacije ZumZum. Aplikacija je na voljo vsem opazovalcem in omogoča sprotno vnašanje podatkov na terenu, zajem slik in izvoz podatkov v Excel tabelo s pomočjo katere nato lažje prejete podatke obdelamo.

3. VREMENSKE RAZMERE V LETU 2021

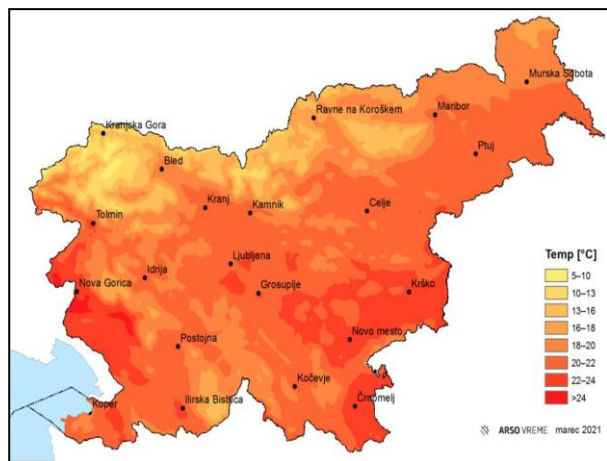
Meritve vremenskih parametrov (temperatura in padavine) na območju Posavja, Dolenjske in Bele Krajine se izvajajo na treh referenčnih lokacijah; v Novem mestu, Črnomlju in Bizeljskem. Za primerjavo podatkov se poslužujemo rezultatov dolgoletnega povprečja iz let 1981-2010. Meritve o številu ur sončnega obsevanja se izvaja le na meteorološki postaji v Novem mestu. Za vse tri merilne lokacije je pripravljen tudi izračun evapotranspiracije (v nadaljevanju ETP).

Zima

Decembar, januar in februar so meseci meteorološke zime. Na državni ravni je bila to že četrta zima zapored s povprečno temperaturo nad normalno. V zimi 2020/2021 je bilo več nadpovprečno toplih in nadpovprečno hladnih obdobij, prehodi med njimi pa so bili večkrat hitri. Nadpovprečno topli so bili vsi trije zimski meseci, najmanjši odklon je bil januarja, največji odklon pa je bil februarja. Dolgoletno povprečje je bilo preseženo povsod na območju JV Slovenije, presežek nad povprečjem obdobja 1981/82–2010/11 je bil v pretežnem delu države med 2 in 3 °C. Prav tako so bila tudi jutra v povprečju zime 2020/21 nadpovprečno topla. Največji odklon povprečne najvišje dnevne temperature je bil izmerjen na postaji Črnomelj (2,4 °C). Na številnih merilnih mestih po Sloveniji so bili med 24. in 26. februarjem zabeleženi temperaturni rekordi. 26. februarja je bilo v Novem mestu izmerjenih kar 22,7 °C.

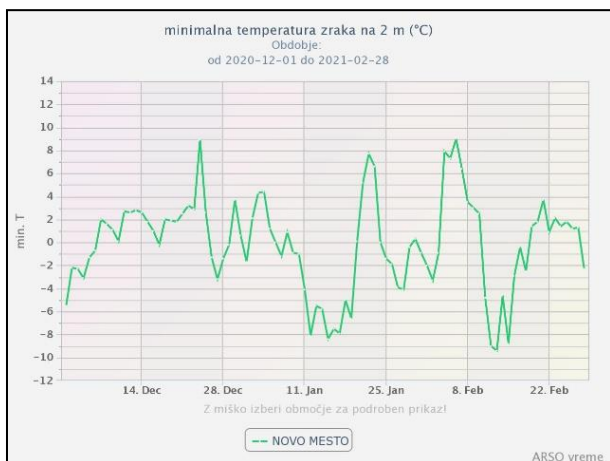

Slika 2: Odklon povprečne temperature zraka v zimi 2020/21 od povprečja 1981–2010 (Cegnar, 2021a).

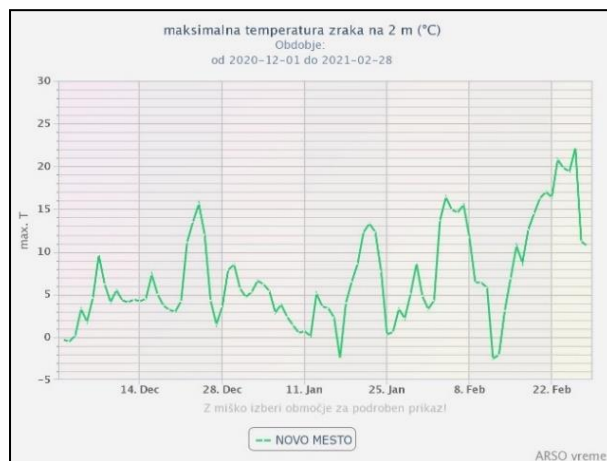

Slika 3: Zemljevid najvišje izmerjene temperature zraka med 22. in 27. februarjem na podlagi meritev meteoroloških postaj (Urad za meteorologijo in hidrologijo, 2021)

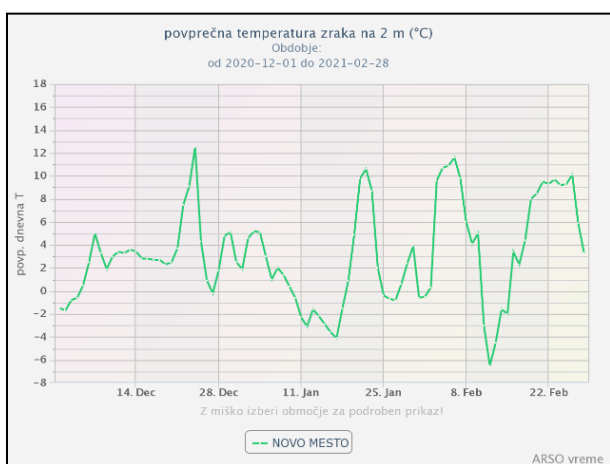
Tudi najnižja temperatura v zimi 2020/21 je bila izmerjena februarja. Najbolj mraz je bilo sredi februarja, in sicer v dneh od 12. do 17. februarja. Poleg povprečja je dober pokazatelj temperaturnih razmer tudi število dni s temperaturo pod izbranim pragom. Ledeni so dnevi, ko temperatura ves dan ostane pod lediščem. Ker postajajo zime vse milejše, so taki dnevi v zadnjih desetletjih postali redkejši, kot so bili v desetletjih sredi minulega stoletja. V Novem mestu je bilo v zimi 2020/2021 5 ledenih dni. Pogostejši kot ledeni dnevi so hladni dnevi. To so dnevi z najnižjo dnevno temperaturo pod lediščem, takih dni je bilo v Novem mestu 42.

Slika 4: Prikaz minimalnih temperatur zraka v Novem mestu (zima 2020/21) (vir: meteo.arso.gov.si)

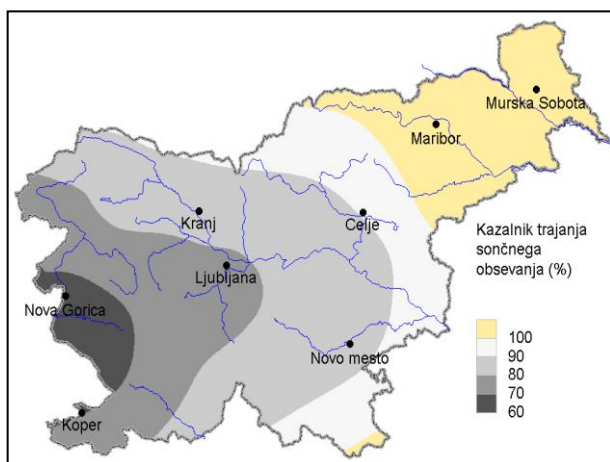

Slika 5: Prikaz maksimalnih temperatur zraka v Novem mestu (zima 2020/21) (vir: meteo.arso.gov.si)

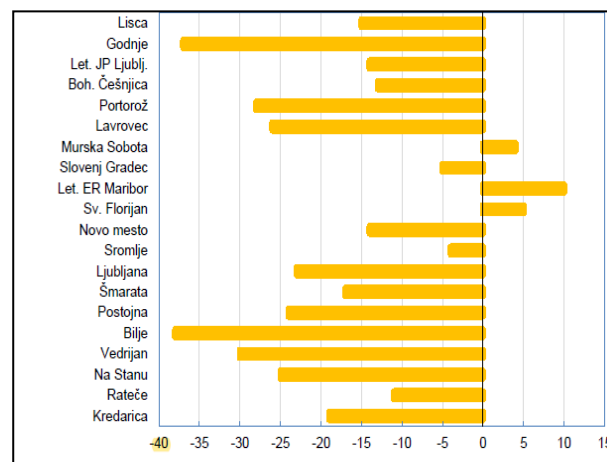

Slika 6: Povprečne zimske temperature v Novem mestu (vir: meteo.arso.gov.si)

Po rekordno sončni zimi 2019/20 je na državni ravni zima 2020/21 po osončenosti za 15 % zaostajala za normalo.

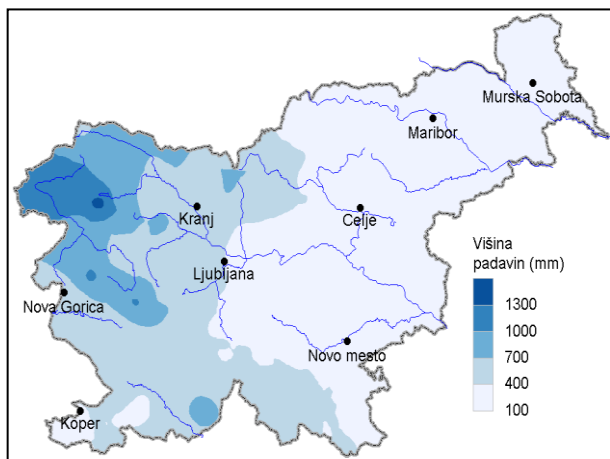
Slika 7: Trajanje sončnega obsevanja v zimi 2020/21 v primerjavi s povprečjem obdobja 1981/82–2010/11 (Cegnar, 2021a).

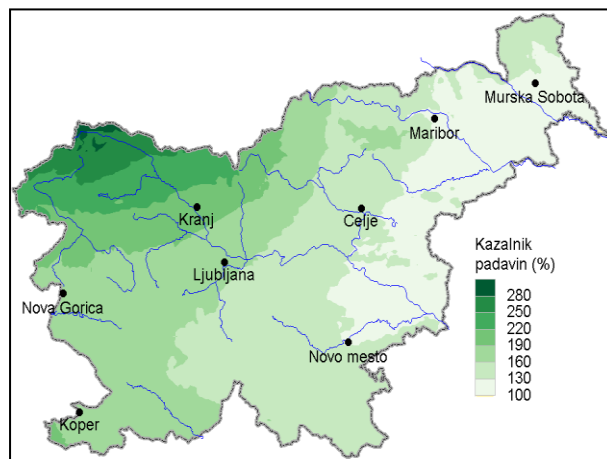
Slika 8: Odklon sončnega obsevanja v zimi 2020/21 v % od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja (Cegnar, 2021a)

Decembra in januarja so bile padavine obilne, a tudi februarja so padavine v državnem povprečju presegle normalo, čeprav v manjši meri kot v prvih dveh zimskih mesecih. V državnem povprečju je v zimi 2020/21 padlo 59 % več padavin kot normalno. Zimske padavine so povsod presegle normalo. V večjem delu severovzhodne Slovenije in delu Štajerske in Dolenjske je bil presežek nad normalo do 30 %.

Velika večina padavin v zimi 2020/21 je bila v nižinskem in gričevnatem svetu v obliki dežja. V Novem mestu je bila največja debelina snežne odeje v decembru (14 cm), snežna odeja pa se je v zimi 2020/21 obdržala 27 dni. Na Bizeljskem je bilo snega le za vzorec (2 cm), v Črnomlju pa je snežna odeja dosegla 16 cm.

Slika 9: Prikaz porazdelitve padavin v zimi 2020/21 (Cegnar, 2021a).

Slika 10: Višina padavin v zimi 2020/21 v primerjavi s povprečjem obdobja 1981/82–2010/11 (Cegnar, 2021a).

Pomlad

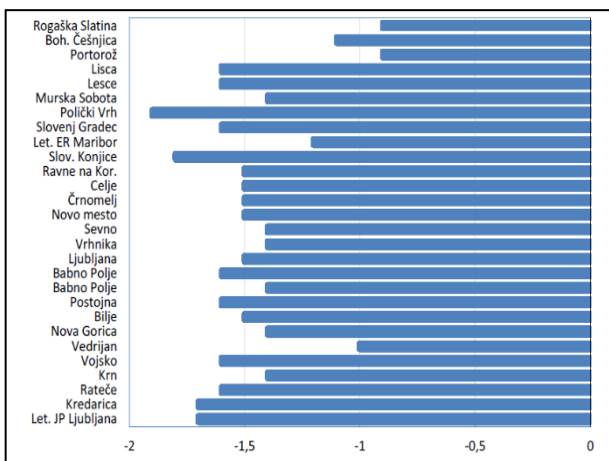
Mesece marec, april in maj prištevamo k meteorološki pomladi. Pomlad 2021 je bila na državni ravni 1,2 °C hladnejša kot normalno, padlo je 121 % toliko padavin kot normalno, sonce pa je sijalo 108 % toliko časa kot v pomladnem povprečju obdobja 1981–2010.

Pomlad 2021 je bila hladna, na državni ravni od leta 1961 spada med 11 najhladnejših. Najhladnejša je bila pomlad 1970. Pred tokratno je bilo sedem nadpovprečno toplih pomladi. Povsod pa državi je bila povprečna temperatura nižja od normale, velika večina ozemlja je bila 1,5 do 1 °C hladnejša kot normalno. K hladni pomladi so bolj prispevala hladna jutra kot popoldnevi.

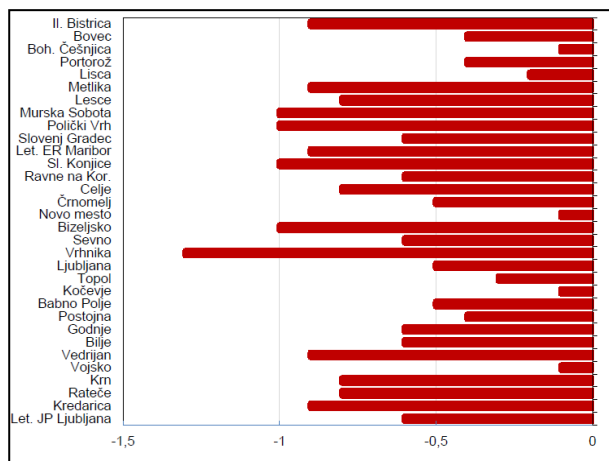
Običajno so spomladi hladni dnevi precej pogostejši od toplih dni. Hladni dnevi so dnevi z jutranjo temperaturo pod lediščem. Čeprav število pomladnih hladnih dni kaže padajoč trend, jih je bilo tokrat precej več od normale, v Novem mestu je bilo takih dni 28.

Toplih pomladnih dni (prag 25 °C) je bilo v pomladnih mesecih 2021 manj kot leto prej. Za primerjavo je bilo v pomladi 2020 v Novem mestu zabeleženih 11 toplih dni, v letu 2021 pa le 4 dnevi

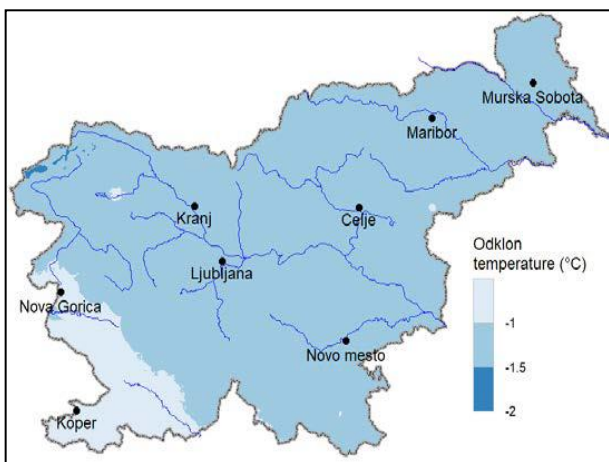
Pomlad 2021 sta zaznamovala 2 izredna dogodka, oba povezana s hitrim padcem temperatur, ki so povzročile spomladansko pozebo. Tako je bilo hladno vreme med 18. in 22. marcem, še večji padec temperatur pa je sledil me 5. in 9. aprilom, ko je temperatura zraka povsod po Sloveniji zdrknila globoko pod dolgoletno povprečje za začetek aprila. Povprečna temperatura zraka (izračunana iz meritev ob 7., 14. in 21. uri po sončnem oziroma zimskem času) je bila 6. in 7. aprila po nižinah okoli 0 °C, kar je skoraj 10 °C hladneje kot običajno v tem delu leta.

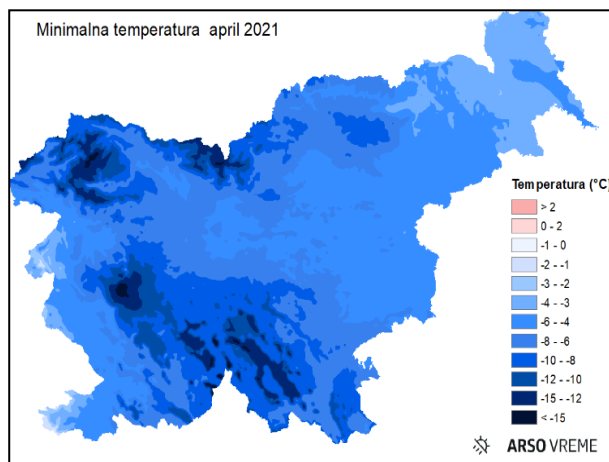
Slika 11: Odklon povprečne najnižje dnevne temperature v °C spomladi 2021 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja (Cegnar, 2021b).

Slika 12: Odklon povprečne najvišje dnevne temperature v °C spomladi 2021 od povprečja tridesetletnega referenčnega obdobja (Cegnar, 2021b).

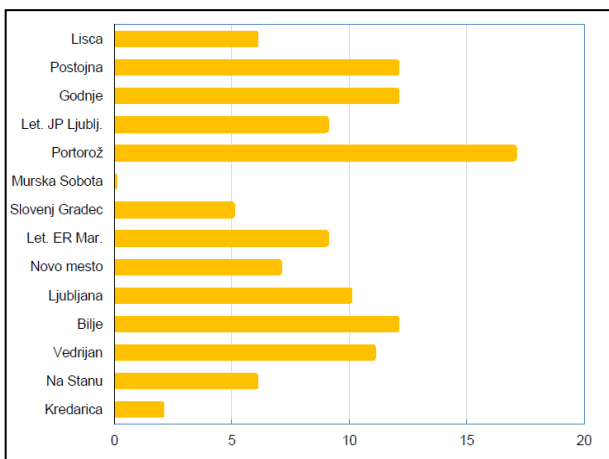

Slika 13: Odklon povprečne temperature zraka spomladi 2021 od povprečja 1981–2010 (Cegnar, 2021b).

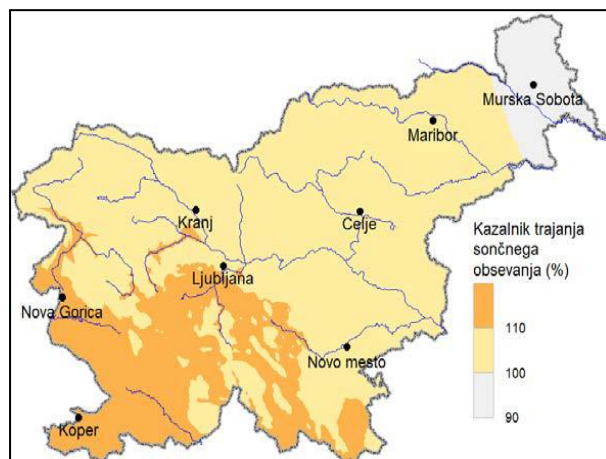

Slika 14: Najnižje temperature zraka na podlagi meritev postaj med 5. in 9. aprilom (Urad za meteorologijo, hidrologijo in oceanografijo, 2021)

V nadaljevanju so prikazane značilnosti trajanja sončnega obsevanja v pomladi 2021 in primerjava z dolgoletnim povprečjem. Pomlad 2021 je bila na državni ravni med petnajst najbolj sončnimi od leta 1961. Sončnega vremena je bilo veliko predvsem zaradi izjemno sončnega marca, april je bil povprečno osončen, maj pa je po osončenosti zaostajal za dolgoletnim povprečjem. V državnem povprečju je bilo spomladi 2021 za 8 % več sončnega vremena kot normalno. V Novem mestu je sonce sijalo 560 ur, kar je 7 % nad normalo.

Slika 15: Sončno obsevanje spomladi 2021 v primerjavi s povprečjem tridesetletnega primerjalnega obdobja (Cegnar, 2021b).

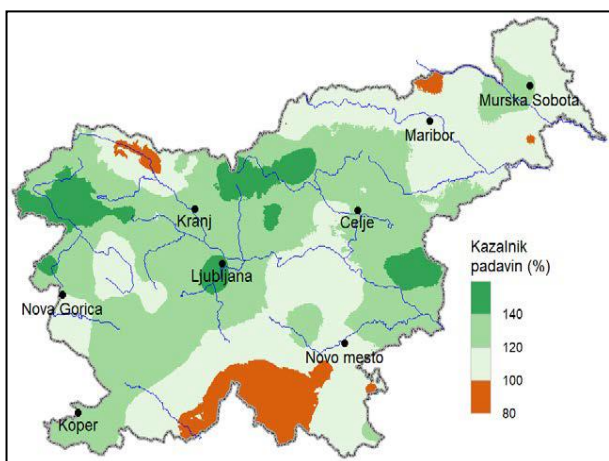
Slika 16: Trajanje sončnega obsevanja spomladi 2021 v primerjavi s povprečjem obdobja 1981–2010 (Cegnar, 2021b).

Pomlad 2021 je na državni ravni za 17 % preseгла normalo padavin. Največ padavin je prispeval maj, ki je bil rekordno moker, april je bil na ravni države podpovprečno namočen, marec pa je bil zelo suh.

Največ padavin je bilo v delu Julijskih Alp, kjer so ponekod presegle 1100 mm. Na dobri polovici ozemlja je padlo od 300 do 500 mm, na Obali, na severovzhodu in ponekod v vzhodni Sloveniji pa padavine niso dosegle 300 mm. Padavine so za normalo zaostajale le na manjših območjih na severu države in delu Notranjske ter v manjšem delu Dolenjske, a primanjkljaj večinoma ni bil velik, le nekaj postaj je poročalo o primanjkljaju med 20 in 10 %. V Novem mestu so namerili 284 mm, kar je 9 % nad normalo.

Padavin ne ocenjujemo le po količini, ampak tudi po njihovi pogostosti. V ta namen uporabljamo število dni s padavinami nad izbranim pragom. Najpogosteje uporabljamo število dni s padavinami vsaj 1 mm. V Novem mestu je bilo 28 takih dni, kar je toliko kot normalno, v Črnomlju 32 in na Bizeljskem 29.

Razen po nižinah Primorske, kamor je sicer prineslo nekaj snežink, so spomladi 2021 o snežni odeji poročali na vseh postajah. V Črnomlju je debelina snežne odeje dosegla 20 cm, v Novem mestu 10 cm in na Bizeljskem 2 cm.

Slika 17: Višina padavin spomladi 2021 v primerjavi s povprečjem obdobja 1981–2010 (Cegnar, 2021b).

Poletje

Meseci meteorološkega poletja so junij, julij in avgust. Poletje je bilo na državni ravni 1,8 °C toplejše kot v povprečju obdobja 1981–2010, s tem se uvršča na šesto mesto najtoplejših poletij vsaj od leta 1961 naprej in je že sedmo zaporedno nadpovprečno toplo poletje.

Prvi poletni mesec je najbolj prispeval k nadpovprečno toplemu poletju. Poleti 2021 je povprečna temperatura zraka povsod preseгла dolgoletno povprečje. Na veliki večini ozemlja je bil presežek nad normalo od 1,5 do 2,5 °C. Le na manjšem območju na jugu države in na severozahodu Slovenije je bil presežek manjši, in sicer od 1 do 1,5 °C. Najvišja izmerjena temperatura v poletju 2021 ni segla rekordno visoko.

Po nižinah v notranjosti države je bilo poleti 2019 od 23 do 40 vročih dni, poleti 2020 večinoma od 20 do 30, poleti 2021 pa so bili vroči dnevi ponovno številčnejši. V Novem mestu je bilo 36 vročih dni za razliko od lani, ko jih je bilo samo 23. Na Bizeljskem je bilo poleti 2021 kar 43 vročih dni in v Črnomlju 38.

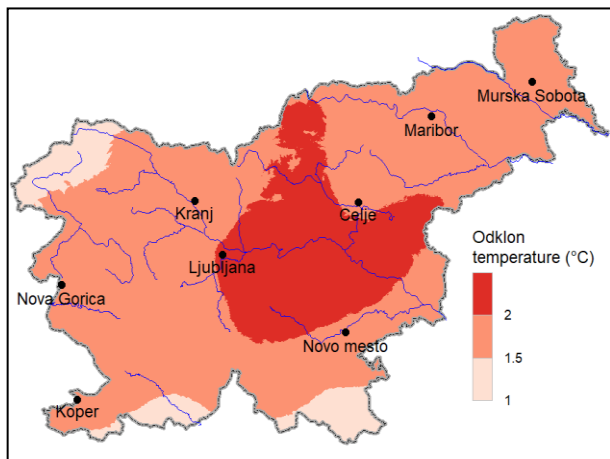
Preglednica 4: Najvišja izmerjena temperatura in število vročih dni, št. toplih dni in št. neviht poleti 2021 na območju JV Slovenije.

Postaja	Absolutni maksimum	Št. vročih dni*	Št. toplih dni**	Št. neviht/nevihta s točo
Črnomelj	37,6	38	75	16/0
Bizeljsko	36	43	80	16/0
Novo mesto	35,4	36	73	18/2

*Vroč dan: ko je najvišja temperatura vsaj 30 °C.

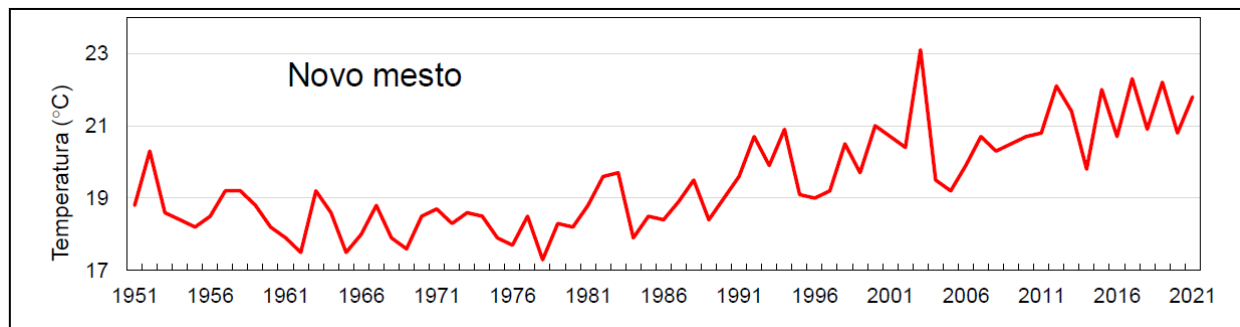
**Topel dan: ko najvišja dnevna temperatura vsaj 25°C.

V preglednici 4 so zbrani podatki o najvišji izmerjeni temperaturi poleti 2021, številu vročih dni, številu toplih dni in številu neviht in neviht s točo (Cegnar, 2021c).

Slika 18 (levo): Odklon povprečne temperature zraka poleti 2021 od povprečja 1981–2010 (Cegnar, 2021c).

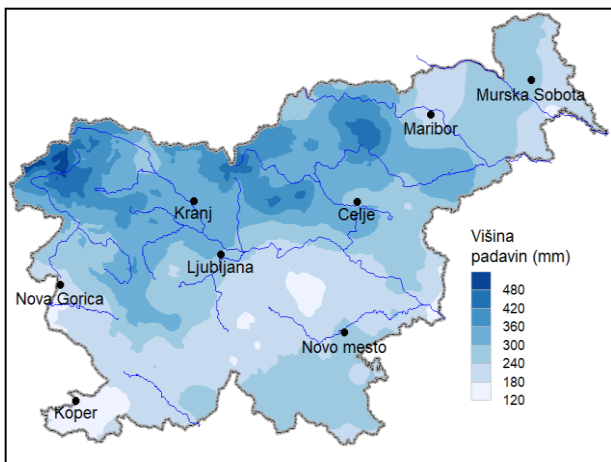
Slika 19 (spodaj): Povprečna poletna temperatura zraka (Cegnar, 2021c).

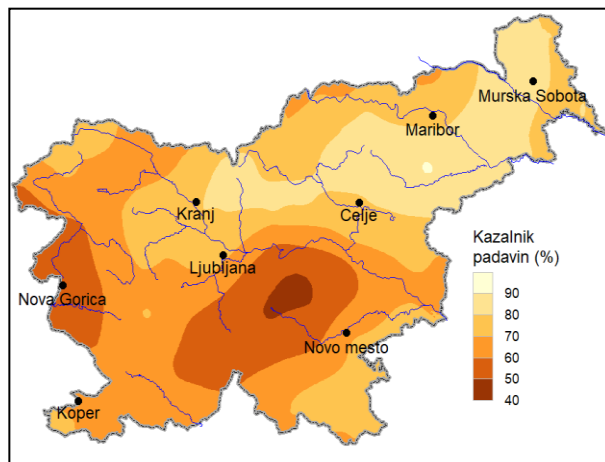
Tudi poleti 2021 je Slovenijo prizadelo nekaj močnejših neurij, ki so povzročila večjo gmotno škodo; podrobneje so omenjeni v mesečnih vremenskih pregledih. Padavine so bile zaradi prevladujočega konvektivnega značaja porazdeljene krajevno in časovno neenakomerno, vendar je bilo po pričakovanju največ padavin v hribovitem svetu severne Slovenije. Najmanj dežja je bilo v slovenski Istri in delu Dolenjske, kjer je padlo od 120 do 180 mm.

Padavine so povsod zaostale za dolgoletnim povprečjem. Na večini ozemlja je bil zaostanek od 10 do 30 %. Največji zaostanek, ki je presegel polovico dolgoletnega povprečja, je bil v delu Dolenjske, tako je v Sevnem padlo le 44 % dolgoletnega povprečja poletnih padavin. Po nadpovprečno namočenem poletju 2020 je poleti 2021 dežja opazno primanjkovalo. Čeprav je spremenljivost iz leta v leto velika, na državni ravni opazimo negativen trend poletnih padavin.

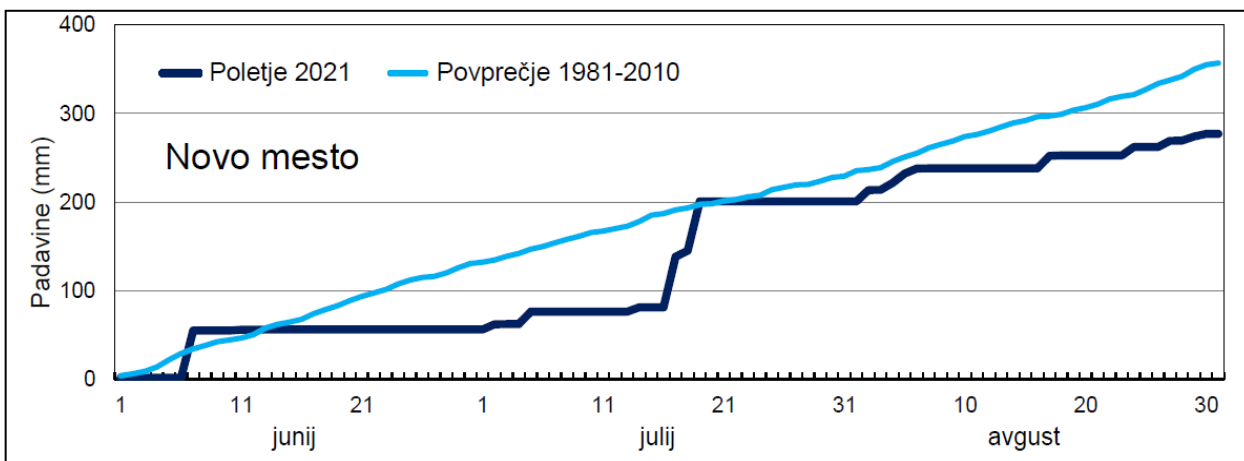
V Novem mestu je bil največji zaostanek za dolgoletnim povprečjem sredi julija, obilnejše padavine so nato za krajši čas nadoknadile primanjkljaj. V avgustu je padavin ponovno primanjkovalo in zaostanek je do konca meseca naraščal, a je bil manjši, kot je bil sredi poletja.

Slika 20: Prikaz porazdelitve padavin poleti 2021 (Cegnar, 2021c).

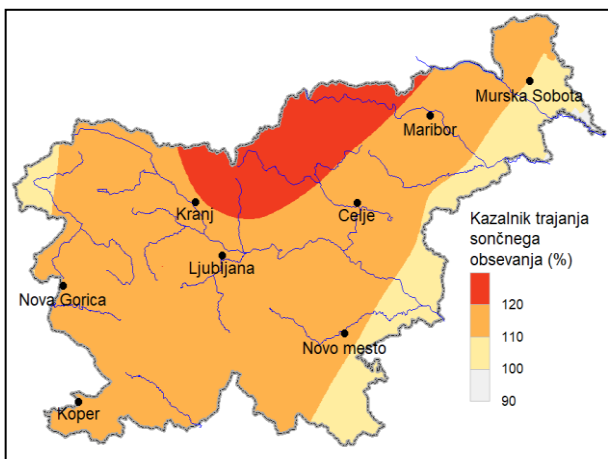

Slika 21: Višina padavin poleti 2021 v primerjavi s povprečjem obdobja 1981–2010 (Cegnar, 2021c).

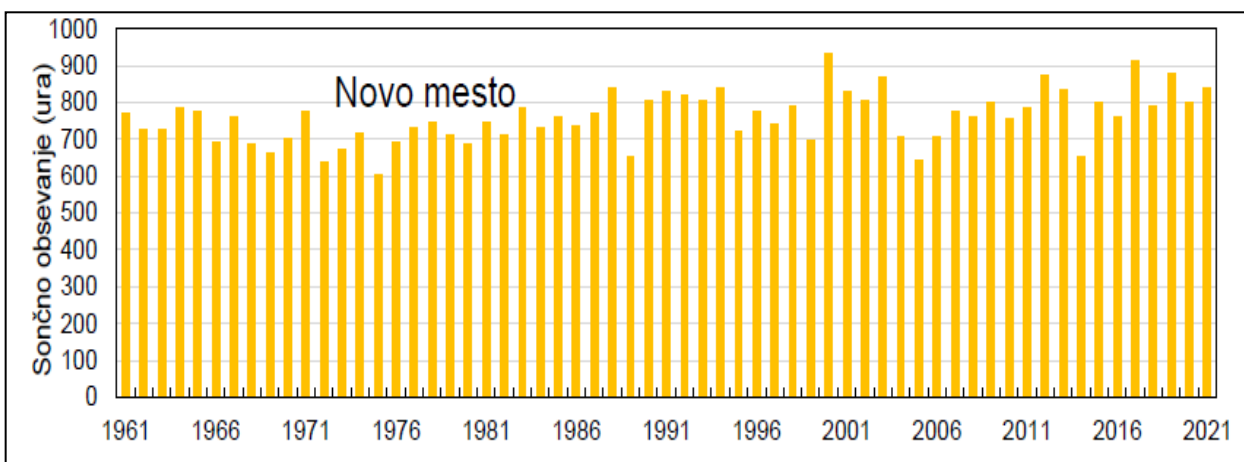

Slika 22: Vsota dnevni padavin v Novem mestu od začetka do konca poletja 2021 in povprečje obdobja 1981–2010 (Cegnar, 2021c).

Sončnega vremena je bilo povsod več kot normalno. V Novem mestu je bilo v poletju 2021 za 838 ur sončnega obsevanja,

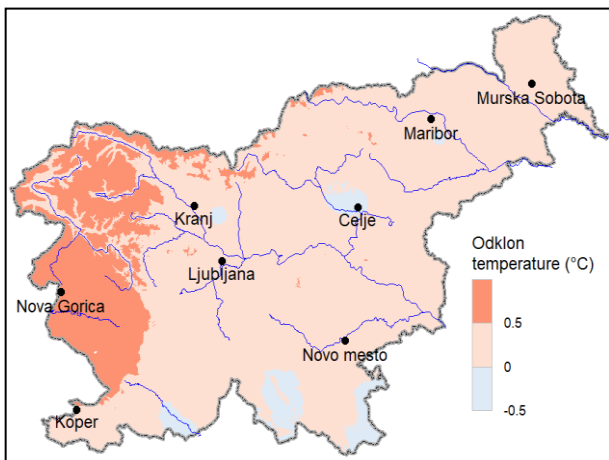
Slika 23: Trajanje sončnega obsevanja poleti 2021 v primerjavi s povprečjem obdobja 1981– 2010 (Cegnar, 2021c).

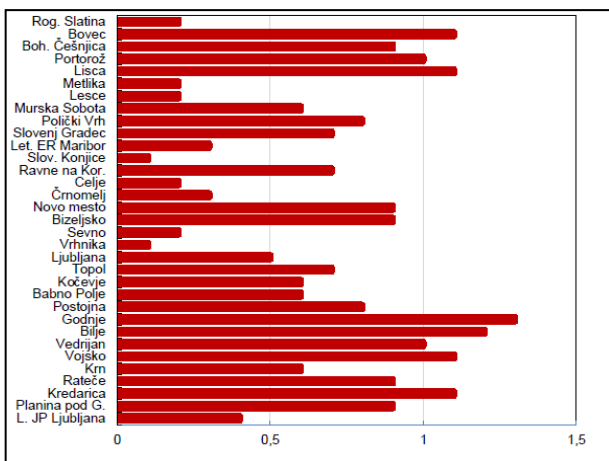
Slika 24: Poletno trajanje sončnega obsevanja (Cegnar, 2021c).

Jesen

September, oktober in november so meseci meteorološke jeseni. V državnem povprečju je bila jesen 2021 za 0,3 °C toplejša od normale, kar jesen 2021 uvršča med 24 najtoplejših od leta 1961.

Slika 25: Primerjava odklonov povprečne temperature zraka jeseni 2021 od povprečja 1981–2010 (Cegnar, 2021č).

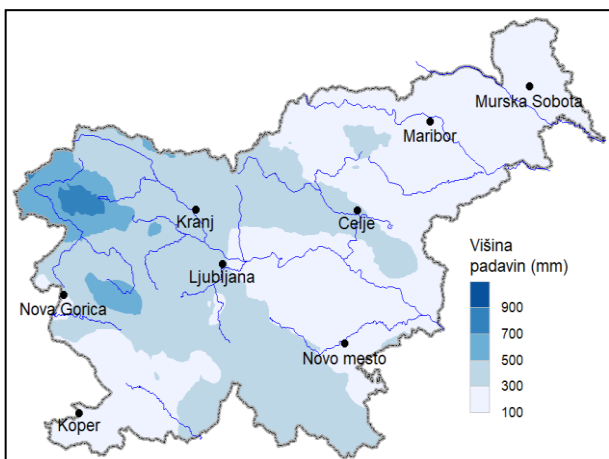

Slika 26: Odklon povprečne najvišje dnevne temperature v jeseni 2021 od povprečja obdobja 1981–2010 (Cegnar, 2021č).

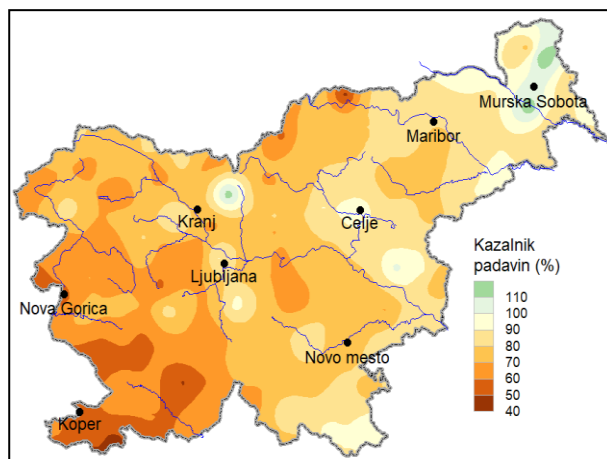
Topli dnevi so dnevi, ko najvišja dnevna temperatura preseže 25 °C. Podatki za JV Slovenijo: na Bizeljskem je bilo 23 toplih dni, 18 jih je bilo v Novem mestu in Črnomlju. V prvem jesenskem mesecu se je temperatura povzpela še nad 30 °C (na Bizeljskem so izmerili 32,5 °C, v Novem mestu 32,9 °C).

Kazalnik višine padavin na ravni države uvršča jesen 2021 med 18 najmanj namočenih od leta 1961. V državnem povprečju je padlo le 77 % toliko padavin, kot jih je v povprečni jeseni v obdobju 1981–2010. Jeseni 2021 je bil najbolj suh september, tudi oktober je bil suh, november pa je bil nadpovprečno namočen. V primerjavi z normalo je padavin pomembno primanjkovalo v večini države, tudi v JV delu Slovenije.

V Novem mestu sta bila v jeseni 2021 tudi 2 dneva s snežno odejo, kar pa je za polovico manj kot kaže dolgoletno povprečje.

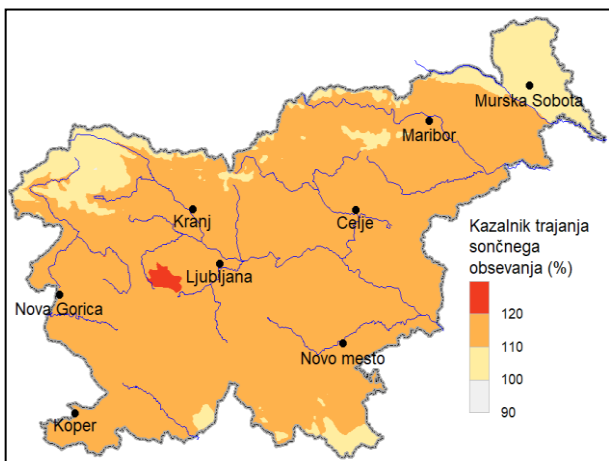

Slika 27: Prikaz porazdelitve padavin, jesen 2021 (Cegnar, 2021č).

Slika 28: Višina padavin jeseni 2021 v primerjavi s povprečjem obdobja 1981–2010 (Cegnar, 2021č).

Osončenost je bila na državni ravni nad normalo in se uvršča med dvanajst najbolj osončenih od leta 1961. Sončnega vremena je bilo več kot normalno, na državni ravni je bilo povprečje preseženo za 14 %. K temu sta prispevala september in oktober z nadpovprečno osončenostjo, le november je bil podpovprečno osončen.

Slika 29 (levo): Trajanje sončnega obsevanja jeseni 2021 v primerjavi s povprečjem obdobja 1981–2010 (Cegnar, 2021č).

Preglednica 5: Pregled vremenskih parametrov po letnih časih v letu 2021 (Cegnar, 2021a,b,c,č).

	Postaja	Temperatura				Sonce		Padavine in pojavi					
		TS	TX	TM	SX	OBS	RO	RR	RP	SD	SN	SS	SSX
ZIMA	Novo mesto	5,1	11,4	0,2	0	134	127	39	66	6	0	7	13
	Črnomelj	5,9	12,1	0,4	0			63	84	7	0	6	3
	Bizeljsko	4,9	11,4	-0,4	0			38	71	6	0	4	2
POMLAD	Novo mesto	9,6	16,3	3,8	4	560	107	284	109	28	10		
	Črnomelj	9,8	16,6	3,1	4			316	109	32	4	6	20
	Bizeljsko	9,6	16,5	4,0	3			329	140	29	6	4	2
POLETJE	Novo mesto	21,8	28,4	15,3	73	838	112	275	77	17	18	0	0
	Črnomelj	21,5	28,7	14,5	75			283	84	23	16	0	0
	Bizeljsko	21,8	29,2	15,1	80			166	54	16	16	0	0
JESEN	Novo mesto	10,4	16,3	6,2	18	422	117	243	69	24	1	2	4
	Črnomelj	10,6	16,6	5,6	18			350	89	32	1	2	1
	Bizeljsko	10,6	16,9	5,6	23			213	71	24	0	1	1

TS – povprečna temperatura zraka (°C)
 TX - povprečni temperaturi maksimum (°C)
 TM - povprečni temperaturi minimum (°C)
 SX – število dni z maksimalno temperaturo > 25°C

OBS – število ur sončnega obsevanja
 RO – sončno obsevanje v % od povprečja
 RR – višina padavin (mm)
 RP – višina padavin v % od povprečja

SD – število dni s padavinami nad 1,0 mm
 SN – število dni z nevihtami
 SS – število dni s snežno odejo ob 7. uri
 SSX – maksimalna višina snežne odeje (cm)

Agrometeorološki pregled posebnosti leta 2021

Leto 2021 je bilo nadpovprečno toplo, hladnejši od povprečja so bili le meseci april, maj in oktober. Količina padavin je bila po večjem delu države nekoliko pod dolgoletnim povprečjem.

Otoplitve iz decembra preteklega leta so segle tudi v prvo polovico januarja. Prve cvetove malega zvončka, prašenje mačic leske ter cvetenje ive smo na nekaterih območjih opazili od dva do tri tedne prej kot običajno. Tudi v februarju se je nadaljevalo toplo vreme. Mesec je zaznamovalo obdobje nenavadno visokih temperatur med 22. in 26. februarjem, ko se je v večjem delu Slovenije najvišja dnevna temperatura zraka povzpela na okoli 20 °C.

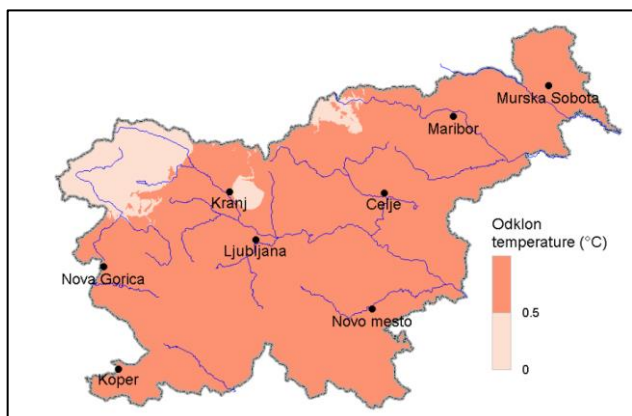
Sledil je izjemno suh marec. Ob prehodu v drugo polovico meseca, ko je nastopilo obdobje izrazite ohladitve, so se ponekod na Primorskem pojavile škode zaradi pozebe na odprtih cvetovih zgodnjih koščičarjev, zlasti na marelicah, ki so cvetele vsaj 10 dni prej kot običajno. Do hujše pozebe je prišlo v prvi dekadi aprila, ko je vdor polarnega zraka ponekod prinesel negativne temperaturne rekorde. Za april zelo redka kombinacija snežne odeje in jasnega, mirnega in zelo hladnega ozračja je povzročila škodo na sadnem drevju, ki je bilo v tem času v občutljivih razvojnih fazah, od začetnega napenjanja brstov do splošnega cvetenja. Vegetacijsko obdobje, ki se dogovorno prične z aprilom, se je na severu in severovzhodu države pričelo z vodnobilančnim primanjkljajem. Drugod po državi (v osrednji Sloveniji, Primorskem ter na Dolenjskem) pa je bila vodna bilanca pozitivna, vendar presežki niso dosegali večjih vrednosti. Padavine so dobro namočile tla povsod po državi ter tako obrnile negativni trend preteklih dveh mesecev. Zaradi hladnih razmer je razvoj rastlin potekal razmeroma počasi. Obdobje cvetenja sadnega drevja se je podaljšalo, razvoj ozimnih žit pa je glede na dolgoletno povprečje zaostajal za okoli 10 dni. Nestanovitno vreme ter mokra tla so večji del maja onemogočala suha opravila ter delo z mehanizacijo. Koruza je bila tako ponekod posejana komaj konec meseca ali pa zaradi prevlažnih tal ob koncu maja sploh še ni bila posejana. Zaradi pogostih padavin je bila večinoma zamaknjena tudi prva košnja.

Junij je prinesel izjemno suho in zelo toplo vreme. Povprečna temperatura zraka na državni ravni je bila za 3,4 °C višja od dolgoletnega povprečja. V drugi polovici junija je Slovenijo zajel vročinski val. V času vročinskih valov kuruza večinoma še ni bila toliko razvita, da bi v posevku zadovoljivo senčila tla, koreninski sistem pa je bil preplitev, da bi se lahko prebil do vlage v nekoliko globljih plasteh tal, zato je bilo lahko opaziti zvijanje listov. Padavin je bilo izjemno malo. Kazalnik višine padavin na ravni države je znašal le 24 %, kar uvršča letošnji junij med najbolj sušne. Proti koncu meseca junija je ječmen dosegel tehnološko zrelost, zato so pridelovalci začeli z žetvijo. Tudi v juliju se je nadaljevalo nadpovprečno toplo vreme. Temperature zraka so se v večjem delu države več kot 10-krat povzpelle nad 30 °C. Visoke temperature in pomanjkanje vode so močno vplivale na kmetijske rastline. Lokalne plohe in nevihte so sicer občasno nekoliko osvežile rastline in zgornjo plast zemlje, vendar je bilo zaradi visokih temperatur in pogostega vetra intenzivno tudi izhlapevanje, zaradi česar so se rastline znašle v vročinskem in sušnem stresu. Pomanjkanja vode v fazi polnjenja gomoljev je vplivalo tudi na slabšo letino krompirja. Sušne razmere in visoke temperature so povzročile tudi prisilno dozorevanje pšenice, kar je negativno vplivalo na količino in kvaliteto pridelka. Mesec avgust so zaznamovale pogoste plohe ter nevihte. Predvsem v prvi polovici meseca so se skoraj po vsej državi razbesnela neurja z močnimi nalivi. Vegetacijsko obdobje se je skoraj povsod po državi zaključilo z vodnim primanjkljajem.

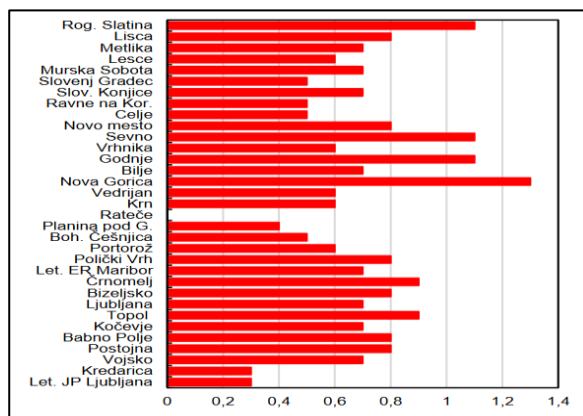
Toplo septembrsko vreme z malo padavinskih dni je ustvarjalo dobre pogoje za dozorevanje plodov sadnega drevja in grozdja ter njihovo obiranje. Mesec oktober so zaznamovala temperaturna nihanja z dvema izrazitima toplima obdobjema, ko se je povprečna dnevna temperatura zraka ponekod povzpela 7 °C nad dolgoletnim povprečjem. V sredini meseca smo zabeležili prvo jesensko slano. Vlažnostne in temperaturne razmere v novembru so omogočale ugoden jesenski razvoj ozimnih posevkov, ki jih je v zadnjih novembrskih dneh ponekod prekrila tanka snežna odeja ter jih dodatno zaščitila pred nizkimi temperaturami. Letošnji jesenski temperaturni prag 5 °C je bil v večjem delu države dosežen med 17. in 22. novembrom, kar je približno 9 dni kasneje glede na referenčno obdobje (1981–2010)(Piškurić 2022).

Temperature 2021

Povprečna letna temperatura je presegla normalo v vsej državi, v veliki večini Slovenije je bil odklon med 0,5 in 1 °C. Le na severozahodu, in ponekod na manjših območjih na severu države je bil odklon manjši od 0,5 °C.

Slika 30: Odklon povprečne temperature zraka leta 2021 od povprečja 1981–2010 (Cegnar, 2022)

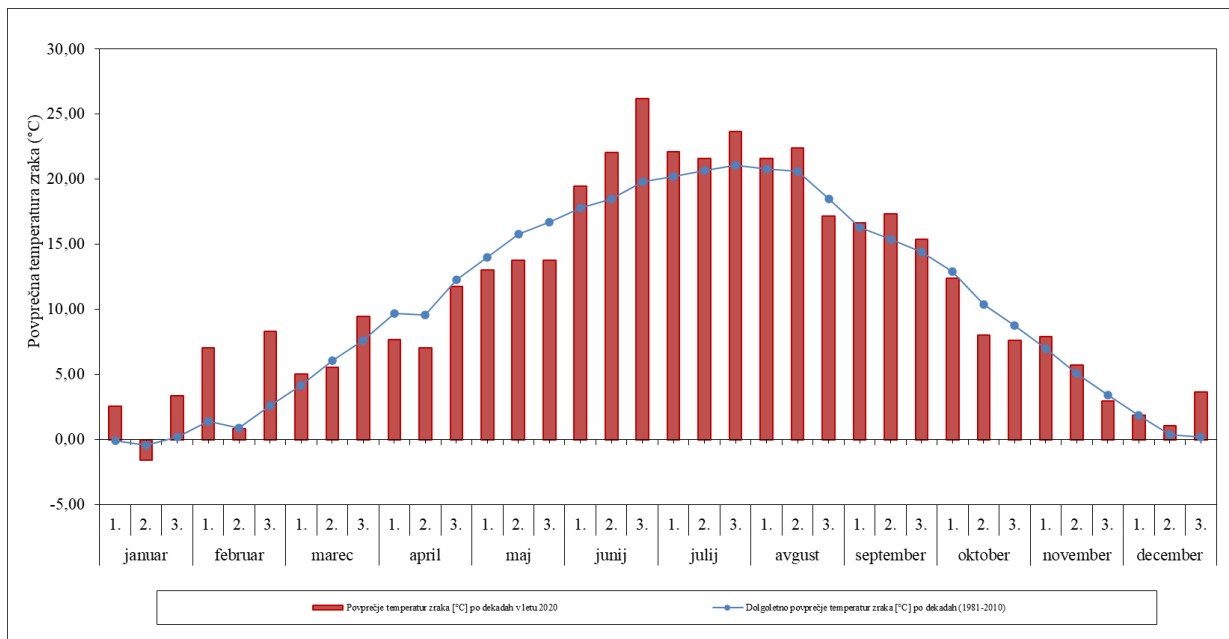

Slika 31: Odkloni povprečne temperature zraka leta 2021 od povprečja 1981–2010 na merilnih postajah (Cegnar, 2022)

Povprečna dnevna najnižja temperatura je večinoma presegla dolgoletno povprečje, večina odklonov je bila od 0 do 0,5 °C, na nekaj merilnih mestih pa je bil presežek večji, a nikjer ni dosegel 1 °C. Povprečna dnevna najvišja temperatura v letu 2021 je bila na večini merilnih mest od 0,5 do 1,5 °C nad dolgoletnim povprečjem.

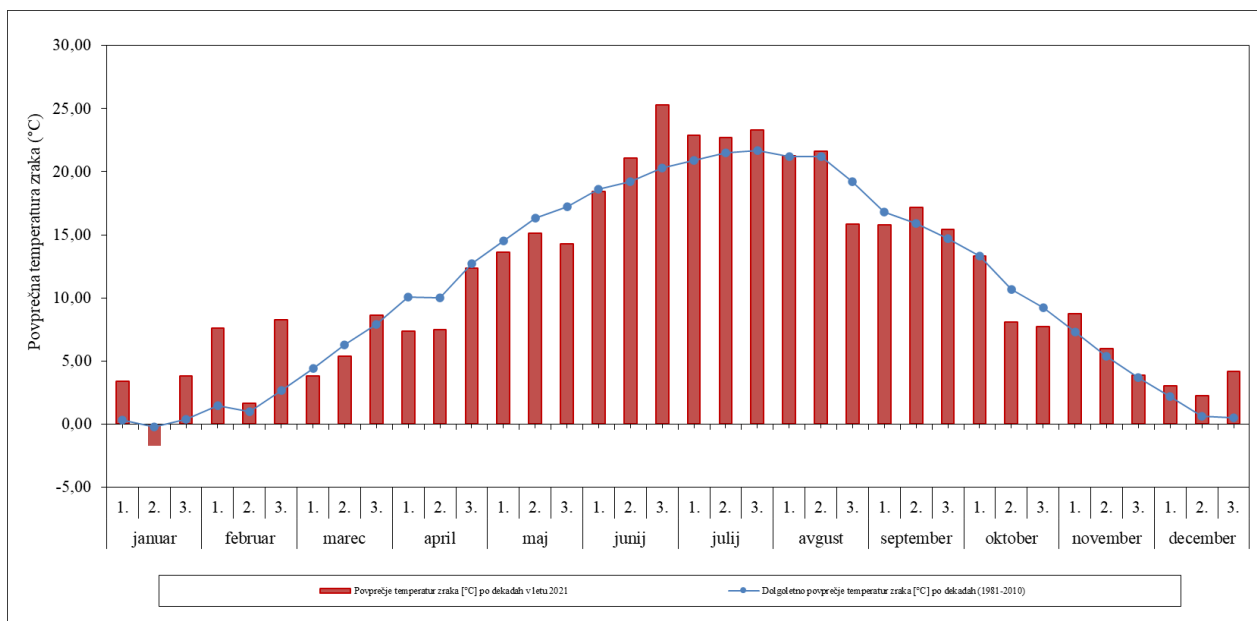
Leto 2021 se na državni ravni uvršča med 17 najtoplejših od leta 1961; bilo je že enajsto leto zapored s povprečno temperaturo nad normalo. Do leta 1990 so bila skoraj vsa leta hladnejša od povprečja obdobja 1981–2010. V zadnjem desetletju prejšnjega stoletja so se izmenjevala nadpovprečno topla in hladna leta, v tem stoletju pa so bila le tri leta (2004, 2005 in 2010) s povprečno temperaturo pod dolgoletnim povprečjem. Najtoplejši sta bili leta 2014 in 2019, s temperaturnim odklonom okrog 1,7 °C, temperatura leta 2018 pa je normalo presegla za 1,5 °C. Podobno toplo kot tokrat je bilo leto 2003 z rekordno toplim poletjem. Odkar imamo podatke o povprečju na državni ravni, je bilo najhladnejše leto 1962, z odklonom –1,6 °C, leta 1980 je bil odklon –1,5 °C. Na državni ravni so bili le trije meseci v letu 2021 hladnejši od normale, in sicer april, maj in oktober. Z veliki pozitivnim odklonom sta izstopala februar in junij.

Temperature na lokaciji Novo mesto:

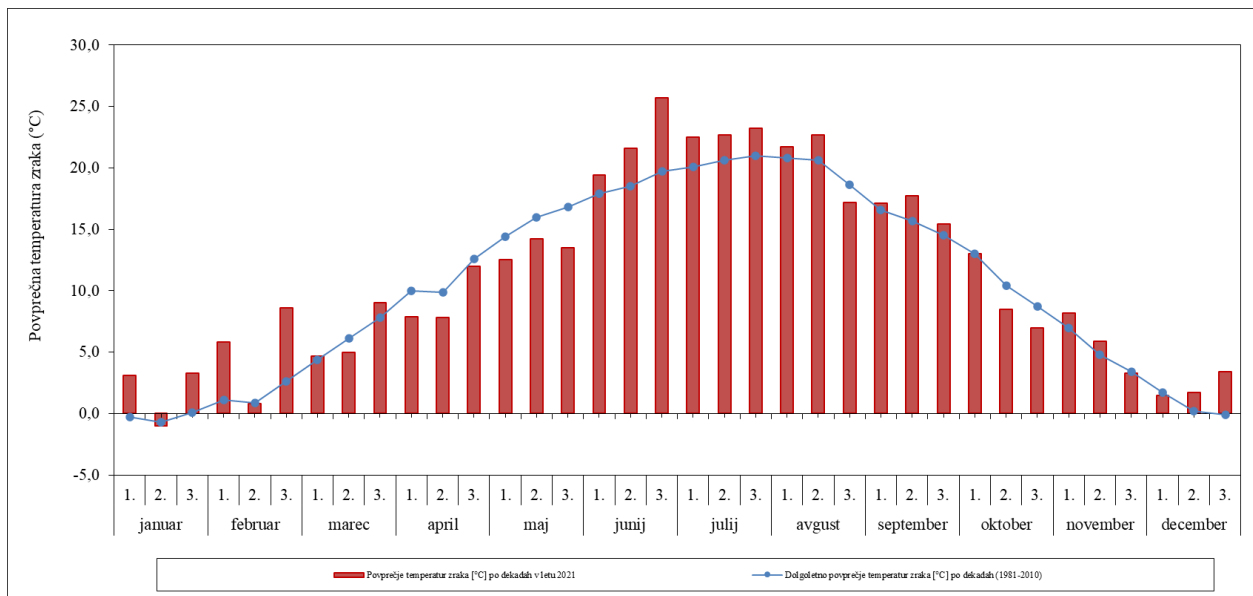
Slika 32: Prikaz povprečnih dnevni temperatur po dekadah za leto 2021 in povprečja za obdobje 1981-2010 v Novem mestu (Meteo.Si, 2022).

Temperature na lokaciji Črnomelj:

Slika 33: Prikaz povprečnih dnevni temperatur po dekadah za leto 2021 in povprečja za obdobje 1981-2010 v Črnomlju (Meteo.Si, 2022).

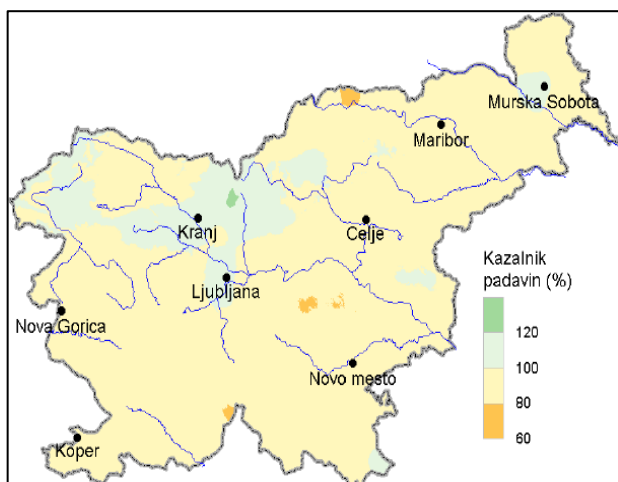
Temperature na lokaciji Bizeljsko:

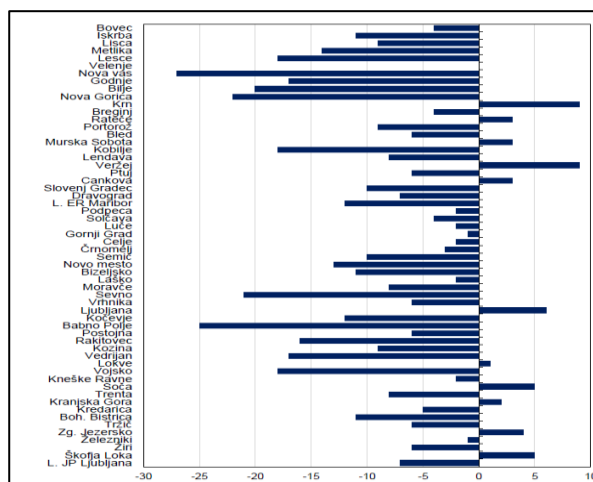
Slika 34: Prikaz povprečnih dnevni temperatur po dekadah za leto 2021 in povprečja za obdobje 1981-2010 na Bizeljskem (Meteo.Si, 2022).

Padavine 2021

Na državni ravni je bilo padavin le 93 % toliko kot v povprečju obdobja 1981–2010. v večjem delu Dolenjske so bile padavine skromne. V letu 2021 sta bila na državni ravni precej namočena: januar (kazalnikom padavin 180 %) in rekordno moker maj (kazalnik padavin 214 %).. Zelo ali precej suhi so bili junij (kazalnik padavin 24 %), marec (37 %), september (57 %) in oktober (66 %).

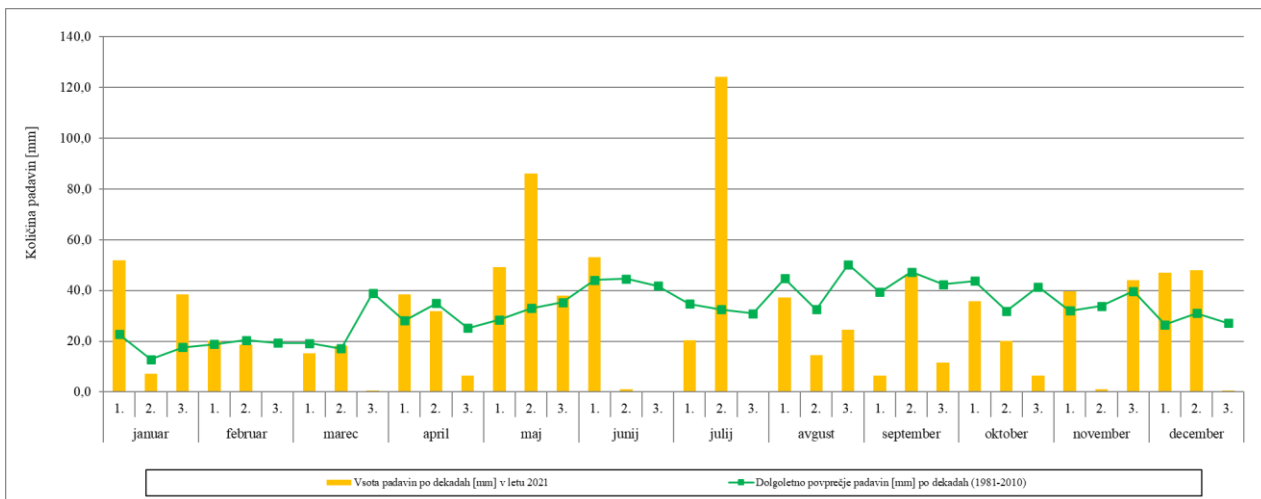

Slika 35: Višina padavin leta 2021 v primerjavi s povprečjem obdobja 1981–2010 (Cegnar, 2022).

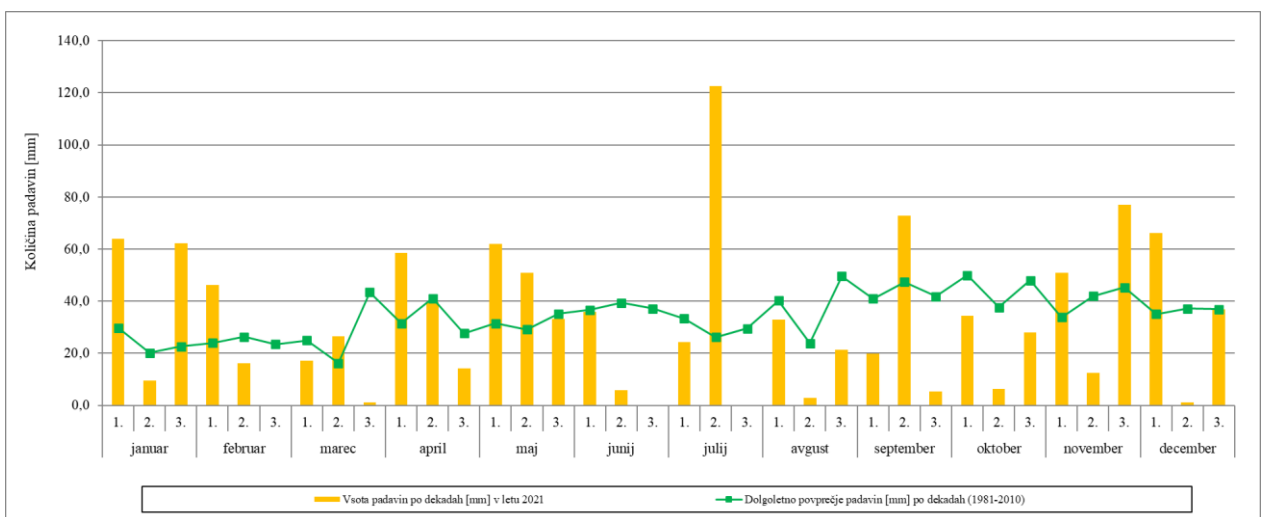
Slika 36: Padavine leta 2021 v primerjavi s povprečjem obdobja 1981–2010 (Cegnar, 2022).

Padavine na lokaciji Novo mesto:

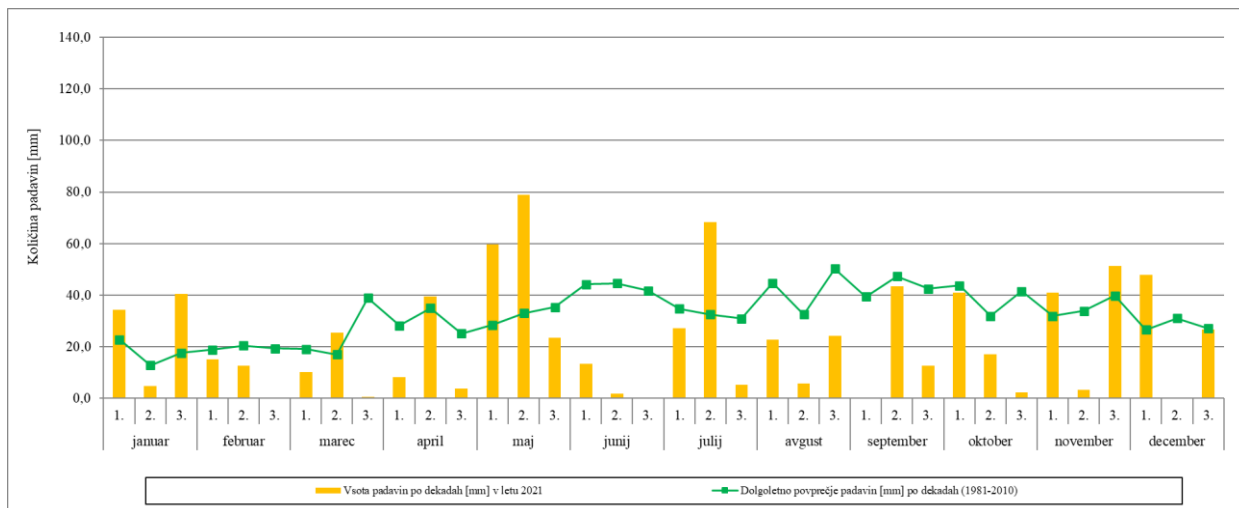
Slika 37: Prikaz povprečnih dnevni temperatur po dekadah za leto 2021 v primerjavi z dolgoletnim povprečjem od 1981-2010 v Novem mestu (Meteo.Si, 2022)

Padavine na lokaciji Črnomelj:

Slika 38: Prikaz povprečnih dnevni padavin po dekadah za leto 2021 v primerjavi z dolgoletnim povprečjem od 1981-2010 v Črnomlju (Meteo.Si, 2022).

Padavine na lokaciji Bizeljsko:

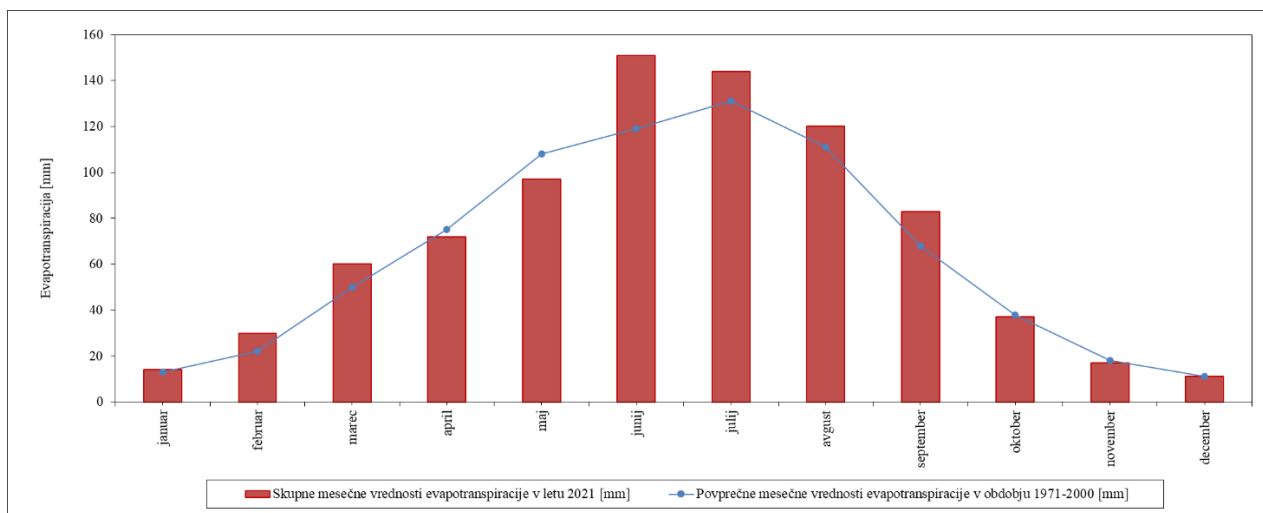
Slika 39: Prikaz povprečnih dnevni padavin po dekadah za leto 2021 v primerjavi z dolgoletnim povprečjem od 1981-2010 na Bizeljskem (Meteo.Si, 2022).

Evapotranspiracija 2021

Evapotranspiracijske vrednosti (mesečna poraba vode iz tal in rastlin) so izračunane po Penman – Monteithovi enačbi. Penman – Monteith-ova enačba se lahko uporabi za izračun potencialne evapotranspiracije v primeru, če so na voljo podatki o dnevni temperaturi zraka, sončnem obsevanju, min. in max. relativni zračni vlagi (ali točki rosišča) in hitrosti vetra.

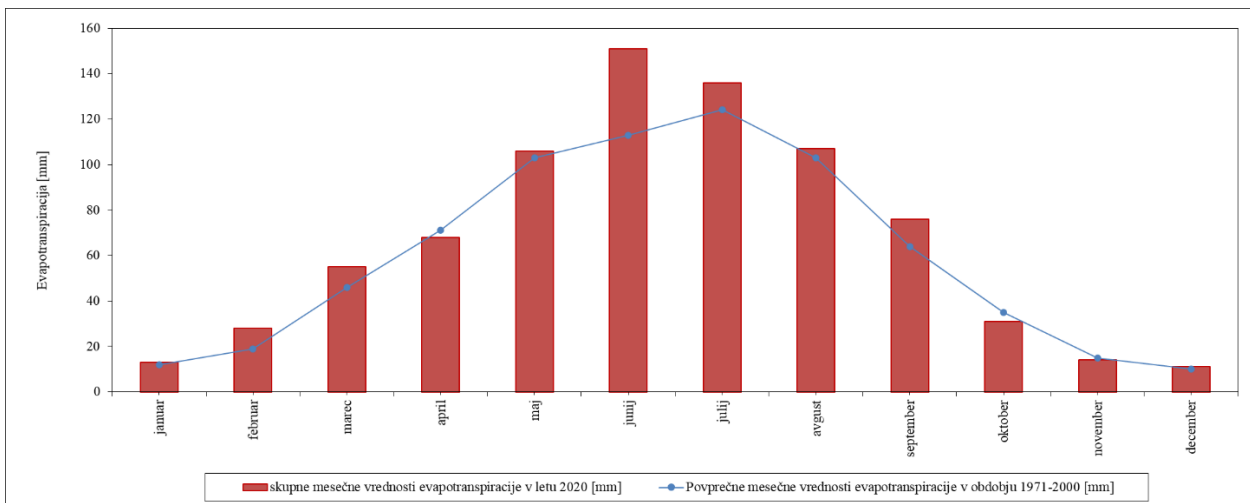
Meritve so v 2021 potekale na lokacijah v Novem mestu, Črnomlju in Cerkeljah ob Krki (letališče). Kot vsako leto do sedaj je vrednost evapotranspiracije dosegla vrh v mesecih juniju, juliju in avgust.

Evapotranspiracija na lokaciji Novo mesto:

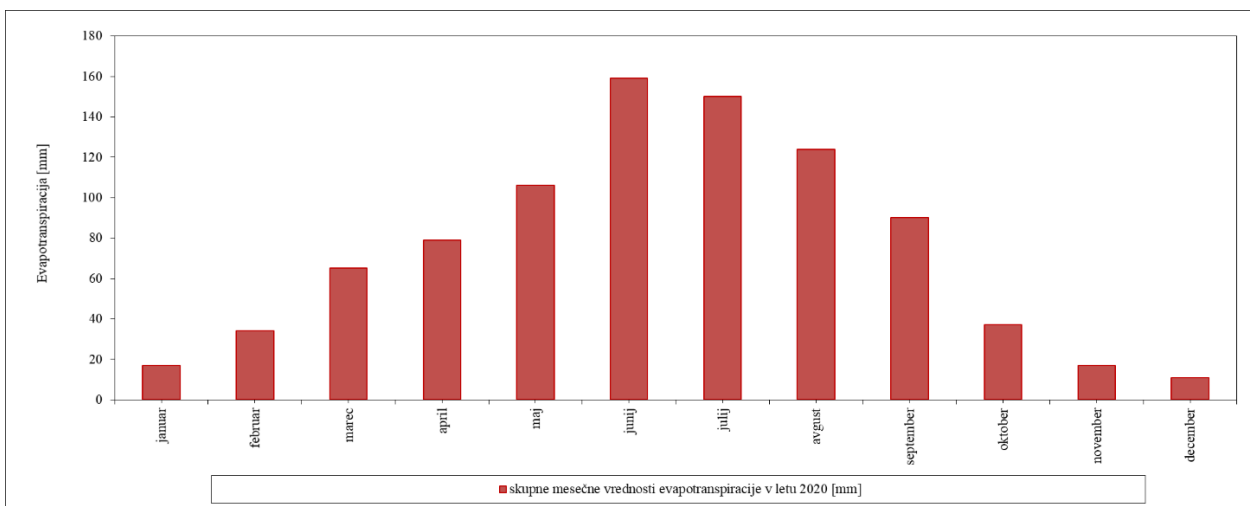
Slika 40: Prikaz skupne potencialne evapotranspiracije (ETP) v Novem mestu v letu 2021.

Evapotranspiracija na lokaciji Črnomelj:

Slika 41: Prikaz skupne potencialne evapotranspiracije (ETP) v Črnomlju v letu 2021.

Evapotranspiracija na lokaciji Cerklje ob Krki:

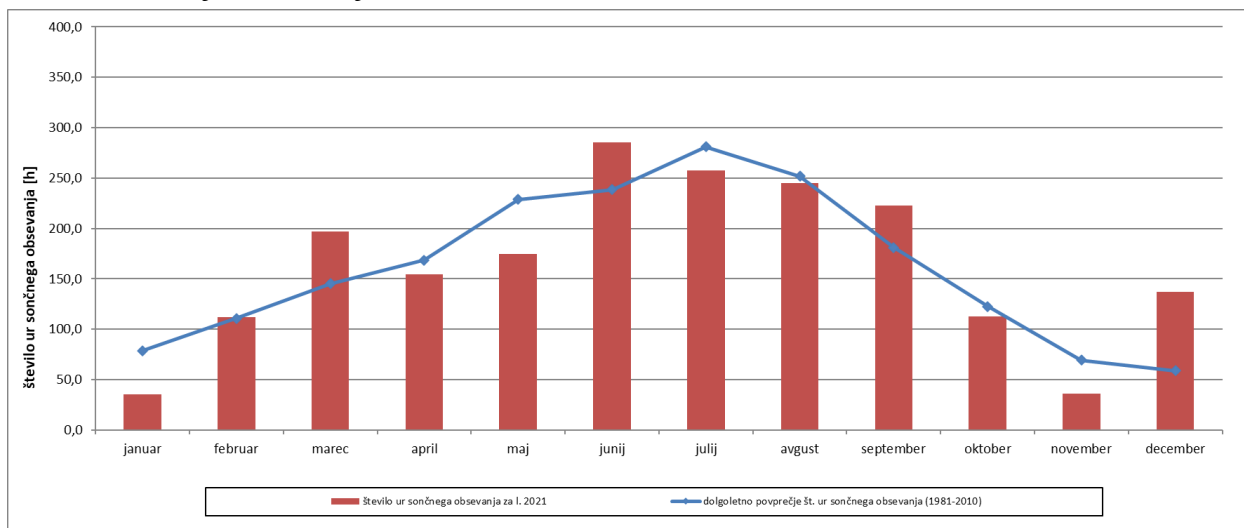

Slika 42: Prikaz skupne potencialne evapotranspiracije (ETP) v Cerkljah ob Krki (letališče) v letu 2021.

Sončno obsevanje 2021

V državnem povprečju je bilo leto 2021 nadpovprečno sončno in se uvršča med sedem najbolj sončnih od leta 1961.

Sončno obsevanje na lokaciji Novo mesto:

Slika 43: Število ur sončnega obsevanja po posameznih mesecih za leto 2021 na lokaciji Novo mesto (Meteo.Si, 2022).

Viri:

Cegnar T. 2021a. Podnebne razmere v zimi 2020/2021. Naše okolje. Mesečni Bilten / Agencija Republike Slovenije za okolje, 28, 2: 33-48

Cegnar T. 2021b. Podnebne razmere v pomladi 2021. Naše okolje. Mesečni Bilten / Agencija Republike Slovenije za okolje, 28, 5: 26-43

Cegnar T. 2021c. Poletje 2021. Naše okolje. Mesečni Bilten / Agencija Republike Slovenije za okolje, 28, 8: 40-58

Cegnar T. 2021č. Jesen 2021. Naše okolje. Mesečni Bilten / Agencija Republike Slovenije za okolje, 28, 11: 33-51

Cegnar T. 2022. Podnebne značilnosti leta 2021. Mesečni Bilten / Agencija Republike Slovenije za Okolje, 28, 12: 42-52

Puškarčič M. 2022. Agrometeorološki pregled leta 2021. Mesečni Bilten / Agencija Republike Slovenije za Okolje, 28, 12: 74-77

Urad za meteorologijo, hidrologijo in oceanografijo. 2021. Mráz in sneg med 5. in 9. aprilom 2021. Agencija Republike Slovenije za okolje.
http://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/text/sl/weather_events/mraz-sneg_5-9apr2021.pdf

Urad za meteorologijo in hidrologijo. 2021. Zelo toplo vreme med 22. in 26. februarjem 2021. Agencija Republike Slovenije za okolje.
http://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/text/sl/weather_events/zelo-toplo-vreme_22-26feb2021.pdf

Urad za meteorologijo, hidrologijo in oceanografijo. 2021. Hladno vreme med 18. in 22. marcem 2021. Agencija Republike Slovenije za okolje.
http://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/text/sl/weather_events/hladno-vreme_18-22mar2021.pdf

Meteo.SI. ARSO - opazovani in merjeni meteorološki podatki po Sloveniji arhiv

<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/archive/> (januar, 2022)

4. OPAZOVANJA IN NAPOVEDI V POLJEDELSTVU

Opazovali smo površine posejane z žiti (pšenica, ječmen, rž), oljno ogrščico, sojo, krmnim graham, krompirjem in koruzo.

OPAZOVANJA POJAVOV V ŽITIH

Spremljanje žit se je v letu 2021 izvajalo s pomočjo sodelavcev kmetijske svetovalne službe na KGZS Novo mesto: Branke Radej Koren, Mateje Strgulec, Jožeta Baznik, Sabina Lazič, Ana Nuša Kunej in Katice Kregar. Pokrili smo celotno območje JV Slovenije: od Novega mesta, do Trebnjega in okolice Krškega ter Brežic. V posameznih posevkih smo spremljali razvojne faze rastlin in prisotnost škodljivih organizmov. Na osnovi lastnih opazovanj in opazovanj zunanjih sodelavcev so bila izdana obvestila pridelovalcem o ukrepih za varstvo rastlin.

Žita (ozimna pšenica, ozimni ječmen, rž) so se spremljala na 12 lokacijah.

Preglednica 6: Podatki o parcelah na katerih se je v letu 2021 spremljalo žita.

Lokacija		GERK	Sorta	Datum setve	Datum spravila
Cikava	pšenica	2800395	Amicus	22.10.2020	13.07.2021
Pristava pri Leskovcu	pšenica	1165787	Zvezdana	23.10.2020	10.07.2021
Potov vrh	pšenica	319102	Antonius	22.10.2020	13.07.2021
Brežice	pšenica	3005626	Ilico	10.10.2020	17.07.2021
Trebnje	pšenica	2571893			
Canje	pšenica	3205458	Vulkan	22.10.2020	15.07.2021
Brege	rž	1241293	domača	20.10.2020	05.07.2021
Jelše	ječmen	6218869	domača	15.10.2020	30.06.2021
Trebnje	ječmen	2571891			
Canje	ječmen	6180150	Sandra	14.10.2020	09.07.2021
Mali Slatnik	ječmen	2800395	Hannelore	22.10.2020	17.07.2021
Kostanjevica na Krki	ječmen	5615688	Olimpija	30.10.2020	13.07.2021

Pojav plevelov, boleznih in škodljivcev se pri opazovanju v poljedelstvu izvaja na podlagi vizualnih pregledov. Pri posameznih boleznih in škodljivcih se upošteva tudi prag škodljivosti. V primeru neprepoznavanja povzročitelja se odvzame vzorec in se ga nato obravnava v laboratoriju službe za varstvo rastlin na KGZS-Zavodu Novo mesto. Povzročitelja se ugotovi s pomočjo binokularnega pregleda.

Za zatiranje *plevelnih vrst* smo izdali obvestila za uporabo priporočenih herbicidnih pripravkov. V jeseni 2020 smo izdali obvestilo za jesensko zariranje plevelov, konec meseca marca pa obvestilo za redno spomladansko zatiranje.

Fenološki razvoj žit

Preglednica 7: Fenofaze ozimnega žita na območju Novega mesta v letu 2021.

Datum	Ozimna pšenica		Ozimni ječmen		Pšenica EKO	
	razvojna stopnja (BBCH)	lokacija	razvojna stopnja (BBCH)	lokacija	razvojna stopnja (BBCH)	lokacija
26.11.2020	12	Cikava	13	Mali Slatnik		Potov vrh
04.03.2021	25		26		23	
25.03.2021	26		28		25	
09.04.2021	29		29		29	
23.04.2021	29		31		29	
10.05.2021	38		56		38	
18.05.2021	43		59		39	
27.05.2021	59		71		43	
02.06.2021	65		77		59	

09.06.2021	69		83		65
14.06.2021	71		83		71
24.06.2021	77		89		83
01.07.2021	85		92		
08.07.2021	89				87

Preglednica 8: Fenofaze ozimnega žita na območju Trebnjega v letu 2021.

Datum	Ozimna pšenica		Ozimni ječmen	
	razvojna stopnja (BBCH)	lokacija	razvojna stopnja (BBCH)	lokacija
22.03.2021	23	Trebnje	24	Trebnje
01.04.2021	30		30	
22.04.2021	31		32	
29.04.2021	32		33	
11.05.2021	35		58	
26.05.2021	61		59	
02.06.2021	69		59	
10.06.2021	65		71	
16.06.2021	73		77	
30.06.2021	83		82	
09.07.2021	87		89	
16.07.2021	92		99	
23.07.2021	93			
13.08.2021	99			

Preglednica 9: Fenofaze ozimnega žita na območju Krškega v letu 2021.

Datum	Ozimna pšenica		Ozimni ječmen		RŽ EKO	
	razvojna stopnja (BBCH)	lokacija	razvojna stopnja (BBCH)	lokacija	razvojna stopnja (BBCH)	lokacija
25.02.2021	23	Pristava pri Leskovcu	24	Jelše	22	Brege
11.03.2021	25		26			
25.03.2021	26		27			
08.04.2021	30		29			
16.04.2021	31		31			
22.04.2021	32		32			
07.05.2021	33		33			
13.05.2021	43		59			
20.05.2021	52		61			
27.05.2021			71			
04.06.2021	69		73			
09.06.2021			77			
16.06.2021	77		85			
28.06.2021	83		92			
08.07.2021	87		99			
15.07.2021	99					

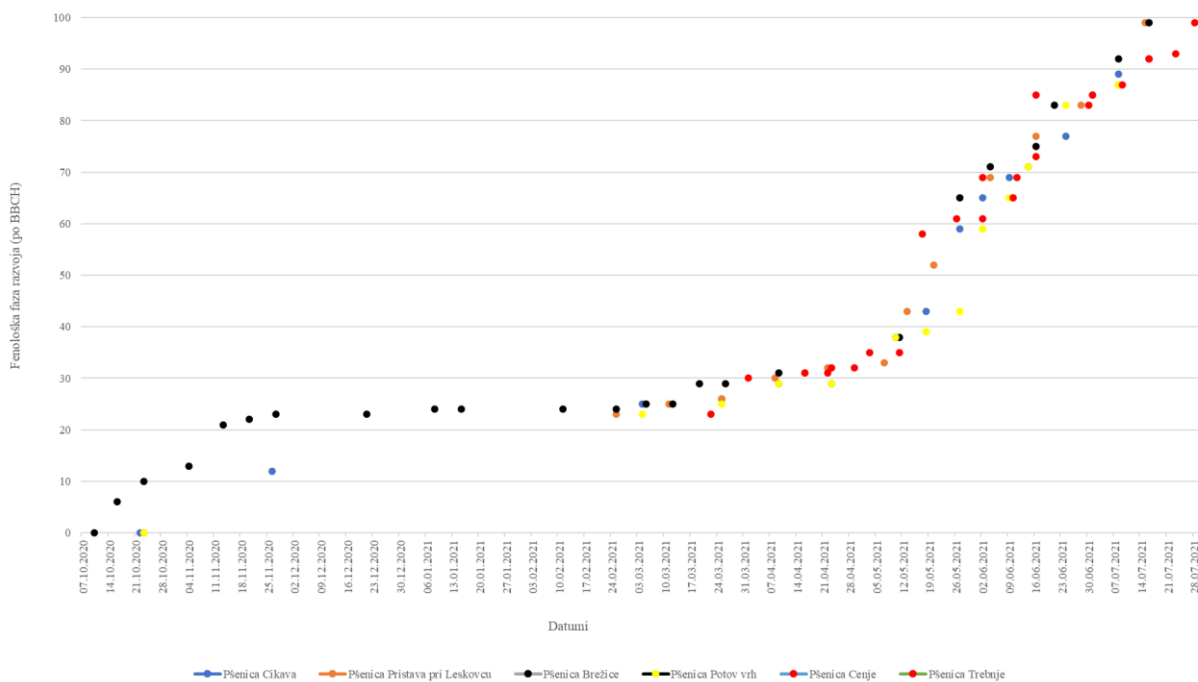
Preglednica 10: Fenofaze ozimnega žita na območju Brežic in Kostanjevice na Krki v letu 2021.

Datum	Ozimna pšenica		Ozimni ječmen	
	razvojna stopnja (BBCH)	lokacija	razvojna stopnja (BBCH)	lokacija
13.10.2020		Brežice	00	Kostanjevica na Krki
16.10.2020	06			
23.10.2020	10			
04.11.2020	13		03	
13.11.2020	21			
20.11.2020	22		11	

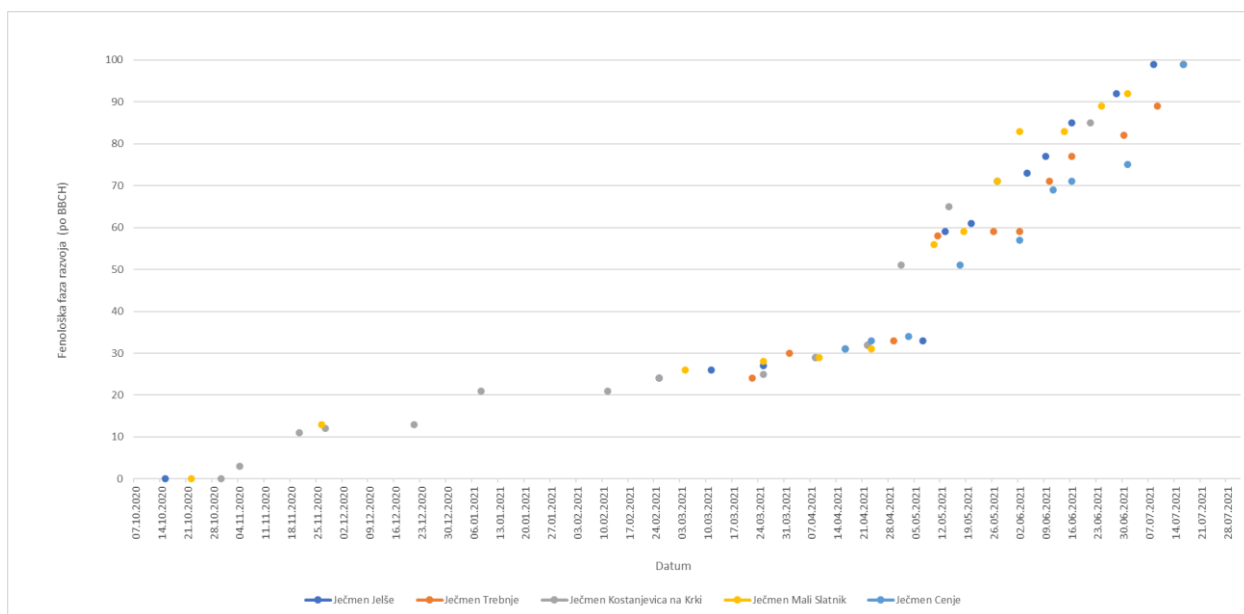
27.11.2020	23		12
21.12.2020	23		13
08.01.2021	24		21
15.01.2021	24		
11.02.2021	24		21
25.02.2021	24		24
05.03.2021	25		
12.03.2021	25		
19.03.2021	29		
25.03.2021			25
26.03.2021	29		
08.04.2021			29
09.04.2021	31		
16.04.2021			31
22.04.2021			32
01.05.2021			51
11.05.2021	38		
14.05.2021			65
27.05.2021	65		
04.06.2021	71		
16.06.2021	75		
21.06.2021	83		85
08.07.2021	92		
16.07.2021	99		99

Preglednica 11: Fenofaze ozimnega žita na območju Sevnice v letu 2021.

Datum	Ozimna pšenica		Ozimni ječmen	
	razvojna stopnja (BBCH)	lokacija	razvojna stopnja (BBCH)	lokacija
16.04.2021	31		31	
23.04.2021	32		33	
03.05.2021	35		34	
17.05.2021	58		51	
02.06.2021	61		57	
11.06.2021	69	Canje	69	Canje
16.06.2021	71		71	
01.07.2021	85		75	
16.07.2021	92		99	
28.07.2021	99			

Slika 44: Prikaz razvoja pšenice na območju JV Slovenije v letu 2021.

Slika 45: Prikaz razvoja ječmena na območju JV Slovenije v letu 2021.

Fenološki razvoj pšenice (v sliki in besedi).

Slika 46: Pšenica je 23.10.2020 začela z vznikom (foto: M. Strgulec)

Slika 47: Pšenica je bila na območju Straže pri Novem mestu 26.11.2020 v fenološkem razvoju 12 po BBCH. (foto: K. Kregar)

Slika 48: Na območju Brežic je imela pšenica konec razraščanja (FF 29 po BBCH) 19.03.2021 (foto: M. Strgulec)

Slika 49: V začetku aprila (09.04.) je pšenica v Straži pri Novem mestu zaključila z razraščanjem (FF 29 po BBCH) (foto: K. Kregar)

Slika 50: Konec aprila je pšenica na območju Sevnice začela s kolenčenjem (FF 32) (foto: A. N. Kunej)

Slika 51: 02.06.2021 pšenica v Sevnici začne s cvetenjem (foto: A. N. Kunej)

Slika 52: 27.05.2021 je bila pšenica na območju Brežic v polnem cvetenju (BBCH 65) (foto: M. Strgulec)

Slika 53: V Trebnjem pšenica 02.06.2021 zaključuje s cvetenjem (foto: S. Lazič)

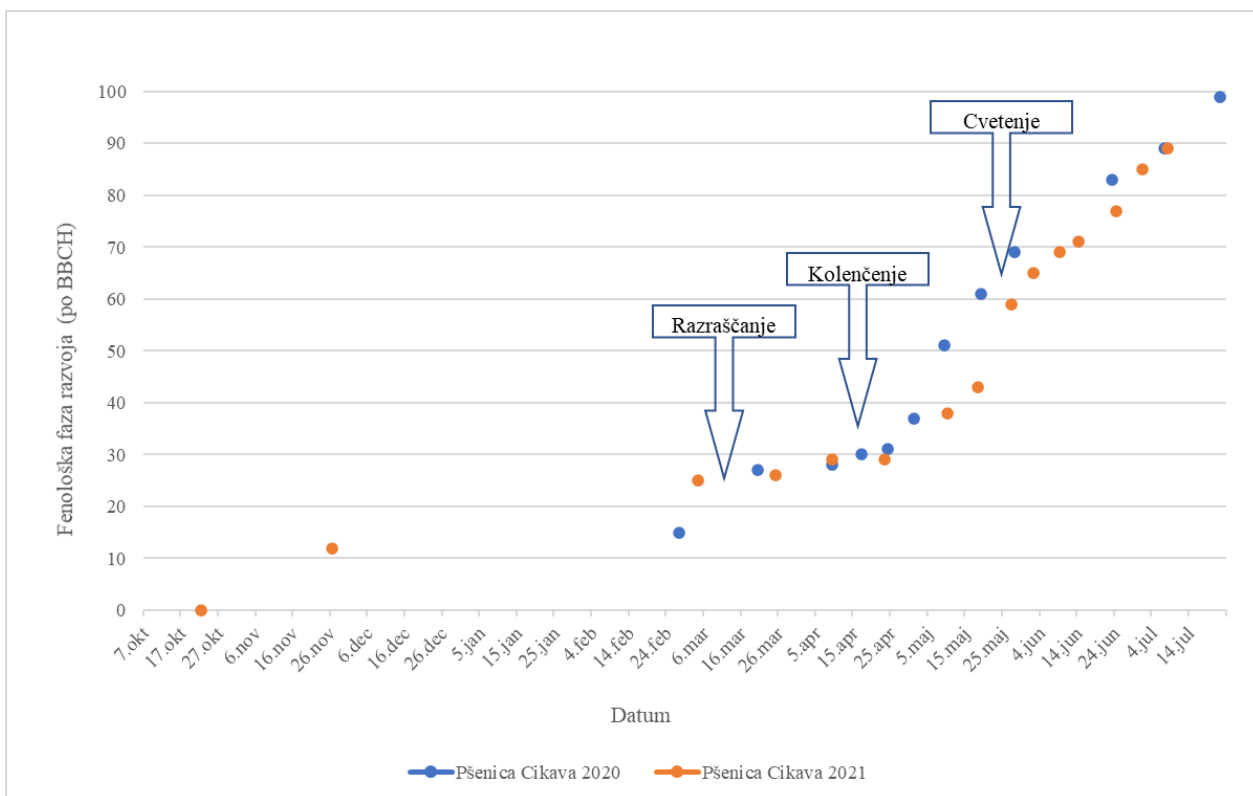
Slika 54: Na krškem polju se je cvetenje pšenice zaključilo 04.06.2021 (foto: B. R. Koren)

Slika 55: Cvetenje se je v Straži zaključilo 14.06.2021 (foto: K. Kregar)

V nadaljnjem podajam nekaj slikovnega materiala razvoja pšenice v letu 2021. Na podlagi podatkov lahko podamo primerjavo v razvoju pšenice med leti 2020 in 2021 (slika 60).

Pšenica je nastopila fenološko fazo razraščanja v obeh letih v prvi dekadi meseca marca. Nato pa se je zaradi vremenskih razmer (ohladijev) razvoj malo upočasnil. V kolenčenje je v letu 2020 pšenica prišla v sredini aprila, med tem ko je v letu 2021 kolenčenje nastopilo z zamikom 7-10 dni. Cvetenje v letu 2021 (29.05.) je v primerjavi z letom 2020 zamujalo za celih 10 dni (19.05.).

Slika 56: Primerjava razvoja pšenice v letih 2020 in 2021.

Fenološki razvoj ječmena (v sliki in besedi)

Slika 57: Ječmen je bil 26.11.2020 v Straži pri Novem mestu v razvojni fazi 13 po BBCH (foto: K. Kregar)

Slika 58: Razvoj spomladi je bil kar izenačen. Tako je bil ječmen na krškem polju v začetku aprila pred koncem razraščanja (BBCH 29). (foto: B. R. Koren)

Slika 59: V sredini meseca aprila (16.04.2021) je bil ječmen na Kostanjevici na Krki v fenološkem razvoju kolenčenja (Ff 31 po BBCH) (foto: M. Strgulec)

Slika 60: V začetku kolenčenja (FF 31 po BBCH) je bil 16.04.2021 tudi ječmen v Sevnici (foto: A. N. Kunej)

Slika 61: Z cvetenjem je ječmen začel čez en mesec (14.05.2021). (foto: M. Strgulec).

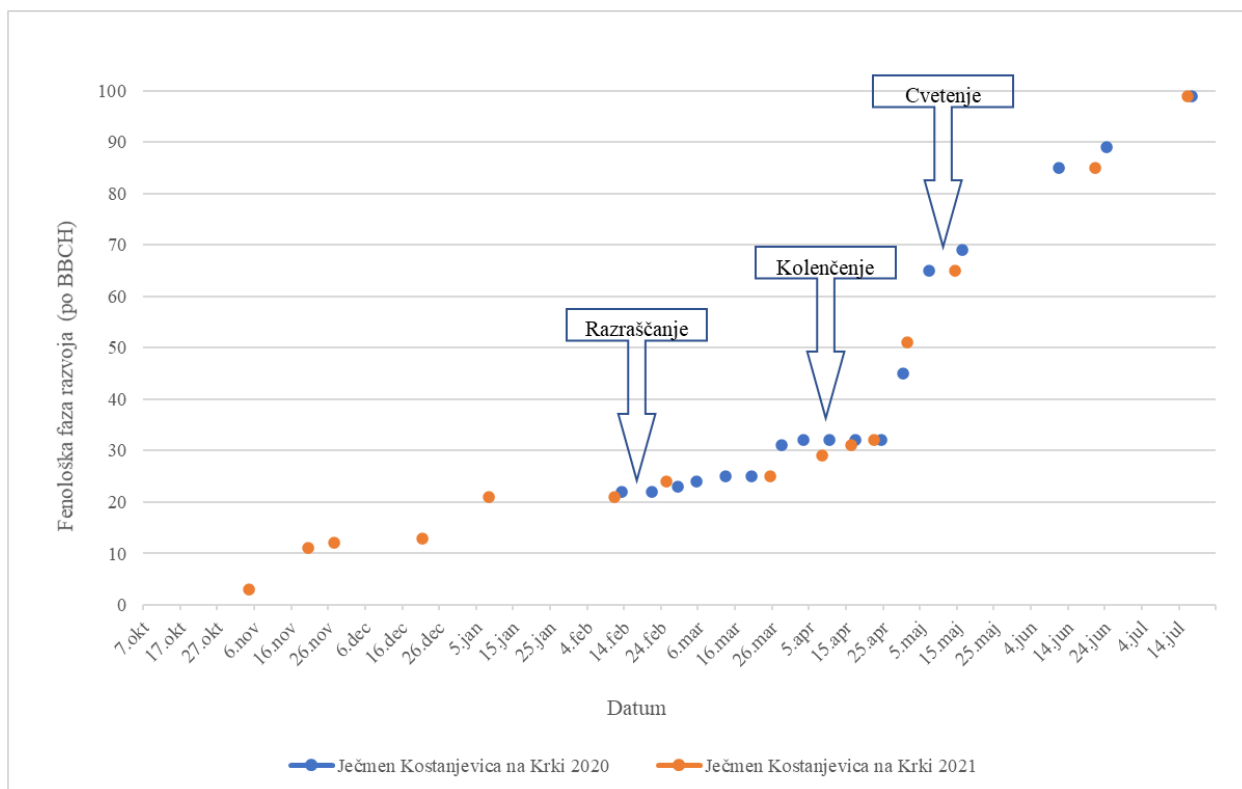
Slika 62: S cvetenjem je ječmen zaključil v sredini meseca junija (foto: K. Kregar)

Slika 63: Cvetenje (lokacija: sevnica, 11.06.2021) (foto: A. N. Kunej)

Primerjavo med leti 2020 in 2021 o razvoju podajamo še za ječmen (slika 69).

Ječmen je nastopil konec meseca februarja. V fazo kolenčenja je v letu 2020 prišel konec marca. V letu 2021 pa so nizke temperature povzročile počasen razvoj in je tako kolenčenje 2021 nastopilo v primerjavi z letom 2020 za 14 dnevni zamikom (15.04.2021). Cvetenje je v obeh letih nastopilo izstočasno, v sredini maja.

Slika 64: Primerjava razvoja ječmena v letih 2020 in 2021.

Prvo obvestilo za uporabo herbicidov smo objavili 01.04.2021, ko so bila žita v fazi kolenčenja. Strategija uporabe FFS stremi k njihovemu zmanjšanju. Za prvo zatiranje se zato odločamo, ko so vznikli vsi pleveli (so v višnji razvojni fazi), kar nam v kasnejših fazah omogoča da pridemo na uporabo česal.

Konec meseca maja smo nato izdali prvo obvestilo o zatiranju *glivičnih bolezni v ozimnih žitih*. Naslednje, ki je sledilo je bilo namenjeno zatiranju *rij in fuzarioz*.

Na spletni strani KGZS - Zavoda Novo mesto smo objavili še dodatna podrobnejša navodila.

Žitna pepelovka (*Blumeria (Erysiphe) graminis D.C.*)

V letu 2021 nismo zaznali večjih težav s pojavljanjem žitne pepelovke.

Pšenična listna pegavost (*Septoria tritici* Desm.; *Mycosphaerella graminicola* Fuck.) in rjavenje pšeničnih plev (*Septoria nodorum* Berk.; *Leptosphaeria nodorum* Müller)

Obe glivi *Septoria tritici* in *S. nodorum* sta opazovani hkrati pod imenom *Septoria sp.*

V letu je ozimna pšenica zelo dobro prezimila, zato spomladi nismo zaznavali okužb z listnimi pegavostmi. Prve okužbe so opazovalci opazili šele meseca maja. In sicer na območju krškega polja 07.05.2021 in v Brežicah 27.05.2021. Iz drugih loackij niso poročali o okužbah. Obvestilo za zatiranje listnih pegavost je bilo objavljeno v sredini aprila, ko so bile rastline v fazi kolenčenja.

Preglednica 12: Rezultati prvih pojavov listne pegavosti na območju JV Slovenije v letu 2021.

Lokacija	Kultura	Datum prvega pojava
Krško	pšenica	07.05.2021
Brežice	pšenica	27.05.2021

Žitna progasta rja (*Puccinia graminis* Persoon.)

V letu 2021 beležimo povečan pojav rij le na lokaciji Novo mesto. Prvi pojav smo zabeležili v posevkih pšenice (18.05.2021). Okužena je bila večinoma pšenica, ki je v ekološki pridelavi.

Rženi listni ožig / ječmenov listni ožig (*Rhynchosporium secalis* [Oudem] J.J.Davi)

Prve okužbe z listnim ožigom na ječmenu smo zabeležili v sredini mesecu marca, kar pomeni, da so se okužbe izvršile v jeseni. Prvo poročilo o okužbah je iz lokacije Trebnje (22.03.2021), sledi lokacija Jelše (16.04.2021). Na ostalih lokacijah ni bilo zaznati okužb ječmenovega ožiga. Problematika širjenja se je reševala skupaj z ječmenovo mrežasto pegavostjo. V ta namen smo izdali skupno obvestilo 28.05.2021.

Preglednica 13: Rezultati prvih pojavov ječmenovega listnega ožiga na območju JV Slovenije v letu 2020.

Lokacija	Datum prvega pojava
Trebnje	22.03.2021
Jelše	16.04.2021

Slika 65: Prvi pojav okužb z ječmenovim listnim ožigom v Trebnjem 22.03.2021 (foto: S. Lazič).

Ječmenova mrežasta pegavost (*Pyrenophora teres* Drechsl.)

Odstotek okužb z ječmenovo mrežasto pegavostjo je bil tudi v letu 2021 zelo majhen. Potrdili smo ga na posevku ječmena v Kostanjevici na Krki (25.03.2021). Problematika širjenja se je reševala skupaj z ječmenovim ožigom. V ta namen smo izdali skupno obvestilo 28.05.2021.

Preglednica 14: Rezultati prvih pojavov ječmenovega listnega ožiga na območju JV Slovenije v letu 2020.

Lokacija	Datum prvega pojava
Kostanjevica na Krki	28.05.2021

Fusarium sp. na klasu

Okužbe s *Fusarium* sp. so stalnica v pridelavi žit, še posebno na tistih lokacijah kjer se žito prideluje z zmanjšano uporabo fungicidov (pridelovalci preskočijo ali zamudijo varstvo v času cvetenja) ali se odločijo za pridelavo bolj občutljivih sort. V letu 2021 na opazovalnih lokacijah nismo zaznali okužb.

Ramularijska pegavost ječmena (*Ramularia collo-cygni* B. Sution Waller)

Okužbe z ramularijsko pegavostjo ječmena so postali že stalnica v pridelavi ječmena. O njej so poročali iz lokacij: Trebnje (26.05.2021) in Straža pri Novem mestu (18.05.2021).

Slika 66: Na posevku ječmena, lokacija Straža pri Novem mestu, okužbe z ramularijsko pegavostjo, datum: 02.06.2021 (foto: K. Kregar).

Posebnosti: Ječmenova gola snet (*Ustilago nuda*)

Tudi v letu 2021 smo še vedno beležili posamezne lokacije kjer so se pojavljale okužbe z golo snetjo. Tudi tu se je snet pojavljala predvsem v ekološki pridelavi, kjer se ne izvaja tretiranje semen in se uporablja 'domače' seme. Tretiranje v veliki meri pripomore k zmanjšanju pojava takšnih bolezni. Ko smo opazili pojav snetljivih klasov je bil ozimni ječmen ravno v fenološkem razvoju cvetenja (BBCH 61 – 69).

Slika 67: Ječmenova gola snet (*Ustilago nuda*) (foto: B. R. Koren).

Rdeči žitni strgač (*Oulema melanopus* L.) in listne uši na žitih (*Sitobion avenae* F., *Rhopalosiphum padi* L., *Metopolophium dirhodum* Walk., *Schizaphis graminum* Rond.)

Rdeč žitni strgač in listne uši so prisotne vseskozi. Neke posebne škode niso povzročali, so pa vremenske razmere vplivale na povečan pojav na nekaterih lokacijah. Na podlagi opazovanj smo izdali, preventivno obvestilo o zatiranju škodljivcev v žitih, ki smo ga objavili v mesecu maju.

Preglednica 15: Rezultati prvih pojavov ječmenovega listnega ožiga na območju JV Slovenije v letu 2021.

Lokacija	Datum prvega pojava
Kostanjevica na Krki	08.04.2021
Trebnje	29.04.2021
Jelše	07.05.2021
Mali Slatnik	18.05.2021

Slika 68: Jajčeca listne uši na pšenici, datum: 16.06.2021 (foto: S. Lazič)

Slika 69: Poškodbe od rdečega žitnega strgača, datum: 29.04.2021, lokacija: Trebnje (foto: S. Lazič)

OPAZOVANJA POJAVOV V KROMPIRIŠČIH

Spremljanje pojavov na krompiriščih, smo v letih 2021 izvajali na 5 lokacijah. Na osnovi opazovanj na terenu, smo obveščali pridelovalce o ukrepih varstva rastlin.

Preglede smo izvajali: Karmen Rodič s pomočjo sodelavk iz Kmetijsko svetovalne službe na KGZS Novo mesto: Branke Radej Koren, Sabina Lazič, Ana Nuša Kunej in Katice Kregar.

Preglednica 16: Podatki o parcelah na katerih se je v letu 2021 spremljalo krompir.

Lokacija	GERK	Sorta	Datum setve	Datum spravila
Jelše	6218869	Kenebek	10.04.2021	20.08.2021
Trebnje	2571891	domača		
Straža	1160413	Jelly	31.03.2021	21.08.2021

Pojav plevelov, boleznih in škodljivcev se pri opazovanju v poljedelstvu izvaja na podlagi vizualnih pregledov. Pri posameznih boleznih in škodljivcih se upošteva tudi prag škodljivosti. V primeru neprepoznavanja povzročitelja se odvzame vzorec in se ga nato obravnava v laboratoriju službe za varstvo rastlin na KGZS-Zavodu Novo mesto. Povzročitelja se ugotovi s pomočjo binokularnega pregleda.

Za zatiranje *plevelnih vrst* smo izdali obvestila za uporabo priporočenih herbicidnih pripravkov. Objavili smo 1 obvestilo v mesecu aprilu.

Fenološki razvoj krompirja

Preglednica 17: Razvojne stopnje krompirja v Jelšah v letu 2021.

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
07.05.2021	07	
13.05.2021	12	
20.05.2021	13	
27.05.2021	19	
04.06.2021	53	
09.06.2021	53	
16.06.2021	59	
28.06.2021	91	
08.07.2021	91	Jelše
15.07.2021	93	
22.07.2021	95	
29.07.2021	95	
05.08.2021	97	
13.08.2021	97	
20.08.2021	97	
26.08.2021	99	

Preglednica 18: Razvojne stopnje krompirja v Straži pri Novem mestu v letu 2021.

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
9.4.2021	00	
10.5.2021	12	
18.5.2021	13	
27.5.2021	19	
2.6.2021	53	
9.6.2021	55	Straža
14.6.2021	60	
24.6.2021	68	
1.7.2021	69	
8.7.2021	69	
15.7.2021	91	

10.8.2021	97
19.8.2021	97
30.8.2021	99

Preglednica 19: Razvojne stopnje krompirja v Trebnje v letu 2021.

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
22.4.2021	00	Trebnje
29.4.2021	09	
11.5.2021	19	
26.5.2021	59	
2.6.2021	60	
10.6.2021	61	
30.6.2021	91	
9.7.2021	91	
16.7.2021	93	
23.7.2021	97	
13.8.2021	99	

Preglednica 20: Razvojne stopnje krompirja v Sevnica v letu 2021.

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
07.05.2021	19	Podvrh
14.05.2021	19	
21.05.2021	19	
28.05.2021	19	
11.06.2021	60	
06.08.2021	99	

Slika 70: Krompir je posajen, lokacija: Straža pri novem mestu, datum: 09.04.2021 (foto: K. Kregar)

Slika 71: Sajeenje krompirja na lokaciji Jelše je bilo izvedeno 10.04.2021 (foto: B. R. Koren)

Slika 72: Vznik (FF 09), lokacija: Trebnje, datum: 29.04.2021 (foto: S. Lazič)

Slika 73: Vznik (FF 12), lokacija: Straža, datum: 10.05.2021 (foto: K. Kregar)

Slika 74: Razvoj listov (FF 19), lokacija: Sevnica, datum: 07.05.2021 (foto: A. N Kunej)

Slika 75: Krompir je na lokaciji Trebnje tik pred cvetenjem, datum: 26.05.201 (foto: S. Lazič)

Slika 76: V Sevnici je krompir začel cveteti 11.06.2021, (foto: A. N. Kunej)

Slika 77: Zaključek cvetenja, lokacija: Straža pri Novem mestu, datum: 08.07.2021 (foto: K. Kregar)

Slika 78: Krompir je v začetku julija zaključil z dozorevanjem, lokacija: Jelše, datum: 08.07.2021 (foto: B. R. Koren)

Krompirjeva plesen (*Phytophthora infestans* de Bary), črna listna pegavost krompirja (*Alternaria solani*)

Prve okužbe s krompirjevo plesnijo smo zaznali na območju Sevnice, 21.05.2021. Sledile so ukužbe v Straži pri Novem mestu, 24.06.2021. Okužbe smo zaznali na vseh opazovalnih lokacijah (tabela 21).

Istočasno s krompirjevo plesnijo se pojavljajo tudi okužbe s črno listno pegavostjo krompirja (*Alternaria solani*). Ta se je letos pojavila nekoliko kasneje. Okužbe smo zaznali šele v zaključku dozorevanja. Na lokaciji Krško 08.07.2021 in Trebnje 09.07.2021.

Priporočilo za uporabo fungicidov smo objavili konec meseca maja.

Preglednica 21: Rezultati prvih pojavov krompirjeve plesni in črne listne pegavosti krompirja na območju JV Slovenije v letu 2020.

Lokacija	Krompirjeva plesen	Črna listna pegavost krompirja
Sevnica	21.05.2021	
Straža	24.06.2021	
Krško	08.07.2021	08.07.2021
Trebnje	09.07.2021	09.07.2021

Koloradski hrošč (*Leptinotarsa decemlineata* Say)

Koloradski hrošč se je v letu zaradi ugodnih vremenskih razmer pojavljal skozi celotno poletje. Prve odrasle hrošče so zabeleženi v sredini maja in jih opažali vse do sredine julija. Priporočila za njegovo zatiranje smo izdali v začetku junija (08.06.2021).

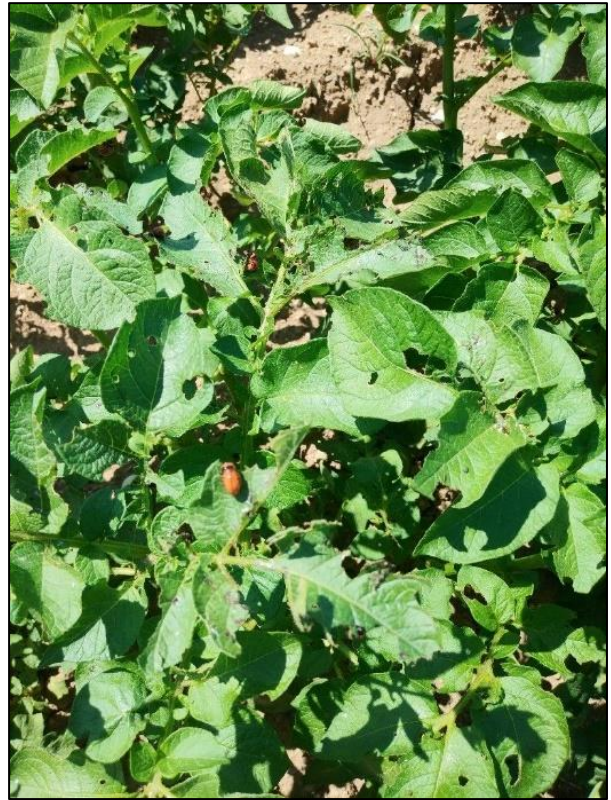
Slika 79: Odrasli osebki koloradskega hrošča. Lokacija: Trebnje, datum: 26.05.2021 (foto: S. Lazič)

Slika 80: Odrasli osebki, loakcija: Krško, datum: 09.06.2021 (foto: B. R. Koren)

Slika 81: Prve ličinke v Staži pri Novem mestu. Datum: 09.06.2021 (foto: K. Kregar)

Slika 82: Prve ličinke na krškem polju, datum: 16.06.2021 (foto: B. R. Koren)

Listne uši na krompirju

V letu 2021 ni bilo zaznati večjega porasta populacij listnih uši. Pri napovedovanju varstva pred prenašalci virusnih obolenj smo se za uporabo insekticidov orientirali tudi po primernem času za tretiranje koloradskega hrošča.

OPAZOVANJA POJAVOV V OLJNI OGRŠČICI

Spremljanje pojavov v oljni ogrščici, smo v letu 2021 izvajali na 2 lokacijah. Obe lokaciji sta iz Brežic, ker je pridelava oljne ogrščice tam najbolj intenzivna. Na osnovi opazovanj na terenu, smo obveščali pridelovalce o ukrepih varstva rastlin.

Preglednica 22: Podatki o parcelah na katerih se je v letu 2021 spremljalo oljno ogrščico.

Lokacija	GERK	Sorta	Datum setve	Datum spravila
Brežice 1 Brežice 2	3005626	Blue Star	21.08.2021	07.07.2021

Pojav plevelov, boleznih in škodljivcev se pri opazovanju v poljedelstvu izvaja na podlagi vizualnih pregledov. Pri posameznih boleznih in škodljivcih se upošteva tudi prag škodljivosti. V primeru neprepoznavanja povzročitelja se odvzame vzorec in se ga nato obravnava v laboratoriju službe za varstvo rastlin na KGZS-Zavodu Novo mesto. Povzročitelja se ugotovi s pomočjo binokularnega pregleda.

Preglede sta izvajala: mag. Karmen Rodič s pomočjo sodelavcev iz Kmetijsko svetovalne službe na KGZS Novo mesto, Jože Baznik in Mateje Strgulec.

Varstvo posevkov oljne ogrščice proti *repičnemu kljunotaju* in *repičarju* je bilo potrebno izvesti konec meseca marca, ko smo pripravili posebno obvestilo za njihovo zatiranje.

Fenološki razvoj oljne ogrščice

Preglednica 23: Razvojne stopnje v oljni ogrščici na lokaciji Brežice 1 v letu 2021.

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
11.09.2020	12	
15.09.2020	13	
25.09.2020	13	
02.10.2020	13	
16.10.2020	14	
23.10.2020	15	
04.11.2020	20	
13.11.2020	20	
20.11.2020	21	
27.11.2020	23	
21.12.2020	23	
08.01.2021	24	
15.01.2021	24	
11.02.2021	24	
25.02.2021	30	
05.03.2021	30	
12.03.2021	31	
19.03.2021	35	
26.03.2021	51	
09.04.2021	61	
27.05.2021	76	
16.06.2021	80	
21.06.2021	81	
08.07.2021	89	

Brežice 1

Preglednica 24: Razvojne stopnje v oljni ogrščici na lokaciji Brežice 2 v letu 2020.

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
23.03.2021	20	Brežice 2
29.03.2021	25	
21.04.2021	62	
13.05.2021	71	
19.05.2021	73	
31.05.2021	78	
09.06.2021	78	

Slika 83: FF 15 – peti list razgrnjen (datum: 23.10.2021), (foto: M. Strgulec)

Slika 84: Začetek razvoja stranskih poganjkov – FF 21, datum: 20.10.2021 (foto: M. Strgulec)

Slika 85: 15.01.2021 je posevek oljne ogrščice pobelil sneg (foto: M. Strgulec)

Slika 86: Začetek pojava socvetja (FF 51), datum: 26.03.2021 (foto: M. Strgulec)

Slika 87: 60% luskov je doseglo končno velikost - FF 76, datum: 27.05.2021 (foto: M. Strgulec)

OPAZOVANJA POJAVOV V KORUZI

Spremljanje pojavov v koruzi, smo v letih 2021 izvajali na 4 lokacijih. Na osnovi opazovanj na terenu, smo obveščali pridelovalce o ukrepih varstva rastlin.

Preglednica 25: Podatki o parcelah na katerih se je v letu 2021 spremljalo oljno ogrščico.

Lokacija	GERK	Sorta	Datum setve	Datum spravila
Straža	1160413	Infinite	01.05.2021	21.09.2021
Brežice	305601	Različne	22.04.2021	30.09.2021
Trebnje	2571891	Domača		
Sevnica	2000742	Nn	22.05.2021	11.09.2021

Pojav plevelov, bolezni in škodljivcev se pri opazovanju v poljedelstvu izvaja na podlagi vizualnih pregledov. Pri posameznih boleznih in škodljivcih se upošteva tudi prag škodljivosti. V primeru neprepoznavanja povzorčitelja se odvzame vzorec in se ga nato obravnava v laboratoriju službe za varstvo rastlin na KGZS-Zavodu Novo mesto. Povzorčitelja se ugotovi s pomočjo binokularnega pregleda.

Preglede so izvajali: mag. Karmen Rodič s pomočjo sodelavk iz Kmetijsko svetovalne službe na KGZS Novo mesto Katico Kregar, Sabino Lazič, Ano Nušo Kunej in Matejo Strgulec.

Na osnovi spremljanj smo za zatiranje *plevelnih vrst* izdali 1 obvestilo za uporabo priporočenih herbicidnih pripravkov. Na spletni strani KGZS - Zavoda Novo mesto smo objavili še dodatne podrobnejše napotke.

Fenološki razvoj koruze

Preglednica 26: Razvojne stopnje koruze v Straži pri Novem mestu v letu 2021.

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
18.05.2021	12	
27.05.2021	14	
02.06.2021	15	
09.06.2021	17	
14.06.2021	18	
24.06.2021	19	
01.07.2021	19	
08.07.2021	30	
15.07.2021	51	
23.07.2021	65	
29.07.2021	67	
10.08.2021	73	
19.08.2021	79	
30.08.2021	85	
06.09.2021	87	
13.09.2021	87	

Straža pri Novem mestu

Preglednica 27: Razvojne stopnje koruze v Sevnici v letu 2021.

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
27.05.2021	13	Sevnica
02.06.2021	14	
11.06.2021	14	
16.06.2021	17	
16.07.2021	39	
28.07.2021	65	
05.08.2021	73	
11.08.2021	73	
18.08.2021	83	
25.08.2021	83	
02.09.2021	85	
08.09.2021	85	
17.09.2021	99	

Preglednica 28: Razvojne stopnje koruze v Trebnjem v letu 2021.

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
11.05.2021	10	Trebnje
26.05.2021	14	
04.06.2021	15	
10.06.2021	18	
16.06.2021	19	
30.06.2021	30	
09.07.2021	33	
16.07.2021	39	
23.07.2021	55	
13.08.2021	73	
19.08.2021	73	
25.08.2021	75	
01.09.2021	85	
10.09.2021	97	

Preglednica 29: Razvojne stopnje koruze v Brežicah v letu 2021.

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
04.06.2021	16	Brežice
16.06.2021	16	
08.07.2021	34	
16.07.2021	65	
21.07.2021	67	
27.07.2021	67	
06.08.2021	69	
11.08.2021	71	
19.08.2021	83	
25.08.2021	85	
03.09.2021	85	
10.09.2021	85	
16.09.2021	85	
23.09.2021	87	
30.09.2021	99	

Slika 88: Dne 11.05.2021 je imela koroza na lokaciji Trebnje razvit 1 list (BBCH 10) (foto: S. Lazič)

Slika 89: Koroza je na polju v Straži pri Novem mestu vniknila v začetku maja in imela 18.05.2021 razvita 2 lista (foto: K. Kregar)

Slika 90: Straža pri Novem mestu, razvitih 9 listov, datum: 24.06.2021 (foto: K. Kregar)

Slika 91: V Brežicah se je sprejelo razvoj večih hibridov koroze vključenih v testiranje (foto: M. Strgulec)

Slika 92: Koruza je dne 19.08.2021 začela z dozorevanjem (BBCH 79), lokacija: Straža pri Novem mestu (foto: K. Kregar)

Slika 93: V Sevnici je bila koruza v sredini meeca avgusta še v zgodnji voščeni zrelosti (foto: A. N. Kunej)

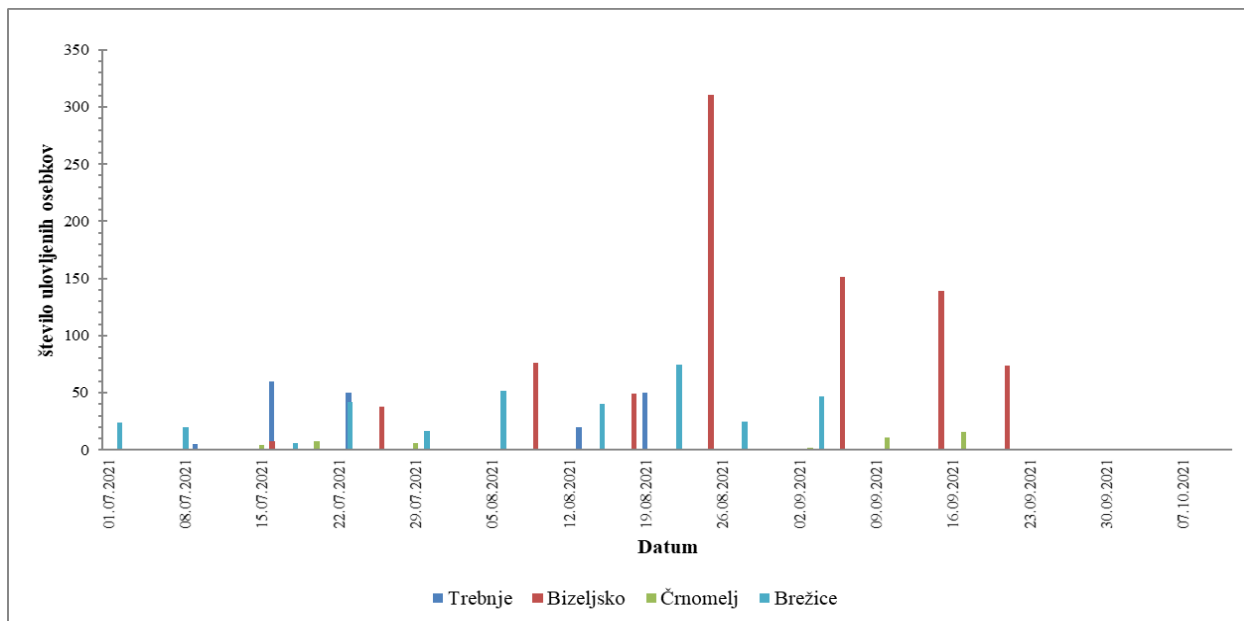
Slika 94: V 3 tednih je napredovala do voščene zrelosti, lokacija: Sevnica, datum: 08.09.2021 (foto: A. N. Kunej)

Koruzni hrošč (*Diabrotica virgifera virgifera* LeConte)

Koruzni hrošč (*Diabrotica virgifera virgifera* LeConte, Coleoptera, Chrysomelidae) je en od pomembnejših škodljivcev koruze, ki se je v preteklih letih v Sloveniji razširil povsod, kjer raste koruza. V EU od leta 2014 dalje ne spada več med karantenske škodljive organizme, vendar pa lahko povzroči veliko gospodarsko škodo, če njegova populacije naraste. V Sloveniji je v ukrepih Programa razvoja podeželja KOPOP (2014-2020) ena od obveznih zahtev tudi petletni kolobar, ki omejuje pridelavo koruze v monokulturi. Glede na gospodarski pomen koruznega hrošča je potrebno še vedno spremljati njegov razvoj in širjenje, da lahko ustrezno in pravočasno ukrepamo. V letu 2020 smo obdržali utečeno organizacijsko shemo glede izvajanja pregledov in zbiranja ter obdelave podatkov.

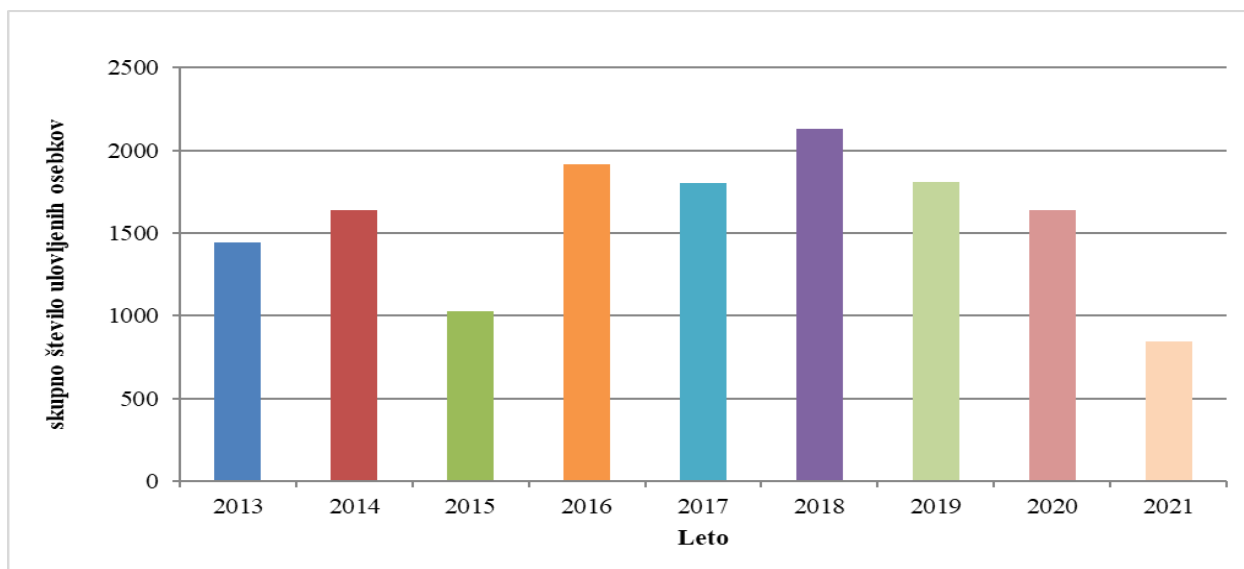
Nalet koruznega hrošča smo spremljali z madžarskimi feromonskimi vabami PAL (Csalomon). Vabe smo postavili v koruzna polja sredi junija, z lepljivo stranjo vabe PAL obrnjeno navzven. Skupaj z rastjo rastline se tako v višino dviga tudi nameščena vaba. Na območju JV Slovenije bo KGZS Zavod Novo mesto vzpostavili 4 kontrolne točke: Trebnje, Bizeljsko, Dobljče in Brežice. Vabe smo redno pregledovali enkrat tedensko.

Vabe smo začeli postavljati konec junija v začetku julija (koruza je bila na razvojni stopnji 19 po BBCH lestvici). Prvi ulov koruznega hrošča smo zabeležili 09.07.2021 (30 po BBCH lestvici). Prvi vrh ulovov je bil na vseh lokacijah v sredini julija (65 po BBCH, sredina cvetenja), drugi pa v sredini avgusta (89 po BBCH, polna zrelost). Tudi v letošnjem letu je bila lokacija Bizeljsko najštevilčnejša po ulovu. Skupno se je na feromonsko vabo ujelo 846 osebkov.

Slika 95: Prikaz ulovov koruznega hrošča (*Diabrotica virgifera virgifera* La Conte) na feromonske vabe na območju JV Slovenije v letu 2021.

Bizeljsko še vedno odstopa po ulovih. Za leto 2021 nam bo ostalo v spominu po najnižjem skupnem številu ulovljenih hroščev v obdobju spremljanja od leta 2013 do 2021.

Slika 96: Prikaz ulovov koruznega hrošča (*Diabrotica virgifera virgifera* La Conte) na feromonsko vabo na lokaciji Bizeljsko za obdobje od leta 2013 do leta 2021.

Slika 97: Spremljanje koruznega hrošča na loakciji Dobljče (foto: K. Jakljevič).

Slika 98: 08.07.2021, postavitve vabe za koruznega hrošča v Brežicah (foto: M. Strgulec).

Slika 99: Koruzni hrošč (foto: S. Lazič).

Slika 100: Ulovi na lokaciji Dobljče (foto: K. Jakljevič).

Slika 101: Postavitev vabe na lokaciji Bizeljsko (foto: M. Rožman).

OPAZOVANJA POJAVOV V KRMNEM GRAHU

Spremljanje pojavov v krmnem grahu, smo v letih 2021 izvajali na 1 lokaciji. Na osnovi opazovanj na terenu, smo obveščali pridelovalce o ukrepih varstva rastlin.

Preglednica 30: Podatki o parcelah na katerih se je v letu 2021 spremljalo krmni grah.

Lokacija	GERK	Sorta	Datum setve	Datum spravila
Jelše	3504946	Domača	20.03.2021	02.07.2021

Pojav plevelov, bolezni in škodljivcev se pri opazovanju v poljedelstvu izvaja na podlagi vizualnih pregledov. Pri posameznih boleznih in škodljivcih se upošteva tudi prag škodljivosti. V primeru neprepoznavanja povzorčitelja se odvzame vzorec in se ga nato obravnava v laboratoriju službe za varstvo rastlin na KGZS-Zavodu Novo mesto. Povzorčitelja se ugotovi s pomočjo binokularnega pregleda. Preglede so izvajali: mag. Karmen Rodič s pomočjo sodelavk iz Kmetijsko svetovalne službe na KGZS Novo mesto Branke Radej Koren.

Fenološki razvoj krmnega graha

Preglednica 31: Razvojne stopnje krmnega graha v Posavju v letu 2021.

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
8.04.2021	10	Jelše
16.04.2021	13	
22.04.2021	15	
07.05.2021	18	
13.05.2021	19	
20.05.2021	30	
04.06.2021	71	
09.06.2021	75	
16.06.2021	77	
28.06.2021	86	
08.07.2021	99	

Slika 102: Razviti 3 listi – FF 13, datum: 16.04.2021 (foto: B. R. Koren).

Slika 103: Razvitih 5 listov – FF 15, datum: 22.04.2021 (foto: B. R. Koren).

Slika 104: Tudi v letu 2021 smo pojav graharja spremljali s pomočjo rumenih lovilnih posod (foto: B. R. Koren).

Vzporedno s spremljanjem razvoja krmnega graha smo opazovali tudi pojave škodljivcev (graharja) in najpogostejših bolezni.

Grahov obrobkar (*Sitona lineatus*).

Grahovega obrobkarja smo spremljali s pomočjo rumenih lovilnih posod, ki jih uporabljamo za spremljanje hroščkov v oljni ogrščici (slika 116). V letu 2021 na spremljani lokaciji nismo zaznali pojava omenjenega škodljivca.

Grahova pegavost (*Ascochyta pisi*) in grahova pepelovka (*Erysiphe polygoni*)

Na posevku nismo potrdili pojava *grahove pegavosti* (*Ascochyta pisi*).

OPAZOVANJA POJAVOV V SOJI

Spremljanje pojavov v soji, smo v letih 2021 izvajali na 2 lokacijah. Obe lokaciji sta iz Brežic, ker je pridelava oljne ogrščice tam najbolj intenzivna.

Preglednica 32: Podatki o parcelah na katerih se je v letu 2021 spremljalo sojo.

Lokacija	GERK	Sorta	Datum setve	Datum spravila
Brežice 1				
Brežice 2	954047	Mentor	29.04.2021	14.09.2021

Pojav plevelov, bolezni in škodljivcev se pri opazovanju v poljedelstvu izvaja na podlagi vizualnih pregledov. Pri posameznih boleznih in škodljivcih se upošteva tudi prag škodljivosti. V primeru neprepoznavanja povzorčitelja se odvzame vzorec in se ga nato obravnava v laboratoriju službe za varstvo rastlin na KGZS-Zavodu Novo mesto. Povzorčitelja se ugotovi s pomočjo binokularnega pregleda.

Preglede izvajali: mag. Karmen Rodič s pomočjo sodelavcev iz Kmetijsko svetovalne službe na KGZS Novo mesto Jožeta Baznika in Mateje Strgulec.

Na osnovi spremljanj smo za zatiranje *plevelnih vrst* izdali 1 obvestilo (05.05.2021) za uporabo priporočenih herbicidnih pripravkov.

Fenološki razvoj soje

Preglednica 33: Razvojne stopnje v soji na lokaciji Brežice 2 v letu 2021 (opazovalec: M. Strgulec).

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
12.03.2021	00	
19.03.2021	00	
16.04.2021	00	
27.05.2021	100	
21.06.2021	101	
16.06.2021	102	
08.07.2021	602	
16.07.2021	702	Brežice 2
19.07.2021	703	
19.08.2021	709	
25.08.2021	800	
03.09.2021	802	
10.09.2021	906	
14.09.2021	909	

Preglednica 34: Razvojne stopnje v soji na lokaciji Brežice 1 v letu 2021 (opazovalec: J. Baznik).

Datum	Razvojna stopnja (BBCH)	Lokacija
14.05.2021	00	
19.05.2021	08	
25.05.2021	100	
31.05.2021	101	
09.06.2021	102	
11.08.2021	700	Brežice 1
18.08.2021	705	

Slika 105: Vznik, datum 16.04.2021, lokacija: Brežice 2, foto: M. Strgulec

Slika 106: Vznik, datum 19.05.2021, lokacija: Brežice 1, foto: J. Baznik

Slika 107: Prvi listi razgrnjeni – FF 101, datum: 21.06.2021 (foto: M. Strgulec)

Slika 108: 20% strokov je doseglo končno velikost – FF 702, datum: 16.07.2021, foto: M. Strgulec

Slika 109: Formirani prvi stroki – FF 700, datum: 11.08.2021 (foto: J. Baznik)

Pri spremljanju škodljivcev so največji problem predstavljale strune, kasneje v razvoju pa se je na lokaciji Brežice 2 pojavila še koprivova pršica. V času zorenja pa smo zaznali tudi povečan pojav različnih vrst stenice.

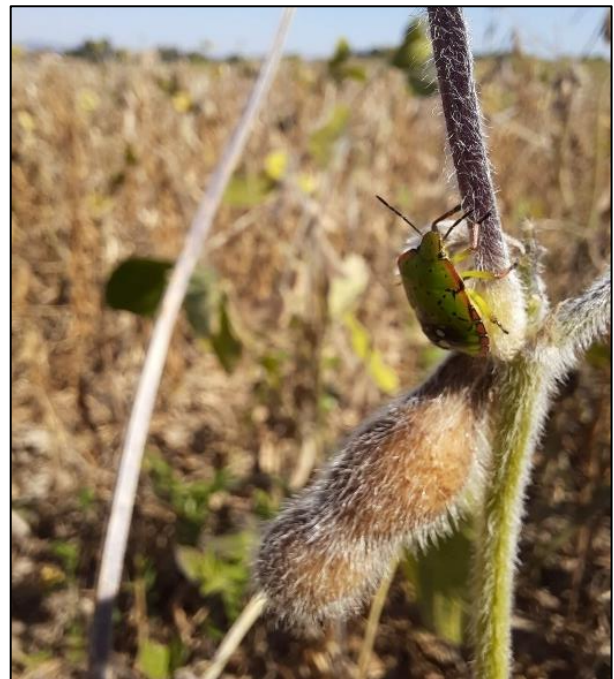

Slika 110: Stenice vrste *Nezara viridula* na soji, datum: 10.09.2021 (foto: I. Imperl).

Slika 111 (levo): Posledice napada koprivove pršice na soji (foto: M. Strgulec)

Slika 112: Stenice vrste *Nezara viridula* na soji, datum: 10.09.2021 (foto: I. Imperl)

Slika 113: Stenice vrste *Nezara viridula* na soji, datum: 10.09.2021 (foto: I. Imperl)

5. OPAZOVANJA IN NAPOVEDI V VRTNARSTVU

Opazovali smo površine posajene s plodovkami (paradižnik, paprika), bučnicami, križnicami, čebulnicami, kapusnicami, korenjem, šparglji in fižolom.

Opazovanja so potekala na 6 lokacijah: Straža pri Raki, Metlika, Kalce Naklo, Ratež, Šentjernej in Podvrh.

Spremljanje vrtnin se je v letu 2021 izvajalo s pomočjo sodelavcev kmetijske svetovalne službe na KGZS Novo mesto: Darinka Slanc, Katja Jakljevič, Mojca Hrovat, Mateja Schweiger, Natalija Pelko, Ana Nuša Kunej in Marija Levak. Preglede sta izvajali tudi Andreja Peterlin in Ivica Imperl. Pokrili smo celotno območje JV Slovenije. V posameznih posevkih smo spremljali razvojne faze rastlin in prisotnost škodljivih organizmov. Na osnovi lastnih opazovanj in opazovanj zunanjih sodelavcev so bila izdana obvestila pridelovalcem o ukrepih za varstvo rastlin.

OPAZOVANJA POJAVOV V RAZHUDNIKOVKAH: PARADIŽNIK, PAPRIKA

Fenološki razvoj plodovk iz družine razhudnikovk smo na območju JV Slovenije v letu 2021 spremljali na 5 lokacijah: Straža pri Raki, Metlika, Kalce Naklo, Ratež in Podvrh. V preglednicah so zbrani podatki o fenologiji rastlin po lokacijah in po opazovanih kulturah. Spremljanje paradižnika in paprike se je izvajalo med rastno dobo v zavarovanih prostorih in na prostem. Posevki so bili sajeni v različnih terminih.

Na spletni strani Fito-Info smo skozi rastno dobo paradižnika in paprike pripravili 5 obvestil: za zatiranje listnih uši, stenic, koruzne vešče, paradižnikvega molja in krompirjeve plesni na paradižniku.

Preglednica 35: Podatki o parcelah na katerih se je v letu 2021 spremljalo plodovke (paprika, paradižnik).

Lokacija	GERK		Sorta	Datum saditve	Datum spravila
Kalce Naklo	855671	paprika	Biancina	26.04.2021	20.10.2021
Kalce Naklo	5150331	paradižnik	Amaneta F 1	30.04.2021	20.08.2021
Ratež	4429976	paprika	Maradona	22.04.2021	27.08.2021
Ratež	4429954	paradižnik	Buran	15.04.2021	27.08.2021
Straža pri Raki	4870399	paprika		24.04.2021	01.10.2021
Straža pri Raki	4870399	paradižnik	Domači različni	23.04.2021	06.10.2021
Metlika	5284263	paradižnik		10.05.2021	29.07.2021
Podvrh		paradižnik		01.06.2021	17.09.2021

Fenološki razvoj razhudnikovk

Preglednica 36: Fenofaze paradižnika in paprike po BBCH skali v letu 2021 na lokaciji Straža pri Raki.

Datum	Paradižnik		Paprika	
	razvojna stopnja (BBCH)	sorta	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
29.04.2021	104			
07.05.2021	106		105	
13.07.2021	106		106	
20.05.2021	501		501	
28.05.2021	501		501	
04.06.2021	502	'Volovsko srce', doma vzdrževana sorta češnjevca	502	
11.06.2021	503		503	'Ajvarica', 'Babura', 'Tekila', 'Mango'
16.06.2021	504		504	
28.06.2021	506		606	
06.07.2021			606	
19.07.2021	508		608	
26.07.2021	509		610	
11.08.2021	511		612	
18.08.2021	512		613	

24.08.2021	513	614
01.09.2021	611	615
07.09.2021	704	707
16.09.2021	709	708
23.09.2021	710	709
30.09.2021	807	806
07.10.2021	99	99

Preglednica 37: Fenofaze paradižnika in paprike po BBCH skali v letu 2021 na lokaciji Kalce Naklo.

Datum	Paradižnik		Paprika	
	razvojna stopnja (BBCH)	sorta	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
28.04.2021			106	
20.05.2021			221	
04.06.2021	703		511	
11.06.2021	701		701	
23.06.2021	704		705	
07.07.2021	705		709	
12.07.2021	707		708	
28.07.2021	704		705	
04.08.2021	705		705	
20.08.2021	805		806	

Preglednica 38: Fenofaze paradižnika in paprike po BBCH skali v letu 2021 na lokaciji Ratež.

Datum	Paradižnik		Paprika	
	razvojna stopnja (BBCH)	sorta	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
22.04.2021	104			
11.05.2021	501		109	
25.05.2021	502		201	
02.06.2021	503		231	
09.06.2021	503		502	
16.06.2021	504		504	
21.06.2021	505		504	
29.06.2021	508		506	
06.07.2021	704		704	
15.07.2021	704		705	
23.07.2021	802		803	
30.07.2021	705		804	
06.08.2021	805		805	
20.08.2021	806		805	
27.08.2021	808		809	

Preglednica 39: Fenofaze paradižnika po BBCH skali v letu 2021 na lokaciji Podvrh.

Datum	Paradižnik	
	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
28.05.2021	103	
04.06.2021	107	
11.06.2021	501	
16.06.2021	502	
06.07.2021	507	
21.07.2021	704	
30.07.2021	802	
06.08.2021	513	
13.08.2021	711	
20.08.2021	809	

27.08.2021	710
03.09.2021	714
10.09.2021	809
17.09.2021	715

Preglednica 40: Fenofaze paradižnika po BBCH skali v letu 2021 na lokaciji Metlika.

Datum	Paradižnik	
	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
04.06.2021	601	
11.06.2021	502	
09.07.2021	704	
15.07.2021	507	/
29.07.2021	108	
06.08.2021	506	
13.08.2021	507	

Slika 114: Fenofaza paradižnika 108 po BBCH skali dne 11.06.2021, na lokaciji Metlika (foto: K. Jakljevič).

Slika 115: Fenofaza paradižnika 504 po BBCH skali dne 16.06.2021, na lokaciji Ratež (foto: M. Hrovat).

Paradižnikova plesen (*Phytophthora infestans*), sive plesni (*Botryotinia fuckeliana*) in talne glive (*Fusarium* spp., *Phytophthora cactorum* ali *Verticillium* sp..)

V letošnjem letu so bili ponovno zelo zgodaj izpolnjeni prvi pogoji za razvoj **paradižnikove plesni** (*Phytophthora infestans*). Izdano je bilo tudi obvestilo (03.06.2021). Proti koncu rastne sezone se je bolezen začela pojavljati na vseh opazovalnih lokacijah. Še bolj izrazito na lokacijah spremljanja paradižnika na prostem.

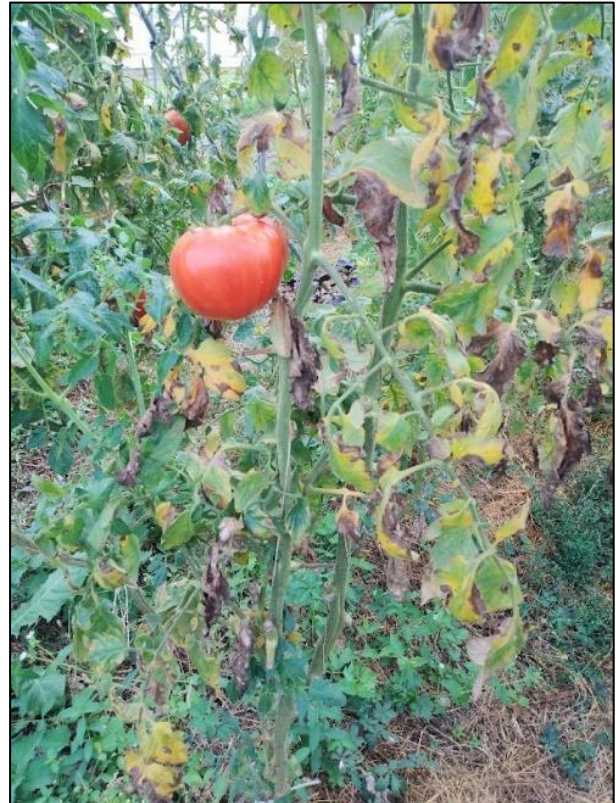
Pri pridelavi paradižnika v zaprtih prostorih, smo konec meseca junija, opazili povečan pojav **sive plesni** (*Botryotinia fuckeliana*) na plodovih in cvetovih. Kjer niso izvajali rednega varstva zoper sivo plesen, je prišlo do izpada pridelka.

Na lokacijah, kjer se plodovke pridelujejo že nekaj let, se srečujemo s težavami talnih gliv, kot so *Fusarium* spp., *Phytophthora cactorum* ali *Verticillium* sp., ki jih težko določimo vizualno. Z

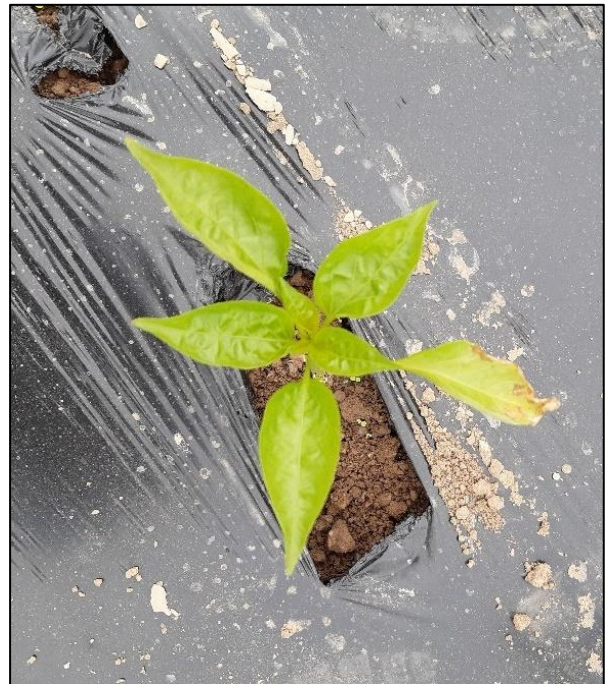
namenom, ali gre res za talne glive ali bakterije, je bil odvzet vzorec U34300-4/2021-8 paprike, ter poslan na NIB, kjer so potrdili *Xanthomonas campestris* pv., ter na KIS U34300-4/2021-6, kjer so potrdili glivo *Pythium* sp.

Slika 116: Pojav sive plesni na plodovih paradižnika, kjer se ni izvajalo varstvo proti boleznim (foto: A. Peterlin).

Slika 117: Rastline paradižnika, ob koncu rastne dobe, napadene s paradižnikovo plesnijo (foto: M. Levak).

Sliki 118 in 119: Rastline paprike, na katerih je bil potrjen *Xanthomonas campestris* (foto: N. Pelko).

Južna plodovrtka (*Helicoverpa armigera*)

V letošnjem letu južne plodovrtke (*Helicoverpa armigera*) nismo spremljali na feromonske vabe. Prve poškodbe smo opazili v prvi dekadi meseca avgusta. Na lokaciji Ratež in Kalce Naklo smo v mesecu septembru opazili povečan napad omenjenega škodljivca v zaprtem prostoru pridelave paradižnika.

Slika 120 in 121: Močno napadeni plodovi paradižnika od južne plodovrtke (foto: A. Peterlin).

Korozna vešča (*Ostrinia nubilalis*)

Korozno veščo (*Ostrinia nubilalis*) smo v nasadih paprike spremljali na dveh lokacijah: z lovilno posodo smo spremljanja na lokaciji Kalce Naklo začeli 04.06.2021 ter zaključili s koncem rastne dobe. Skupno smo ulovili 6 osebkov.

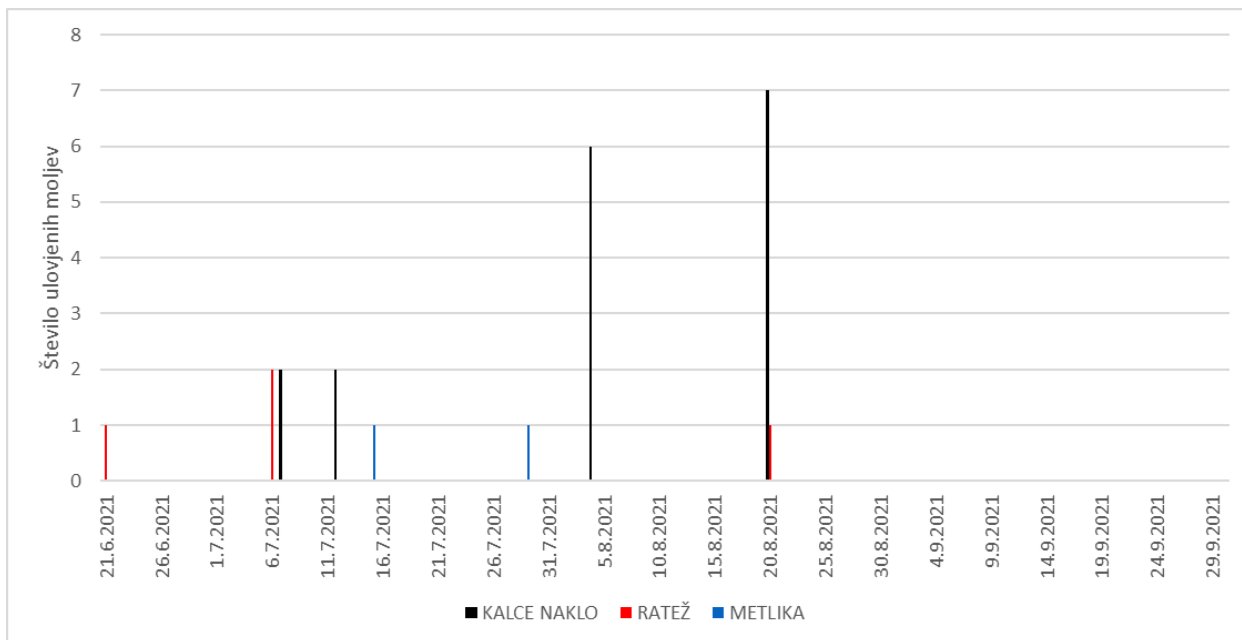
Na lokaciji Straža pri Raki, smo imeli postavljeno Trapview svetlobno vabo, ki smo jo postavili 17.06.2021 ter spremljali ulove do 29.09.2021. Na lokaciji nismo imeli ulova.

Sliki 122 in 123: Poškodbe na papriki in gosenica koruzne vešče, iz lokacije Straža pri Raki (foto: M. Levak).

Paradižnikov molj (*Tuta absoluta*)

V nasadih paradižnika smo paradižnikovega molja (*Tuta absoluta*) spremljali na štirih lokacijah: Kalce Naklo, Ratež, Podvrh in Metlika. Na vseh lokacijah smo feromonsko vabo postavili v sredini meseca junija ter preglede izvajali vse do konca meseca avgusta. Ulove smo zabeležili na lokacijah Ratež, Metlika in Kalce Naklo v majšem številu osebkov. Poškod na listih ali plodovih nismo opazili na nobeni od lokacij.

Slika 124: Grafični prikaz ulova paradižnikovega molja na feromonsko vabo iz treh lokacij v JV Sloveniji, v letu 2021.

Slika 125: Vaba za *Tuta absoluta* iz lokacije Kalce Naklo (foto: N. Pelko).

Slika 126: Prvi ulov paradižnikovega molja na feromonsko vabo iz lokacije Ratež, dne 21.06.2021 (foto: M. Hrovat).

Ostali škodljivci organizmi: listne uši (*Aphididae*), resarji (*Thrips spp.*) in stenice (*Heteroptera in Lygus pratensis*)

Listne uši (*Aphididae*) srečujemo vsako leto na vseh opazovalnih lokacijah. Do prvih prerazmnožitev na papriki in paradižniku je prišlo v mesecu maju in so bile prisotne vse do konca rastne dobe.

V letu 2021 so se **resarji** (*Thrips spp.*) začeli pojavljati že v začetku rastne dobe. Na eni od lokacij spremljanja škodljivca, so se zoper njega borili z biotičnem varstvom, na drugih lokacijah pa so izvedli varstvo s fitofarmaceutskimi sredstvi.

V pridelovalni sezoni plodovk smo se srečevali skozi celo rastno dobo z različnimi vrstami **stenic** (*Heteroptera in Lygus*), ki so povzročale kar velike težave s sesanjem sokov iz plodov paradižnika in paprike. Poškodbe se kažejo kot majhni piki na plodu, ki so lahko nastali že na ne zrelem plodu. Ob zorenju se to tkivo ni obarvalo, ostalo je srebrno ter neužitno. Izrazite poškodbe so bile opazne na lokaciji Kalce Naklo, kjer uporabljajo biotično varstvo in niso mogli uporabiti insekticidov.

Slika 127: Poškodovan plod paradižnika od stenic (foto: A. Peterlin).

Slika 128: Poškodbe zaradi stenic na plodu paradižnika (foto: I. Imperl)

Slika 129: Travniška stenica (*Lygus pratensis*), na papriki (foto: A. Peterlin).

Virusi na plodovkah (TSWV,)

Čedalje pogosteje se srečujemo s simptomi različnih viroz. Sklepamo, da so bile rastline paprike in paradižnika napadene z virusom **TSWV** (virus pegavosti in uvelosti paradižnika), s katerim smo se srečali že pretekla leta. Rastline paradižnika s simptomi so bile odstranjene iz nasada. Kasneje na sosednjih rastlinah ni bilo več vidnih novih simptomov. Rastline paprike so normalno obrodile.

Sliki 130 in 131: Napadene rastline paprike in paradižnika z virusi na lokaciji Ratež (foto: A. Peterlin).

OPAZOVANJA POJAVOV V BUČEVKAH

Iz družine bučevk smo fenološko spremljali kumare v zavarovanem prostoru na 3 lokacijah: Straža pri Raki, Kalce Naklo in Ratež. Spremljani nasadi so bili sajeni v različnih terminih. V preglednicah so po lokacijah pregledov zbrani podatki o fenologiji rastlin, ki spadajo v družino bučevk.

Na spletni strani Fito-Info smo skozi rastno dobo bučevk pripravili 3 obvestila: za zatiranje kumarne plesni, bučne pepelovke ter listnih uši.

Preglednica 41: Podatki o parcelah na katerih se je v letu 2021 spremljalo kumare.

Lokacija	GERK	Sorta	Datum saditve	Datum spravila
Ratež	4411401	Korinto	17.04.2021	06.09.2021
Straža pri Raki	5210495	Dinero	25.05.2021	01.10.2021
Kalce Naklo				

Na Straži pri Raki so bile kumare posajene 29.05.2021, na Ratežu 17.04.2021. Najdlje smo jih spremljali na lokaciji Straža pri Raki, vse do sredine meseca oktobra. Na drugih lokacijah se je spremljanje končalo že prej zaradi bolezni in škodljivcev.

Fenološki razvoj bučevk

Preglednica 42: Fenofaze kumar po BBCH skali na lokaciji Straža pri Raki v letu 2021.

Datum	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
04.06.2021	105	
11.06.2021	106	
16.06.2021	107	
28.06.2021	111	
06.07.2021	103	
19.07.2021	107	
26.07.2021	202	
11.08.2021	221	
18.08.2021	222	
24.08.2021	608	
01.09.2021	610	
07.09.2021	705	
16.09.2021	706	
23.09.2021	707	
30.09.2021	731	
07.10.2021	909	

DINERO

Preglednica 43: Fenofaze kumar po BBCH skali na lokaciji Ratež v letu 2021.

Datum	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
10.05.2021	104	
25.05.2021	107	
02.06.2021	605	
09.06.2021	701	
16.06.2021	702	
21.06.2021	703	
29.06.2021	705	
06.07.2021	702	
15.07.2021	703	
23.07.2021	808	
30.07.2021	807	
06.08.2021	807	
20.08.2021	807	
27.08.2021	808	

KORINTO

Preglednica 44: Fenofaze kumar po BBCH skali na lokaciji Kalce Naklo v letu 2021.

Datum	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
11.06.2021	201	
23.06.2021	503	
12.07.2021	507	
28.07.2021	110	/
04.08.2021	112	
20.08.2021	807	

Slika 132: Fenofaza kumare 221 po BBCH skali dne 11.08.2021, na lokaciji Straža pri Raki (foto: M. Levak).

Slika 133: Fenofaza kumare 702 po BBCH skali dne 07.06.2021, na lokaciji Ratež (foto: M. Hrovat).

Pepelovka kumar (*Erysiphe polyphaga*) in kumarna plesen (*Pseudoperonospora cubensis*)

Zaradi obilice spomladanskih padavin in prisotnosti zračne vlage so bile razmere ugodne za razvoj **pepelovke kumar** (*Erysiphe polyphaga*), **pepelovke bučnic** (*Sphaerotheca xanthii*), kot tudi **kumarne plesni** (*Pseudoperonospora cubensis*) že na začetku rastne dobe. Gre za bolezni, ki se na bučkah in kumarah na območju JV Slovenije pojavljajo v zaprtih prostorih in na prostem vsako leto in na vseh lokacijah. Nanos fungicidov je bil obvezen in ga je bilo potrebno obnavljati, če so želeli obdržati zdrave rastline do konca rastne dobe. Za preprečevanje širjena bolezni smo izdali *1 obvestilo* na Fito-Info (14.06.2021).

Slika 134: Kumarna plesen na lokaciji Ratež, dne 15.07.2021 (foto: M. Hrovat).

Slika 135: Močan napad kumarne plesni na lokaciji Straža pri Raki, dne 01.09.2021 (foto: M. Levak).

Listne uši (*Aphididae*) in stenice (*Heteroptera* in *Lygus*)

Listne uši (*Aphididae*) so se v letošnjem letu prerez množile že na komaj posajenih sadikah kumar in buč. Zaradi ugodnih vremenskih pogojev so bile prisotne čez celo rastno dobo na vseh lokacijah spremljanja.

V pridelovalni sezoni kumar smo se skozi celo rastno dobo srečevali z različnimi vrstami **stenic** (*Heteroptera* in *Lygus*), ki so povzročale kar velike težave s sesanjem sokov iz listov in plodov kumar.

Sliki 136 in 137: Različne vrste in stopnje razvoja stenic na posevku kumar (foto: M. Levak).

Slika 138 in 139: Prerazmnožitve uši v nasadu bučk in kumar že nazačetku rastne dobe (foto: A. Peterlin).

OPAZOVANJA POJAVOV V KRIŽNICAH

Spremljanja razvoja kapusnic so se izvajala med celotno rastno dobo. Zelje, ki smo ga spremljali, je bilo sajeno v različnih terminih. Spremljanje smo izvajali na vseh *petih* lokacijah.

Na spletni strani Fito-Info smo skozi rastno dobo zelja objavili 4 obvestila: za zatiranje različnih gosenic (*kapusovega molja, k. belina, k. sovke, druge gosenice*), *kapusovo mokasto uš in bolhače*.

Preglednica 45: Podatki o parcelah na katerih se je v letu 2021 spremljalo križnice (zelje, brokoli).

Lokacija	GERK		Sorta	Datum saditve	Datum spravila
Kalce Naklo	855671	zelje	Ortus F1	16.03.2021	04.07.2021
Kalce Naklo	1030722	Zelje	Jesenski kralj F1	07.07.2021	09.10.2021
Ratež	528730	zelje	Kevin, Reaktor	28.02.2021	25.05.2021
Ratež	2126721	zelje	Kautman, Megat	16.05.2021	27.08.2021
Straža pri Raki	5210495	brokoli		31.03.2021	16.06.2021
Straža pri Raki	5210495	zelje		14.06.2021	26.08.2021
Straža pri Raki	3327110	brokoli		01.09.2021	01.11.2021
Metlika	4407036	zelje		03.05.2021	29.07.2021
Podvrh		zelje		28.04.2021	08.10.2021

Fenološki razvoj križnic

Preglednica 46: Fenofaze zelja po BBCH skali na lokaciji Kalce Naklo v letu 2021.

Datum	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
	<i>zgodnje zelje</i>	
28.04.2021	18	
20.05.2021	41	
04.06.2021	46	
11.06.2021	94	
	<i>pozno zelje</i>	
07.07.2021	18	
28.07.2021	41	
04.08.2021	41	
24.08.2021	42	

Preglednica 47: Fenofaze po BBCH skali zelja na lokaciji Podvrh v letu 2021.

Datum	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
	<i>zgodnje zelje</i>	
07.05.2021	16	
14.05.2021	16	
21.05.2021	19	
28.05.2021	16	
04.06.2021	41	
11.06.2021	41	
16.06.2021	42	
21.07.2021	45	
30.07.2021	47	
06.08.2021	79	
13.08.2021	49	
	<i>pozno zelje</i>	
20.08.2021	18	
27.08.2021	41	
03.09.2021	41	
10.09.2021	42	
17.09.2021	42	
24.09.2021	43	
08.10.2021	49	

Preglednica 48: Fenofaze zelja po BBCH skali na lokaciji Metliki v letu 2021.

Datum	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
11.05.2021	12	
21.05.2021	19	
28.05.2021	19	
04.06.2021	41	
11.06.2021	42	
24.06.2021	46	
02.07.2021	44	
09.07.2021	46	
29.07.2021	97	

Preglednica 49: Fenofaze zelja po BBCH skali na lokaciji Ratež v letu 2021.

Datum	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
	<i>zgodnje zelje</i>	
22.04.2021	19	
11.05.2021	41	Kevin, Reaktor
25.05.2021	48	
	<i>pozno zelje</i>	
25.05.2021	16	
02.06.2021	18	
09.06.2021	19	
16.06.2021	41	
21.06.2021	41	
29.06.2021	42	
06.07.2021	74	Kautman, Megat
15.07.2021	42	
23.07.2021	42	
30.07.2021	43	
06.08.2021	45	
20.08.2021	46	
27.08.2021	49	

Preglednica 50: Fenofaze zelja in brokolija po BBCH skali na lokaciji Straža pri Raki v letu 2021.

Datum	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
	<i>brokoli</i>	
15.04.2021	13	
22.04.2021	14	
29.04.2021	15	
07.05.2021	16	
13.05.2021	17	
20.05.2021	41	Domače seme
28.05.2021	41	
04.06.2021	43	
11.06.2021	45	
16.06.2021	49	
	<i>zelje</i>	
28.06.2021	17	
06.07.2021	18	
19.07.2021	41	Domače seme
26.07.2021	42	
11.08.2021	49	
18.08.2021	49	
	<i>brokoli</i>	
24.08.2021	11	Domače seme
01.09.2021	10	

07.09.2021	12
16.09.2021	14
23.09.2021	16
30.09.2021	17
07.10.2021	19

Slike 140, 141 in 142: Poškodbe na zelju in brokoliju od mraza na lokaciji Šentjernej in Straža pri Raki, dne 10.04.2021 (foto: A. Peterlin in M. Levak).

Črna žilavka kapusnic (*Xanthomonas campestris*)

Simptomi črne žilavke kapusnic (*Xanthomonas campestris*) so bili v letošnjem letu zelo pozno opazni oz. jih skoraj ni bilo opaziti. Večji pridelovalci so se posluževali odpornejših sort.

Bolhači (*Phyllotreta* sp.)

Vsako leto se srečujemo s škodo, ki jo povzročijo bolhači (*Phyllotreta* sp.) na kapusnicah, predvsem v začetku rastle dobe. Škodo začnemo opaziti, ko nastopijo toplejši suhi dnevi. Na podlagi pregledov posevkov smo izdali obvestilo za varstvo rastlin na spletni strani Fito-Info.

Slika 143 in 144: Ustavljen napad na sadiki zelja od bolhačev (foto: A. Peterlin in M. Levak).

Kapusova sovka (*Mamestra brassicae*)

Pojav sovka in nekoliko kasneje tudi gosenic kapusove sovke (*Mamestra brassicae*) v letu 2021 smo z lovilnimi posodami spremljali na petih opazovalnih lokacijah: Kalce Naklo, Metlika, Ratež, Podvrh in Straža pri Raki. Na lokaciji Kalce Naklo smo vabo postavili 28.04.2021 ter imeli prvi ulov 20.05.2021, skupno smo ujeli 10 osebkov pri 7 pregledih.

Na lokaciji Ratež smo vabo postavili 22.04.2021. Prvi ter edini ulov (dva osebka) smo imeli 11.05.2021, kasneje ulova nismo imeli. V času spremljanja smo naredili 14 pregledov.

V Metliki je bila feromonska vaba postavljena 11.05.2021, skupno smo naredili 9 pregledov, ujeli pa 5 osebkov.

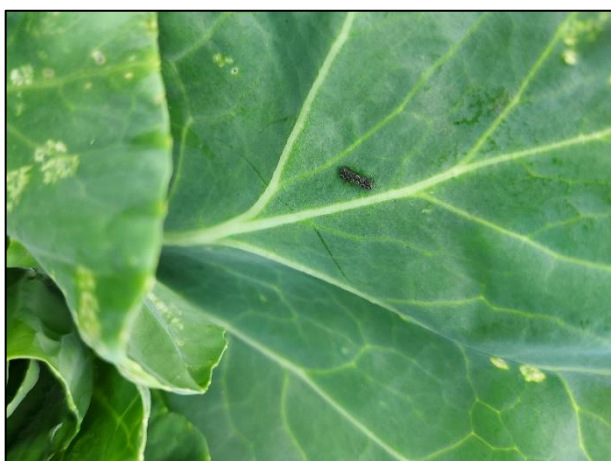
Na lokaciji Podvrh smo vabo postavili 07.05.2021. Skupno smo ujeli 2 osebka ob 17 pregledih.

Na lokaciji Straža pri Raki smo vabo postavili 07.05.2021, prvi ulov smo zabeležili 20.05.2021, skupno smo ulovili 23 osebkov.

Ker smo letos opazili kar nekaj poškodb na vseh lokacijah spremljanja, smo izdali obvestilo za varstvo pred kapusovo sovko.

Slika 145: Feromonska posoda za kapusovo sovko iz lokacije Straža pri Raki (foto: M. Levak).

Slika 146: Jajčeca na listu zelja od kapusove sovke (foto: A. Peterlin).

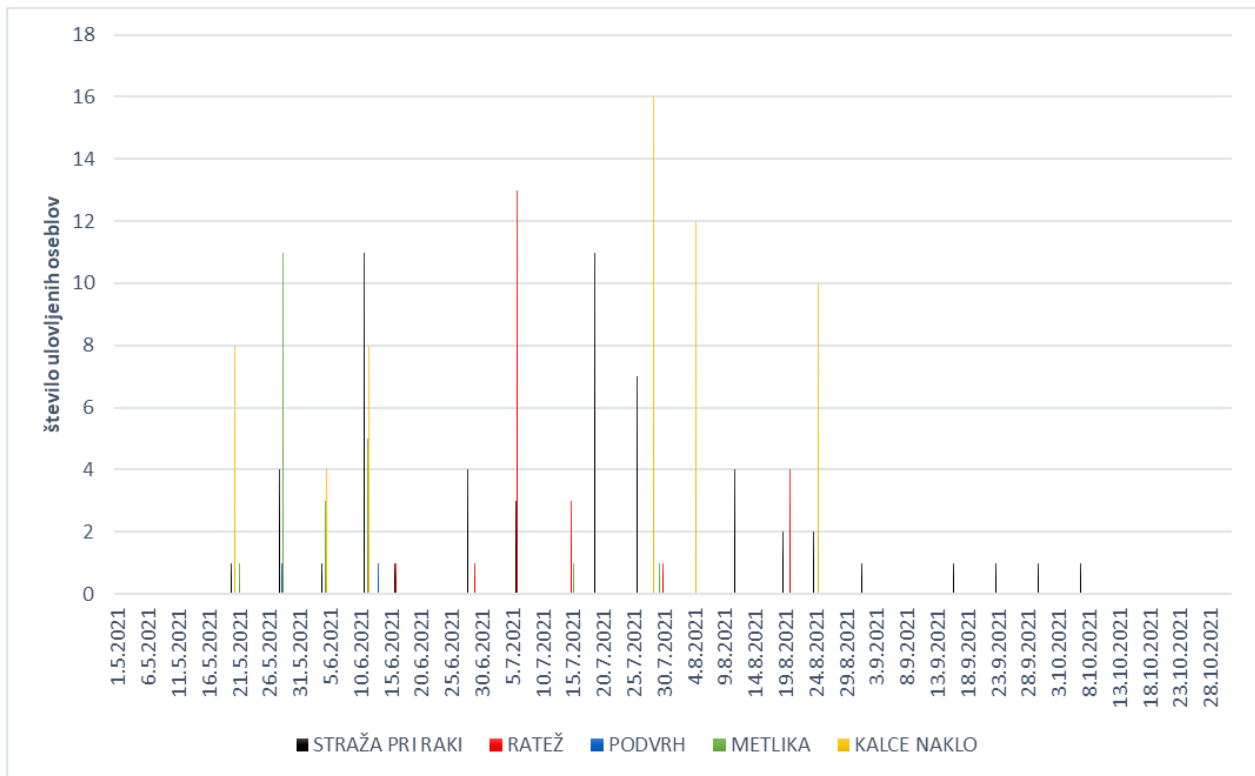
Slika 147: Poškodbe na zelju in gosenice kapusovih sovk. (foto: A. Peterlin).

Kapusov molj (*Plutella xylostella*)

V letu 2021 smo kapusovega molja (*Plutella xylostella*) spremljali na feromonsko vabo na petih lokacijah: Metlika, Straža pri Raki, Ratež, Podvrh in Kalce Naklo.

Na lokaciji Metlika smo vabo postavili 11.05.2021. Naredili smo 9 pregledov. Prvi ulov smo imeli 21.05.2021. Skupaj smo ulovili 22 osebkov. Na lokaciji Podvrh smo vabo postavili 07.05.2021 ter prvi ulov zabeležili 28.05.2021. Naredili smo 17 pregledov. Molja smo spremljali vse do začetka meseca oktobra. Na lokaciji Straža pri Raki smo vabo postavili 07.05.2021. Na lokaciji smo naredili 18 pregledov. Med časom spremljanja smo imeli največji ulov. Kapusovega molja smo spremljali do začetka meseca oktobra. Na lokaciji Kalce Naklo smo feromonsko vabo postavili 28.04.2021, ulovili smo 58 osebkov. Na lokaciji Ratež smo feromonsko vabo postavili 22.04.2021, prvi ulov smo zabeležili 16.06.2021, skupno smo ulovili 23 osebkov.

Škodljivca smo lovili na vseh lokacijah. Večje število ulovljenih osebkov je pripadalo metuljčkom druge generacije. V obvestilu za varstvo posevkov smo priporočili ustrezne zaščitne ukrepe.

Slika 148: Grafični prikaz ulova kapusovega molja na feromonsko vabo v posevku zelja, na petih lokacijah JV Sloveniji, v letu 2021.

Slika 149: Feromonska vaba in hišica za lovljenje kapusovega molja iz lokacije Kalce - Naklo (foto: N. Pelko).

Slika 150: Pojav poškodb, ki jih je povzročil kapusov molj na lokaciji Metlika (foto: K. Jakljevič).

Kapusova hržica (*Contarinia nasturtii*)

Kapusovo hržico (*Contarinia nasturtii*) smo tudi v letu 2021 spremljali na petih lokacijah. Vabo za kapusovo hržico smo na lokaciji Metlika postavili 11.05.2021 in naredili 9 pregledov. Na tej lokaciji smo skupno ujeli 24 hržic.

Na lokaciji Podvrh smo vabo postavili 07.05.2021, naredili smo 17 pregledov, ulovili smo 7 osebkov.

Na lokaciji Straža pri Raki smo vabo postavili 07.05.2021, naredili smo 17 pregledov, med časom spremljanja smo ulovili 2 osebkov.

Na lokaciji Kalce Naklo smo vabo postavili 28.04.2021, naredili smo 7 pregledov, v času spremljanja na lokaciji nismo imeli ulova.

Na lokaciji Ratež smo vabo postavili 22.04.2021, naredili smo 14 pregledov, v času spremljanja na lokaciji nismo imeli ulova. V letošnjem letu večjih poškodb zaradi kapusove hržice nismo beležili na nobeni lokaciji spremljanja.

Slika 151 : Feromonska vaba in hišica za lovljenje hržice iz lokacije Kalce Naklo (foto: N. Pelko).

Stenice (*Eurydema* sp.)

V pridelovalni sezoni kapusnic smo se čez celo rastno dobo srečevali z različnimi vrstami stenice (*Eurydema* sp.), ki so povzročale kar velike težave s sesanjem sokov iz listov zelja. Poškodbe smo opazili na vseh lokacijah spremljanja kapusnic v različnih razvojnih fazah. Poškodbe so ovirale normalen razvoj rastlin. Na eni od lokacij spremljanja so se borili zoper njih s pepelom.

Slika 152: Manjše poškodbe na listih zelja od stenic (foto: A. Peterlin).

Slika 153: Naravno varstvo (uporaba pepela) proti stenicam na zelju (foto: A. N. Kunej).

Slika 154: Nimfe stenic *Eurydema sp.* na zelju (foto: K. Jakljevič).

Slika 155: Poškodbe na zelju od polžev, po daljšem obdobju padavin (foto: M. Hrovat).

Mokasta kapusova uš (*Brevicoryne brassicae*), polži (*Limacidae*), repni belin (*Pieris rapae*) in repna grizlica (*Athalia rosae*)

Na jesenskih posevkih brstičnega ohrovta smo opazili osebke **mokaste kapusove uši** (*Brevicoryne brassicae*). Ker so bili osebki opaženi pred zapiranjem brstičkov, je bilo potrebno in smiselno izvesti varstvo rastlin s primernim fitofarmaceutskim sredstvom.

Po daljšem deževnem obdobju so se pojavili tudi **polži** (*Limacidae*), ki so povzročali težave na lokacijah, kjer imajo ob njivski površini travnike ali zaraščene mejice, oz. kjer so bili posevki zelo zapleveljeni. Ko je nastopilo vroče poletje so se težave umirile.

Na ekološki kmetiji se vsako leto srečamo z manjšimi poškodbami na kapusnicah, s pojavom **repnega belina** (*Pieris rapae*) in **repno grizlico** (*Athalia rosae*).

Slika 156 in 157: Gosenice repnega belina (leva slika) in repne grizlice (desna slika) iz posevka brokolija na ekološki kmetiji (foto: M. Levak).

OPAZOVANJA POJAVOV V ČEBULNICAH

Fenološki razvoj čebulnic (čebula, česen, por) smo na območju JV Slovenije v letu 2021 spremljali na 5 lokacijah: Straža pri Raki, Metlika, Kalce Naklo, Podvrh in Šentjernej. V preglednicah so zbrani podatki o fenologiji rastlin po lokacijah in po opazovanih kulturah.

Na spletni strani Fito-Info smo skozi rastno dobo čebulnic pripravili 6 obvestil: za zatiranje česnove muhe, porove zavrtnalke, tripsov, čebulne plesni ter rje.

Preglednica 51: Podatki o parcelah na katerih se je v letu 2021 spremljalo čebulnic (čebula, česen, por).

Lokacija	GERK		Sorta	Datum saditve	Datum spravila
Kalce Naklo	4147931	Česen	Makoi	20.10.2020	
Kalce Naklo	4008227	Čebula	Studgarder F1	10.03.2021	20.07.2021
Šentjernej	6987123	Čebula	Holandski	27.02.2021	23.07.2021
Šentjernej	2598807	Česen	Garpek	24.09.2020	23.07.2021
Šentjernej	3618070	Por	Lancelot	06.05.2021	01.12.2021
Straža pri Raki	5210495	Čebula	Raška čebula	29.03.2021	07.08.2021
Straža pri Raki	5210495	Česen	Jesenski česen	27.10.2020	07.08.2021
Straža pri Raki	5210495	Por	Domače seme	24.06.2021	01.10.2021
Metlika	3182260	Česen		30.03.2021	15.07.2021
Metlika	3182260	Čebula		30.03.2021	27.07.2021
Podvrh		Čebula		01.05.2021	30.07.2021

Na lokaciji Straža pri Raki se je čebula sadila iz sadik 29.03.2021, česen pa je bil sajen preteklo jesen 27.10.2020. Na lokaciji Kalce Naklo smo spremljali čebulo, ki je bila sejana spomladi iz semena, posevek je bil med letom tudi namakan, česen pa je bil sajen preteklo jesen, 20.10.2020. Na lokaciji Šentjernej smo spremljali sorto česna 'Garpek', ki je bil posajen preteklo jesen 24.09.2020, čebula pa je bila posajena 27.02.2021.

Fenološki razvoj čebulnic

Preglednica 52: Fenofaze čebule in česna po BBCH skali na lokaciji Kalce Naklo v letu 2021.

Datum	Čebula		Česen	
	razvojna stopnja (BBCH)	sorta	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
09.03.2021			103	
26.03.2021			104	
01.04.2021			104	
07.04.2021			104	
15.04.2021			105	
28.04.2021			107	
20.05.2021			108	Makoi
23.06.2021	501			
07.07.2021	401			
12.07.2021	401			
28.07.2021	407			
04.08.2021	407			
20.08.2021	409			

Preglednica 53: Fenofaze čebule in česna po BBCH skali na lokaciji Straža pri Raki v letu 2021.

Datum	Čebula		Česen	
	razvojna stopnja (BBCH)	sorta	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
15.04.2021	103		105	
22.04.2021	103		105	
29.04.2021	104		106	
07.05.2021	104	Raška čebula	106	Domače seme
13.05.2021	104		106	
20.05.2021	105		108	
28.05.2021	106			

28.05.2021	108		
04.06.2021	106		108
11.06.2021	107		109
16.06.2021	107		401
28.06.2021	401		405
06.07.2021	403		407
19.07.2021	408		409
26.07.2021	408		409
11.08.2021	909		909

Preglednica 54: Fenofaze pora po BBCH skali, na lokaciji Straža pri Raki v letu 2021.

Datum	Por	
	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
18.08.2021	109	
24.08.2021	401	
01.09.2021	403	
07.09.2021	405	
16.09.2021	407	domače seme
23.09.2021	407	
30.09.2021	409	
07.10.2021	909	

Preglednica 55: Fenofaze čebule in česna po BBCH skali, na lokaciji Šentjernej v letu 2021.

Datum	Čebula		Česen	
	razvojna stopnja (BBCH)	sorta	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
09.10.2021			09	
06.11.2021			103	
02.03.2021			104	
11.03.2021			105	
17.03.2021			105	
24.03.2021			105	
29.03.2021	102		105	
22.04.2021	104		107	
11.05.2021	105		109	
21.05.2021	106	Holandski	405	Garpek
02.06.2021	106		407	
09.06.2021	403		407	
16.06.2021	403			
21.06.2021	405		407	
29.06.2021	407		408	
06.07.2021	408		501	
15.07.2021	409		409	
23.07.2021	409		909	

Preglednica 56: Fenofaze pora po BBCH skali, na lokaciji Šentjernej letu 2021.

Datum	Por	
	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
09.06.2021	103	
16.06.2021	104	
21.06.2021	105	
29.06.2021	105	
06.07.2021	106	
15.07.2021	106	Lancelot
23.07.2021	401	
30.07.2021	401	
06.08.2021	403	
20.08.2021	403	
27.08.2021	403	

Preglednica 57: Fenofaze pora po BBCH skali, na lokaciji Podvrh letu 2021.

Datum	Čebula	
	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
07.05.2021	103	
14.05.2021	104	
28.05.2021	105	
04.06.2021	105	
11.06.2021	401	
30.07.2021	909	

Preglednica 58: Fenofaze čebule po BBCH skali, na lokaciji Metlika v letu 2021.

Datum	Čebula		Česen	
	razvojna stopnja (BBCH)	sorta	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
21.04.2021	105		105	
23.04.2021			105	
29.04.2021	104		106	
07.05.2021	104		107	
11.05.2021			108	
21.05.2021			108	
28.05.2021	109		107	
04.06.2021	108		108	
11.06.2021	109		401	
21.06.2021	401		401	
15.07.2021			909	
29.07.2021	909			

Slika 158: Česen v fenofazi 105 po BBCH skali 17.03.2021 na lokaciji Šentjernej (foto: M. Hrovat).

Slika 159: Česen v fenofazi 105 po BBCH skali 21.04.2021 na lokaciji Metlika (foto: K. Jakljevič).

Slika 160: Česen v fenofazi 106 po BBCH skali, 07.05.2021 na lokaciji Straža pri Raki (foto: M. Levak).

Slika 161: Čebula v fenofazi 401 po BBCH skali, 07.05.2021 na lokaciji Podvrh (foto: A. N. Kunej).

Porova zavrtalka (*Napomyza gymnostoma*)

V zadnji polovici meseca marca smo opazili značilne poškodbe, ki jih naredi porova zavrtalka (*Napomyza gymnostoma*) pri dopolnilnem prehranjevanju, kar je bilo nekoliko prej kot pretekla leta. Na podlagi pregledov in ugotovitev smo nato tudi izdali obvestilo za varstvo rastlin na spletni strani Fito-Info. Na lokaciji, kjer niso izvajali alternativne metode varstva, smo v zadnji polovici meseca aprila v rastlini česna našli žerko.

Slika 162: Poškodbe na šalotki od dopolnilnega prehranjevanja porove zavrtalke (foto: I. Imperl).

Slika 163: Močno napaden posevek čebule od porove zavrtalke (foto: K. Jakljevič).

Čebulna plesen (*Peronospora destructor*)

Največjo škodo med boleznimi, ki jih spremljamo na čebulnicah, vsako leto povzroča **čebulna plesen** (*Peronospora destructor*). Na pojav čebulne plesni so močno vplivale ugodne vremenske razmere v zadnji dekadi meseca aprila. Do močnih okužb je prihajalo v mesecu juniju, zato smo na spletni strani Fito-Info ponovno objavili obvestilo.

Ostali škodljivi organizmi v čebulnicah: resarji (*Thrips spp.*) in listne uši (*Aphididae*)

V letu 2021 so se **resarji** (*Thrips spp.*) začeli pojavljati že v mesecu maju. Do preražmnožitve je prišlo v mesecu juliju, na kar so vplivale tudi zapleveljene površine. Na spletni strani Fito-Info smo na omnjeni pojav tudi opozorili z objavo obvestila.

Listne uši (*Aphididae*) so se v letošnjem letu pojavile tudi na posevkih čebulnic. Zaradi ugodnih vremenskih pogojev smo jih srečevali čez celo rastno dobo na vseh lokacijah spremljanja.

Slika 164: Osebk listnih uši na česnu (foto: I. Imperl).

Slika 165: Močan napad resarjev na čebuli v mesecu juliju (foto: A. Peterlin).

Ostali pojavi pri čebulnicah: *Stemphylium vesicarium*, *Fusarium oxysporum f. cepae* in *Aceria tulipae*

Že na začetku rastne dobe čebulnic, smo se srečali s ***Stemphylium vesicarium*** na posevku česna in čebule na dveh manjših pridelovalnih lokacijah. Bolezenski znaki so se umirili po uporabi fitofarmaceutskih sredstev, ki so bili na rastlino nanešeni za zatiranje čebulne plesni.

V letošnjem letu smo ponovno prejeli vzorec semenskega česna in pridelka, napadenega z glivo ***Fusarium oxysporum f. cepae***. Vzorec smo na željo stranke poslali tudi na analizo na KIS, kjer so naša domnevanja potrdili.

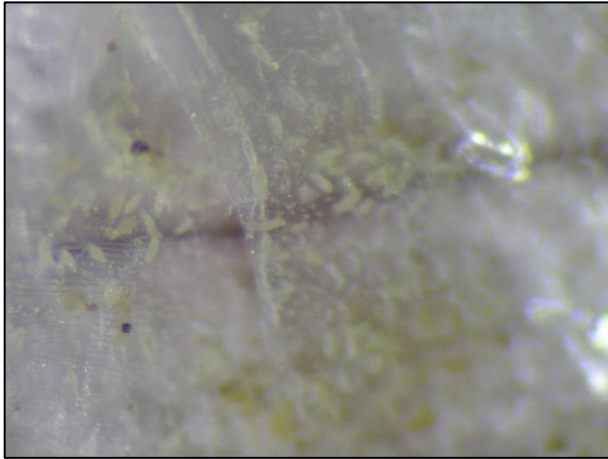

Sliki 166 in 167: Poškodbe na česnu in čebuli od glive *Stemphylium vesicarium* (foto: I. Imperl).

Sliki 168 in 169: Poškodbe na česnu od glive *Fusarium oxysporum f. cepae* (foto: A. Peterlin).

V laboratorij Novo mesto smo prejeli tudi vzorec česa, ki je pospešeno propadal. Po pregledu pod lupo smo ugotovili, da so stročki napadeni s pršico *Aceria tulipae*. Ker ga je kmet želel uporabiti v jeseni kot sadilni material in ker nimamo registriranih pripravkov, ki bi delovali proti omenjenemu škodljivcu, je bil semenski material namočen v čaj iz kamilice.

Slika 170: Obsežen pojav pršice *Aceria tulipae* (foto: A. Peterlin).

Slika 171: *Aceria tulipae* pod mikroskopom (foto: A. Peterlin).

OPAZOVANJA POJAVOV V FIŽOLU

Fenološki razvoj, bolezensko stanje ter pojav škodljivcev v fižolu smo spremljali samo na *eni* lokaciji: Šentjernej.

Na spletni strani Fito-Info smo skozi rastno dobo fižola pripravili *1 obvestilo*: za zatiranje *tripsov in listnih uši*.

Fižol je bil posejan 01.05.2021. Na sami lokaciji so največje težave povzročale listne uši ter pleveli med posevkom, kateri so onemogočili normalen razvoj kultivarja. To se je poznalo tudi na samih rastlinah po uporabo herbicidov. Zato so le del pridelka pospravili v voščeni zrelosti (27.08.2021), preostali del pa se je zmulčil.

Preglednica 59: Podatki o parcelah na katerih se je v letu 2021 spremljalo fižol.

Lokacija	GERK	Sorta	Datum saditve	Datum spravila
Šentjernej	259807	Estremo	01.05.2021	23.09.2021

Fenološki razvoj fižola

Preglednica 60: Fenofaze fižola po BBCH skali na lokaciji Šentjernej v letu 2021.

Datum	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
11.05.2021	03	
02.06.2021	13	
09.06.2021	14	
16.06.2021	51	
21.06.2021	55	
29.06.2021	61	
06.07.2021	72	'Estremo'
15.07.2021	65	
23.07.2021	69	
30.07.2021	69	
06.08.2021	71	
20.08.2021	81	
27.08.2021	87	

Koruzna vešča (*Ostrinia nubilalis*)

Koruzno veščo (*Ostrinia nubilalis*) smo v nasadu fižola spremljali s pomočjo Trapview svetlobne vabe v Šentjerneju (na *eni* lokaciji). Vabo smo postavili 07.07.2021 ter imeli postavljeno do 24.09.2021. Ulovi: 28.07.2021 – 1 osebek; 10.08.2021 - 1 osebek; 12.08.2021 - 1 osebek.

Slika 172: Ulov koruznih vešč na lokaciji Šentjernej z daljinsko vabo.

Listne uši (*Aphididae*), stenice (*Heteroptera*)

Leto je bilo idealno za **listne uši** (*Aphididae*) saj je kmalu prišlo do prerazmnožitve tudi na posevkih fižola. Opazili smo jih, ko so rastline imele dva cela lista (BBCH 12). Na spletni strani Fito-Info smo na omenjeni pojav tudi opozorili z objavo obvestila.

V pridelovalni sezoni fižola na prostem smo se srečevali z različnimi vrstami **stenic** (*Heteroptera*), ki so povzročale kar velike težave s sesanjem sokov iz strokov, kar je vplivalo na deformacijo plodov oz. na prazne stroke.

Slika 173: Črna fižolova uš na rastlini fižola (foto: M. Hrovat).

Sliki 174 in 175: Močan napad strokov fižola z nimfami stenice (foto: A. Peterlin).

OPAZOVANJA POJAVOV V KORENJU

Fenološki razvoj, bolezensko stanje ter pojav škodljivcev v korenju smo spremljali samo na *eni* lokaciji: Šentjernej.

Korenje je bilo posejano 25.03.2021. Na sami lokaciji so največje težave povzročale listne uši ter pleveli med posevkom.

Preglednica 61: Podatki o parcelah na katerih se je v letu 2021 spremljalo korenje.

Lokacija	GERK	Sorta	Datum saditve	Datum spravila
Šentjernej	2598807	Yellowstone	25.03.2021	23.07.2021

Fenološki razvoj korenja

Preglednica 62: Fenofaze korenja, po BBCH skali na lokaciji Šentjernej v letu 2021.

Datum	razvojna stopnja (BBCH)	sorta
22.04.2021	Vznik: kotiledoni prodrejo skozi površino zemlje	
11.05.2021	Prvi pravi list razgrnjen	
02.06.2021	četrti pravi list razgrnjen	
09.06.2021	šesti pravi list razgrnjen	
21.06.2021	Doseženih je 20% pričakovanega premera korenin	Yellowstone
29.06.2021	Doseženih je 40% pričakovanega premera korenin	
06.07.2021	Doseženih je 60% pričakovanega premera korenin	
15.07.2021	Doseženih je 40% pričakovanega premera korenin	
23.07.2021	Doseženih je 30% pričakovanega premera korenin	

SPLOŠNO PRISOTNE ŠKODLJIVE VRSTE V VRTNINAH

Pridelovalci zelenjave se zaradi načina pridelave čedalje več odločajo za pridelavo zelenih špargljev. Zaradi vremenskih razmer so se letos v starejših nasadih pokazale težave z *Fusarium sp.*. Vzorčili smo nasad starosti 5 let na lokaciji Kostanjevica na Krki. Vzorec U34300-4/2021-43 smo poslali v analizo na KIS, kjer so potrdili glivo *Fusarium oxysporum*, *Helicobasidium brebissonii* in *Stemphylium vesicarium*, katere so krive za prezgodnje rumenenje in propadanje poganjkov.

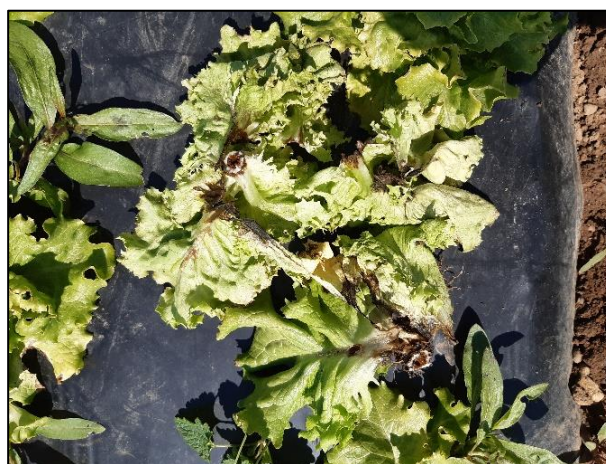
V okviru strokovne naloge, katere nosilec je KIS, smo odvzeli vzorce celih rastlin in korenin špargljev iz 5 lokacij. Na vseh lokacijah so pri analizi potrdili glivo *Fusarium oxysporum*.

Pri pridelavi solate so se pridelovalci v letu 2021 srečevali s kar nekaj težavami. V aprilu smo vzorčili v posevku solate, kateremu so gnile korenine. Vzorec smo poslali na KIS, kjer so potrdili *Plectosphaerella sp.*, istočasno je bil vzorec poslan tudi na NIB, kjer so potrdili bakterijo *Pseudomonas cichorii*.

V mesecu maju so se ponovno pojavile težave na solati na lokaciji Otočec. Vzorec smo poslali na IHPS, kjer so v vzorcu potrdili glivo *Rhizoctonia solani*.

Slika 176: Obolel nasad šparglja (foto: A. Peterlin).

Sliki 177 in 178: Posevek solate v katerem je bila potrjena bakterija *Pseudomonas cichorii* (foto: N. Pelko).

Slika 179 in 180: Oboleli posevki solate iz lokacije Otočec (foto: N. Pelko).

6. OPAZOVANJA IN NAPOVEDI V SADJARSTVU

OPAZOVANJA POJAVOV V NASADIH JABLAN

Pojave škodljivih organizmov in razvojne stopnje smo v nasadih jablane spremljali na več reprezentativnih mestih. Razvojne faze jablane smo opazovali na različnih lokacijah v Posavju, na Dolenjskem in Beli Krajini.

	'Gala'			'Fuji'	'Topaz'		
	Krško	Artiče	Šentjernej	Otočec	Metlika	Ždinja vas	Krško
10.03.2021		52					
11.03.2021			54				
17.03.2021		52					
19.03.2021					54	9	
22.03.2021			54				
24.03.2021	10					10	10
25.03.2021				55			
26.03.2021					57		
29.03.2021			56				
31.03.2021	59					57	56
02.04.2021					60		
08.04.2021	59					59	60
09.04.2021			64				
14.04.2021	65					65	65
16.04.2021		65	65				
19.04.2021					65		
22.04.2021	67	65				67	67
23.04.2021			67	67	67		
29.04.2021			67				
30.04.2021	69	67				69	69
05.05.2021			69				
06.05.2021		69		69			
07.05.2021	71				71	71	71
12.05.2021		69				71	71
13.05.2021			71				
14.05.2021				71			
19.05.2021		71					
20.05.2021	72					71	71
21.05.2021			71	71	71		
26.05.2021		72	72		72		
28.05.2021	72					72	72

	'Gala'			'Fuji'	'Topaz'		
	Krško	Artiče	Šentjernej	Otočec	Metlika	Ždinja vas	Krško
02.06.2021			72				
04.06.2021	72				72	72	72
08.06.2021			74				
09.06.2021		72					
11.06.2021	72			72	73	72	72
16.06.2021		73					
17.06.2021			73				
23.06.2021			74	75			
24.06.2021					74		
29.06.2021						74	74
30.06.2021	74		74				
01.07.2021		74					
07.07.2021		75	74			75	
08.07.2021	75						75
09.07.2021				75			
12.07.2021					75		
13.07.2021		75					
14.07.2021			75				
15.07.2021				75			
16.07.2021	76					76	76
19.07.2021					76		
22.07.2021		76	76				
23.07.2021				76			
27.07.2021			77		78		
29.07.2021		77					
30.07.2021				77			
04.08.2021		78					
09.08.2021			77				
11.08.2021	79					79	79
13.08.2021				78			
16.08.2021			81				

	'Gala'			'Fuji'	'Topaz'		
	Krško	Artiče	Šentjernež	Otočec	Metlika	Ždinja vas	Krško
19.08.2021	85					79	
20.08.2021				79			
23.08.2021					85		
25.08.2021		81	85				
27.08.2021	85					85	81
03.09.2021	87	87	89			85	85
07.09.2021					85		
08.09.2021	89	89	89				
10.09.2021				85	92		
17.09.2021					92		
24.09.2021			89				

Jablanov škrlup (*Venturia inaequalis* Wint)

Spremljanja smo izvajali s pomočjo meteoroloških parametrov in vizualnih sprememb v razvoju patogene glive.

Jablanov škrlup vsakoletno spremljamo s pripravljenim nastavkom odpadlega in okuženega listja, nad katerega smo namestili vazelinska stekelca. Razvoj glive *Venturia inaequalis* se je v letu 2021 začel na način:

Razvoj glive *Venturia inaequalis* se je na odpadlem listju v letu 2021 začel v prvi dekadi meseca februarja. Pri spremljanju razvoja zimskih trosišč smo dozorelost askospor zabeležili 22.02.2021. Varstvo pred *škrlupom* z uporabo bakrovih pripravkov je bilo umeščeno v prvo dekada meseca marca, saj je tako narekoval razvoj askospor skupaj z napovedjo deževnega vremena. 15.03.2021 pa je prišlo do dejansko prvega šibkega izbruha v naravi.

Sledilo je rutinsko spremljanje razvoja glive *Venturia inaequalis* s pripravljenim nastavkom odpadlega in okuženega listja, nad katerega smo namestili vazelinska stekelca. Od prvega izbruha do konca aprila smo zabeležili skupno 5 možnih pogojev za okužbo. Od tega 2 nizke jakosti in 3 močne (12.04., 18.04 in 26.04.2021). Pridelovalce smo o razvoju pogojev za okužbe ter ustreznem varstvenem pristopu v obvestilih seznanjali tekoče, 16x. Pogoji za primarno okužbo so se zaključili v prvi dekadi junija, z opombo, da so do zadnjih dni maja, ob vsakih padavinah sledili intenzivni izbruhi askospor visoke jakosti. V nasadih brez pridelka je bilo pridelovalce težko prepričevati, da je opravljanje varstva kljub temu pomembno zaradi zagotavljanja vsaj minimalnega obvladovanja bolezni za naslednje rastne dobe. Na pridelovalnih površinah z dobro talno higieno (izpihano, pograbljeno in odstranjeno odpadlo listje) je bilo tveganje primarnih okužb ob zaključevanju meseca maja nizko.

Prognostični modul na spletnem prehodu Agromet pa je prvo možno (lahko) okužbo zabeležil 12.03.2021, sledila je še ena šibke jakosti 03.04. Naslednje tri so bile močne: 12., 18. in 26.04., na kar je sledila še ena šibka 02.05. ter ponovno močne 11., 17., 19., 23., 29.05.2021. tudi v mesecu juniju so bile po prognostičnem modulu možne močne okužbe, a realno stanje ni bilo tako (06. in 11.06.2021).

Preglednica 64: Spremljanje izbruhov askospor na mikrolokaciji Šentjernej.

DATUM OPAZOVANJA	STADIJ	ŠTEVILO
22.02.2021	askospore zrele	
15.03.2021	prvi izbruh askospor v naravi	35
30.03.2020	ulov askospor	13
05.04.2020	ulov askospor	45
13.04.2020	ulov askospor	26
21.04.2020	ulov askospor	106
29.04.2020	ulov askospor	285
05.05.2020	ulov askospor	65
13.05.2020	ulov askospor	241
21.05.2021	ulov askospor	85
31.05.2021	ulov askospor	39
07.06.2021	ulov askospor	24
14.06.2021	ulov askospor	3
15.06.2021	ulov askospor	-

Padavine in z njimi povezani izbruhi askospor so bili enakomerno razporejeni, kar je v povprečju omogočalo uspešno in rutinsko izvedbo varstva s preventivnimi fungicidi.

V drugi dekadi maja je prišlo do pojava sekundarnih okužb. Na listih so bile škrlupaste pege zabeležene 19.05.2021 in na plodičih ob koncu maja (23.05.2021).

Intenzivnost infekcijskega potenciala je z razpadanjem odpadlega listja začela upadati zadnjo dekada maja.

Jablanov škrlup smo spremljali s pomočjo naslednjih metod:

a) Spremljanje dozorevanja askospor v naravi z lovom na vazelinska objektna stekelca

b) Spremljanje s pomočjo Adcon Telemetry agrometeoroloških postaj in modela 'Škrlup'.

Računalniški prognostični model 'Škrlup', ki se uporablja v okviru spletnega prehoda Agromet: <http://agromet.mkgp.gov.si/APP/Mod/VI/260> služi več namenom:

<http://agromet.mkgp.gov.si/APP/Mod/VI/260?year=2018&soID=26&fenoID=281&TPrag=250&LW=4&HUM=90&BBCHID=52&Zamik=8>

- preverjanju možnosti razvoja okužb,
- opozarjanju na aktivne okužbe in
- beleženju trajanja okužb.

Model omogoča preračune zabeleženih vremenskih parametrov na osnovi katerih določi pojave lahkih, srednjih in močnih okužb.

Jakost okužb je v odvisnosti od časa omočenosti listja, po v naravi zabeleženih dogodkih pa razberemo povezavo predvsem z intenziteto padavin. Kjer so se padavine pojavljale v obliki močnejših nalivov, so se razvili pogoji za močne okužbe. Kjer so bile padavine v obliki dežja, je model javil nevarnost srednje močnih okužb.

Leto je bilo, ob redno izvedenem varstvu, za pridelovalce jabolk rutinsko. Odločitve o izvedbi tretiranj s fungicidi so bile opravljene na osnovi pridelka, ki je po pozebi preostal v nasadih.

V redni in obilni razdelitvi padavin, preračunavanje pogojev in napovedovanje možnih okužb ne igra več odločilne vloge. Ob pogostih in rednih padavinah se bodo okužbe zgodile v odvisnosti od intenzivnosti izpiranja zaščitne obloge fungicida. Pri preventivnem pristopu varstva pred jablanovim škrlupom postajajo poglobljena izhodišča:

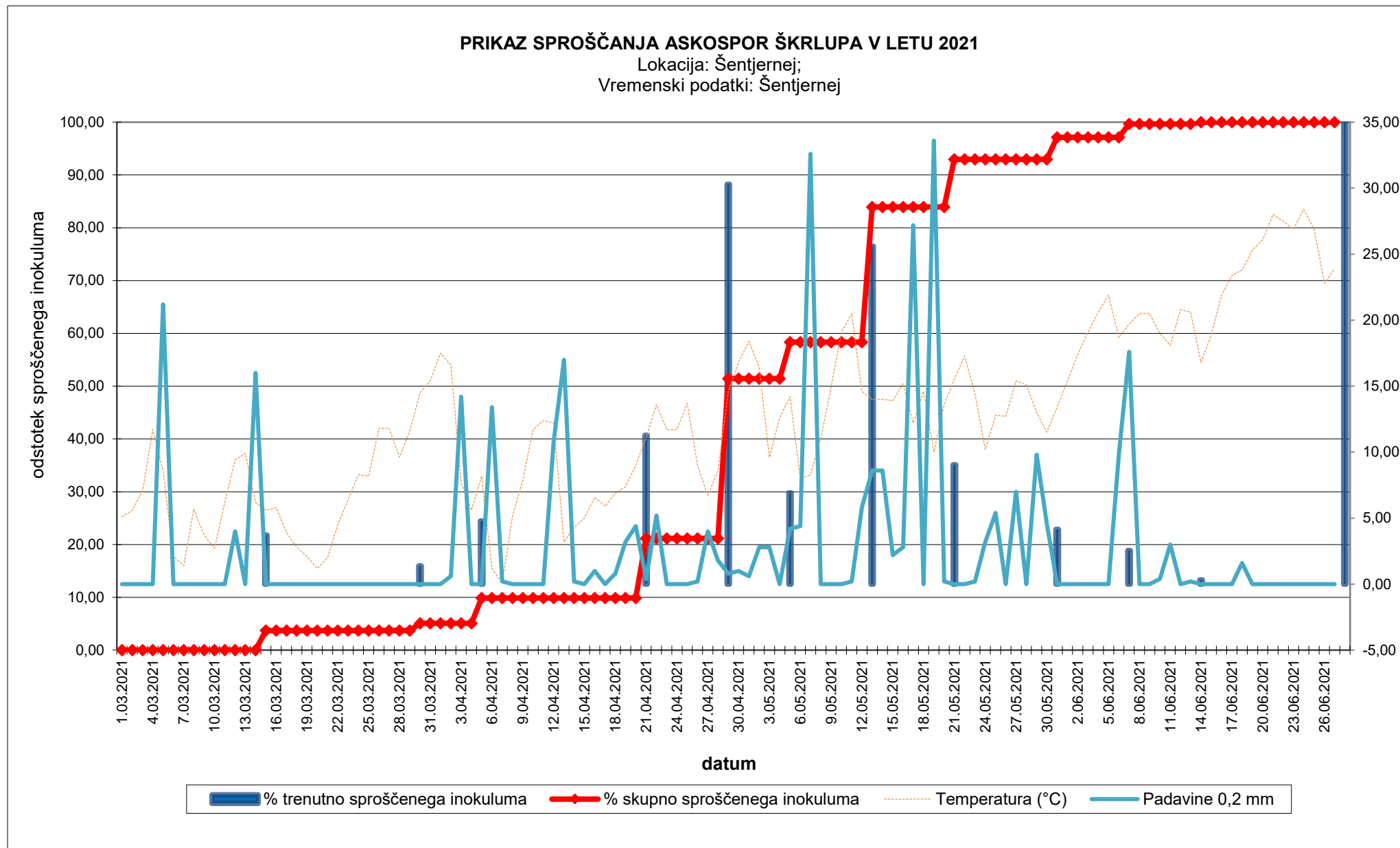
- hitrost aplikacije (med dvema obdobjema padavin) za uspešno obnovo zaščitne obloge;
- najprimernejša tehnika nanosa in
- lastnosti posameznih sredstev, da zdržijo izpiranje čim dlje.

Preglednica 65: Izračun moči pričakovane okužbe po modelu 'Škrlup' s prikazom meritev na lokaciji Šentjernej v letu 2021.

DATUM IN URA		ČAS TRAJANJA POGOJEV (h)	VSOTA PADAVIN (mm)	POVPREČNA RELATIVNA VLAGA (%)	POVPREČNA OMOČENOST LISTA	POVPR. TEMP. V ČASU TRAJANJA POGOJEV (°C)	JAKOST PRIČAKOVANE OKUŽBE
začetni	končni						
12.03.2021 14:00	13.03.2021 10:00	20	4,4	96,0	0	8,1	LAHKA
03.04.2021 00:00	03.04.2021 19:00	19	17,8	86,0	0	8,8	LAHKA
12.04.2021 12:00	15.04.2021 07:00	67	30,8	91,0	1	4,8	MOČNA
18.04.2021 09:00	21.04.2021 17:00	80	11,2	87,0	7	8,6	MOČNA
26.04.2021 20:00	29.04.2021 10:00	62	6,4	98,0	7	8,2	MOČNA
02.05.2021 19:00	03.05.2021 09:00	14	5,0	96,0	9	8,8	LAHKA
11.05.2021 21:00	16.05.2021 15:00	114	26,0	88,0	4	14,4	MOČNA
17.05.2021 02:00	18.05.2021 07:00	29	27,0	94,0	6	11,0	MOČNA
19.05.2021 02:00	20.05.2021 14:00	36	33,0	93,0	7	11,3	MOČNA
23.05.2021 20:00	26.05.2021 09:00	61	8,8	96,0	7	11,0	MOČNA
29.05.2021 15:00	31.05.2021 08:00	41	14,2	93,0	7	11,0	MOČNA
06.06.2021 14:00	07.06.2021 10:00	20	36,6	98,0	5	17,9	MOČNA
11.06.2021 16:00	12.06.2021 21:00	29	3,0	82,0	4	19,8	MOČNA

PRIKAZ SPROŠČANJA ASKOSPOR ŠKRLUPA V LETU 2021

Lokacija: Šentjernej;
Vremenski podatki: Šentjernej

Slika 181: Grafičen prikaz dinamike sproščanja askospor škrlupa v letu 2021 na lokaciji Šentjernej.

Jablanova pepelovka (*Podosphaera leucotricha* Ell. Et Ev.)

Jablanova pepelasta plesen začne vsako pomlad z dokaj zgodnjimi okužbami, ki se fenološko pokrivajo s časom zelenih popkov, stadijem balona. Visoke temperature v posameznih dneh takrat omogočajo preventivno varstvo z uporabo žveplovih pripravkov, a bistveno učinkovitejši so kombinirani in strobilurinski pripravki, katere smo svetovali šele ob močnejšem širjenju okužb – v zadnji dekadi meseca aprila. Tretiranja proti bolezni smo priporočali hkrati z rednimi obvestili proti škrlupu.

V sredini meseca aprila smo v obvestilih priporočali uporabo sredstev iz skupine strobilurinov, kasneje (junij) pa le še redno dodajanje žveplovih pripravkov in ročno odstranjevanje okuženih poganjkov.

Izvajanje zaščite s fitofarmaceutskimi sredstvi je obvezno. Zaščito je bilo potrebno izvajati redno in z zelo natančno aplikacijo, prav tako je bilo potrebno redno odstranjevanje poganjkov. Pri varstvu je potrebno pristopati z vsemi razpoložljivimi ukrepi. Varstvo brez redne uporabe najzanesljivejših sredstev je nepredstavljivo, ravno tako dodajanje žveplovih pripravkov ter ročno odstranjevanje okuženih poganjkov.

Kasneje, v sušnem poletnem vremenu pepelasta plesen ni bila izrazita, a je bila v nasadih vseeno bolj opazna kot škrlup. Posebnost je, da v poletnem času večina fungicidnih zaščitnih sredstev ne deluje več dovolj učinkovito in je zato poudarek predvsem na zadrževanju širjenja bolezni. Skupno smo pripravili 12 obvestil za varstvo pred jablanovo pepelovko.

Nekroze na listih jablane, listne pegavosti in posledična defoliacija (*Marssonina coronaria*, *Alternaria* spp. *Colletotrichum* kompleks)

V letu 2021 smo prva znamenja nekroz (*Marssonina coronaria*) na listih jablan občutljivih sort ('Topaz', 'Zlati delišes', 'Goldrush',...) v ekoloških nasadih in sadnih vrtovih začeli opazovati v drugi polovici meseca junija. V ekološki pridelavi je bil razvoj bolezenskih znamenj sprva intenziven, sčasoma pa se je (do začetka julija) umiril. V nasadih vključenih v integrirano pridelavo jabolk razvoj bolezni ni prišel do izraza. Kljub temu smo pridelovalce smo ob rutinskem pregledovanju nasadov, o primernosti zaščite zaradi preprečevanje prezgodnje izgube listja opozarjali od sredine junija dalje.

Drevesa v sadnih vrtovih in v travniških nasadih so v prejšnjem letu služila za indikacijo kdaj in na kakšen način bi lahko prišlo do defoliacije. Listne pegavosti pri tem niso edini dejavnik, saj močne okužbe z jablanovo pepelovko povzročijo enak učinek.

Novih bolezenskih znamenj, sicer značilnih za povzročitelje *Colletotrichum* kompleks, *Alternaria* spp., oz. druge, nismo opazili.

Sajavost in mušja pegavost plodov (*Gloeodes pomogena* in *Schizothyrium pomi* kompleksi)

Nevarnost razvoja sajavosti in mušje pegavosti je bila v letu 2021 skladna s po spomladansko pezebo preostalo količino pridelka. Nevarnost okužb je bila nepomembna.

Bakterijski ožig (*Pseudomonas* spp.)

V letu 2021 ni bilo opaznih pojavov bakterijskega ožiga, ki ga povzroča bakterija *Pseudomonas* spp. Za razvoj bakterije so sicer ustrezni pogoji nižjih temperatur in pogostih padavin.

Hrušev ožig (*Erwinia amylovora* [Burrill] Winslow et al.)

Podrobno poročilo o možnostih za okužbo in širjenju bakterije *Erwinia amylovora* v letu 2021 je predstavljeno v 'Letnem poročilu o pojavu in nadzoru škodljivih organizmov za leto 2021'.

Pri spremljanju pogojev z modelom MaryBlyte se je pokazalo, da so bile v 2021 temperature za uspešne cvetne okužbe kljub naknadnemu pocvitanju prenizke. Prisotni pa so bili le posamezni primeri okužb s *Pseudomonas* in *Monilinia* vrstami.

Kljub manjši nevarnosti dejanskega širjenja okužb smo v obdobju pocitanja v nasadih jablane pripravili 8 obvestil za povečano pozornost razvoja morebitnih simptomov.

Propadanje sadik jablane zaradi presežne vode v tleh / pokanje skorje na deblih sadnega drevja

Pokanje skorje na deblih sadnega drevja je bilo v 2021 manj izrazit pojav. Večina pridelovalcev na manj primernih rastiščih je bodisi že uredila sistem odvajanja odvečne vode v tleh, bodisi obnovila nasade. Redki zabeleženi primeri so imeli zasnove odmiranja že v preteklih sezonah.

Pokanje lubja na sadnem drevju v prvi vrsti posledica neskladnosti med sorto, podlago in predvsem težkimi rastišči. Do pokanja skorje prihaja praviloma na težjih rastiščih v intenzivnih nasadih jablan in hrušk. Skozi razpoke na lubju vstopajo v rastlino različni glivični patogeni. Sadike začnejo v prvih letih po sajenju odmirati, kar postaja čedalje večji problem. Nastale rane so vhodna mesta za različne talne patogene; najpogosteje jablanovega raka (*Neonectria galligena*) ali gnilobo koreninskega vratu (*Phytophthora cactorum*).

Grenka pegavost

Na redkem pridelku jabolk se je grenka pegavost v 2021 pogosto izražala. Bolj ali manj posledica fizioloških motenj zaradi neredne rodnosti. Najbolj izrazito so se tovrstni pojavi izražali v nasadih podjetja Evrosad d.o.o. Prepričanje, da je vzrok poškodb v napadu marmorirane smrdljivke, ni utemeljeno, s čimer se strinjajo tudi tehnologiji večjih sadjarskih podjetij. Razlog za nastale poškodbe je čedalje bolj tehnološke narave, kar pa je ob letih z izrazitim nihanjem rodnosti praktično nemogoče odpravljati.

Rdeča sadna pršica (*Panonychus ulmi* Koch.)

Rdečo sadno pršico smo s pregledi zimskega lesa spremljali od sredine meseca februarja. Potencial zimskih jajčec v vzorčenem in pregledenem materialu je bil na splošno dokaj nizek. Vzorce smo pridobili iz nasadov, kjer redno izvajamo splošne zdravstvene preglede tudi tekom rastne dobe. Izleganje iz zimskih jajčec je potekalo v začetku aprila, z razliko nekaj dni od zeleno jablanovo uš.

Naraščanje gostote populacij v napadenih nasadih smo zaznali v tretji dekadi maja. V enakem obdobju so bile opažene tudi navadne, koprivine pršice (a njihova prerazmnožitev je bila izrazitejša šele julija). Zaščito smo predvidevali predvsem v tistih nasadih, ki so imeli močan populacijski potencial že od predhodne rastne dobe. Rdeča sadna in navadna pršica sta bili v nasadih vedno prisotni, a šele v začetku julija je prišlo do opaznejših prerazmnožitev rdeče sadne pršice. Za ustrezno ukrepanje smo v tistem obdobju poleg sintetičnih pripravkov pridelovalcem priporočali še redno dodajanje žveplovih pripravkov, ki na njen razvoj delujejo zaviralno.

Navadna pršica (*Tetranychus urticae* Koch.)

V letu 2021 so bili s strani navadne pršice prizadeti isti nasadi kot s strani rdeče sadne pršice. Napadeni nasadi niso trpeli hujše gospodarske škode, napade interpretiramo predvsem kot posledico pomanjkljivega preventivnega pristopa v preteklih dveh letih. Priporočena je izvedba varstva že v času izleganja zimskih jajčec rdeče sadne pršice in aktiven pristop k zatiranju trajnih plevelnih vrst v medvrstnem prostoru.

Prisotnost povečanih populacij navadne sadne pršice se v nasadih težje opazi – šele ko pride do opaznih znamenj napada. Prve prerazmnožitve smo beležili šele sredi julija, druga prerazmnožitev pa je prišla v obdobju meseca avgusta. Povdarjamo, da je problematika navadne pršice izrazitejša v nasadih, kjer je v medvrstnem prostoru slabše obvladovanje plevelnih vrst.

Zelena jablanova uš (*Aphis pomi* de Geer)

Na podlagi pregledov zimskega lesa redno podajamo oceno o stopnji napada zelene jablanove uši za nekaj nasadov v Posavju (Artiče, Arnova Sela, Krško), Dolenjskem (Šentjernež) in Beli krajini (Metlika). Izstopajočih primerov zelo napadenih nasadov ne beležimo že vrsto let, a v določenih

predelih se populacije občutno krepijo. Za izstopajoče površine pripravimo ciljne nasvete za varstvo, sicer je ukrepanje predvideno v okviru splošnih nasvetov objavljenih na fito info. Prve ličinke zelene jablanove uši smo na cvetnih brstih zasledili v zaključevanju meseca marca. Kot leta poprej, je do prerazmnožitev prišlo takoj po nastopu višjih temperatur. Prvi zaščitni ukrepi so bili smiselni tik pred začetkom cvetenja, kar že nekaj let zapored dopuščajo tudi vremenske razmere. Po cvetenju so naravni sovražniki običajno dokaj hitro sledili številčnosti obstoječih populacij. V začetku poletja pa smo v juniju usmerili sadjarje v uporabo pripravkov, ki delujejo tudi na jabolčnega zavijača in sadnega listnega duplinarja. V mesecu juliju so se kolonije ponovno krepile. Stanje se je ponovilo še v začetku avgusta. Pri izdajanju priporočil za zaščito nasadov je postala ustaljena praksa, da pridelovalce ob vsakokratnem zatiranju jabolčnega in breskovega zavijača usmerimo v rabo pripravkov, ki imajo delovanje tudi na listne uši.

Jablanova uš šiškarica (*Dysaphis devectora* Walker)

Jablanova uš šiškarica v intenzivnih nasadih jablane na območju JV Slovenije ne predstavlja pomembne vloge. V zadnjih 25 letih nismo beležili primerov prerazmnožitev, ki bi lahko vodili v gospodarsko škodljivost. Zaznavamo le šibke kolonije. Do opaznejših pojavov prihaja običajno v času cvetenja, oz. že v času prvih listov. Kolonije kmalu zredčijo naravni sovražniki, tako da do gospodarske škode – razen opaznejših pojavov rdečih bul in zvijanja listov niti ne pride.

Krvava uš (*Eriosoma lanigerum* Hausmann)

Krvava uš je eden najzahtevnejših škodljivih organizmov v nasadih jablane. Zaradi pomanjkanja učinkovitih zaščitnih sredstev, so prerazmnožitve čedalje pogostejše. Populacije krvave uši so podobno kot pretekle sezone tudi v letu 2021 delovale v praktično vseh intenzivnih nasadih jablane. Razlog za povečevanje njihove številčnosti prepoznavamo v spremembah vremena, ko so doživljamo v zadnjih nekaj letih izredno toplotna in ugodna vegetacijska obdobja. Prerazmnožitve so najprej opazne na območju Posavja, na toplejših legah, v času že pred cvetenjem, na hladnejših predelih Dolenjske pa tudi do dva tedna kasneje. V zadnjih letih umeščamo njeno zatiranje ob ugodnem vremenu že v čas pred cvetenjem jablane.

Zoper krvavo uš smo v okviru strokovnih nalog integriranega varstva rastlin preizkušali različne pristope varstva. Potek in rezultati so predstavljeni pod posebnim poglavjem IVR.

Jablanova mokasta uš (*Dysaphis plantaginea* Passerini)

Poleg krvave uši je za obrtavnavo izredno zahtevna jablanova mokasta uš. V letu 2021 je bila po mnenju službe za varstvorastlin na KGZS – zavodu Novo mesto še posebno izstopajoča, tudi v primerjavi s krvavo ušjo, katero poudarjajo zlasti pridelovalci.

Prerazmnožitve so nastopile tik pred cvetenjem, zaradi česar umeščamo njeno zatiranje ob ugodnem vremenu že v čas pred cvetenjem jablane. Proti mokasti uši je priporočena uporaba sredstva na osnovi a.s. azadirahthin A, ki je dovoljen tudi v ekološki pridelavi in pripravek Movento SC 100. V obdobju pred začetkom cvetenja se je v začetku aprila z ugodnimi vremenskimi razmerami ponudila možnost za zgodnjo aplikacijo zaščitnih sredstev. In v skladu s prerazmnožitvami smo varstvo priporočili dokaj zgodaj. Priporočila smo sprva dajali na osnovi posameznih ocen napadenih nasadov, kasneje pa s splošnim priporočilom na spletni strani fito info. V nasadih pa je bilo obsežnost napadov opaziti še tekom cele rastne dobe.

Populacije jablanove mokaste uši so v letu zadnjih letih prisotne v večini intenzivnih nasadih jablane. Ocenjujemo, da se njihova številčnost povečuje kot posledica zadnjih nekaj izredno toplotno ugodnih vegetacijskih obdobj.

Jablanova bolšica (*Cacopsylla mali* Schmidtberger)

Stopnja napada jablanove bolšice v nasadih jablan postopno narašča. Trend je postopen in se ga lažje opiše s primerjavo npr. pet ali deset-letnega obdobja, saj pri primerjavi zaporednih rastnih dob niti ne

bi opazili pretirane razlike. Bolšice so prisotne v vseh nasadih, številčnost pa je vezana na starost nasada, s to povezano bujnost rasti in habitus sadik. Podobno je s pojavi drugih sesajočih žuželk. Jablanova bošica v nasadih jablane načeloma še ne povzroča neposredne gospodarske škode, a njen pomen narašča z vlogo možnega vektorja različnih bolezni. Pristop k varstvu pred njenimi napadi temelji na metodi odvratanja s kakolinskimi glinami. V letu 2021 smo ob zgodnjem začetku brstenja proti sesajočim žuželkam ta pristop predvideli že v prognostičnih obvestilih. Nanos kaolinskih glin, ki delujejo na fizikalni osnovi, je usmerjen predvsem na znižanje stopnje napada hruševih bolšic, poleg nasadov hrušk je uporaben tudi v nasadih jablane.

Jablanov cvetožer (*Anthonomus pomorum* L.)

Tudi v rastni dobi 2021 je jablanov cvetožer vplival na rodnostni nastavek tako v ekološki kot integrirani pridelavi jabolk. Aktivnost prvih hroščkov smo zabeležili v prvih dneh meseca marca, ko je po dveh dneh naletanja in začetka izvrtavanja brstov začel odlagati tudi jajčeca. Za razliko od predhodnega leta pojavnost hroščkov ni bila prekinjena zaradi nihanja temperatur, kar bi omogočilo podaljšano aktivnost rilčkarjev. Na opazovanih lokacijah (Otočec, Arnova Sela - IVR, Mirna Peč – EKO) je poškodoval 10 - 20 % brstov. Za spremljanje prisotnosti smo pridelovalcem priporočali metodo otresanja sadik nad svetlo podlago in pregledovanje na napade brstov.

Jabolčna grizlica (*Hoplocampa testudinea* Klug.)

Jabolčno grizlico spremljamo z lovom na bele lepljive plošče v času cvetenja jablane. V letu 2021 smo njen let prvič zabeležili 07.04.2021. Množičnega pojava kasneje nismo sledili, saj je bil razvoj plodičev v JV Sloveniji s popolno pozebo v prvih dneh aprila irelevanten.

Jabolčni zavijač (*Cydia pomonella* L. sin *Carpocapsa p.*, *Laspeyresia p.*)

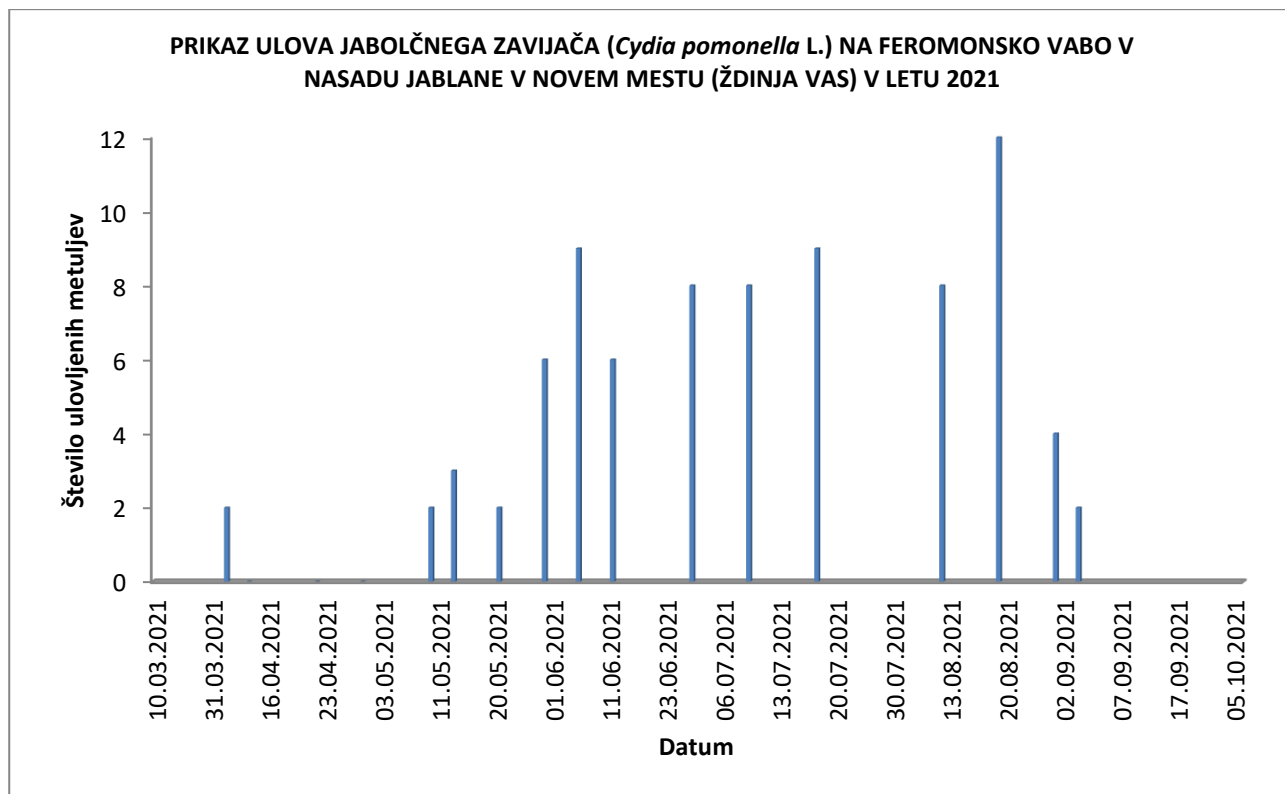
Pojavljanje jabolčnega zavijača smo spremljali na devetih (glej grafikone): Novo mesto (Ždinja vas – eko) na dveh lokacijah v okolici Šentjerneja (Brezovica in Klevevž), v Krškem, v Artičah, na Pirošici pri Brežicah, Boldražu pri Metliki, in še nekaj v Sevnici ter Trebnjem. Ker je meritev veliko, so v obliki grafikonov predstavljene le nekatere.

Zoper jabolčnega zavijača smo svetovali metodo zbeganja in usmerjali v primeren čas aplikacije feromonskih razpršilcev še pred začetkom cvetenja.

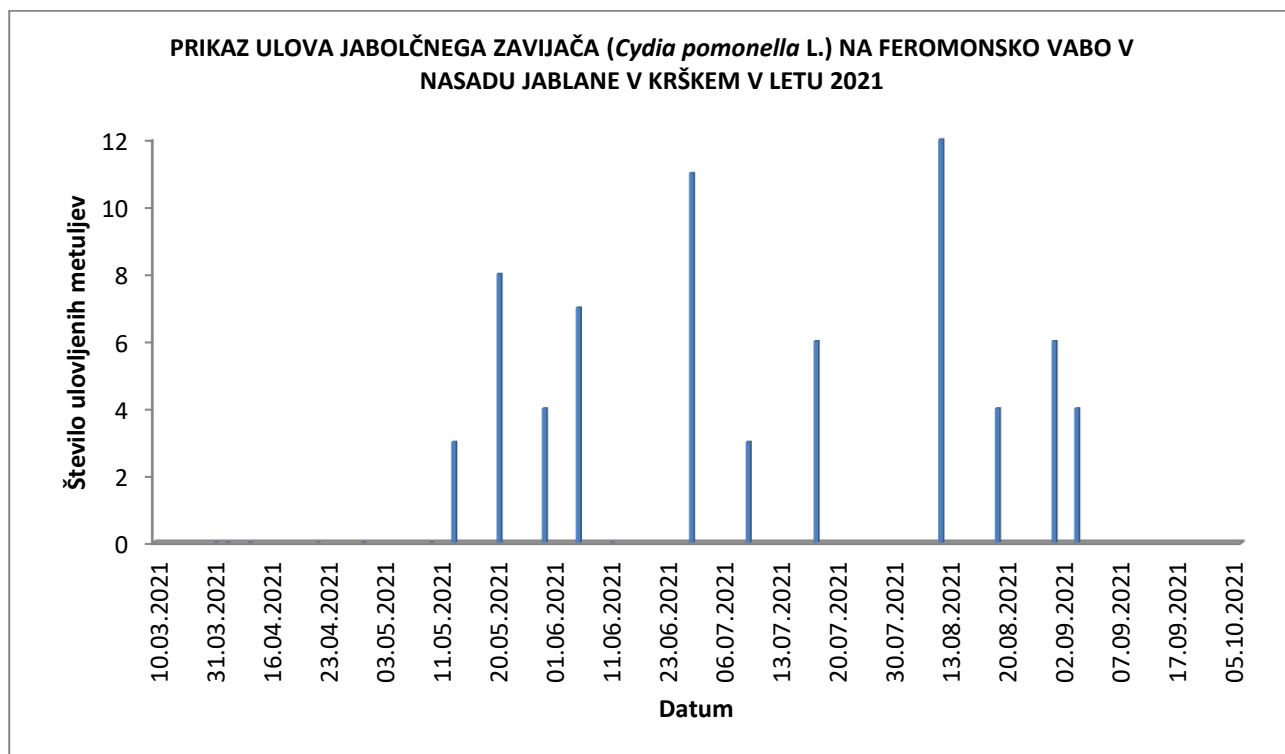
Začetek leta metuljev prvega rodu smo na feromonskih vabah v letu 2021 zabeležili zgodaj, v drugi dekadi meseca aprila (Ždinja vas: 12.04.2021). podobno kot leto prej, je bilo značilno široko obdobje naleta metuljev I. rodu, kateri je po oceni trajal do sredine meseca junija, prvih dni julija. Temu primeren je bil tudi izbor priporočenih pripravkov za varstvo pridelka. Nalet metuljev drugega rodu se je številčno krepil proti tretji dekadi meseca julija. Tretji rod bi lahko v omejenem obsegu prepoznali v drugi dekadi septembra.

Zoper jabolčnega zavijača smo poudarjeno svetovali varstvo proti I. rodu.

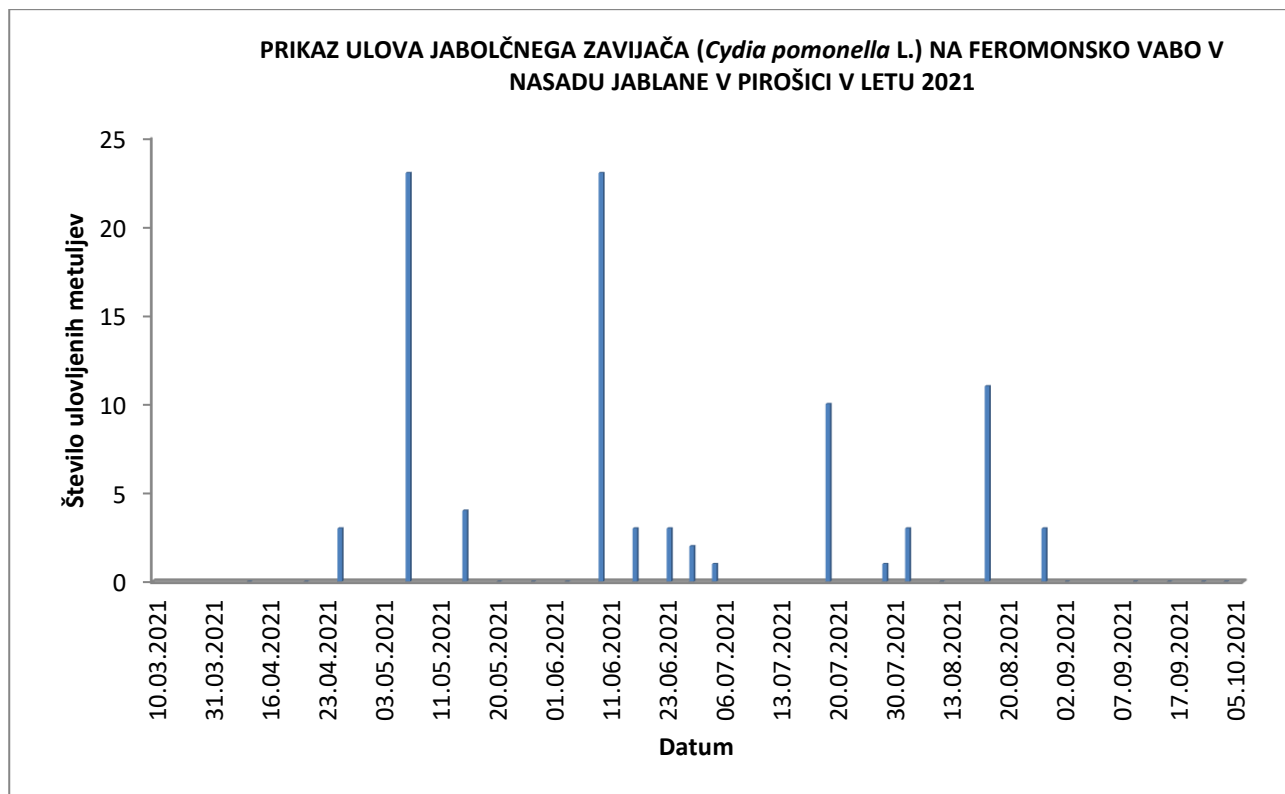
Tokratno jesen v nasadih jablan ni bilo smiselno priporočati uporabe entomopatogenih ogorčic. Tretiranje bi bilo zaradi odsotnosti pridelka nesmotrno.

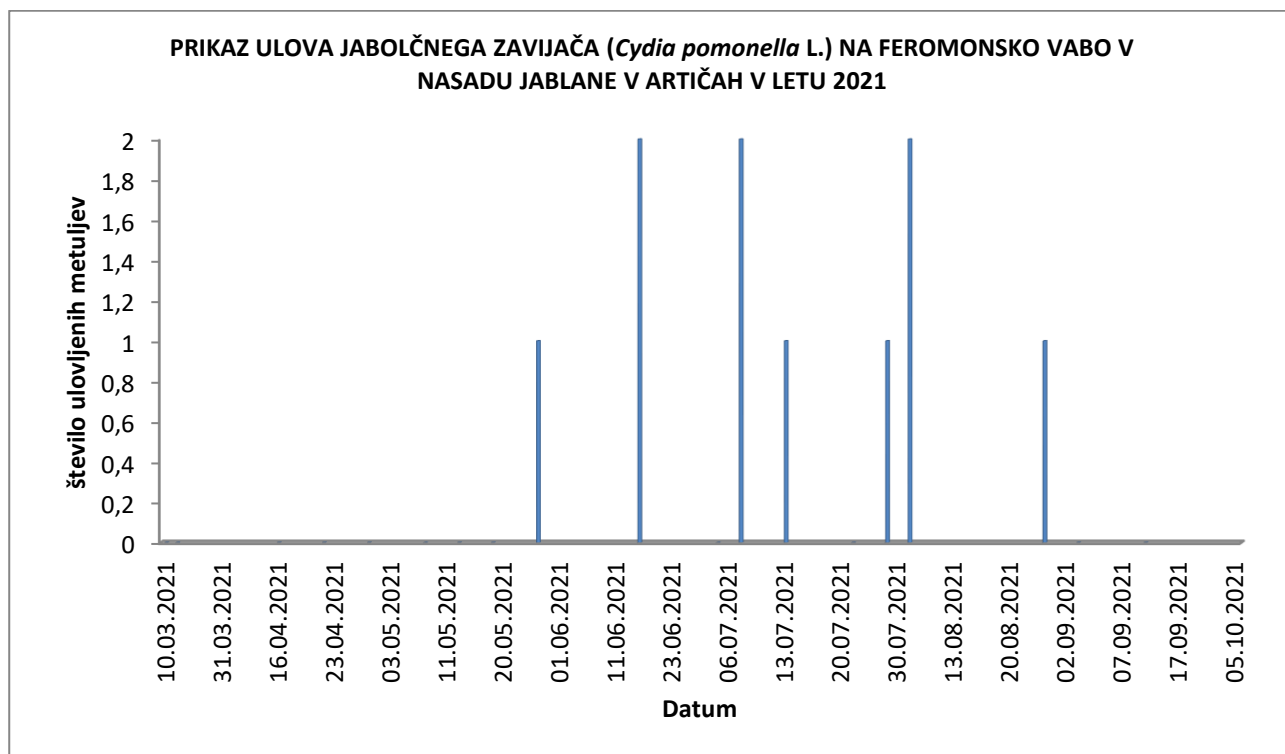
Slika 182: Prikaz ulovov metuljev jabolčnega zavijača (*Cydia pomonella* L.) na feromonske vabe v nasadu jablan v Ždinji vasi (Trška gora) pri Novem mestu v letu 2021.

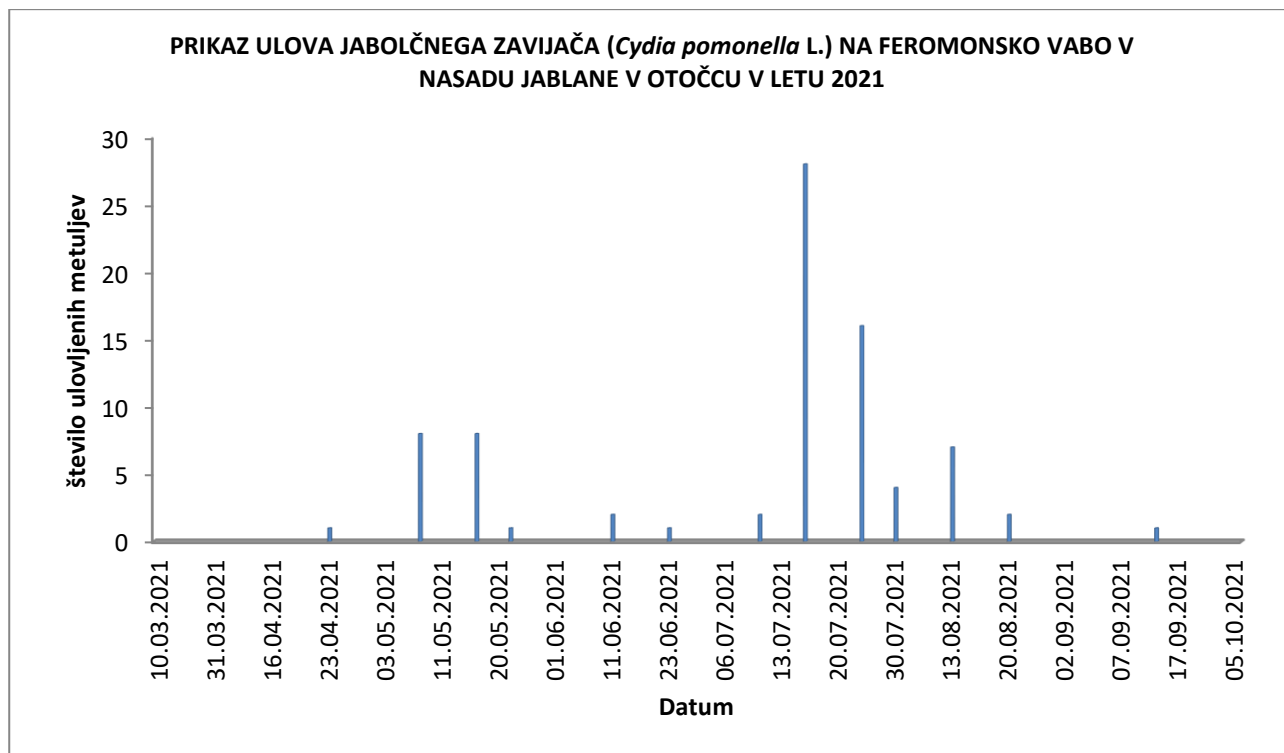
Slika 183: Prikaz ulovov metuljev jabolčnega zavijača (*Cydia pomonella* L.) na feromonske vabe v nasadu jablan v Krškem v letu 2021.

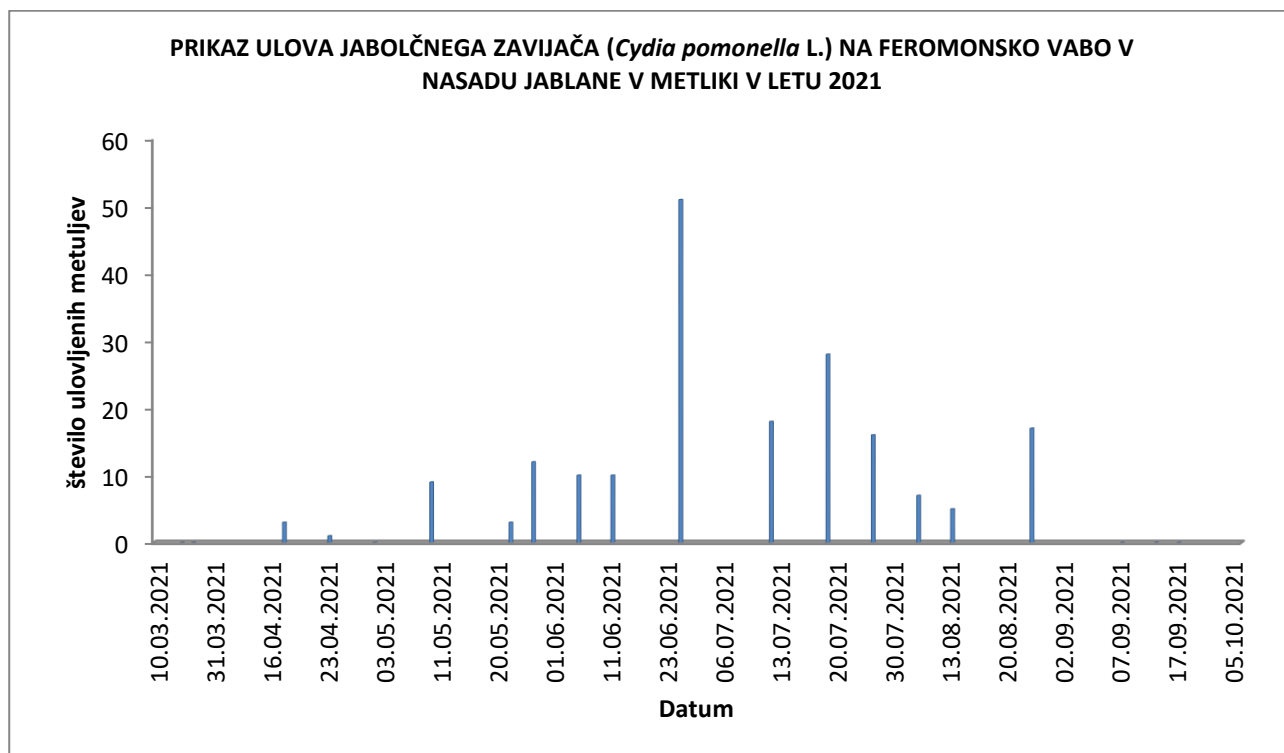
Slika 184: Prikaz ulovov metuljev jabolčnega zavijača (*Cydia pomonella* L.) na feromonske vabe v nasadu jablan v Pirošici v letu 2021.

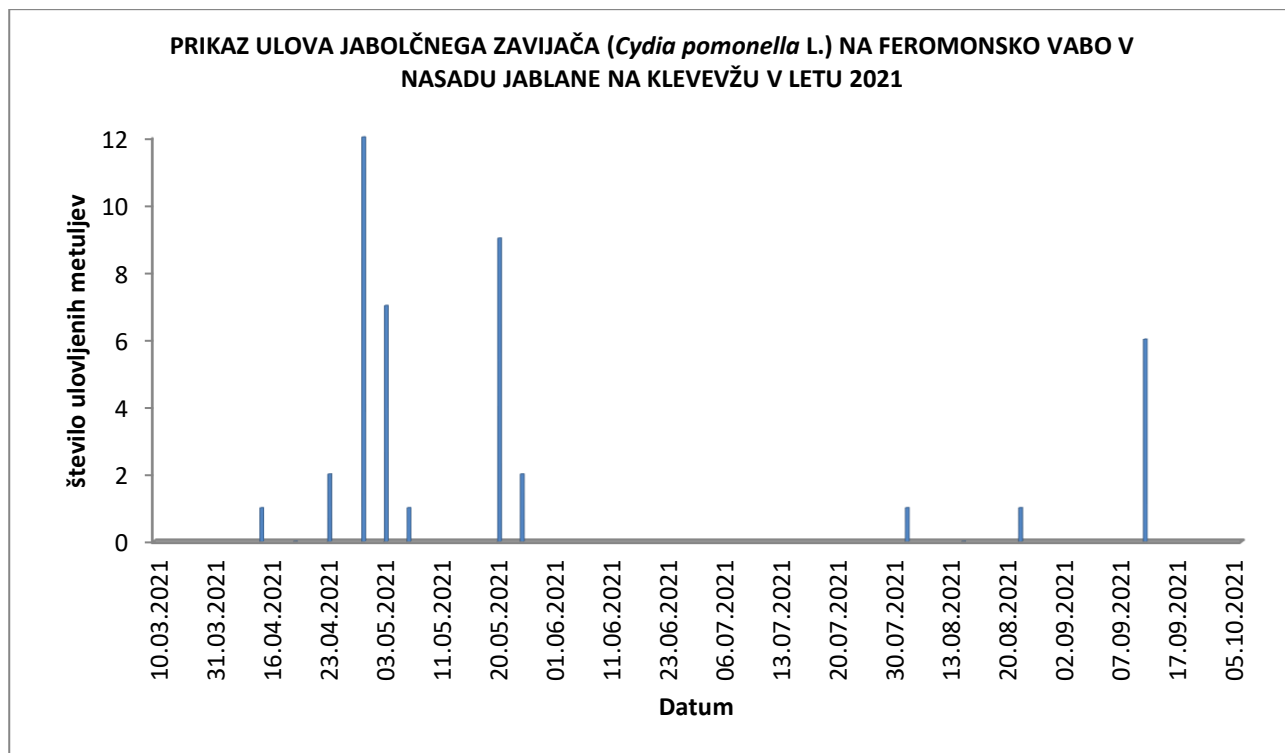
Slika 185: Prikaz ulovov metuljev jabolčnega zavijača (*Cydia pomonella* L.) na feromonske vabe v nasadu jablan v Artičah v letu 2021.

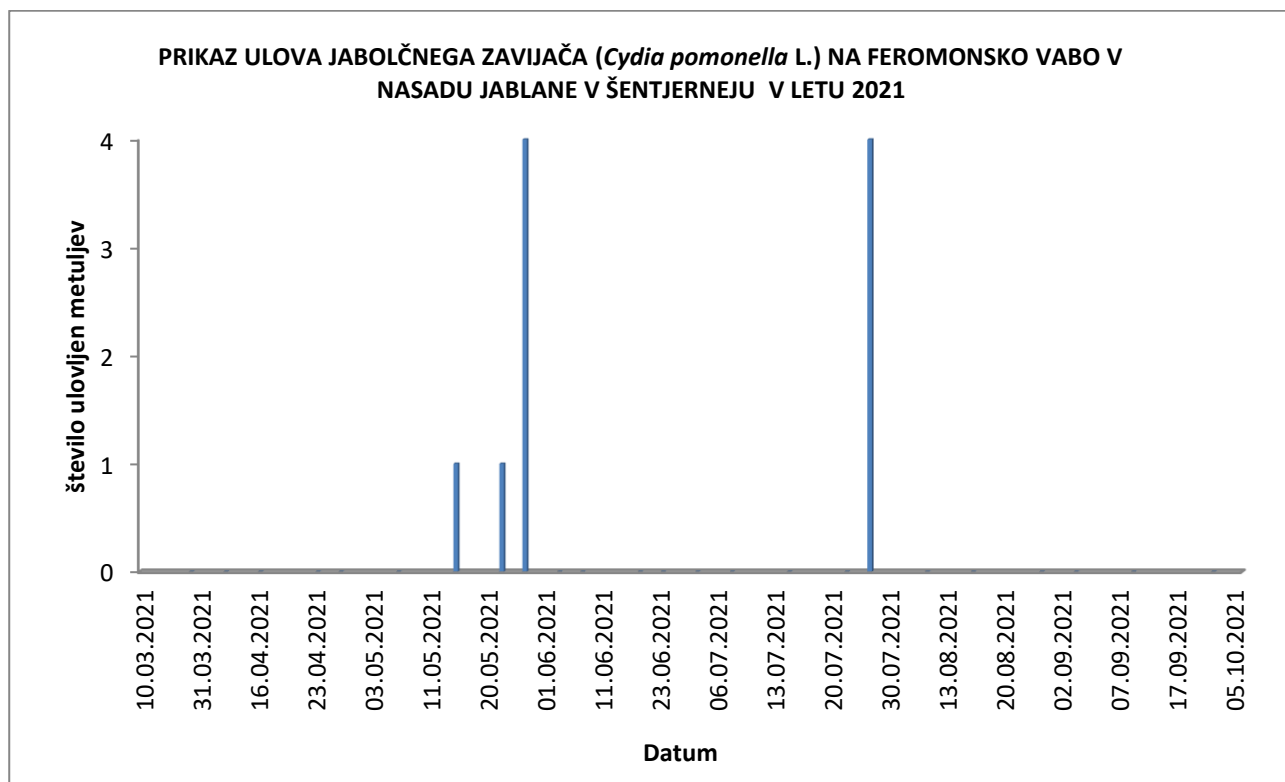
Slika 186: Prikaz ulovov metuljev jabolčnega zavijača (*Cydia pomonella* L.) na feromonske vabe v nasadu jablan na Otočcu v letu 2021.

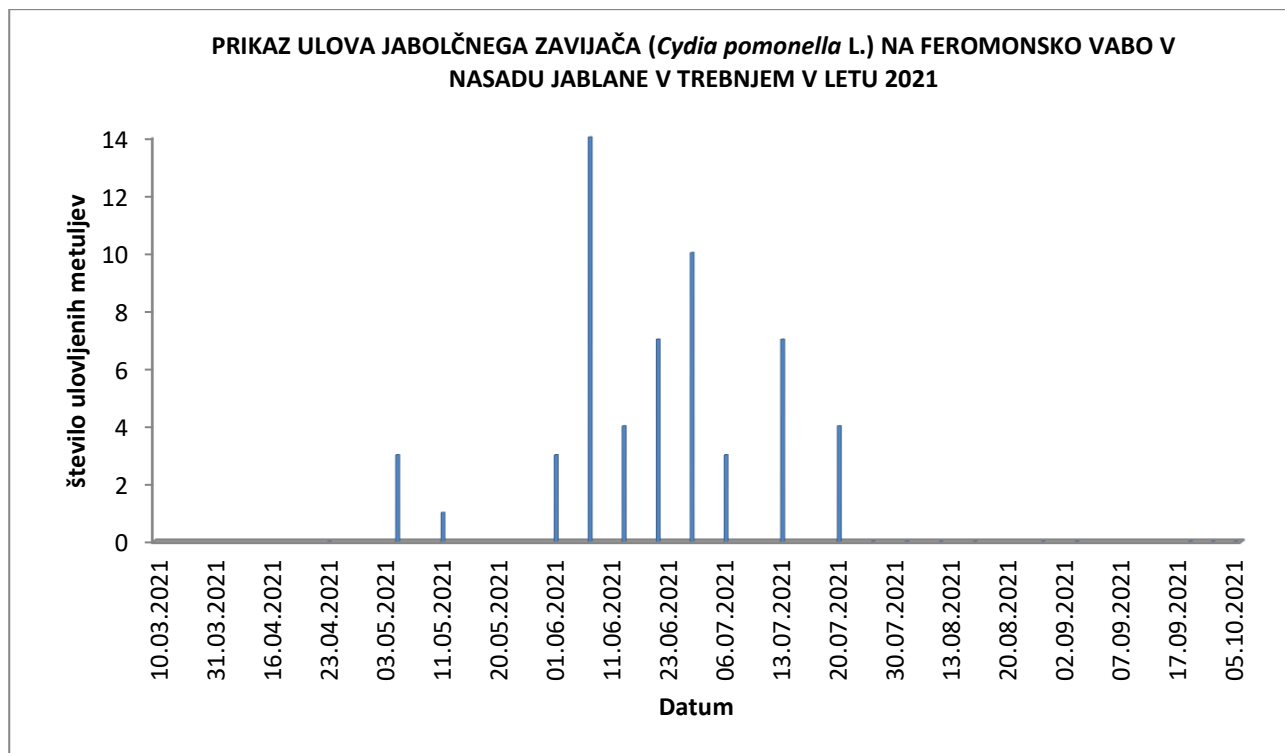
Slika 187: Prikaz ulovov metuljev jabolčnega zavijača (*Cydia pomonella* L.) na feromonske vabe v mlademu nasadu jablan v Metliki v letu 2021.

Slika 188: Prikaz ulovov metuljev jabolčnega zavijača (*Cydia pomonella* L.) na feromonske vabe v nasadu jablan v na Klevevžu v letu 2021.

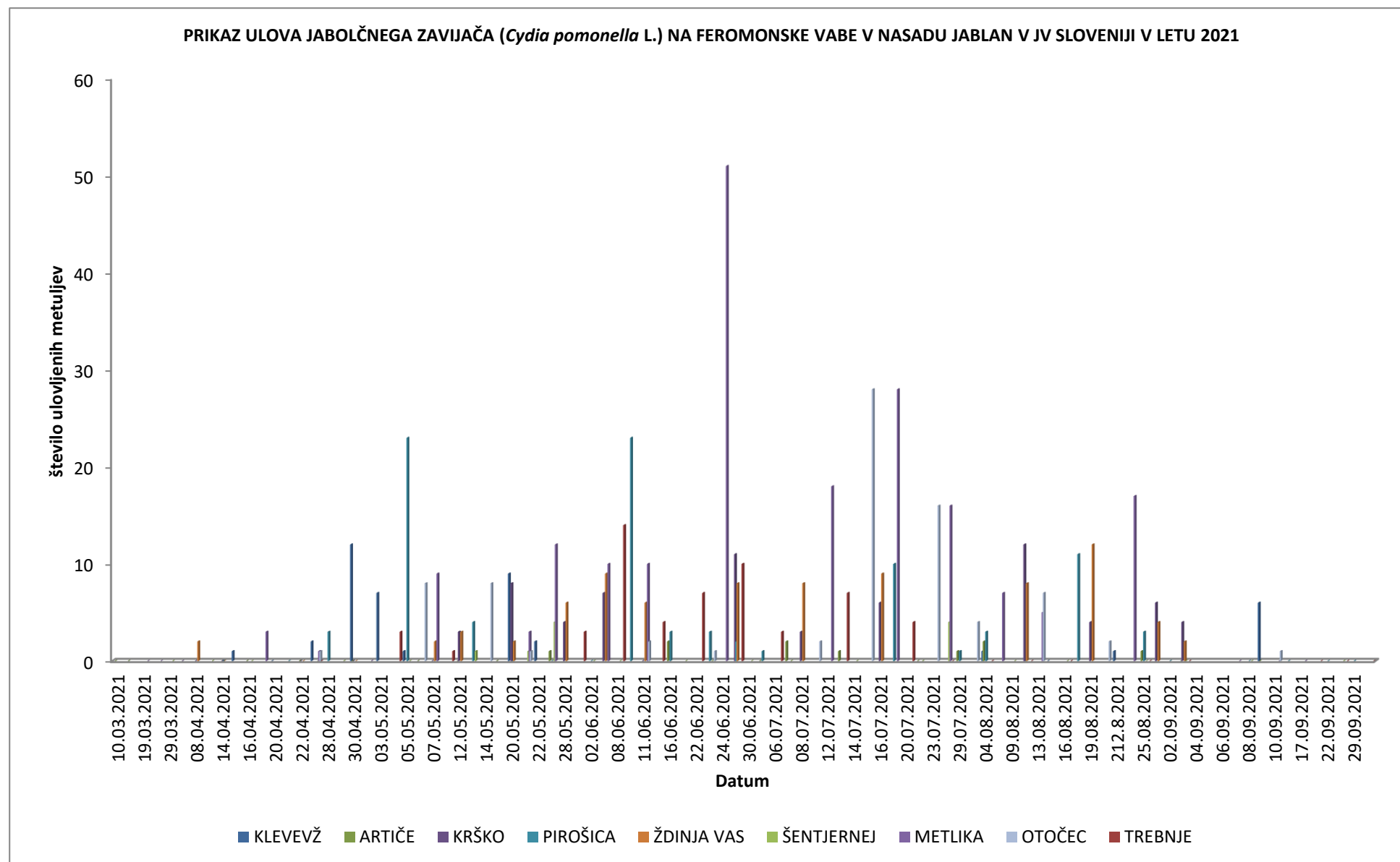

Slika 189: Prikaz ulovov metuljev jabolčnega zavijača (*Cydia pomonella* L.) na feromonske vabe v nasadu jablan v Šentjerneju v letu 2021.

Slika 190: Prikaz ulovov metuljev jabolčnega zavijača (*Cydia pomonella* L.) na feromonske vabe v nasadu jablan v Trebnjem v letu 2021.

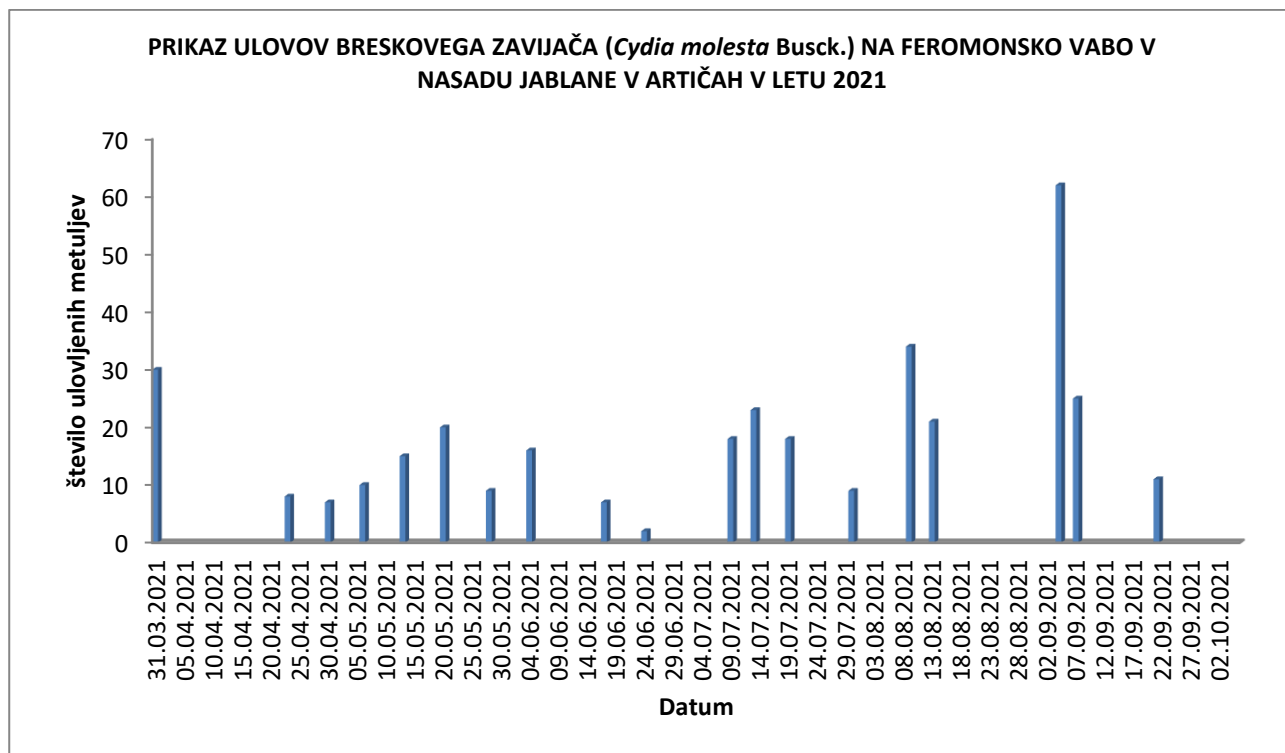
Ulovi na lokacijah v Sevnici / Blanca (Loka ob progi, Loka – pri bazenu in Blanca – Otok, oz. Blanca – De Costa) so bili zaradi uporabe metode zbežanja v celi rastni dobi zanemarljivi.

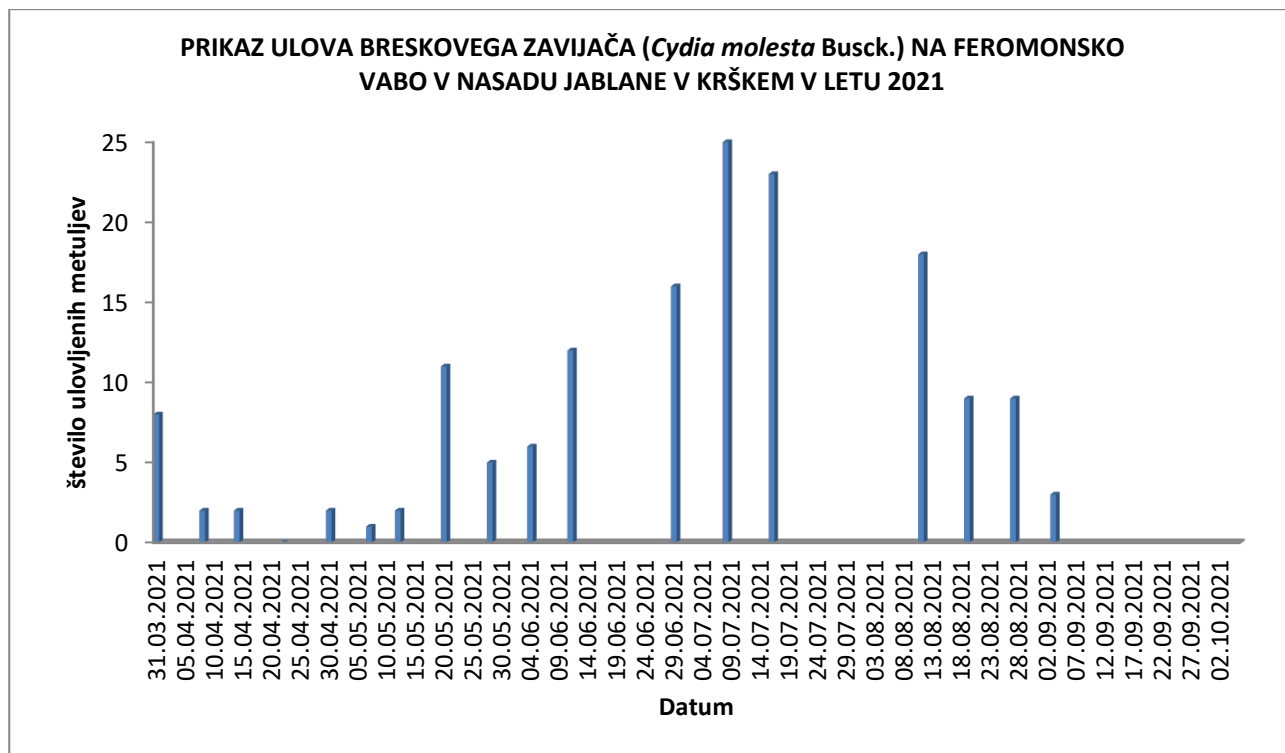
Slika 191: Skupni prikaz ulovov metuljev jabolčnega zavijača (*Cydia pomonella* L.) na feromonske vabe v nasadih jablan v JV Sloveniji v letu 2021.

Breskov zavijač (*Cydia molesta* Busck) v nasadih jablane:

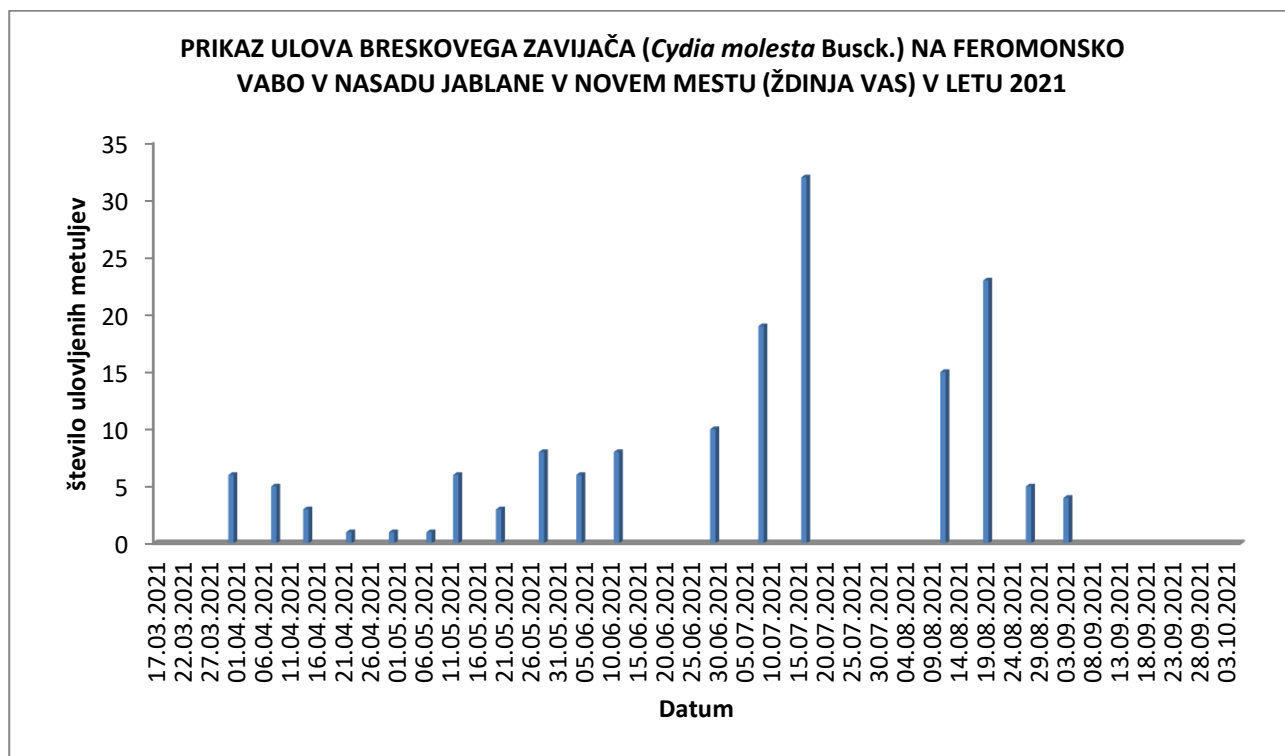
Breskov zavijač je v nasadih jablane poleg jabolčnega zavijača že vrsto let med pomembnejšimi škodljivci iz skupine metuljev. Pri nadzoru populacij škodljivcev bi morali pridelovalci več pozornosti namenjati tudi varstvu jablan proti le-temu. V nasadih jablane smo ga v letu 2021 spremljali na osmih lokacijah: Artiče, Otočec, Metlika, Šentjernej, Spodnji Pirošiči, pri Krškem, Rodinah pri Trebnjem in Ždinji vasi. Ulovi metuljev breskovega zavijača so se na opazovanih lokacijah v letu 2021 začeli najprej na Boldražu pri Metliki (26.03.2021), na ostalih opazovalnih lokacijah pa le kakšen dan za tem. Spremljanja in ulovi na feromonske pasti so trajali do II. deкаде septembra. Zadnji ulov je bil zabeležen 29.09.2021. V obvestilih za ekološke pridelovalce jabolk so bili ukrepi predvidenih v okviru zaščite pred širšo skupino škodljivih vrst gosenic iz rodu zavijačev in v spomladanskem času tudi pedicev. V nasadih breskev so bila za varstvo pred breskovim zavijačem in breskovim moljem pripravljena posebna obvestila.

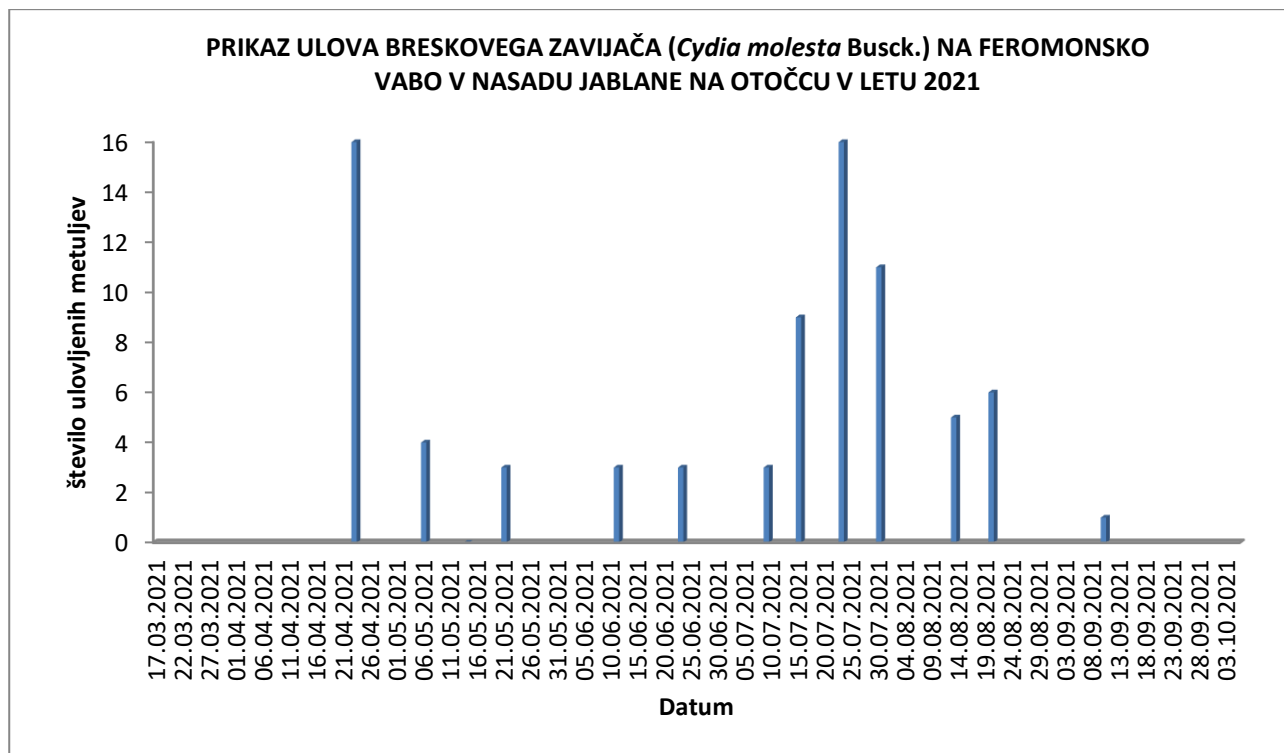
Slika 192: Ulovi metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta* Busck.) na feromonske vabe v nasadu jablan v Artičah v letu 2021.

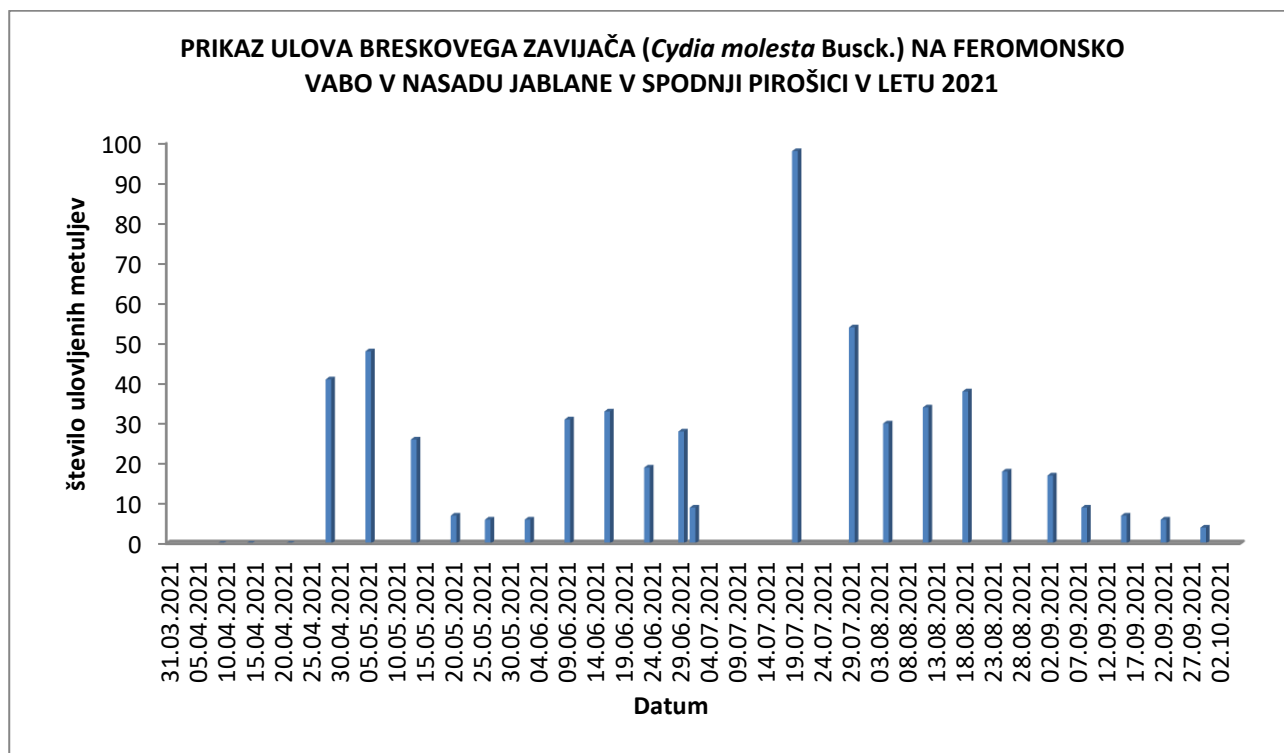
Slika 193: Ulovi metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta* Busck.) na feromonske vabe v nasadu jablan v Krškem v letu 2021.

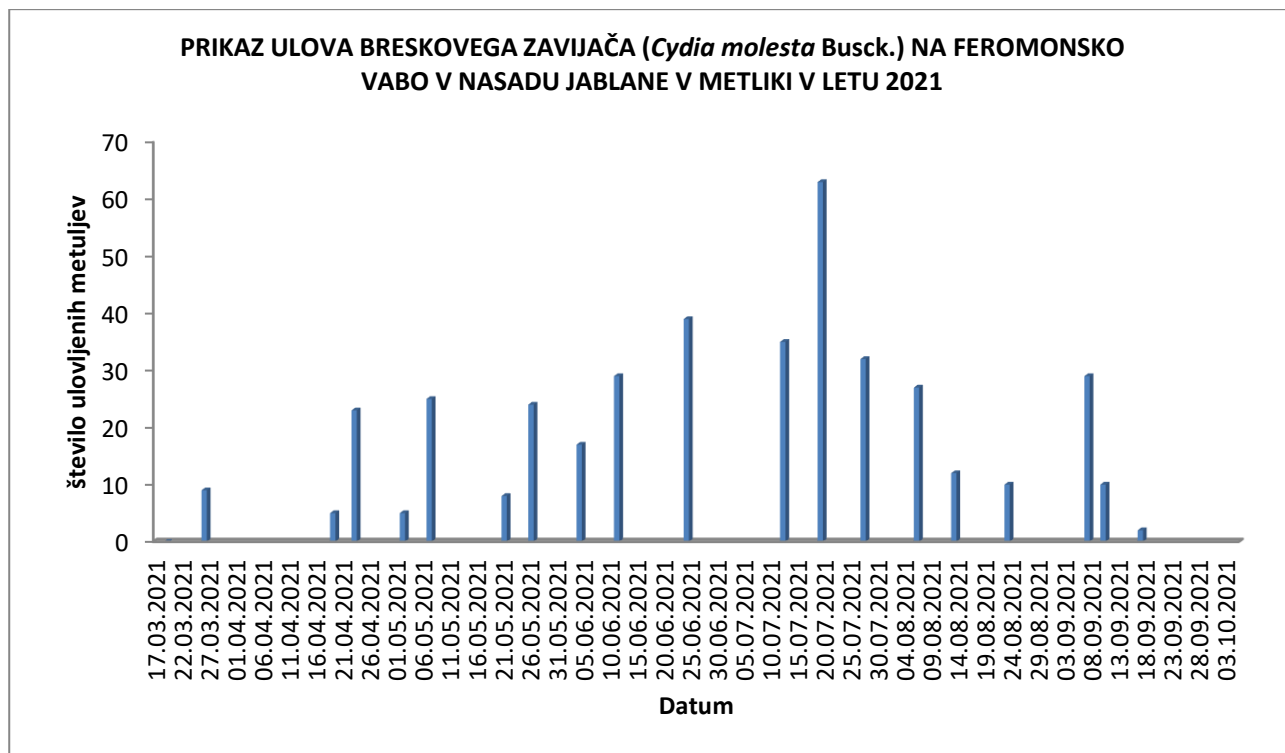
Slika 194: Ulovi metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta* Busck.) na feromonske vabe v ekološkem nasadu jablan v Ždinji vasi pri Novem mestu v letu 2021.

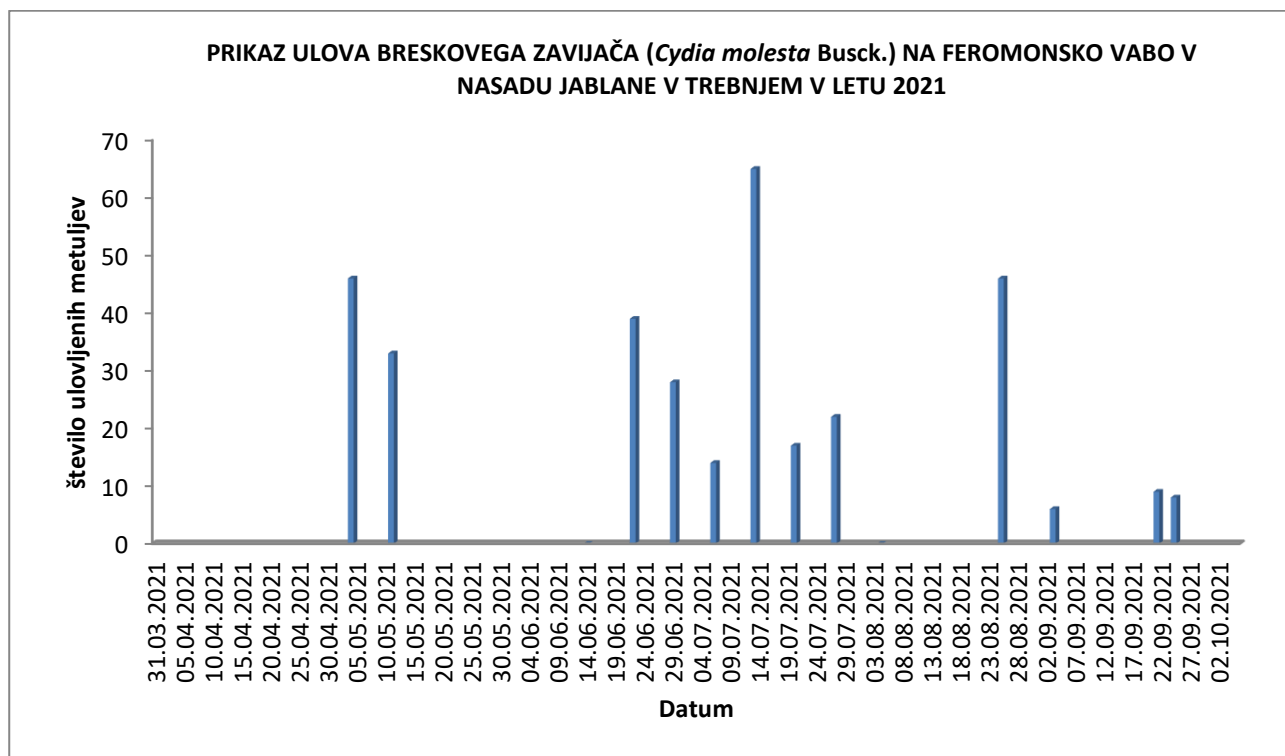
Slika 195: Ulovi metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta* Busck.) na feromonske vabe v nasadu jablan na Otočcu v letu 2021.

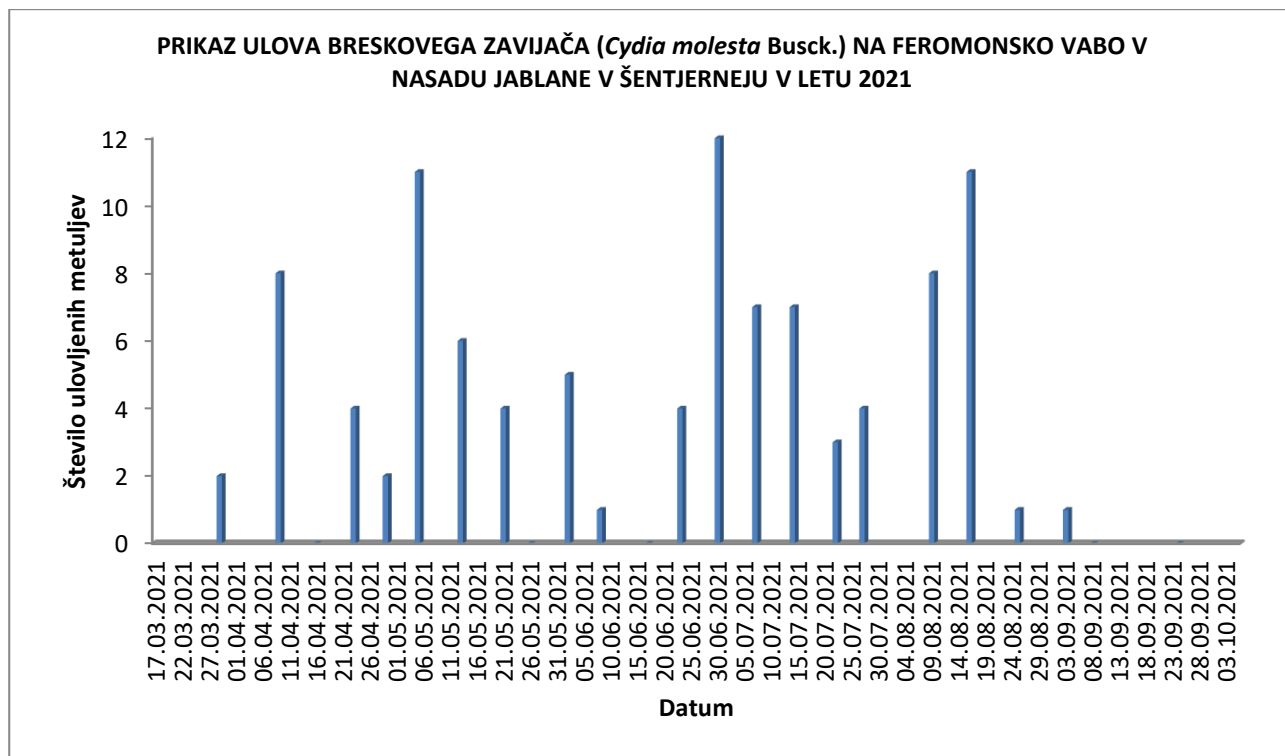
Slika 196: Ulovi metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta* Busck.) na feromonske vabe v nasadu breskev na Spodnji Pirošiči v letu 2021.

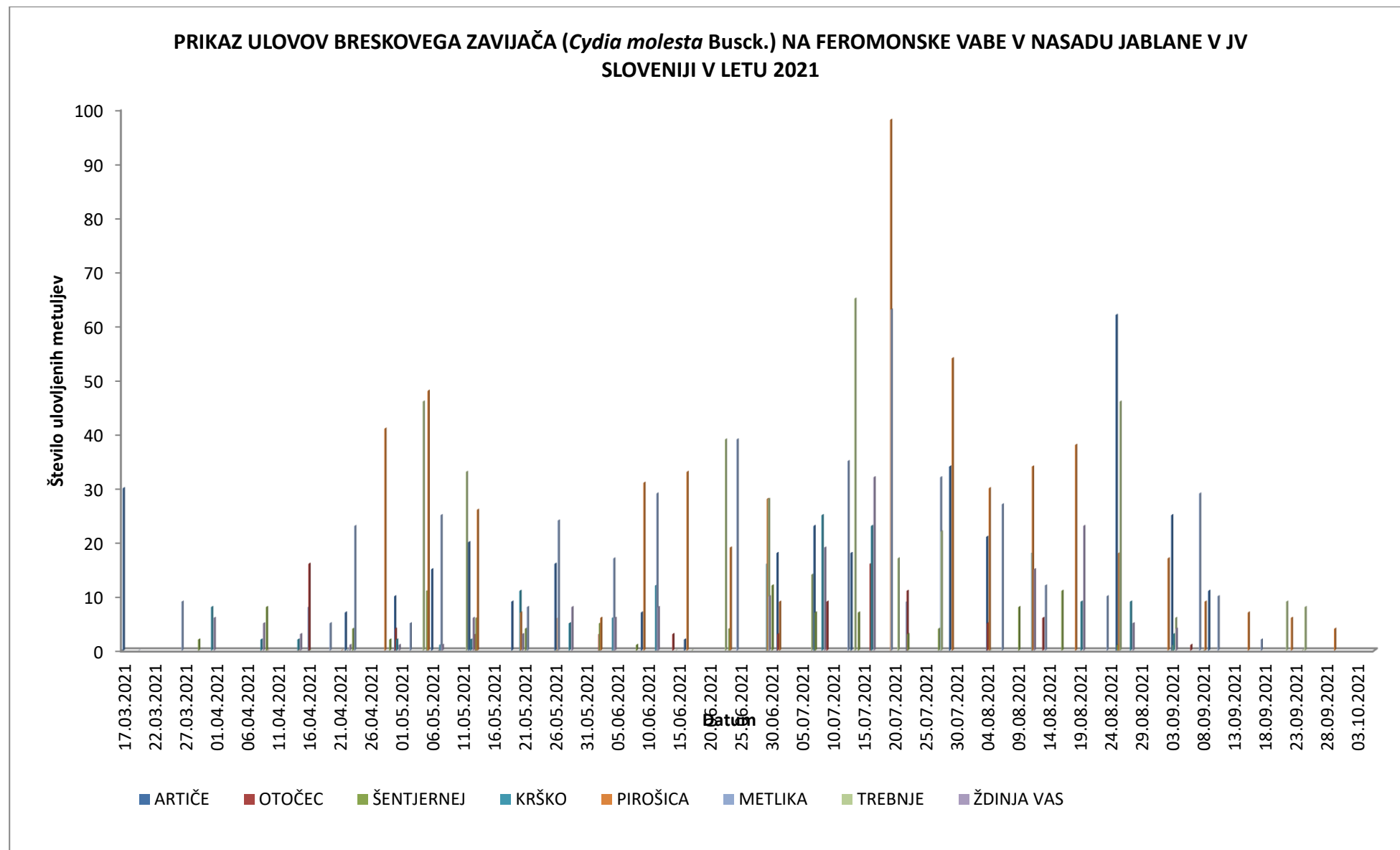
Slika 197: Prikaz ulovov metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta* Busck.) na feromonske vabe v nasadu jablan v Metliki v letu 2021.

Slika 198: Prikaz ulovov metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta* Busck.) na feromonske vabe v nasadu jablan v Trebnjem v letu 2021.

Slika 199: Prikaz ulovov metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta* Busck.) na feromonske vabe v nasadu jablan v Šentjerneju v letu 2021.

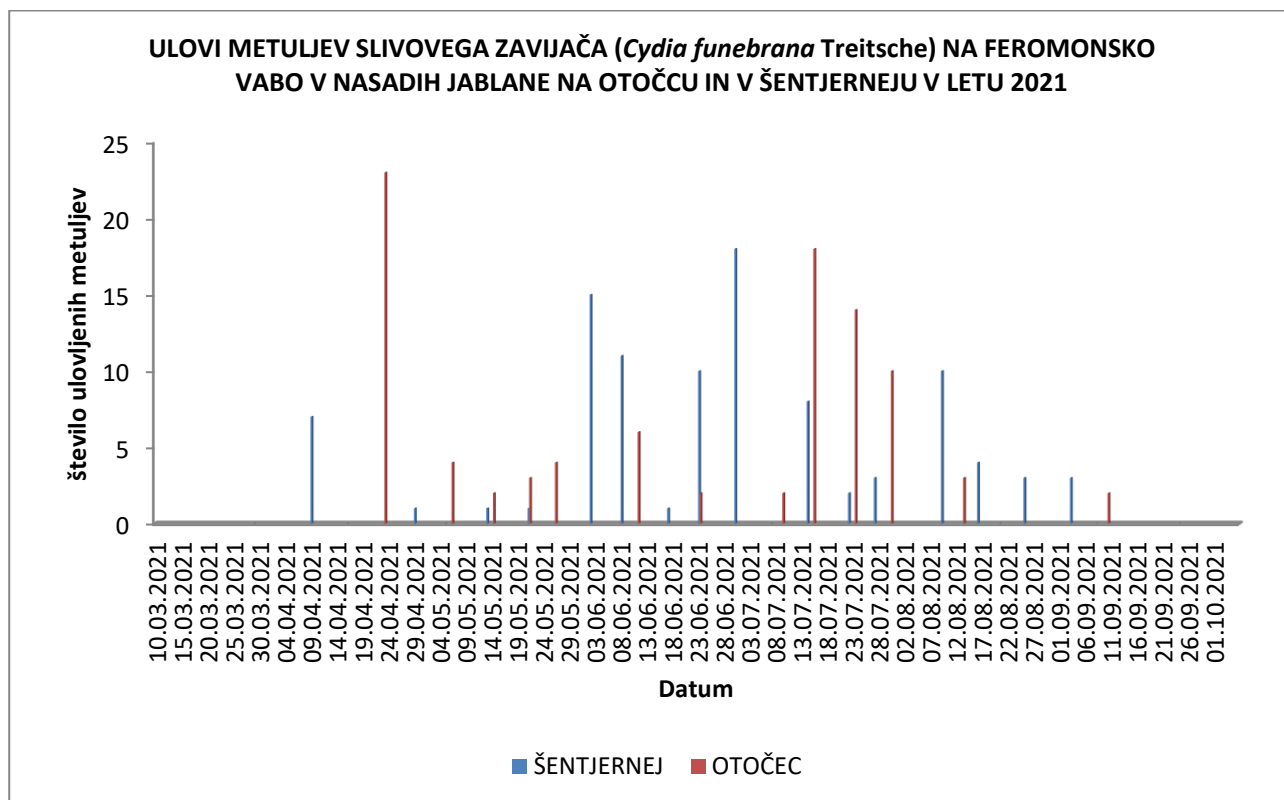
Slika 200: Skupni prikaz ulovov metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta* Busck.) na feromonske vabe v nasadih jablan v JV Sloveniji v letu 2021.

Zavijači vrste *Pammene rhediella* v nasadih jablane

V letu 2021 nismo zasledili posebne škode, ki bi jo povzročili zavijači iz rodu *Pammene*.

Češpljev zavijač (*Cydia funebrana* Treitsche) v nasadih jablane

Ulov metuljev češpljevega zavijača se s feromonskimi pastmi že vrsto let spremlja neprekinjeno na lokaciji Šentjernej. V letu 2021 smo imeli dodatno lokacijo opazovanja še v nasadu jablan na Otočcu. Ugotovljena škoda te vrste metuljev je zanemarljiva in se med dosedanjimi spremljanji ni približala pragu gospodarske škode. Poškodb s prisotnimi gosenicami češpljevega zavijača še nismo zasledili, zanimiv pa je prikaz populacijskega gibanja te vrste zavijačev, kateri je v Šentjerneju lepo opazno zastopan že dalj časa.

Slika 201: Prikaz ulovov metuljev vrste *Cydia funebrana* na feromonske vabe v nasadu jablan v Šentjerneju in na Otočcu v letu 2021.

Ostale vrste zavijačev: pasasti sadni lupinar (*Pandemis heparana* Denis & Schiffermüller), sadni zavijač (*Adoxophyes orana* Fischer v. Röslerstamm), rjavi sadni lupinar (*Archips podana* Scopoli), rjavi šipkov zavijač (*Archips rosana* L.),...

Vrste kot so: pasasti sadni lupinar (*Pandemis heparana* Denis & Schiffermüller), sadni zavijač (*Adoxophyes orana* Fischer v. Röslerstamm), rjavi sadni lupinar (*Archips podana* Scopoli), rjavi šipkov zavijač (*Archips rosana* L.) in drugi,... so zavijači, ki na območju jugovzhodne Slovenije le občasno povzročajo škodo bodisi na povrhnjici sadja, bodisi na poganjkih. Glede na obseg poškodb in škodo, ki so jo povzročali do sedaj, so škodljivci manjšega pomena. Občasno jih spremljamo na feromonske vabe v nasadih jablan v okolici Sevnice.

Njihov največji vpliv se čuti med obdobjem od brstenja sadnega drevja, do oblikovanja plodičev. Skupaj z gosenicami pedicev lahko na določenih legah bistveno vplivajo na količino in kvaliteto pridelka.

Odrasle osebkke med rastno dobo zadnja leta sicer dokaj pogosto zasledimo pri rutinskih pregledih nasadov.

Sadni listni duplinar (*Leucoptera scitella* Zell.)

V letu 2021 smo poškodbe listja zaradi napada sadnega listnega duplinarja zasledili v omejenem obsegu na dveh lokacijah v Posavju. Sicer omenjena vrsta mikro-metuljev v nasadih jablane ni imela zaznavnega škodljivega vpliva vse od 2008.

Na populacije sadnega listnega duplinarja na območju Posavja, Dolenjske in Bele krajine vplivata dva dejavnika: Naravni upad številčnosti vrste na tem območju, ki se je zgodil leta 2008. Takrat je v obdobju cvetenja jablane (istočasno izletanje metuljčkov in odlaganje jajčec) zaradi izredno nizkih temperatur in daljšega deževnega vremena prišlo so občutnega zmanjšanja gostote populacije, ki si od takrat ni nikoli več zares opomogla. Drugi dejavnik pa je način varstva, ki v najbolj izpostavljenih nasadih (ekološki) poteka v uporabo sredstva na osnovi azadirahthin A (Neemazal T/S) prvič še pred začetkom cvetenja.

Za pravilo pri napovedovanju začetka leta metuljčkov uporabljamo čas predviden tik pred začetkom cvetenja jablane. To pravilo se je v zadnjem desetletju pokazalo za najbolj zanesljiv način napovedovanja. Pri uporabi feromonskih vab se namreč neredko zgodi, da kljub postavljenim feromonov ulova ni. Populacije sadnega listnega duplinarja imajo migracijsko lastnost, da se namreč na določeni legi zadržijo 3 do 5 let, potem pa podobno kot njihov prihod iznenada odidejo. Pogosto se le preselijo na pridelovalno površino nekaj deset metrov stran.

Sadni listni sitar (*Phyllonorycter blancardella* F.)

Ulov sadnega listnega sitarja na feromonske vabe je bil v preteklih letih redek. Kot do sedaj, tudi za leto 2021 opažamo, da se metuljčki in posamezne poškodbe pojavljajo, a ne predstavljajo nobenega ekonomskega vpliva.

Jablanova sklenokrilka (*Synanthedon myopaeformis*)

Pojavnost jablanove sklenokrilke smo v letu 2021 spremljali s feromonsko pastjo v ekološkem nasadu jablane v Ždinji vasi pri Novem mestu. Zabeležili nismo nobenega ulovljenega osebkke. Pri tem gre pripomniti, da je pojav vezan na ekološki nasad jablan, v zaraščajočim gozdom poraščeni pokrajini.

Jablanova sklenokrilka je vrsta metuljev, katerih pojavi so značilni za travniške in ekološke nasade. Občasno napadejo tudi nasade v integrirani pridelavi. Najpogosteje prihaja do pojava te škodljive vrste na podlagi vnosa in dosajanja že v drevesnici napadenih sadik. Pri preprečevanju njihovega napada je pomembno, da jih opazimo dovolj zgodaj, saj lahko poškodbe na predelu cepljenega mesta.

V letu 2021 tudi v drugih nasadih jablan nismo opazili znamenj napada jablanove sklenokrilke.

Ameriški kapar (*Diaspidiotus perniciosus* sin. *Quadraspidotus perniciosus* Comst)

Populacije ameriškega kaparja so v letih, odkar obstaja možnost omejevanja populacij s pripravki iz aktivne skupine piriporksifen, bistveno lažje obvladljive. Pred cvetenjem je na razpolago Admiral 10 EC. Po cvetenju pride v poštev Movento 100 EC. Hkrati je za varstvo pred jabolčnim zavijačem razpoložljiv pripravek Harpun, ki deluje na osnovi iste a.s. piriproksifen (kot Admiral) v času po cvetenju – s stranskim delovanjem tudi na ameriškega kaparja.

V rastni dobi 2021 ameriškega kaparja v intenzivno pridelovalnih nasadih jablane nismo zaznali, bili pa so v večjem obsegu zaznani njegovi ščitki pri pregledu lesa iz nasada jablan cv. 'Rdeči delišes' iz Krškega, v februarju 2021.

Vrtni zavrtač (*Anisandrus dispar* F.)

Vrtni zavrtač ostaja eden najpomembnejših, a hkrati manj opaznih škodljivcev sadnega drevja v JV Sloveniji. Zaradi v les zavrtanih ličink in hroščkov je napad običajno prepozno opažen. Kljub številnim napovedim in priporočilom za preprečevanje škode smo v letu 2021 še vedno lahko zasledili po nekaj napadenih dreves. To velja posebno za nasade, kjer se zaradi starostnega upadanja pridelka, postopno opušča pedantnost pri vzdrževaju striktnih higienskih razmer. Delovanje tega škodljivca je bilo v 2021 še vedno posledica fiziološke oslabiljenosti dreves zaradi odvečne vode v tleh (2018 - 2020).

Hroščkom se številčnost najučinkoviteje znižuje z uporabo alkoholno barvno – lepljivih pasti. Napotke z opisom škodljivca in postopkom sestavljanja pasti smo večkrat objavili na spletnih straneh Fito info in na spletni strani KGZS – Zavoda NM.

Medeči škržat (*Metcalfa pruinosa*)

Na območju Posavja in Bele krajine smo v nasadih jablan v 2021 ob zaključevanju rastne dobe redno zaznavali prerazmnožitve medečega škržata. Na prvi pogled so napadi zelo podobni znamenjom napada krvave uši, a dveh škodljivih vrst ne smemo zamenjati.

Ciljno ukrepanje proti tej škodljivi vrsti škržatov, v nasadih jablane do sedaj ni bilo predvideno. S povečevanjem gostote populacij pa se povečuje njen vpliv na onesnaženje plodov z medeno roso in tudi voščenimi izločki ličink.

OPAZOVANJA POJAVOV V NASADIH HRUŠK

Razvojne stopnje hruške sort 'Viljamovka', 'Carmen' in 'Conferanse' za leto 2021 so prikazane v preglednici št. 66.

Preglednica 66: Prikaz fenološkega razvoja hrušk v letu 2021.

	'VILJAMOVKA'		'CONFERANCE'	'CARMEN'
	Rodine	Otočec	Zdole	Rodine
04.03.2021	01			01
10.03.2021			53	
17.03.2021			53	
18.03.2021	01			01
25.03.2021		55		
02.04.2021	59			11
09.04.2021	61			59
16.04.2021	64		69	64
23.04.2021	14	69		15
30.04.2021			71	
04.05.2021	19			19
06.05.2021		69	71	
11.05.2021	31			31
12.05.2021			71	
14.05.2021		71		
19.05.2021			71	
21.05.2021		71		
01.06.2021	32			33
08.06.2021	33			33
09.06.2021			72	
11.06.2021		72		
14.06.2021	34			34
16.06.2021			74	
22.06.2021	36			36
23.06.2021		74		
29.06.2021	36			72
01.07.2021			74	
06.07.2021	37			73
07.07.2021			75	
09.07.2021		75		
13.07.2021	37			73
15.07.2021		75		
20.07.2021	36			74
22.07.2021			77	
23.07.2021		76		
27.07.2021	75			74
29.07.2021			77	
30.07.2021		78		
04.08.2021	76		78	76
11.08.2021	78			78
13.08.2021		79		
16.08.2021	79			79
20.08.2021		81		
25.08.2021	81		79	81
03.09.2021	87		89	85
10.09.2021		87		
21.09.2021	87			87
24.09.2021	87			87
05.10.2021	91			91

Bakterijski ožig (*Pseudomonas* spp.)

V letu 2021 na hruškah v intenzivnih nasadih nismo opazili primerov bakterijskega ožiga, ki ga povzroča bakterija *Pseudomonas* spp..

Hrušev ožig (*Erwinia amylovora* [Burrill] Winslow et al.)

Možnosti za okužbo z hruševim ožigom smo tudi v letu 2021 nadzorovali na podlagi prognostičnega modela MaryBlyt.

Natančnejši vpogled v spremljanje hruševega ožiga je predstavljen v Letnem poročilu o preiskavah karantenskih škodljivih organizmov za leto 2021.

Hruševa bolšica (*Cacopsylla pyri* Linnaeus)

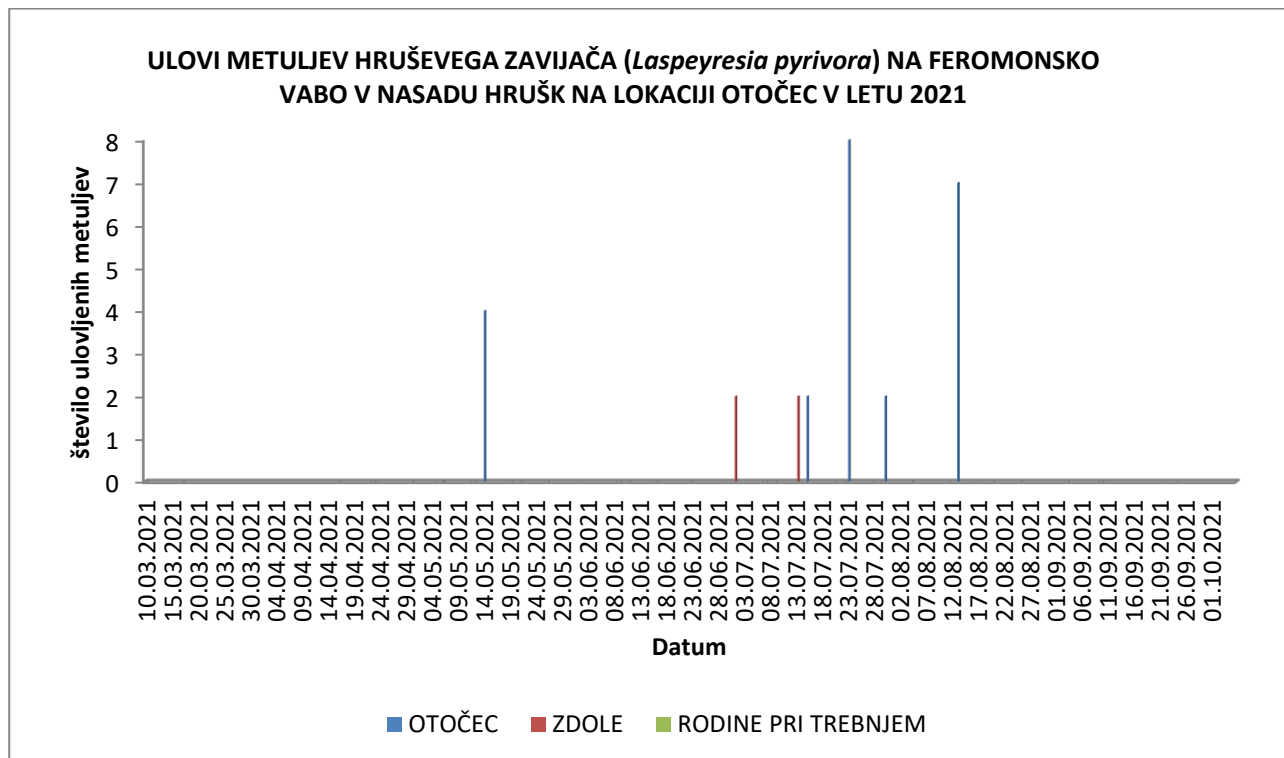
Hruševu bolšico smo tudi v letu 2021 po aktivnostih zaznali zelo zgodaj, na prehodu med I. v II. dekada meseca marca. Ob zgodnjem prebujanju vegetacije, smo se za zaščito pred naleti odraslih, krilatih osebkov odločili za priporočila fizikalnih metod odvracanja. V ta namen se uporabljajo kaolinske glin, ki na drevesih hrušk ustvarjajo belo – za večino sesajočih vrst žuželk odvracalno prevleko.

V nasadih hrušk smo proti napadom hruševih bolšic redno, še pred začetkom brstenja z obvestili na spletni strani FITO INFO svetovali pristope z uporabo fizikalnih metod. Odvracanje z uporabo kaolinskih glin se v zadnjem obdobju kaže kot eden od perspektivnih načinov preprečevanja prereznožitev. Ostala obvestila v nasadih pečkatega sadja so veljala tako zaščiti jablan kot hrušk.

Hrušev zavijač (*Cydia pyrivora*)

V letu 2021 smo hruševega zavijača spremljali z lovom na feromonske vabe v nasadu hrušk na Otočcu, na Zdolah ter v Rodinah pri Trebnjem. Na slednji lokaciji tudi v 2021 nismo zabeležili niti enega ulova.

Pomena te škodljive vrste zavijačev ne poznamo popolnoma, saj večino poškodb na pridelku hrušk povzroči jabolčni zavijač.

Slika 202: Prikaz ulovov metuljev vrste *Cydia pyrivora* na feromonske vabe v nasadu hrušk na Otočcu, na Zdolah ter v Rodinah pri Trebnjem v letu 2021.

Hrušev brstožer (*Anthonomus pyri* Kollar)

V letu 2021 v jesenskem času (september in oktober) v nasadih hrušk nismo zabeležili naleta hruševega brstožerja. Problematika je bila pereča v letih 2012, 2013, 2014 in 2015, saj proti temu, do sedaj občasnemu škodljivcu ni registriranih insekticidnih sredstev.

OPAZOVANJA POJAVOV V NASADIH KOŠČIČARJEV

Preglednica 67: Prikaz fenološkega razvoja koščičarjev (breskev) v letu 2021.

BRESKEV		
LOKACIJA	RODINE	ANOVEC
04.03.2021	3	
10.03.2021		54
17.03.2021		55
18.03.2021	3	
02.04.2021	61	
09.04.2021	65	
16.04.2021	11	57
22.04.2021		71
23.04.2021	19	
30.04.2021		31
04.05.2021	31	
06.05.2021		31
11.05.2021	31	
12.05.2021		31
19.05.2021		31
26.05.2021		32
01.06.2021	32	
09.06.2021		33
14.06.2021	33	
16.06.2021		34
22.06.2021	36	
29.06.2021	36	
01.07.2021		36
06.07.2021	36	
07.07.2021		37
13.07.2021	37	37
20.07.2021	38	
22.07.2021		38
27.07.2021	38	
29.07.2021		37
04.08.2021	38	38
11.08.2021	38	
16.08.2021	38	
25.08.2021	39	39
03.09.2021	39	39
09.09.2021		39
21.09.2021	39	
24.09.2021	39	

Breskova kodravost (*Taphrina deformans* [Berk.] Tul.)

Za zaščito nasadov pred breskovo kodravostjo se priporočila pridelovalcem oblikujejo na podlagi fenološkega razvoja in vremenskih razmer. Pripravke na osnovi bakra se priporočajo pred razprtjem luskolistov. V deževnem vremenu so možnosti za okužbo razpirajočih listov bistveno povečane, takrat baker povzroči ožige, zlasti če so temperature še nizke (pod 8°C). Tudi v 2021 je bilo obdobje brstenja manj tvegano. V nasadih koščičarjev (breskve, marelice in češnje) smo v prvih mesecih vegetacije (mesec marca in april) priporočali preventivno zaščito pred glivičnimi in bakterijskimi povzročitelji. S tem smo izpostavili potrebo po varstvu pred listno luknjičavostjo koščičarjev, katerih

zaščitni pripravki pri breskvi delujejo tudi na kodravost. Ogroženost za okužbe se zmanjšuje s prehodom v cvetenje, kasneje pa zaščitna sredstva nimajo več potrebnega učinka.

Breskov škrlup (*Venturia carpophila* E.E. Fisher)

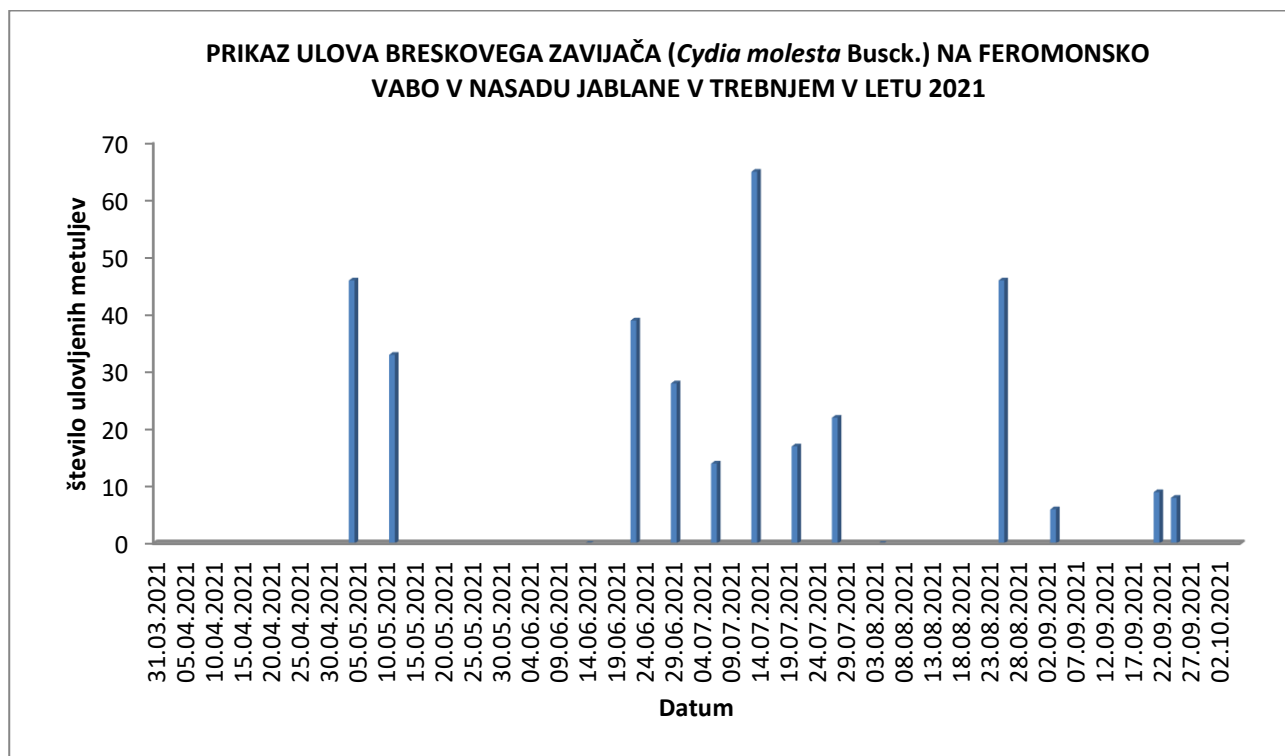
V letu 2021 so se v poletnem času (zgodnja in pozna skupina dozorevanja breskev) pojavljale občasne padavine, ki bi lahko vplivale na pojav breskovega škrlupa. Plodov potrebnih zaščite v nasadih ni bilo, a izvedba varstva s priporočenimi žveplovimi pripravki, ki je bila predvidena proti breskovi pepelovki ima učinek tudi na škrlup.

Navadna sadna gniloba na breskvi (*Monilinia fructigena* (Aderhold & Ruhland) Honey)

Pojava sadne gnilobe na plodovih v 2021 zaradi popolne pozebe pridelka nismo zaznali.

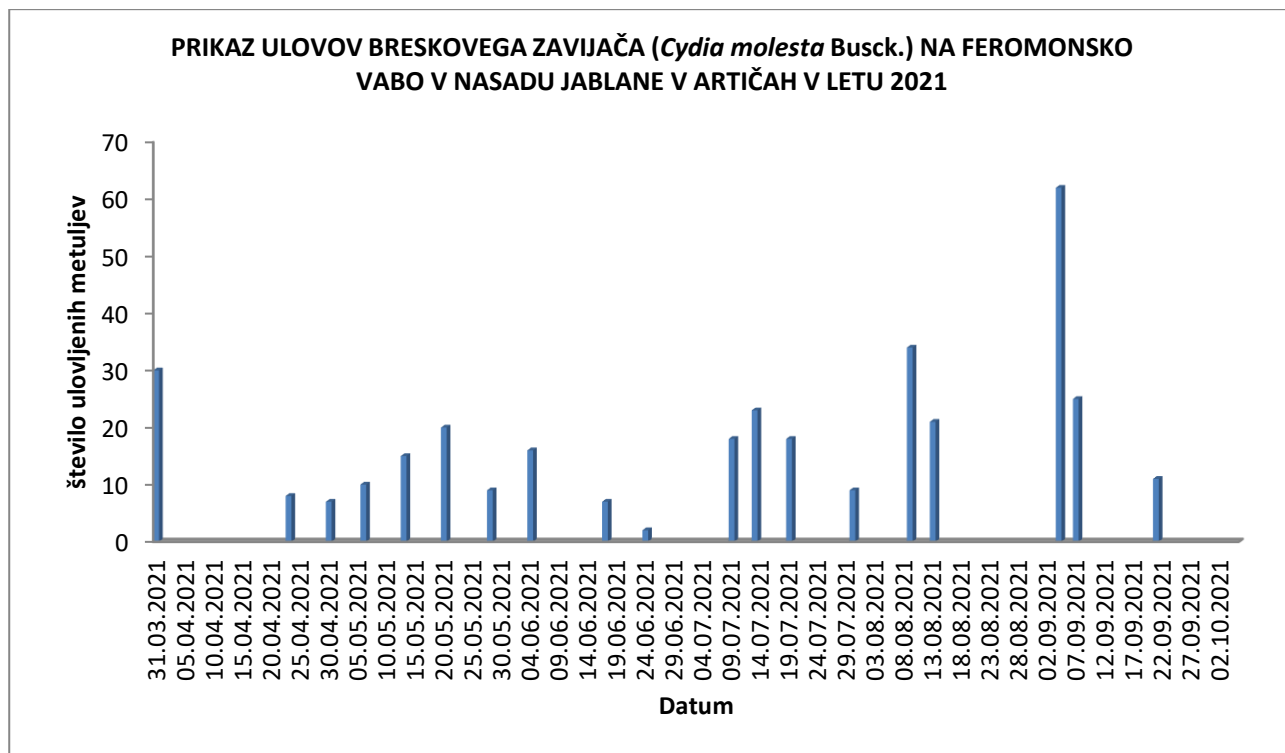
Breskov zavijač (*Grapholita molesta* Busck sin. *Laspeyresia molesta*, *Cydia molesta* Busck)

Zaradi obsega poškodb, ki jih povzroča breskov zavijač v nasadih jablane ter veliko večjih površin jablane na območju JV Slovenije, se v obdobju zadnjih nekaj let večja pozornost posveča ravno škodi breskovega zavijača v nasadih jablane in nekoliko manj v nasadih breskev. V nasadu breskev smo ga v 2021 spremljali v dveh nasadih; na Anovcu pri Krškem in na Lipniku pri Trebnjem.

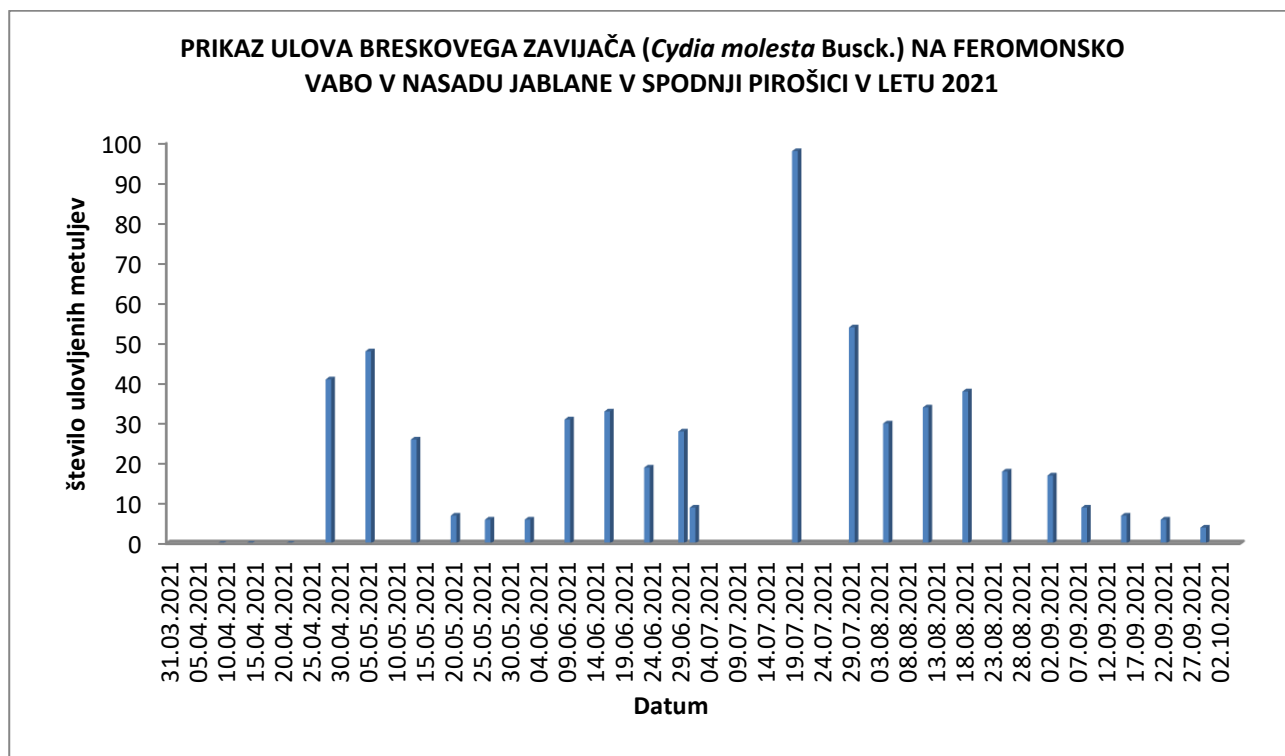

Slika 203: Prikaz ulova metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta*) na feromonske vabe v v Trebnjem v letu 2021.

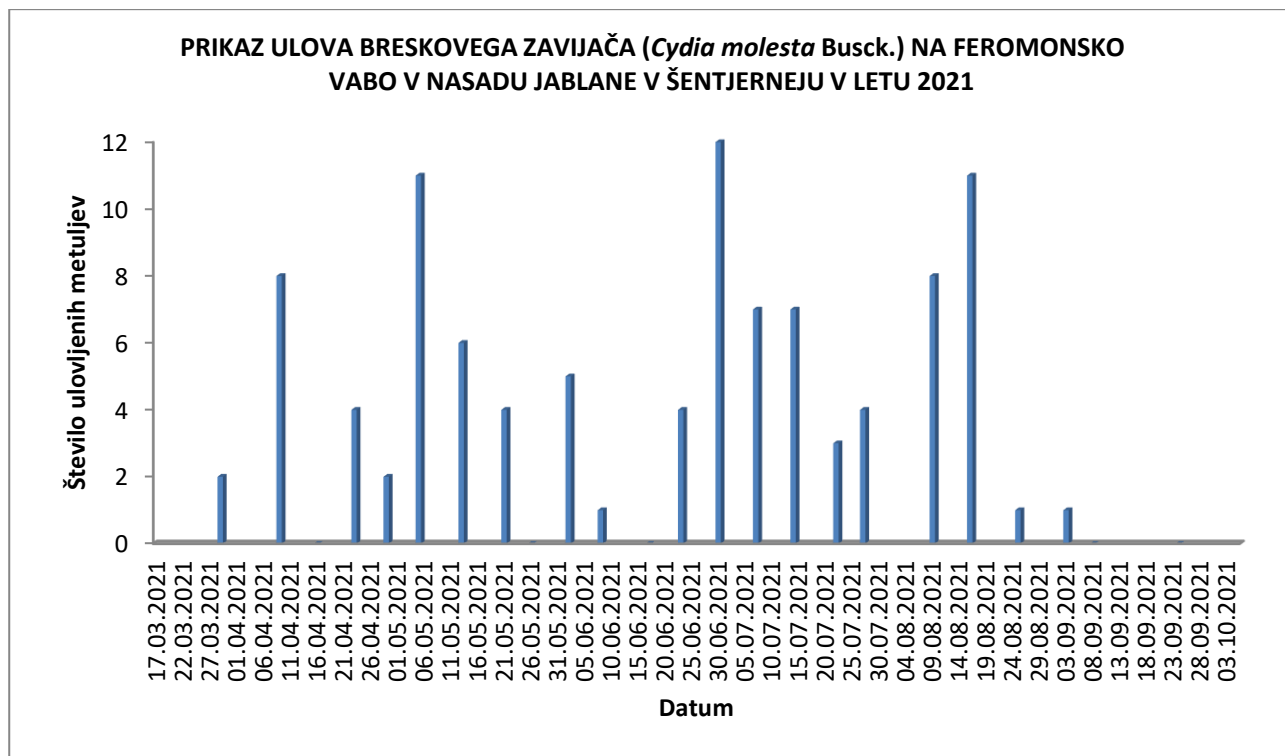
Dodatne lokacije v 2021 so bile še v Artičah, na Otočcu, na Boldražu pri Metliki, v Šentjerneju, na Pirošici in Ždinji vasi pri Novem mestu.

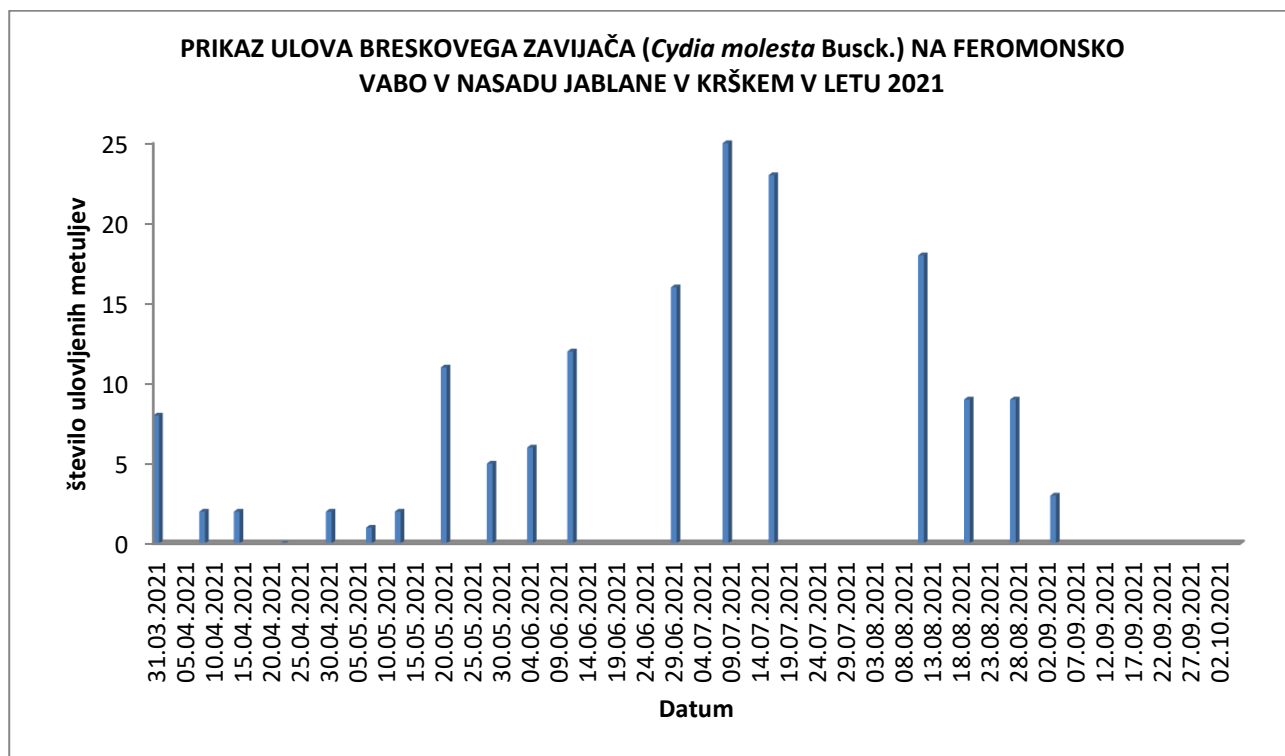
Slika 204: Prikaz ulova metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta*) na feromonske vabe v nasadu breskev v Artičah v letu 2021.

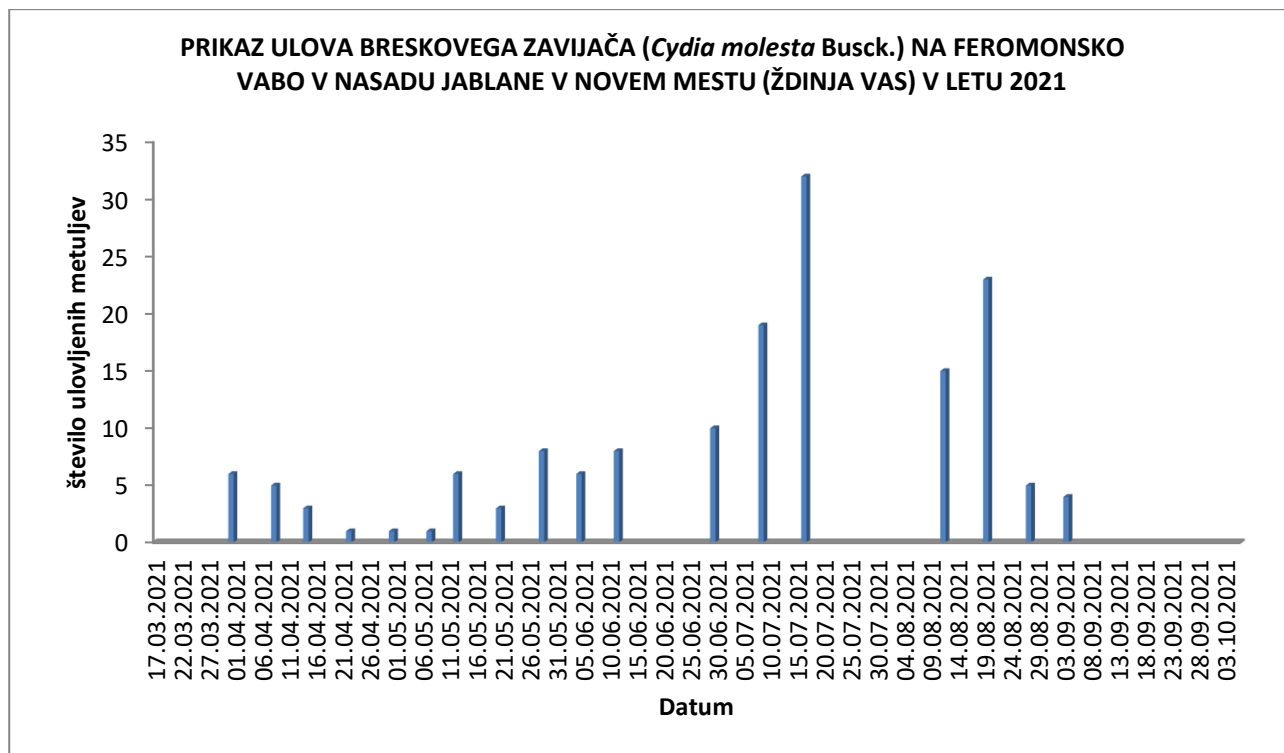
Slika 205: Prikaz ulova metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta*) na feromonske vabe v nasadu breskev na Spodnji Pirošiči v letu 2021.

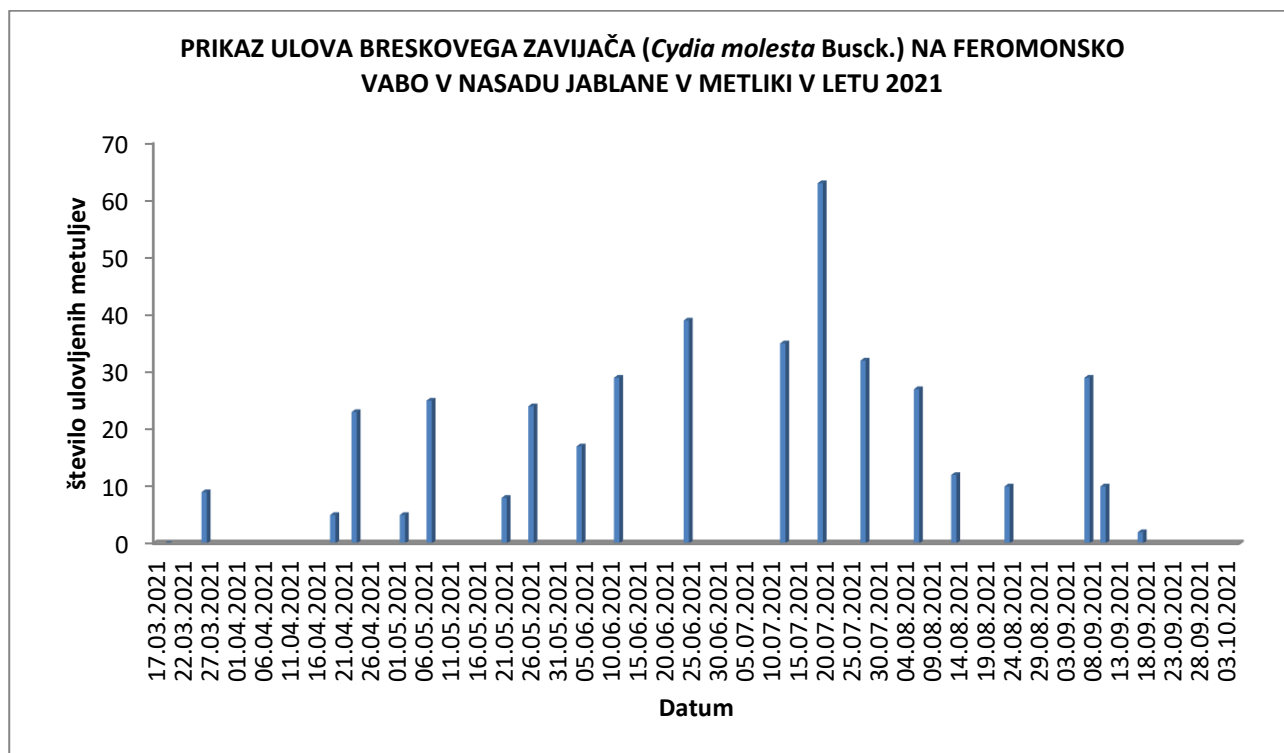
Slika 206: Prikaz ulova metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta*) na feromonske vabe v nasadu jabolane v Šentjerneju v letu 2021.

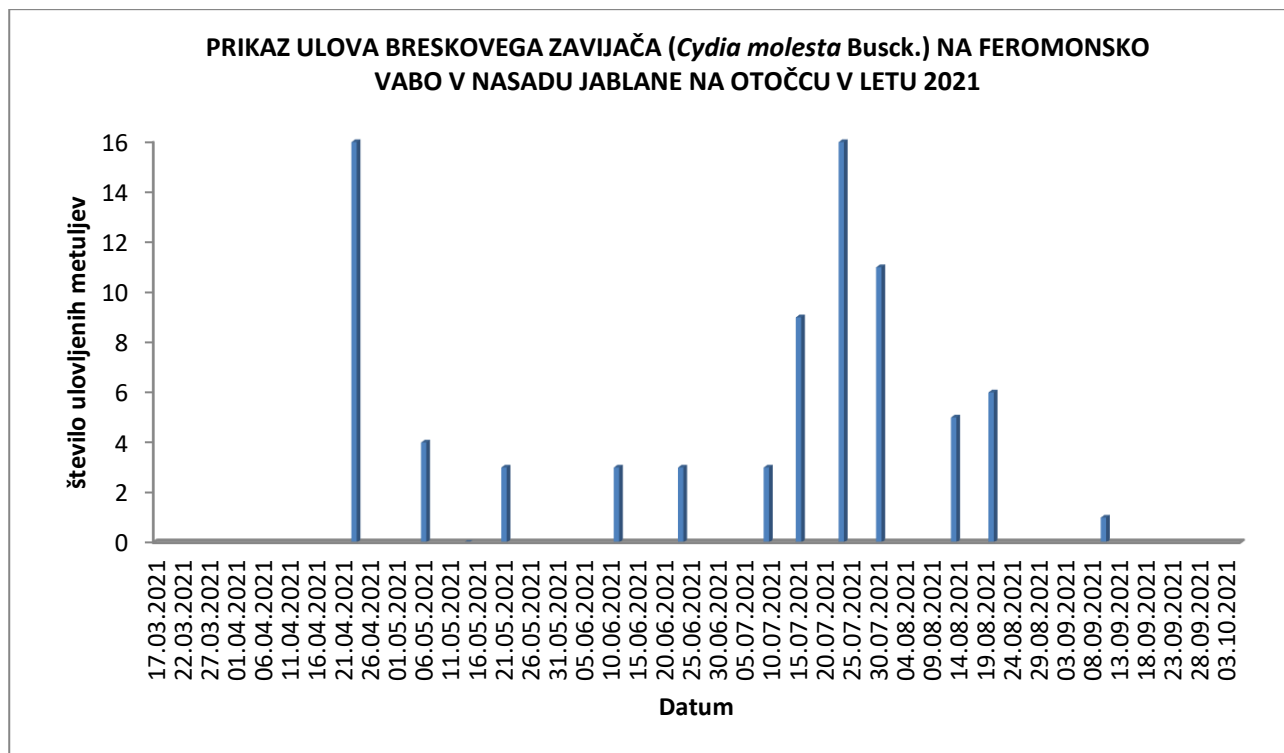
Slika 207: Prikaz ulova metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta*) na feromonske vabe v nasadu jabolane v Krškem v letu 2021.

Slika 208: Prikaz ulova metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta*) na feromonske vabe v nasadu jablane v Ždinji vasi v letu 2021.

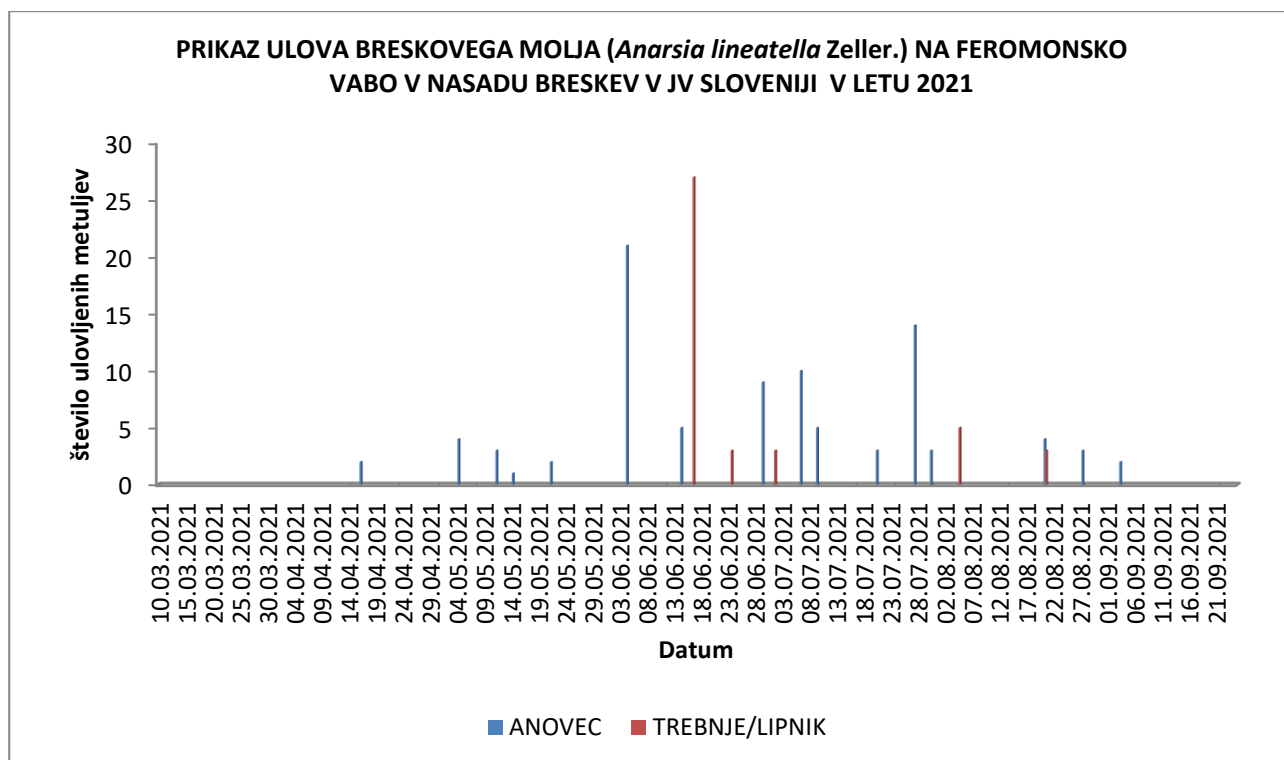
Slika 209: Prikaz ulova metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta*) na feromonske vabe v nasadu jablane na Boldraži v letu 2021.

Slika 210: Prikaz ulova metuljev breskovega zavijača (*Cydia molesta*) na feromonske vabe v nasadu jablane na Otočcu v letu 2021.

Breskov molj (*Anarsia lineatella* Zeller)

Opazovanja pojavov breskovega molja so se v letu 2021 izvajala v nasadih breskev v Lipniku pri Trebnjem ter Anovcu pri Krškem. Poleg breskovega zavijača, se obe vrsti metuljev se sledi z lovom na feromonske vabe, ker pa opaznejše škode na plodovih ni bilo zabeležene že nekaj zadnjih let, se beleži le opažanja pojavov poškodb na poganjkih. Obvestila za zaščito pred škodljivo vrsto objavljamo istočasno kot za zaščito pred breskovim zavijačem. Prvi pojav moljev smo zaznali z ulovom na feromonsko past na Anovcu 22.04.2021. Glavni del I. generacije pa umeščamo med 14.04. ter 13.06.2021. II. rod je potekal med 03.06. in 28.08.2021, III. rod pa je prepoznan v obdobju 02. in 10.09.2021. Prehodi med posameznimi rodovi niso jasno razločni, a so kljub temu opredeljivi.

Slika 211: Prikaz ulova metuljev breskovega molja (*Anarsia lineatella* Zeller) na feromonske vabe v nasadu breskev na Anovcu (Krusko) in pri Trebnjem v letu 2021.

Ostali pojavi v nasadih koščičarjev

Tudi v nasadih ostalih vrst koščičarjev (marelic, češenj in sliv) smo v prvih mesecih vegetacije priporočali preventivno zaščito pred glivičnimi in bakterijskimi povzročitelji.

V letu 2021 pa je sledil ponoven izpad pridelka zaradi pozebe v prvih dneh meseca aprila. Koščičastih vrst sadja ni bilo niti za vzorec in pridelovalci so skoraj povsem opustili redno varstvo nasadov. Zagotovljena je bila le minimalna zaščita pred glivičnimi obolenji, katero opravijo tik pred začetkom vegetacije. Do pozebe smo pripravili skupno 7 obvestil za varstvo koščičastih sadnih vrst. Po pozebi – do konca vegetacijskega obdobja pa skupno 6.

V zadnjih dneh oktobra in ponovno v začetku novembra sta sledili še obvestili za varstvo nasadov breskov pred breskovim rakom in ožigom breskove skorje z uporabo sistemsko delujočih fungicidov.

OPAZOVANJA POJAVOV V NASADIH LUPINARJEV

Orehova muha (*Rhagoletis completa* Cresson)

V letu 2021 izleganja orehove muhe nismo sledili sistematično. Termin naleta je bil podan na podlagi ulovov muhe na rumene lepljive plošče na lokacijah (Novo mesto in Piršenbreg), kjer jih sicer do sedaj nismo spremljali. Kljub temu smo obvestilo za varstvo orehov pred orehovo muho objavili pravi čas (08.07.2021). Zgoden let orehove muhe si sledi že nekaj let zaporedoma. Nalet poteka od začetka meseca julija vse do jeseni.

Bakterijska obolenja v nasadih orehov

V letu 2021 smo skozi celo rastno dobo opazovali intenzivno defoliacijo orehovitih nasadov ter še bolj intenziven pojav propadanje listja orehov pri posamezno rastočih drevesih na sadnih vrtovih. Orehi so vsako leto bolj podvrženi bakterijskim obolenjem *Xanthomonas* in *Pseudomonas*. Iz tega razloga smo v 2021 še pred začetkom brstenja priporočili preventivno tretiranje nasadov z bakrovimi pripravki.

7. OPAZOVANJA IN NAPOVEDI V VINOGRADNIŠTVU

Pojavi na vinski trti so se spremljali na lokacijah na Sremiču pri Krškem, na Brezovski gori pri Krškem, na Ravneh pri Krškem, na Bizeljskem, Črnomlju in Radovici pri Metliki, v Šentjerneju, Podvrhu pri Sevnici ter v Trebnjem. Spremljali smo razvojne faze, bolezni in škodljivce. Pregled razvojnih faz je prikazan v naslednji preglednici.

V vinogradništvu se je dejanski razvoj vinske trte začel z zamikom skoraj štirih tednov, skladno s sekundarnim brstenjem po aprilski pozebi večine vinogradov v vinorodni deželi Posavje. Nadaljnji potek odganjanja je bil po sortah in geografsko sorazmerno izenačen.

Čas trgatve je bil v dolgoletnem povprečju.

Preglednica 68: Razvojne stopnje vinske trte v letu 2021.

	'LAŠKI RIZLING'					'ŽAMETNA ČRNINA'				
	Sremič	Bizeljsko	Brezovska Gora	Črnomelj	Trebnje	Sremič	Bizeljsko	Brezovska gora	Črnomelj	Podvrh
15.03.2021	0					0				
18.03.2021		0					0			
26.03.2021		0					0			
29.03.2021	0					0				
30.03.2021										1
07.04.2021			0					5		
09.04.2021					0					
12.04.2021		3					5			
13.04.2021	3					3				
15.04.2021			1					5		
16.04.2021				5	3				5	
19.04.2021		5					7			
21.04.2021										5
23.04.2021			3	5	3			5	5	
26.04.2021	3	7				5	8			
30.04.2021			8	7				8	7	
04.05.2021		8			8		11			
06.05.2021			8					11		
07.05.2021	5			11		7			11	
11.05.2021					13					
13.05.2021	11			12		13			12	
14.05.2021			12					13		
19.05.2021			13					13		
20.05.2021		13					15			
21.05.2021	13			15		53			15	
26.05.2021		15					53			
28.05.2021	53		15	15		53		53	15	
31.05.2021		53					55			
01.06.2021					15					
02.06.2021				53					53	
04.06.2021	53		15			53		53		
08.06.2021					57					

	'LAŠKI RIZLING'					'ŽAMETNA ČRNINA'				
	Sremič	Bizeljsko	Brezovska Gora	Črnomelj	Trebnje	Sremič	Bizeljsko	Brezovska gora	Črnomelj	Podvrh
09.06.2021		55					57			
10.06.2021			57					57		
11.06.2021				55		57			55	
13.06.2021			57					60		
14.06.2021		60			57		62			
18.06.2021			64	62				66	63	
21.06.2021	60	65				63	69			
22.06.2021					60					
24.06.2021				68					68	
25.06.2021			69							
26.06.2021								73		
29.06.2021					73					
30.06.2021	73	73				73	73			
02.07.2021			75	73				75	73	
06.07.2021					75					
07.07.2021			77							
08.07.2021	73					75				
09.07.2021		75					77	77		
13.07.2021				77	75				79	
15.07.2021	75		79	79		77		79	79	
16.07.2021		77					79			
20.07.2021				79	77				79	
23.07.2021	79		79			79		79		
26.07.2021		79					79			
27.07.2021			79		79			79		
29.07.2021				79					79	
30.07.2021			79					79		
03.08.2021		79					79			
04.08.2021					79					
06.08.2021			79	81				79		
11.08.2021		81			79		81			
12.08.2021	79					81				
13.08.2021			81					81		
16.08.2021					79					

	'LAŠKI RIZLING'					'ŽAMETNA ČRNINA'				
	Sremič	Bizeljsko	Brezovska Gora	Črnomelj	Trebnje	Sremič	Bizeljsko	Brezovska gora	Črnomelj	Podvrh
18.08.2021		83					83			
19.08.2021	81					81				
20.08.2021				83					83	
25.08.2021		85	83		81		83	85		
26.08.2021	83			85		83			85	
30.08.2021					83					
01.09.2021		85					85			
02.09.2021	83					83				
03.09.2021				85	83				85	
06.09.2021		85					85			
10.09.2021	85			85		85			85	
15.09.2021		89					89			
17.09.2021	89			89		89				
21.09.2021					89					
23.09.2021	89					89				
27.09.2021					91					
30.09.2021	91					91				
07.10.2021	91					91				

	'CHARDONNAY'		'MODRA FRANKINJA'					'KRALJEVINA'			'RENSKI RIZLING'
	Črnomelj	Bizeljsko	Sremič	Bizeljsko	Brezovska Gora	Črnomelj	Podvrh	Črnomelj	Brezovska Gora	Šentjernež	Trebnje
11.03.2021										0	
15.03.2021			0								
18.03.2021		0		0							
22.03.2021										0	
26.03.2021		0		0							
29.03.2021			0							0	
30.03.2021							0				
07.04.2021					3				1		
09.04.2021										1	0
12.04.2021		5		5							
13.04.2021			3								
15.04.2021					3				3		

	'CHARDONNAY'		'MODRA FRANKINJA'					'KRALJEVINA'			'RENSKI RIZLING'
	Črnomelj	Bizeljsko	Sremič	Bizeljsko	Brezovska Gora	Črnomelj	Podvrh	Črnomelj	Brezovska Gora	Šentjernej	Trebnje
16.04.2021	7					7		5		1	3
19.04.2021		5		7							
21.04.2021							5				
23.04.2021	7				5	7		7	3		3
26.04.2021		7	5	8							
29.04.2021										5	
30.04.2021	7				8	7		7	8		
04.05.2021		8		11							8
05.05.2021										11	
06.05.2021					11				8		
07.05.2021	12		7			12		12			
11.05.2021											13
13.05.2021	13		13			13		13		15	
14.05.2021					12				12		
19.05.2021					13				13		
20.05.2021		15		15							
21.05.2021	15		53			13		15		15	
26.05.2021		53		53						53	
28.05.2021	15		53		15	15	53	15	15		
31.05.2021		55		55							
01.06.2021											15
02.06.2021	55					55		55		55	
04.06.2021			53		53		53		53		
08.06.2021										57	57
09.06.2021		57		57							
10.06.2021					57				57		
11.06.2021	57		57			57	57	57			
13.06.2021					60				60		
14.06.2021		61		61							57
16.06.2021							60				
17.06.2021										61	
18.06.2021	65				66	65		63	64		
21.06.2021		69	63				75				

	'CHARDONNAY'		'MODRA FRANKINJA'					'KRALJEVINA'			'RENSKI RIZLING'
	Črnomelj	Bizeljsko	Sremič	Bizeljsko	Brezovska Gora	Črnomelj	Podvrh	Črnomelj	Brezovska Gora	Šentjernež	Trebnje
22.06.2021				68							60
23.06.2021										71	
24.06.2021	71					69		69			
25.06.2021					73				69		
26.06.2021											
29.06.2021										73	73
30.06.2021		73	73	73							
02.07.2021	75				75	73		75	75		
05.07.2021											75
06.07.2021							81				
07.07.2021										75	
08.07.2021			75								
09.07.2021		77		77	77				77		
11.07.2021							57				
13.07.2021	79					77	81	79			75
14.07.2021										75	
15.07.2021	79		77		79	79		79	79		
16.07.2021		79		79			60				
20.07.2021	79						83	79			77
21.07.2021							75				
22.07.2021										75	
23.07.2021			79		79				79		
26.07.2021		79		79							
27.07.2021					79				79	77	79
29.07.2021	79					79		79			
30.07.2021					79		75		79		
03.08.2021		79		79							
04.08.2021											79
06.08.2021					81		81		79		
09.08.2021										81	
11.08.2021		81		81							79
12.08.2021			81								
13.08.2021					85		81		85		

Peronospora vinske trte (*Plasmopara viticola* Berk. et Curt)

V običajnih letih se peronospori vinske trte razvijejo pogoji prve primarne okužbe v začetku meseca maja. Pomladna pozeba je v 2021 močno spremenila začetno vegetacijsko dinamiko vinske trte in s tem posledično tudi razvijanja glive *Plasmopara viticola*. Razvoj vinske trte zaradi pozebe (07. – 08. april 2021) začel bistveno kasneje kot v običajnih letih. Časovni zamik je bil skoraj štiri tedne. Prognostični model Adcon v tem letu ni prišel do izraza. Peronospora vinske trte je dobila pogoje za razvoj dosti kasneje kot v običajnih letih. Razmere za primarne okužbe so se oblikovale šele tri tedne kasneje (20.05.2021).

Za varstvo pred peronosporo vinske trte smo v celem letu objavili 13 obvestil, kar je v primerjavi na dolgoletno povprečje malo. Na nevarnost okužb ni bilo potrebno posebno opozarjati, saj je deževno vreme skozi celotno poletje zahtevalo pozornost pri vzdrževanju pozitivnega zdravstvenega stanja. S priporočili za varstvo smo zaključili v začetku avgusta, saj je grozdje že dozorevalo in je bilo potrebno upoštevati varnostne dobe.

Oidij ali pepelovka vinske trte (*Uncinula necator* [Schwein.] Burrill)

Nevarnost za okužbe z oidijem vinske trte se je začela pojavljati po oblikovanju grozdnih jagod, pri premeru 3-4 mm. Zahtevnost pridelave grozdja je zaradi oidija najtežje na mikrolokacijah pri Semiču, Črnomlju, Orešju na Bizeljskem, oz. širšem območju Bizeljskega. Tudi v letu 2021 smo objavljali nasvete za varstvo pred oidijem sočasno s peronosporo vinske trte. Skupno smo objavili 14 obvestil, eno več kot proti peronospori vinske trte. Pozornost za redno varstvo z rabo najzanesljivejših fungicidov smo morali voditi vse do roka karence.

Izkušnje zadnjih let nam kažejo, da je varstvo proti oidiju vinske trte zaradi vremenskih okoliščin bistveno zahtevnejše kot proti kateri koli drugi periodično pojavljajoči se glivični bolezni vinske trte.

Črna pegavost vinske trte (*Phomopsis viticola* [Schwein.] Burrill)

V letu 2021 so bili vremenski pogoji za razvoj in oblikovanje okužb neugodni. Pomladanska pozeba v mesecu aprilu je vodila v pozno odganjanje iz sekundarnih brstov. Ob brstenju so bile vremenske razmere že dokaj stabilne, suhe in z višjimi temperaturami.. Na varstvo pred črno pegavostjo vinske trte smo opozorili v času brstenja vinske trte s 4 obvestili. Zadnja tretiranja proti črni pegavosti so bila hkrati predvidena tudi kot prva zaščita pred primarnimi okužbami s peronosporo vinske trte.

Do občasnih okužb s črno pegavostjo in antraknozo je prihajalo ob koncu oblikovanja kabrnikov.

Črna grozdna gniloba (*Phyllosticta ampellicida* (Engelm.) Aa 1973 sin *Guignardia bidwellii*)

V vinogradih s hibridnimi trtami se je tudi v 2021 v mesecu juniju pojavljala črna grozdna gniloba. Znamenja bolezni sprva niso očitni, v juliju, ko so se jagode že bolj oblikovale, pa pojava ni več možno zgrešiti. Okužbe smo bile opazne v manjšem obsegu le na trtah namiznega grozdja – hibridnih vrst.

Rdeči listni ožig vinske trte (*Pseudopeziza tracheiphilla* Muell. et Thurg.)

Rdeči listni ožig se v letu 2021 ni pojavljal, oz. nismo zaznali izstopajočih bolezenskih znamenj.

Siva grozdna plesen (*Botryotinia fuckeliana* [de Bary] Whetzel)

Gliva *Botryotinia fuckeliana* je bila v letu 2021 v vinogradih na splošno manj prisotna, dosti pod ravnijo gospodarske škode. V času dozorevanja je bilo vreme suho, kar je omogočalo dokaj hitro in uspešno dozorevanje. Hkrati smo opažali, da jo je aktivna zaščita s fitofarmaceutskimi pripravki na splošno dokaj uspešno omejila.

Kisla gniloba

Kislo gnilobo povzročajo nežlahtne vrste kvasovk (*Kloeckera apiculata*, *Saccharomycopsis vini*, *Hanseniaspora uvarum*, *Metschnikowa pulcherrima*, *Candida* spp.), ocetnokislinske bakterije (rodov *Acetobacter*, *Gluconobacter*, *Bacillus*) ter sekundarno druge glive (rodov *Penicilium*, *Monilia*, *Alternaria*, *Aspergillus*, *Cladosporium*, *Mucor*,...).

V letu 2021 vremenske razmere niso bile optimalne za razvoj nežlahtnih vrst kvasovk in drugih gliv, bakterij, ki povzročajo kislo gnilobo. Vreme v času dozorevanja je bilo dokaj suho in tudi napadi plodove vinske mušice niso bili izraziti. Vinogradniki se zavedajo, da preobilno naložene trte potrebujejo dalj časa zorenje in vinograde zato s pridelkom obremenijo zmerno. Zamikanje termina dozorevanja pomeni večjo izpostavljenost na napade PMV in razvoj kisle gnilobe.

Bolezni lesa vinske trte: Kap vinske trte / esca in Petrijeva bolezen (kompleksi gliv: *Formitiporia punctata* (Fr.) Murrill, *Phaeomoniella chlamydospora* W. Gams, Crous, M.J. Wingf. & Mugnai, *Phaeoacremonium aleophilum* W. Gams, Crous, M.J. Wingf. & Mugnai, *P. chlamydosporum*,...)

Z vsakim letom sledimo pogostejšim pojavom kapi vinske trte, ki jo opazimo zlasti ob stresnih okoljskih razmerah: suša, vroče vreme,... Leta 2021 nismo zabeležili izstopajočih, večjih primerov okužb. Stopnja okužb je bila rahlo nad nivojem zaznanih okužb v preteklih petih letih.

Fitotoksičnost na listih vinske trte zaradi neprimerne uporabe fitostimulatorjev

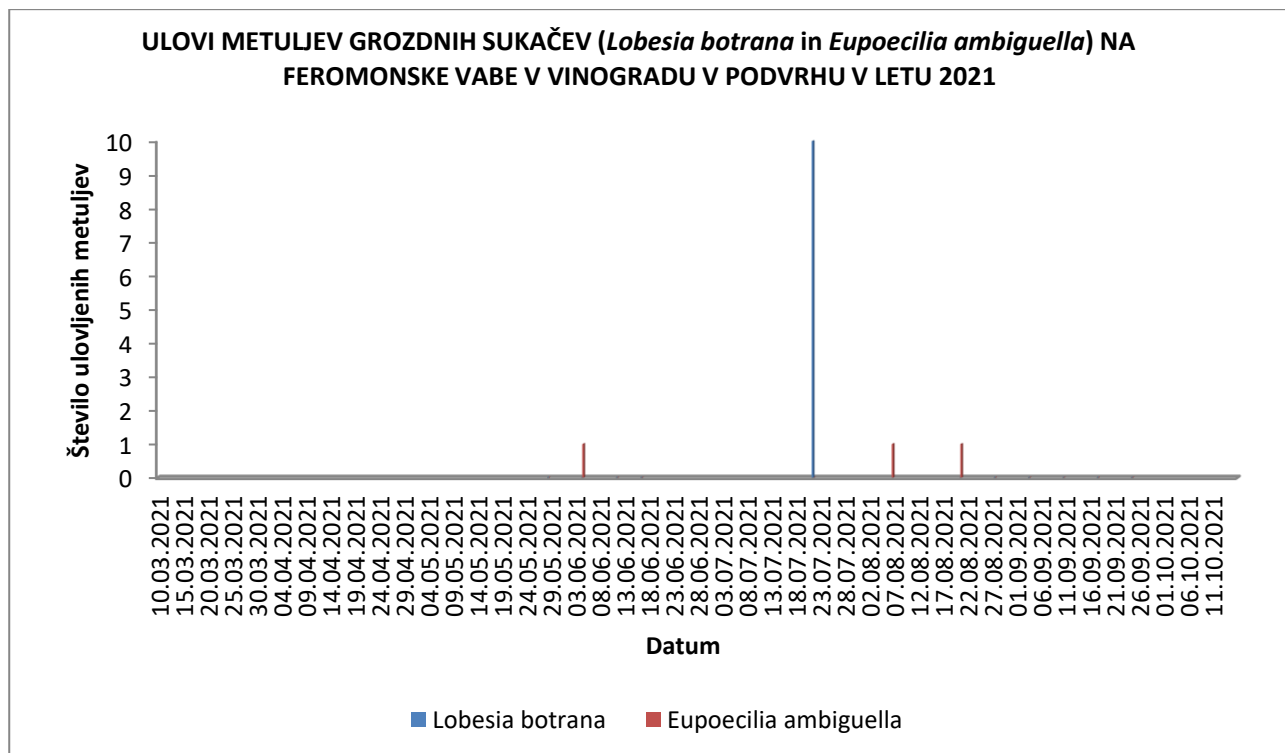
Posebnost varstva vinogradov je tudi pretirana fitostimulatorjev na osnovi alg in aminokislin, katerih uporaba v pogojih stresa za vinsko trto vodi v fitotoksičnost. V rastni dobi 2021 so vinogradniki ob pozebi množično uporabljali rastne regulatorne pripravke, a izstopajočih primerov, z znamenji fitotoksičnosti, ki bi terminalno poškodovala ciljne rastline, nismo zabeležili. To si razlagamo kot pozitiven rezultat dosedanjih opozoril za previdno in zmerno s preparati iz skupine fitostimulatorjev.

Križasti grozdni sukač (*Lobesia botrana* D.&Sch.) in pasasti grozdni sukač (*Eupoecilia ambiguella* Hbn. sin *Clysia ambiguella*)

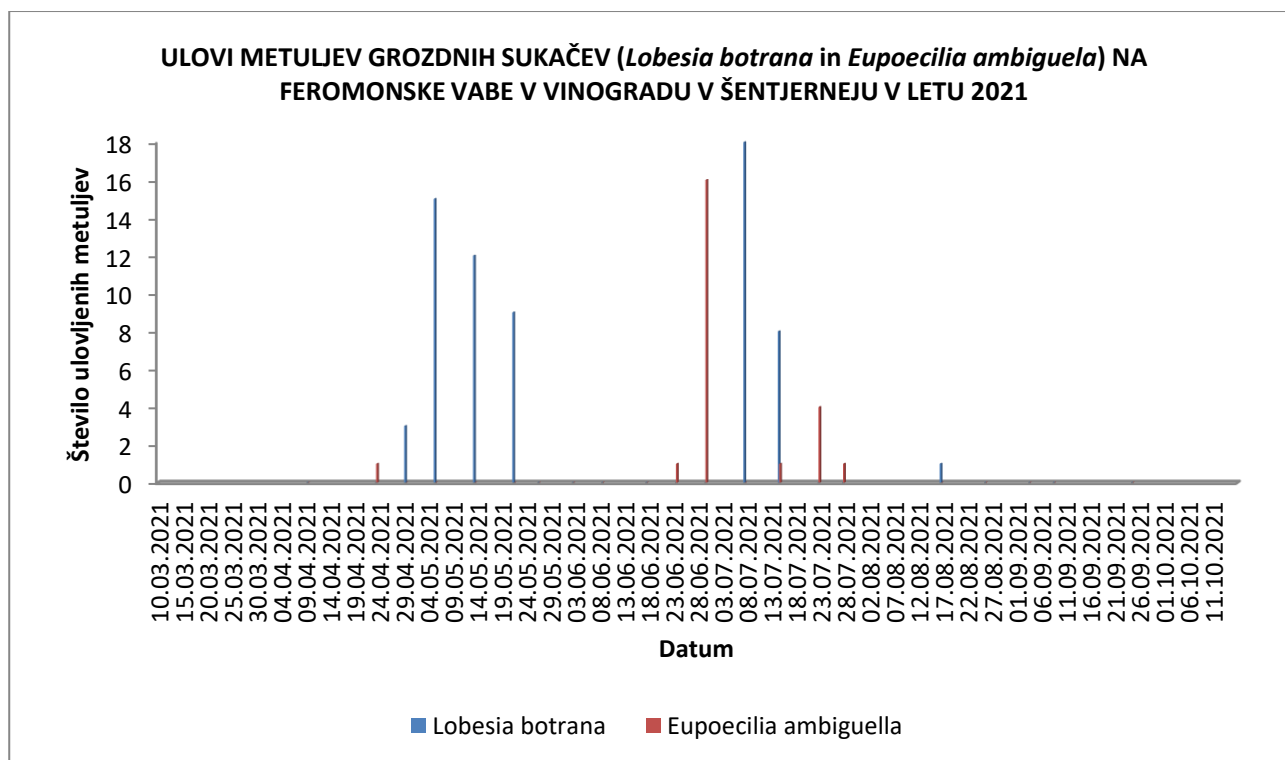
Spremljanje pojavljanja metuljev grozdnih sukačev začnemo v Službi za varstvo rastlin vsako leto s feromonskimi pastmi z začetkom meseca aprila. Spremenjena dinamika leta metuljev I. rodu nam v zadnjih letih nalaga pripravo nasvetov za zaščito pridelka že proti prvi generaciji. Pojavi gosenic prvega rodu je nevaren posredno, predvsem zaradi drugih okoliščin, ki se oblikujejo spomladi: izpadi pridelka zaradi pozebe, naraščajoča škodljivost zgodnje spomladanskih glivičnih bolezni katere do sedaj niso imele gospodarskega vpliva. Hkrati beležimo, da se je številčnost osebkov obeh vrst, zlasti pa križastega grozdnega sukača pri lovu na feromonske pasti v zadnjem desetletju občutno okrepila. V smislu integriranega varstva, smo prilagodili navodila in redno priporočamo zaščitne ukrepe tudi proti I. rodu. Glede na naraščajočo uporabo insekticidov v vinogradništvu (predvsem obvezno zatiranje ameriškega škržatka) priporočamo uporabo pripravkov na osnovi *Bacillus thuringiensis*. Tak pristop smo uporabili že šesto leto zapored. Varstvo pred I. rodov zavijačev je v integrirani pridelavi grozdja postalo ustaljena praksa.

Prvi rod metuljev je začel z letom okoli 23.04.2020 (Šentjernej, množično na Bizeljskem), vrh pa opredeljujemo med sredino in tretjo dekada meseca maja. Drugi rod je bil na večini opazovalnih lokacij dokaj izrazit, z vrhom med začetkom in sredino meseca julija. V drugi dekadi avgusta se je začel pojavljati še nalet metuljev III. rodu, ki smo ga zaznali na Sremiču, Brezovski gori in Bizeljskem v zadnjih dneh avgusta in je trajal do konca I. dekade septembra.

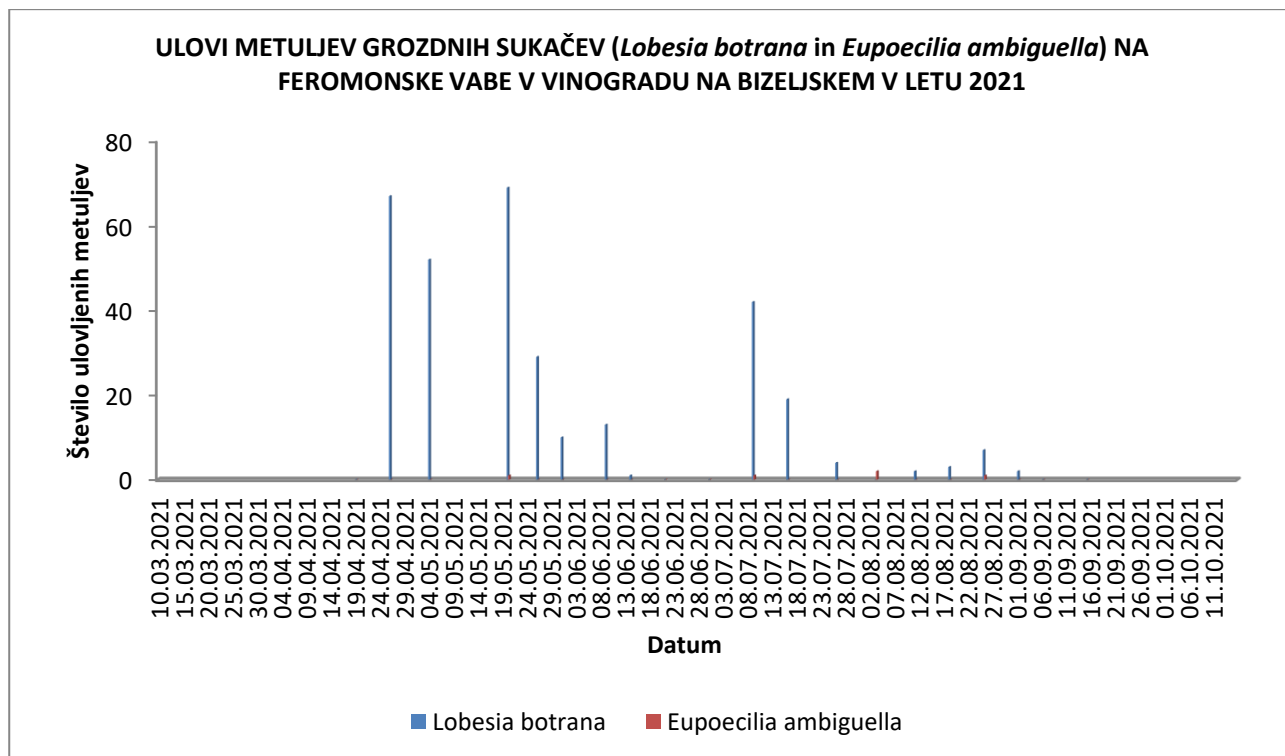
Spremljanja grozdnih sukačev so se izvajala na lokacijah: Radovica (Metlika), Bizeljsko, Ravni (Krško), Brezovska Gora, Sremič, Trebnje, Šentjernej, Podvrhu (Sevnica), Rakovniku in Črnomlju.

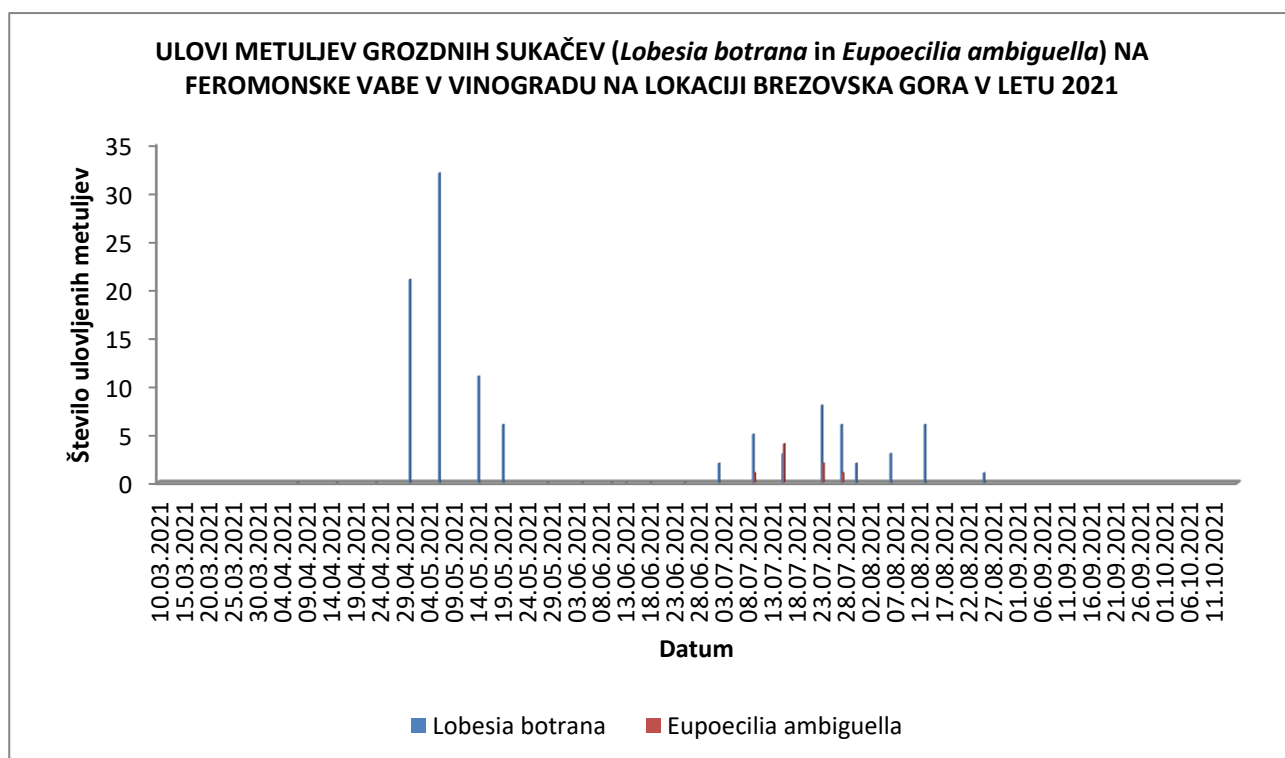
Slika 212: Pojavljanje križastega in pasastega grozdnega sukača na Podvrhu leta 2021.

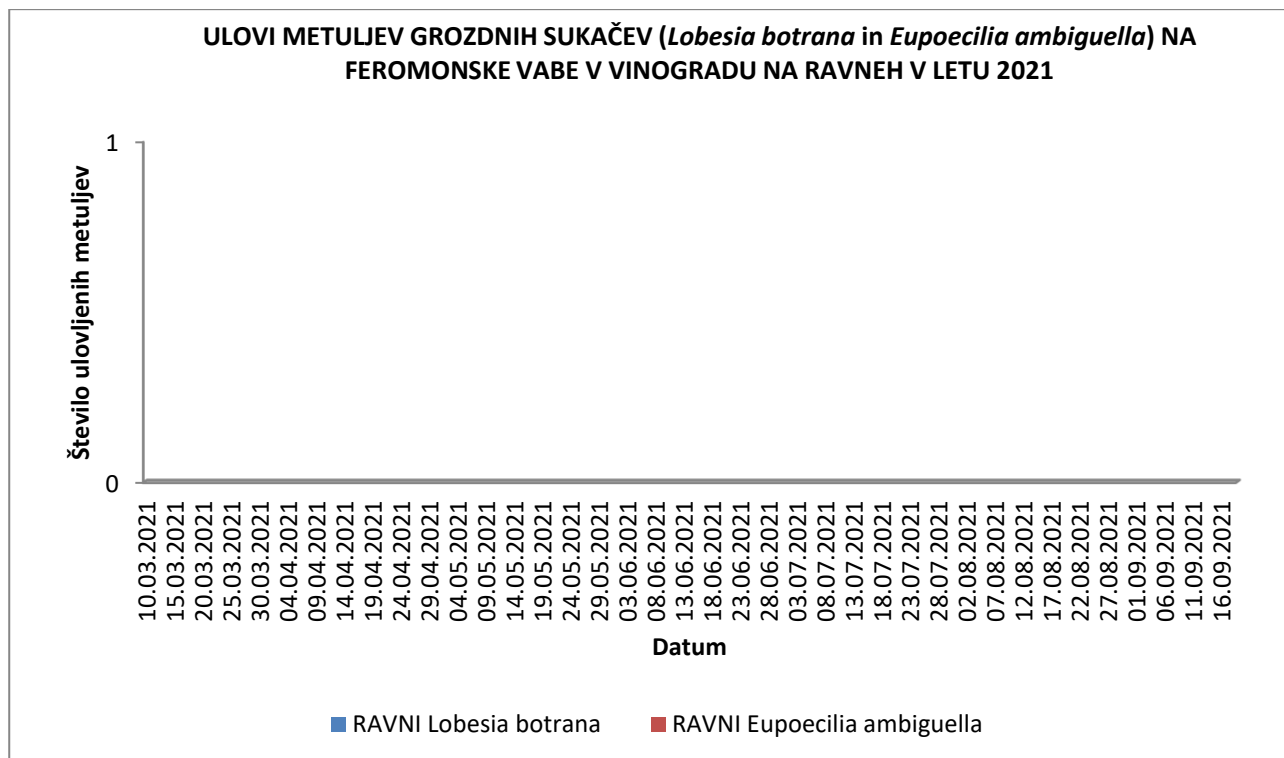
Slika 213: Pojavljanje križastega in pasastega grozdnega sukača v Šentjerneju leta 2021.

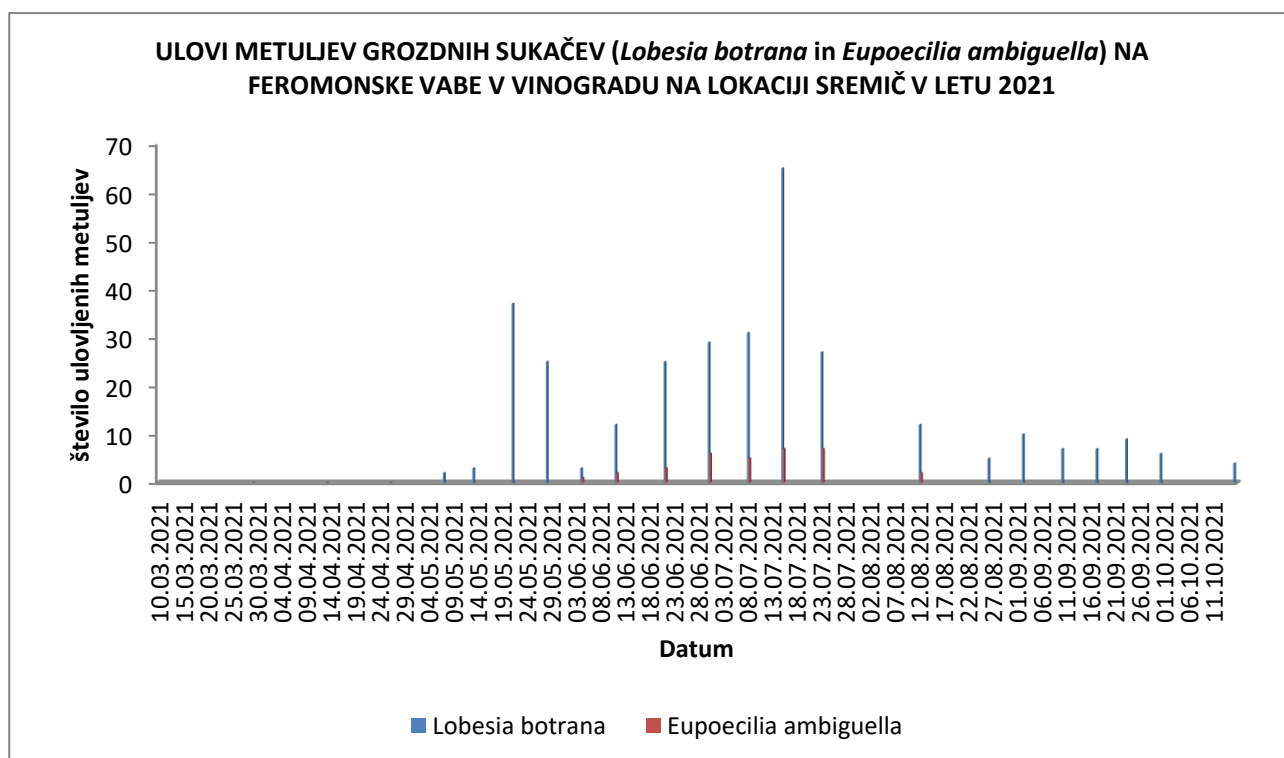
Slika 214: Pojavljanje križastega in pasastega grozdnega sukača na Bizeljskem leta 2021.

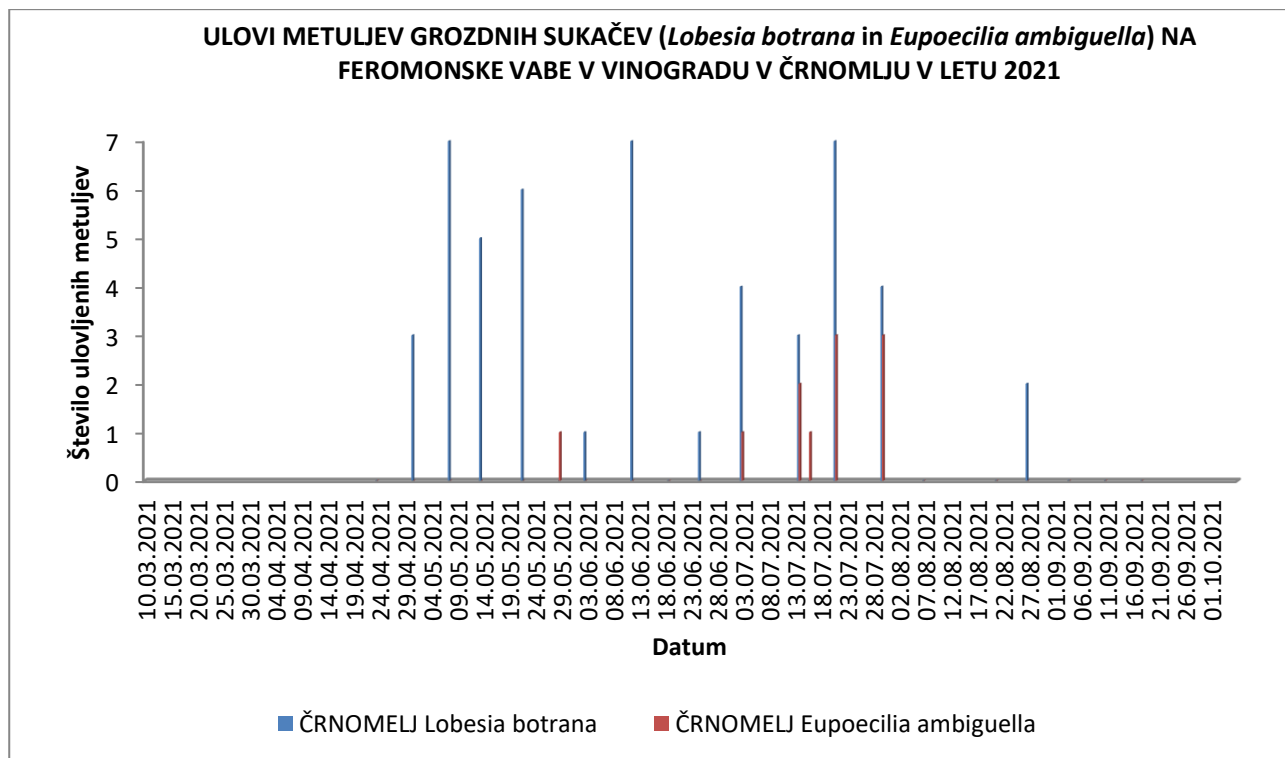
Slika 215: Pojavljanje križastega in pasastega grozdnega sukača na Brezovski Gori pri Krškem leta 2021.

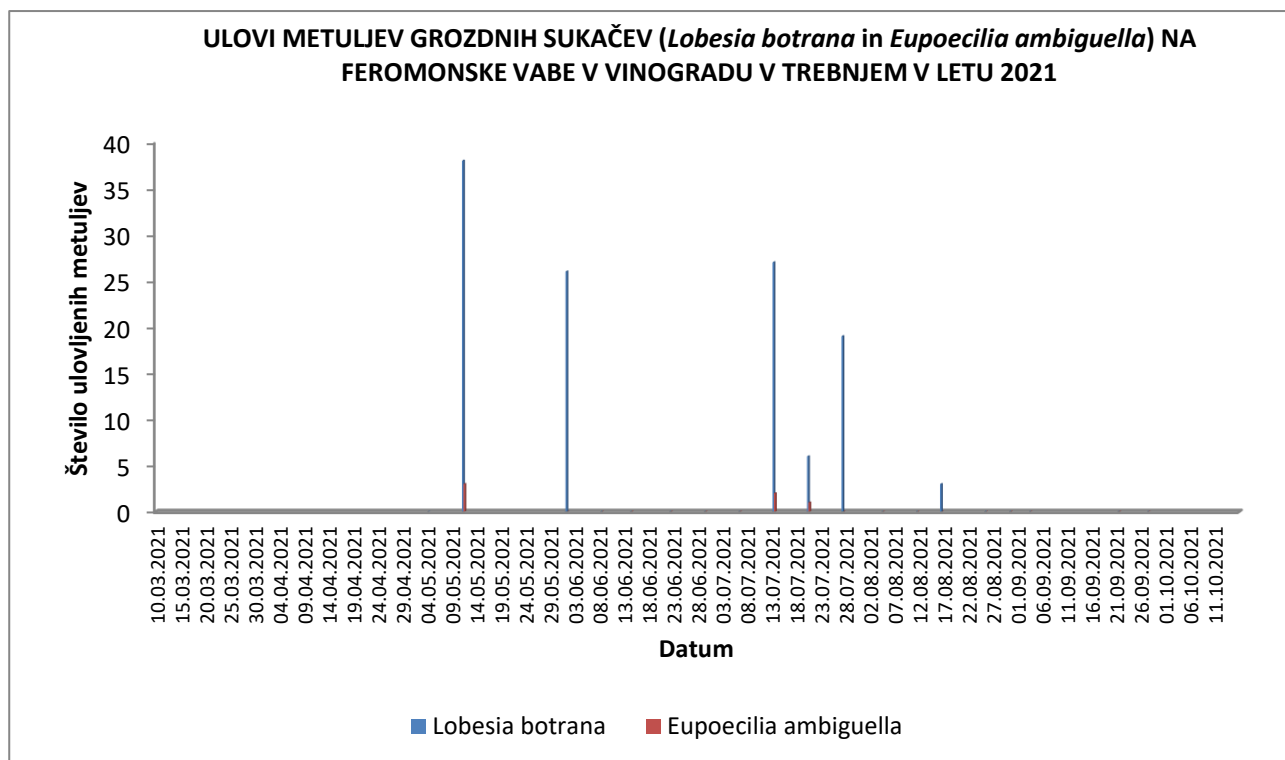
Slika 216: Pojavljanje križastega in pasastega grozdnega sukača na Ravneh pri Krškem leta 2021.

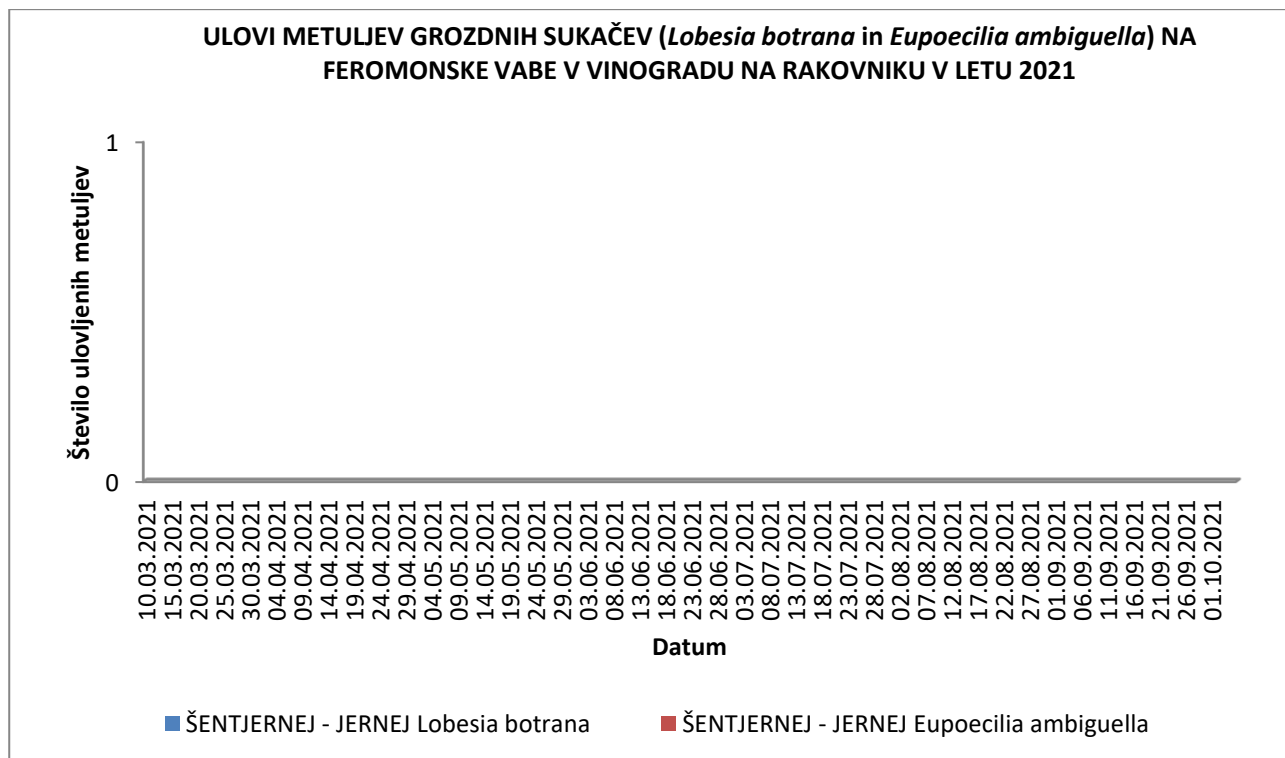
Slika 217: Pojavljanje križastega in pasastega grozdnega sukača v vinogradu na Sremiču v 2021.

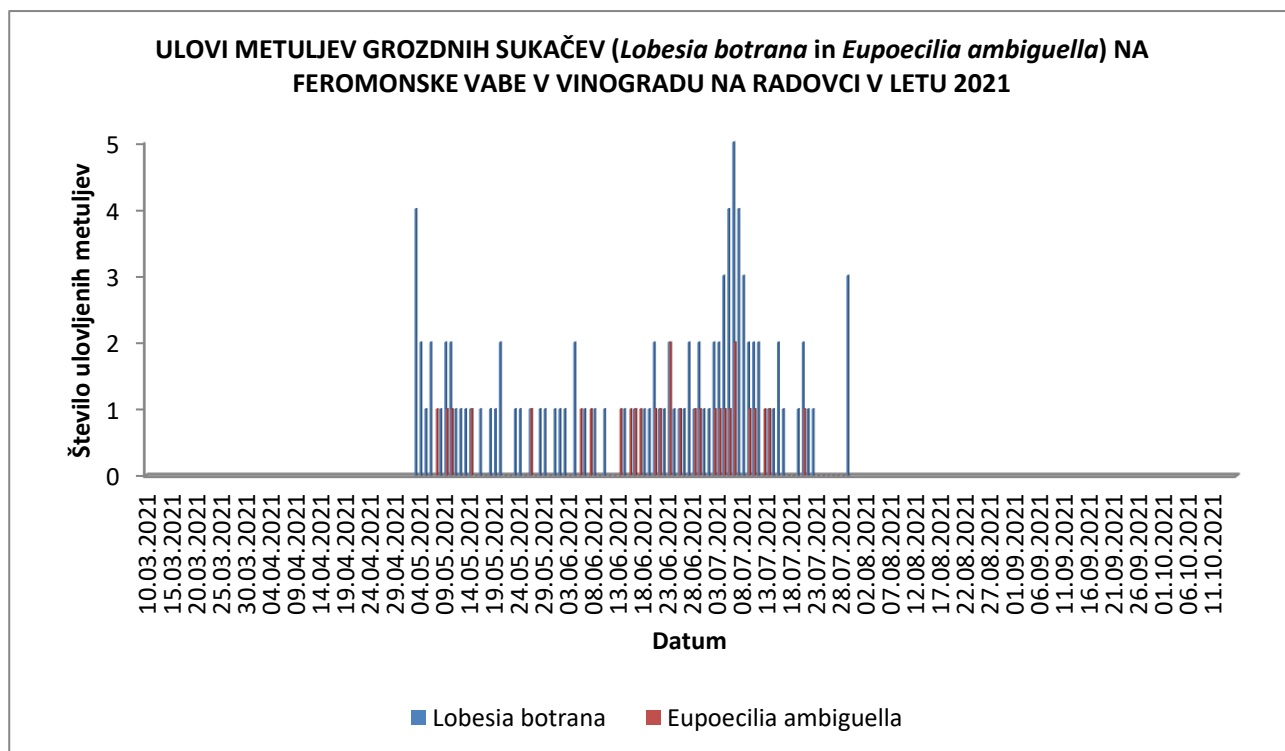
Slika 218: Pojavljanje križastega in pasastega grozdnega sukača v Črnomlju leta 2021.

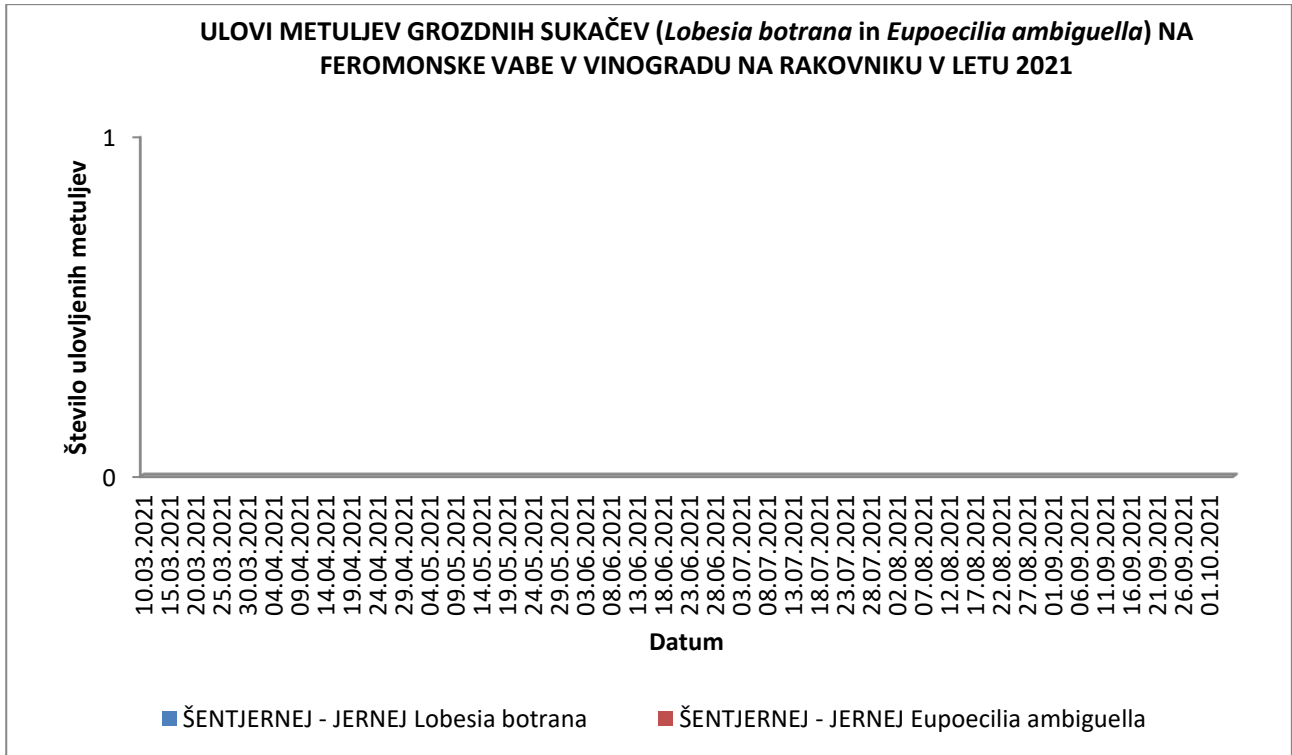
Slika 219: Pojavljanje križastega in pasastega grozdnega sukača pri Trebnjem leta 2021.

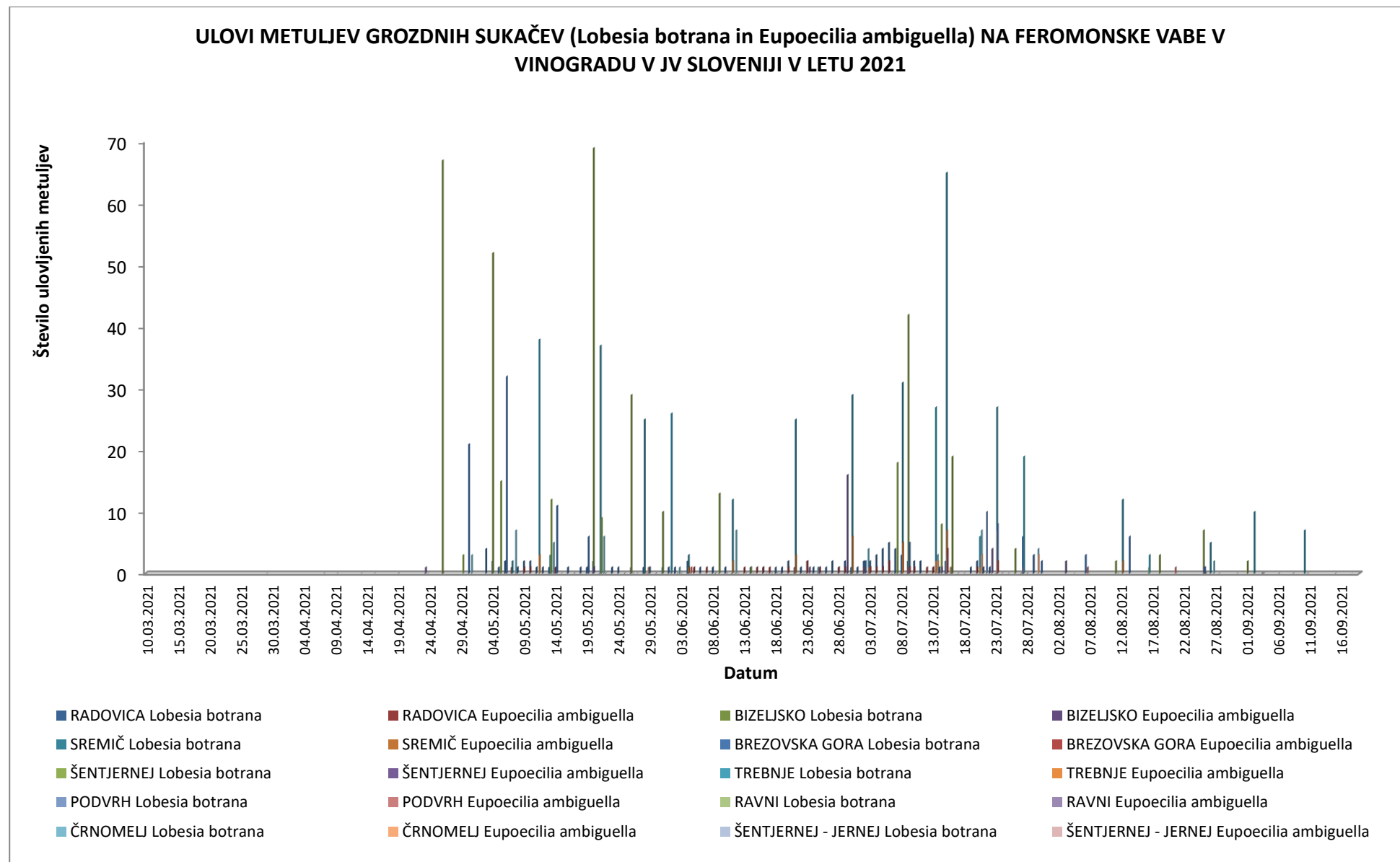
Slika 220: Pojavljanje križastega in pasastega grozdnega sukača pri Šentjerneju (Martičič) leta 2021.

Slika 221: Pojavljanje križastega in pasastega grozdnega sukača na Radovici pri Metliki v letu 2021.

Slika 222: Pojavljanje križastega in pasastega grozdnega sukača na Rakovniku v letu 2021.

Slika 223: Pojavljanje križastega in pasastega grozdnega sukača v JV Sloveniji leta 2021.

Gosenice metuljev sovk vrst (*Noctua comes* Huebner, *Noctua fimbriata* Schreber)

V letu 2021 smo zabeležili le nekaj posameznih pojavov gosenic škodljivih vrst sovk iz rodu *Noctua*. Njihovi pojavi so bili zabeleženi na grmičevju in vrtninah, med tem ko poškodb na brstih vinske trte na nobeni od opazovanih leg nismo zabeležili.

Pršice trsne kodravosti (*Calipitrimerus vitis* Nal., *Eryophies vitis* Pgst.) in rdeča sadna pršica (*Panonychus ulmi* Koch.)

V 2021 smo prve nasvete za varstvo smo usmerili na zaviranje napadov pršic šiškaric (*erinoza* in *akarinoza*) in razvoj *oidija* vinske trte. Pršice šiškarice so v zadnjih letih v varstvu vinogradov pridobile na pomenu zaradi svoje vektorske vloge pri prenosu virusne bolezni GPGV. Spomladi smo od sredine meseca aprila napade najpogosteje beležili pri ogledih vinogradov na območju Dolenjske in Bele krajine (Črnomelj in Semič). Vsi pojavi erinoze in akarinoze so bili še pod pragom škodljivosti. Zaščitne ukrepe se je priporočalo predvsem iz preventivne narave

Na pomen varstva pred erinozo in akarinozo smo opozorili v povezavi s preprečevanjem širjenja okužb z virusno boleznijo GPGV.

Podlubniki (Scolytidae) vrste *Xylosandrus germanus* na vinski trti

V letu 2021 smo poskušali zabeležiti poleg do sedaj registriranih lokacij (Trška gora v 2019 in Šentrupert 2020) napada *Xylosandrus germanus* zaznati še dodatne lokacije pojava, a pri tem nismo bili uspešni.

Ameriški škržat (*Scaphoideus titanus* Ball.)

Spremljanje razvoja prenašalcev je pomembno za napovedovanje ustreznih terminov za njihovo zatiranje in s tem preprečevanje širjenja karantenske zlate trsne rumenice. Ameriškega škržatka v vinorodni deželi Posavje spremljamo na večjem številu lokacij in tudi na različne načine. Sledili smo:

- začetek in trajanje izleganja ličink (preimaginalni razvoj) ameriškega škržatka,
- začetek in vrh pojava odraslih škržatkov ter
- spremljanje številčnosti ulova odraslih škržatkov na rumene lepljive plošče (3 plošče na lokacijo).

a) Spremljanje preimaginalnega razvoja ameriškega škržatka

Spremljanje preimaginalnih stadijev že vrsto let izvajamo na isti lokaciji – Vinji vrh nad Belo Cerkvijo. V vinogradu se grozdje prideluje na ekološki način. Zaradi pozebe in zelo nizkih temperatur smo s spremljanjem začeli (v primerjavi z predhodnimi leti) dokaj pozno. Prvi pregled smo opravili 08.06.2021. Vsota efektivnih temperatur nad pragom 5°C je v letu znašala 701°C. Ta vrednost je bila najvišja od kar izvajamo natančna spremljanja preimaginalnega razvoja ameriškega škržatka na lokaciji Vinji vrh (slika 224).

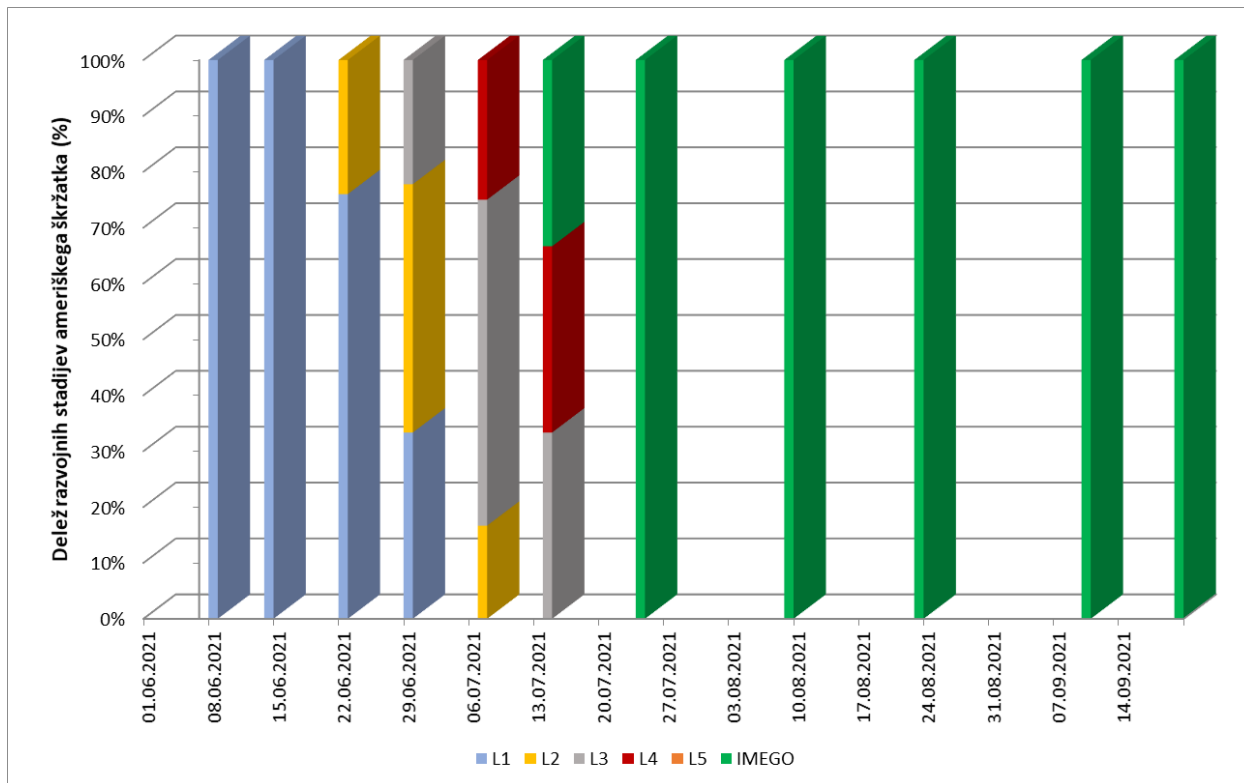
Preglede smo po izpolniti vremenskih pogojev izvajali 1-2x/teden. Ob vsakem pregledu smo pregledali 250 listov in na podlagi vizualnega pregleda določili stopnjo preimaginalnega razvoja ličink ameriškega škržata.

Poglavitno vlogo pri razvoju ameriškega škržatka igra temperatura. Za izračune efektivnih vsot smo vzeli podatke od 15. novembra lanskega leta. Od tu pa do začetka izleganja ličink se uporablja temperaturni prag 5,0 °C. Od trenutka, ko se izleže prva ličinka pa do pojava odraslih osebkov se uporabi temperaturni prag 8,7 °C. Razlika 10 °C predstavlja zamik v razvoju za 1 dan. Za leto 2020/21 so podatki vzeti iz meteorološke postaje Otočec (ADCON).

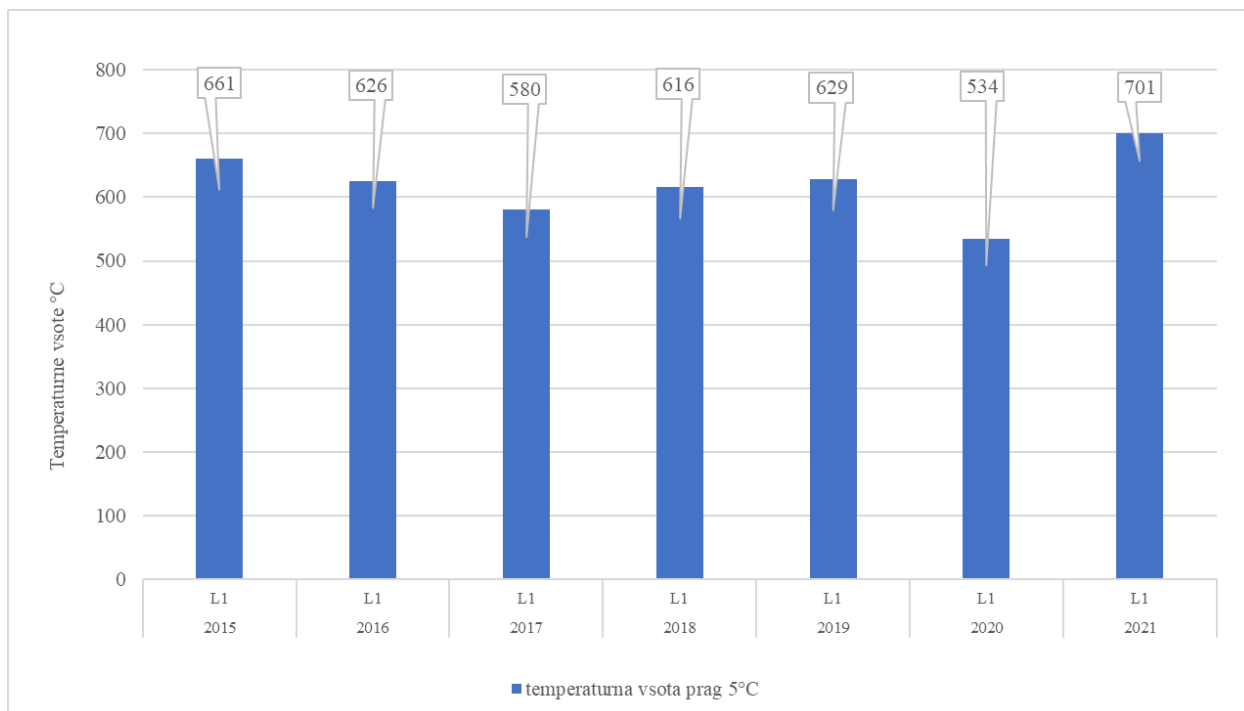
Nizke temperature v mesecu aprilu in maju, so občutno vplivale na kasnejši razvoj ameriškega škržatka. Kar se je pokazalo v kasnejšem izleganju ličink. Kasneje pa se je razvoj z dvigom temperatur eksponentno pospešil. Prve ličinke stadija II. so tako bile zabeležene 22. junija (vsota efektivnih

temperatur nad pragom 8,7 °C, 188 °C). Razvojna stopnja L3 je bila zaznana 29.06. (vsota efektivnih temperatur nad pragom 8,7 °C, 308 °C). Prehod med ostalimi razvojnimi fazami je bil izveden zelo hitro (ličinke L4 – 07.07.).

Cvetenje vinske trte se je zaključilo v sredini meseca junija. Po zaključku, smo izdali priporočilo za tretiranje (dne 29.06.2021).

Slika 224: Prikaz pojava različnih razvojnih stadijev ameriškega škrtatka v letu 2021 na lokaciji Vinji vrh.

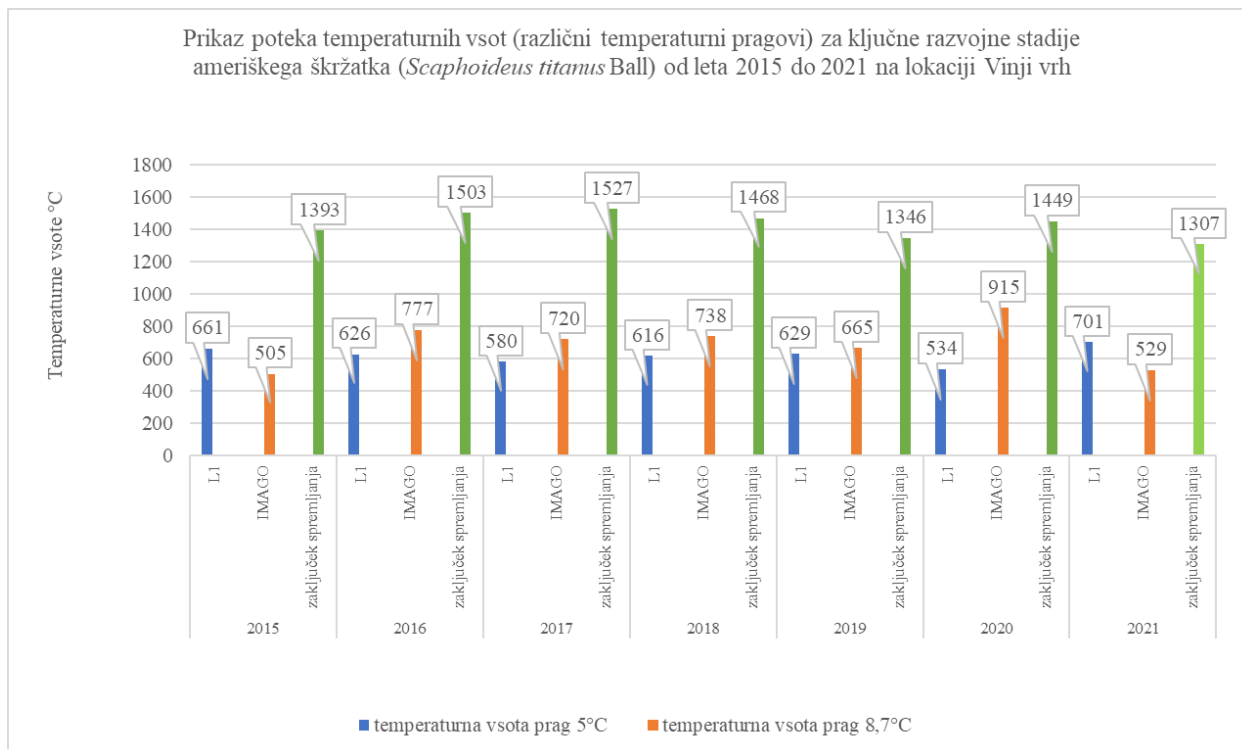

Slika 225: Prikaz vsote efektivnih temperatur nad pragom 5°C v letih 2015 do 2021 na lokaciji Vinji vrh.

b) Začetek in vrh pojava odraslih škržatkov

Prve odrasle osebkke smo na rumenih lepljivih ploščah ulovili 10.07.2021. Vsota efektivnih temperatur nad pragom 8,7 °C je takrat znašala 529 °C.

Na podlagi rezultatov pregledov rumenih lepljivih plošč smo izdali drugo obvestilo za uporabo insekticidov (23.07.2020). Hkrati smo v obvestilu podali napotek o obveznem nameščanju rumenih lepljivih plošč, na osnovi katerih se lahko ugotovi ali je bilo tretiranje uspešno opravljeno. Seznam opravljenih pregledov je naveden v aplikaciji UVH APL.

Slika 226: Potek temperaturnih vsot od 2015 do 2021, za ključne razvojne stadije ameriškega škržatka na Vinjem vrhu.

Zgornji grafikon prikazuje potek temperaturnih vsot od leta 2015 do 2021, za ključne razvojne stadije ameriškega škržatka: pojav prvih ličink (L1), pojav odraslih osebkov (IMAGO) in zaključek spremljanja (na ploščah ni več prisotnih odraslih osebkov). Lokacija spremljanja Vinji vrh.

Razvojni stadij L1 (začetek izleganja iz jajčec): vsota temperatur nad pragom 5°C se gibljejo med 534°C (05.05.2020) in 701 (08.06.2021). Datumsko gledano je bilo izleganje ličink v letu 2021 najbolj pozno. Za primerjavo, ličinke razvojnega stadija L1 so v letu 2021 zamujale 1 mesec v primerjavi z letom 2020.

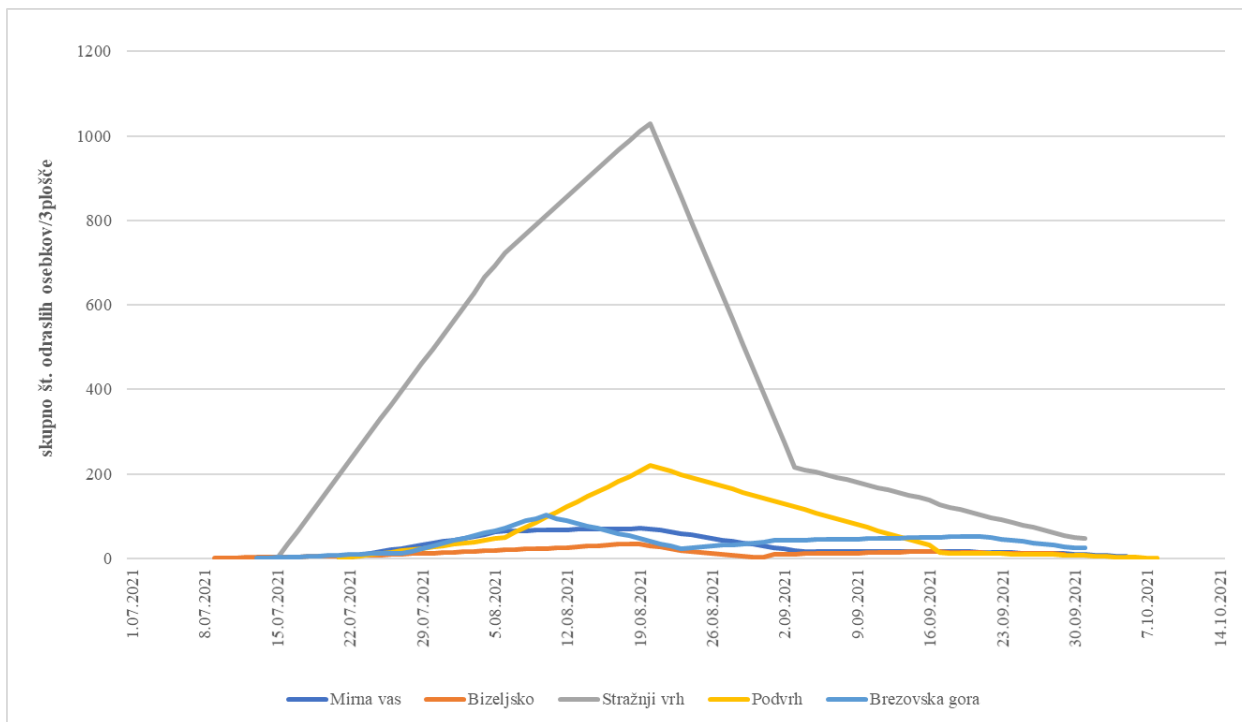
Pojav odraslih osebkov (IMAGO): tu so vidne največje razlike, saj se vsota temperatur nad pragom 8,7°C giblje od 505°C (07.07.2015), ko je bil pojav najbolj zgoden do 915°C (03.08.2020), ko je bil pojav najbolj pozen.

c) Spremljanje pojava odraslih osebkov ameriškega škržatka

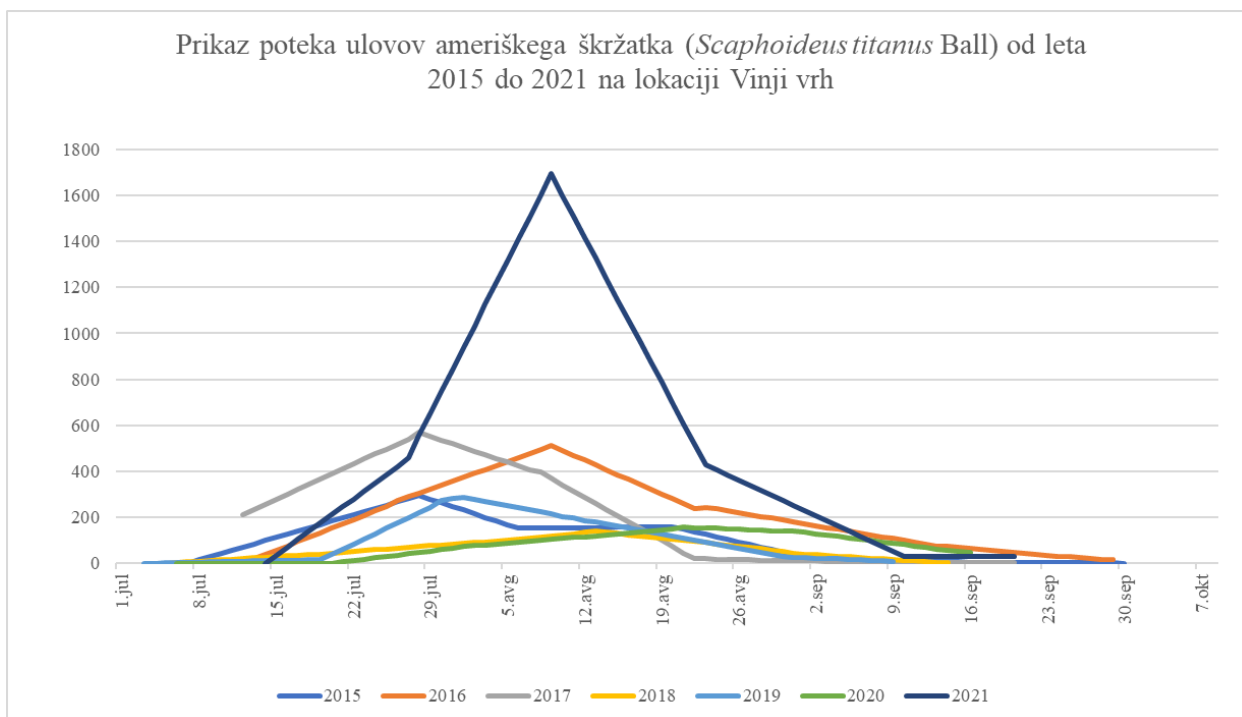
Za namen spremljanja ulova odraslih škržatkov smo v vinogradih izobesili rumene lepljive plošče (3), ki smo jih menjavali na vsake 14 dni. Spremljanje smo izvajali na celotnem območju JV Slovenije in sicer na 5 lokacijah (Mirna vas, Bizeljsko, Stražnji vrh, Podvrh in Brezovska gora). Seznam opravljenih pregledov je naveden v aplikaciji UVH APL.

Najvišji ulov je bil zabeležen na lokaciji Stražnji vrh 20.08.2021. Na 3 rumene plošče smo skupno ujeli kar 1029 škržatkov.

Stražnji vrh je bila tudi lokacija z največ ulovljenimi škržatki, kjer smo v celotnem obdobju spremljanja ujeli 2143 osebkov. Za primerjavo, najnižji ulov je bil zabeležen na lokaciji Bizeljsko (skupno 80 škržatkov). Leto 2021 je izstopalo po zelo velikem ulovu škaržatkov na rumene lepljve plošče. Za prikaz podajamo ulove (slika !!!) na lokaciji Vinji vrh. Lokacija že na splošno odstopa po številu ujetih škržatkov. Leto 2021 pa je premaknil mejo na višjo stopničko. Skupno smo v tem letu v obdobju od 15.07. do 20.09. ujeli 2641 osebkov. V letu 2018, ko je bil ulov najmanjši pa le 305.

Slika 227: Prikaz ulova ameriškega škržatka na rumene lepljive plošče, v vinogradih na območju JV Slovenije, v letu 2021.

Slika 228: Prikaz ulova ameriškega škržatka na rumene lepljive plošče na lokaciji Vinji vrh od leta 2015 do leta 2021.

Plodova vinska mušica (*Drosophila suzukii*)

Plodova vinska mušica ogroža plodove številnih sadnih vrst, ki imajo tanko kožico in mehko meso, to so predvsem jagodičevje (jagode, maline, robide, ribez, borovnice), koščičarji (češnje, marelice, breskve, slive in češplje) ter tudi grozdje, smokve, kaki in plodovi različnih samoniklih rastlin. Plodove napada v času zorenja, ko se že obarvajo in v njih nastaja sladkor. Za razliko od drugih vinskih mušic lahko napada povsem zdrave plodove, v katere odlaga jajčeca, iz teh se izležejo ličinke-žerke, ki se hranijo z mehkim tkivom v notranjosti plodov in ga spremenijo v kašasto ali zdrizasto zmes. Napadeni plodovi so neuporabni, ker so v njih žerke, tkivo je povsem razpadlo in mehko, plodovi pa zgnijejo ali se v lepem vremenu posušijo. Poleg neposredne škode, ki jo povzročajo ličinke, nastane škoda tudi zaradi vbodov mušic pri odlaganju jajčec, saj le ti predstavljajo vstopno mesto za glive, ki povzročajo sadne gnilobe *Monilinia fructigena*, *M. laxa* in *M. fructicola*, napadeni plodovi tako začnejo gniti.

Plodovo vinsko mušico se spremlja s pomočjo prehranskih vab in spremljanjem pojava škode v nasadih mehkožnega sadja. V letu 2021 smo jo lovili v nasadu malin na Spodnji Pohanci. Začetek poletja je bil 2021 značilen z izredno visokimi temperaturami ozračja, brez padavin. To je na razvoj plodove vinske mušice vplivalo razmeroma neugodno. Pri pregledih plodov jagod in malin do konca meseca junija nismo zasledili znamenj napada. Ostale dovzetne sadne vrste: češnja, breskev in marelica so v aprilu pozeble in so bile brez nastavkov. Drevesa višenj, ki uspevajo na sadnih vrtovih so razvila plodove, ki so zadnje dni junija / začetek julija dozorevali, a pri pregledih nismo zabeležili napada.

V drugi polovici leta smo v mesecu juliju nastavili prehranske pasti v nasadu malin na Spodnji Pohanci. Število ulovljenih moških in ženskih osebkov skozi spremljanje ni presegala praga škodljivosti, večja pojavnost je bila zabeležena le v prvih dneh avgusta (17 in 13). Največji ulov tako moških kot ženskih osebkov (50 in 67) pa smo zabeležili v zadnjem tednu septembra. Škode ni bilo v 2021 zaslediti niti v vinogradih, kar je bilo značilno v preteklem letu.

8. INTEGRIRANO VARSTVO RASTLIN

8.1 Problematika zatiranja listnih uši in krvave uši v nasadih jablane

UVOD

Uši so zelo pogost škodljivec v jablanovih nasadih. Najbolj pogoste so: zelena jablanova uš (*Aphis pomi* (de Geer, 1773)), jablanova uš šiškariča (*Dysaphis devectora* (Walker, 1849)), mokasta uš (*Dysaphis plantaginea* (Passerini, 1860)) in jablanova travna uš (*Rhopalosiphum insertum* (Walker, 1849)). Še posebej resna in gospodarsko pomembna je krvava uš (*Eriosoma lanigerum* (Hausmann, 1802)). Pri zatiranju uši se srečujemo s problemi učinkovitosti pripravkov in negativnimi vplivi na okolje, predvsem na koristne organizme. Za učinkovito varstvo je poleg ustrezne izbire FFS pomemben tudi čas uporabe, ki pa je povezan s poznavanjem razvoja škodljivca.

V sklopu strokovne naloge s področja integriranega varstva rastlin smo pod vodstvom Kmetijskega inštituta Slovenije in v sodelovanju z drugimi strokovnimi službami osnovali cilje in potek poskusa. Osredotočili smo se na spremljanje napadenosti s krvavo ušjo in listnimi uši in učinkovitostjo različnih škropilnih programov na le te. Na KGZS – Zavodu Novo mesto smo poskus zasnovali v nasadu v Arnovih Selih (Brežice). Na podlagi tedenskega spremljanja splošnega zdravstvenega stanja in stanja napadenosti s škodljivci ter fenološkega razvoja in vremenskih razmer, smo prilagodili termine tretiranj. Trikrat smo opravili tudi temeljit pregled oziroma ocenjevanje poskusnega dela sadovnjaka. Dobljeni podatki so nam služili kot osnova za statistično obdelavo za oceno uspešnosti posameznih tretiranj.

S poskusom bomo nadaljevali tudi v letu 2022.

LOKACIJA POSKUSA

Trajni nasad jablane, kjer je potekal poskus, se nahaja v naselju Arnovo selo v občini Brežice, številka GERK-a: 3159473.

Slika 229: Del sadovnjaka, kjer se je izvajal poskus.

Zasnova poskusa je v blokih z naključno porazdeljenimi parcelami. V treh ponovitvah in kontroli smo primerjali 3 programe varstva: standardni (konvencionalni), integrirani in ekološki, ter kontrolo, kjer se tretiranje ne izvaja. Poskusna parcela obsega 25 dreves v posamezni vrsti. Med obravnavami je netretirana vrsta, ki služi kot bariera. Razdalja med vrstami v nasadu je 3 m in med posameznimi drevesi 75 cm.

Slika 230: Poskusni del sadovnjaka z označenimi vrstami (foto: I. Imperl).

Slika 231: Označevanje vrst (foto: D. Bajec).

Slika 232: Shematski prikaz poskusa:

VRSTA	10		12		14		16		18		20		22		24		26		28		30		32	
		11		13		15		17		19		21		23		25		27		29		31		33
TRETIRANJE	S		IVR		EKO		K		EKO		S		K		IVR		K		EKO		IVR		S	
BLOK	1. PONOVI TEV								2. PONOVI TEV								3. PONOVI TEV							

Legenda:

S	standard
IVR	integrirano
EKO	ekološko
K	kontrola

POTEK PREGLEDOV IN OCENJEVANJ

Trikrat v sezoni (v maju, juliju in septembru) smo po posameznih obravnavanjih natančno pregledali nasad in ocenili število krvave in listnih uši. V sadovnjaku smo spremljali:

- pojav krvave uši z uporabo lepljivih trakov na deblih za časovno opredelitev začetka migracij uši s koreninskega vratu v zgornje dele dreves in s spremljanjem pojava krvave uši na poganjkih. Menjava lepilnih trakov je potekala tedensko v kontrolnem obravnavanju na treh drevesih. Prve trakove smo namestili v sredini aprila, ob koncu avgusta smo z nameščanjem trakov prenehali.
- pojav listnih uši (zelena jablanova uš, mokasta jablanova uš, jablanova uš šiškariča in jablanova travna uš) in krvave uši z opazovanjem cvetnih šopov in poganjkov (natančen popis trikrat v sezoni).
- pojav krvavkeinega najezdnika, parazitoidne osice, ki je naravni sovražnik krvave uši. S pomočjo rumenih lepljivih plošč, ki smo jih tedensko menjavali, smo beležili ulove. Postavili smo jih v kontrolna obravnavanja, nekajkrat pa tudi v ostala obravnavanja v eni ponovitvi, da bi lahko predstavili tudi vpliv škropilnega programa na pojavljanje tega parazitoida. Zaradi bojazni, da bi se na lepljive plošče prilepilo preveč koristnih organizmov, tega nismo počeli redno, vendar bi bilo za poskuse v naslednjih letih vredno razmisliti, če bi to lahko počeli tedensko, v vseh obravnavanjih in ponovitvah, da bi dobili čim bolj zanesljive rezultate.

Pri ocenjevanju napadenosti z ušmi smo upoštevali naslednje pragove:

Preglednica 69: Pragovi škodljivosti za listne uši in krvavo uš.

<i>Pragovi škodljivosti na 100 pregledanih poganjkov</i>		
	Pred cvetenjem	Po cvetenju
ZELENA JABLANOVA UŠ	10 do 15 kolonij	8 do 10 kolonij
MOKASTA JABLANOVA UŠ	1 do 2 koloniji	1 do 2 koloniji
JABLANOVA UŠ ŠIŠKARICA	3 do 5 kolonij	5 do 8 kolonij
JABLANOVA TRAVNA UŠ	80 kolonij	
KRVAVA UŠ		12 kolonij

Škropilni programi so bili oblikovani glede na vrsto pridelave in zanjo dovoljenimi sredstvi proti listnim ušem in krvavi uši (Preglednica 69).

Škropljenje je bilo izvedeno s traktorsko škropilnico v sodelovanju s pridelovalcem.

Preglednica 70: Škropilni programi in termini tretiranj v časovnem zaporedju.

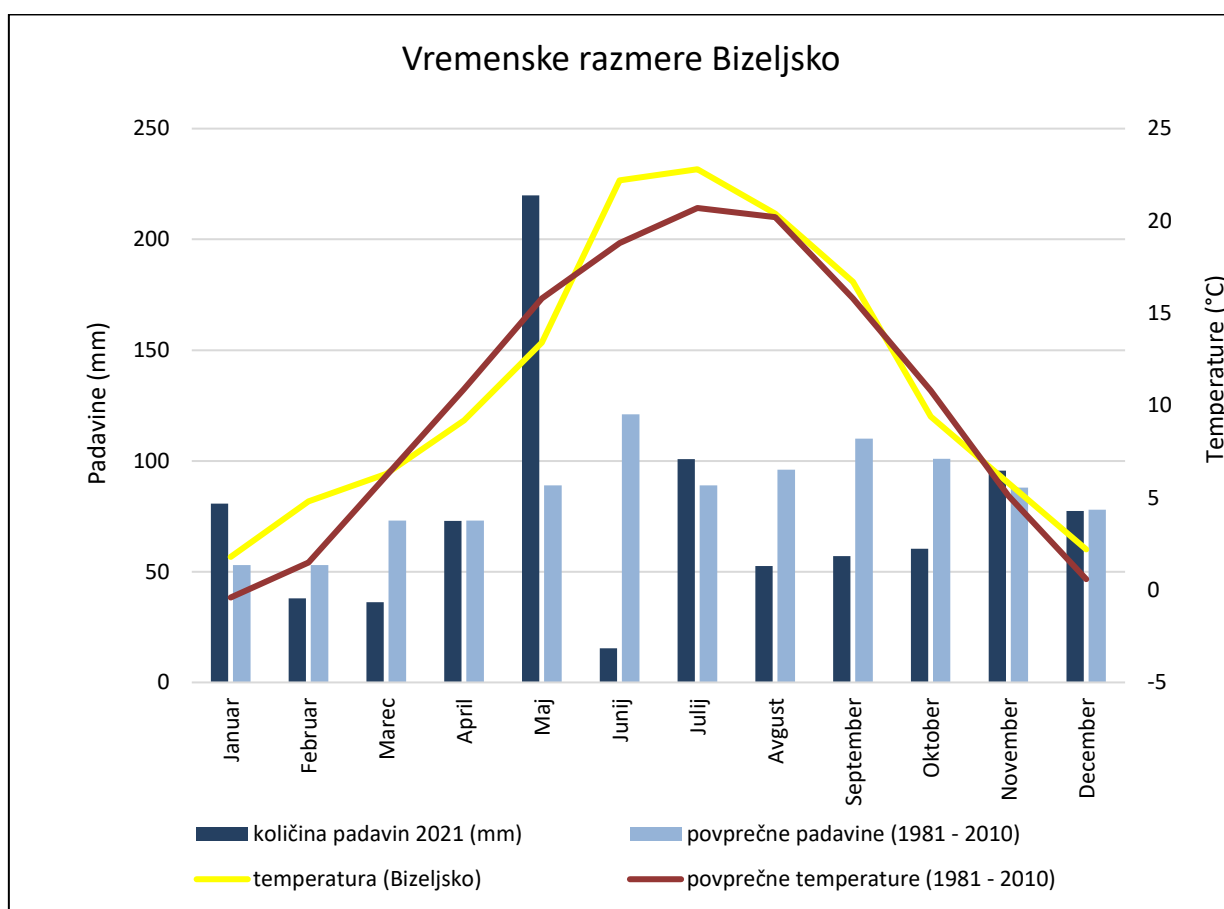
Termini tretiranj	1. tretiranje BBCH 53	2. tretiranje BBCH 54	3. tretiranje BBCH 56 01.04.2021	4. tretiranje BBCH 65 15.04.2021	5. tretiranje BBCH 67 30.04.2021	6. tretiranje BBCH 71 10.05.2021	7. tretiranje BBCH 71+ 21.05.2021	8. tretiranje BBCH 74 18.06.2021 in 10.07.2021	9. tretiranje BBCH 74 26.06.2021
Škropilni program	10.03.2021	11.03.2021							
STANDARD	Ovitex		Teppeki			Pirimor 50 WG	Movento SC 100		
INTEGRIRANO	Ovitex		Teppeki	Neemazal – T/S	Neemazal – T/S	Pirimor 50 WG		Cocana	
EKOLOŠKO	Ovitex	Wetcit + Invelop		Neemazal – T/S	Neemazal – T/S			Cocana	Wetcit+ Cutisan
KONTROLA	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fenološki razvoj po BBCH skali									

Preglednica 71: Uporabljena sredstva in njihove lastnosti.

SREDSTVO	AKTIVNA SNOV	ODMEREK	REGISTRIRAN ZA UPORABO PROTI	POSEBNOSTI
Ovitex	parafinsko olje	20 L/ha	Rdeči sadni pršici (Panonychus ulmi), ušem (Aphididae), kaparjem (Coccoidae).	Dovoljen tudi v ekološki pridelavi.
Wetcit	olje pomarančevca	3 L/ha		Močilo
Invelop	85 % talk živilske kakovosti	20 kg/ha		Za uporabo v zaščiti rastlin kot repelent na sadnem drevju in vinski trt.
Teppeki	flonikamid	0,14 kg/ha	Mokasti jablanovi uši (Dysaphis plantaginea) in zeleni jablanovi uši (Aphis pomi).	
Neemazal – T/S	azadirahatin	4,5 L/ha	Sesajočim in grizočim žuželkam, listnim zavrtalkam, jabolčni grizlici, zavijačem lupine, rjavemu sadnemu lupinarju, bolšicam in škržatom.	Sredstvo je škodljivo za nekatere plenilske vrste. Dovoljen tudi v ekološki pridelavi.
Pirimor 50 WG	pirimikarb	0,75 kg/ha	Krvavi uši in listnim ušem.	
Movento SC 100	spirotramat	1,9 L/ha	Listnim ušem, kaparju, bolšicam, krvavim ušem in hrčicam.	
Cocana	maščobne kisline, kalijeva sol, kalijev karbonat, etanol	20 L/ha		Močilo
Cutisan	fino mleti kaolin	25 kg/ha		Za uporabo v zaščiti jablan kot repelent.

VREMENSKE RAZMERE

Na kmetijsko pridelavo imajo vremenske razmere zelo velik vpliv. Vremenski portal Agencije republike Slovenije za okolje (meteo.si) razpolaga s številnimi agrometeorološkimi spremenljivkami in podatki o stanju vremena in arhivom meritev. Spodaj so zbrani podatki za Bizeljsko. V grafikonu (Slika 4) so prikazani podatki o količinah padavin (mm) in temperaturah (°C) za leto 2021 in dolgoletno povprečje (1981 – 2010). Opazimo lahko velik odklon od povprečja pri padavinah v mesecu maju, saj je bilo takrat padavin nadpovprečno veliko. V poletnih mesecih je bilo, zaradi male količine padavin, obdobje dolgotrajne suše. Povprečne dnevne temperature so bile januarja in februarja nad dolgoletnim povprečjem. Sledili so trije meseci s temperaturami pod povprečjem. Za zimske in spomladanske mesece v letu 2021 je bilo značilno hitro menjavanje nizkih in visokih temperatur. Poletni meseci so postregli z nadpovprečno visokimi temperaturami in sušo. Količina padavin pod dolgoletnim povprečjem je zabeležena tudi za september in oktober, med tem ko pri temperaturah odklon od povprečja ni tako izrazit. V mesecu decembru je količina padavin primerljiva z dolgoletnim povprečjem. Povprečna temperatura v decembru pa je višja od dolgoletnega povprečja.

Slika 233: Padavine (mm) in temperature (°C) 2021 v primerjavi z dolgoletnim povprečjem, klimatološka postaja Bizeljsko (vir: Arhiv meritev, meteo.si).

Veliko težav so sadjarjem povzročile nizke temperature v aprilu. Sprva so bili dnevi ob koncu marca in prvi dnevi aprila nadpovprečno topli, sledil pa je hiter več dni trajajoč padec temperatur (minimalna temperatura zraka za Bizeljsko $-5,7^{\circ}\text{C}$ (07.04.2021), v zatišnih legah še hladneje).

Tako hud mraz je povzročil veliko pozebo in izgube pridelkov, saj so nekatere sorte jablan že začele cveteti. V našem poskusnem delu sadovnjaka je sorta Gala ta mraz bolje prenesla, saj je nekoliko poznejša sorta, zato je bil pridelek primeren.

Namakalni sistem je omilil poletno sušo.

Slika 234: Cvetenje sorte Gala nekaj po pozebi (foto: I. Imperl).

Slika 235: Pridelek ob koncu avgusta (foto: I. Imperl).

ANALIZA PODATKOV IN REZULTATI

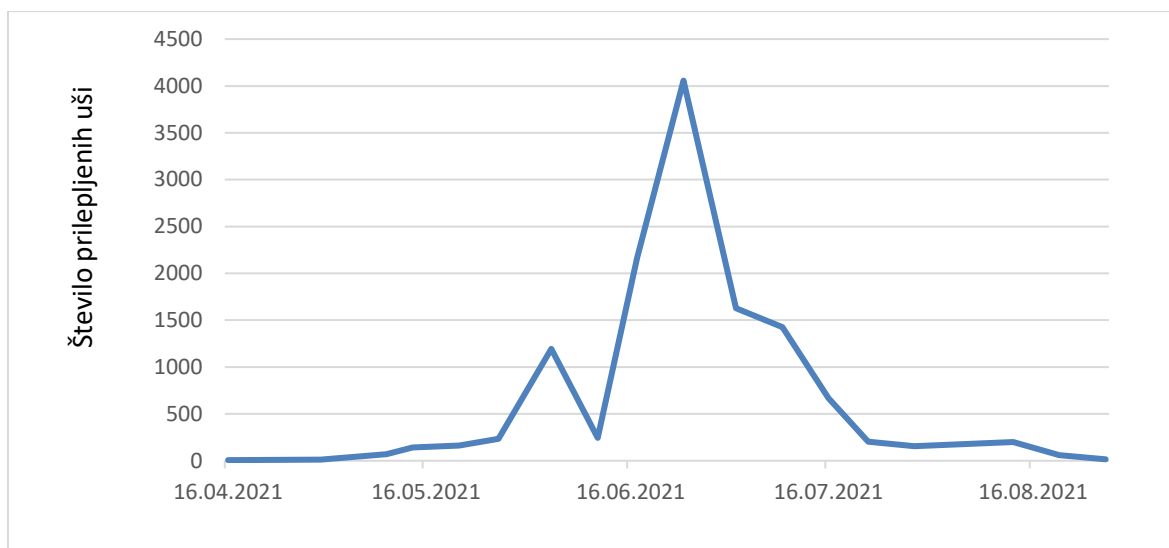
Vsi pridobljeni podatki so bili najprej urejeni v programu Microsoft Office Excel 2019. Statistične analize so bile narejene s programskim paketom Statgraphics Centurion Version 19.02.01. Vpliv škropljenega programa (obravnava) smo analizirali s pomočjo analize variance (ANOVA) in razlike med obravnavami preverili s Tukey testom ($\alpha = 0,05$).

- *LISTNE UŠI*

V letu 2021 ni bilo zaznati težav z listnimi ušmi. Ob tedenskih pregledih smo opazili nekaj posameznih osebkov in kolonij, vendar število ni preseglo predpisanih pragov škodljivosti. Največ jablanove zelene uši je bilo mogoče opaziti konec marca, vendar prag škodljivosti ni bil presežen. Zato rezultatov o statistično značilnih razlikah o vplivu obravnavanj na število listnih uši za leto 2021 ni mogoče podati.

- *SPREMLJANJE MIGRACIJ KRVAVE UŠI Z UPORABO LEPILNIH TRAKOV*

Prve trakove smo namestili v sredini aprila v kontrolna obravnavanja. Že na začetku smo opazili prve osebkove krvave uši, ki so se nalepile na trak. Število prilepljenih uši se je vsak teden povečevalo do konca junija, potem pa je začelo padati. 11.06.2021 je zabeležen upad, vendar je do tega prišlo zaradi napake pri namestitvi traku.

Slika 236: Povprečno število prilepljenih uši na lepilni trak.

Porast in upadanje migracij krvave uši je povezano z razvojem krvave uši. Na njen razvoj pa vplivajo tudi vremenske razmere, predvsem spomladanske temperature, s katerimi je povezan začetek migracij.

- **POJAV KRVAVKINEGA NAJEZDNIKA**

V poskusu smo spremljali pojav parazitoidne osice, tako imenovanega krvavkinega najezdника, ki je naravni sovražnik krvave uši. S pomočjo rumenih lepljivih plošč, ki smo jih tedensko menjali, smo beležili ulove. Postavili smo jih v kontrolna obravnavanja, nekajkrat pa tudi v ostala obravnavanja v eni ponovitvi, da bi lahko predstavili tudi vpliv škropilnega programa na pojavljanje tega parazitoida.

Preglednica 72: Vpliv obravnavanja (škropilnega programa) na število parazitoidnih osic v nasadu jablan.

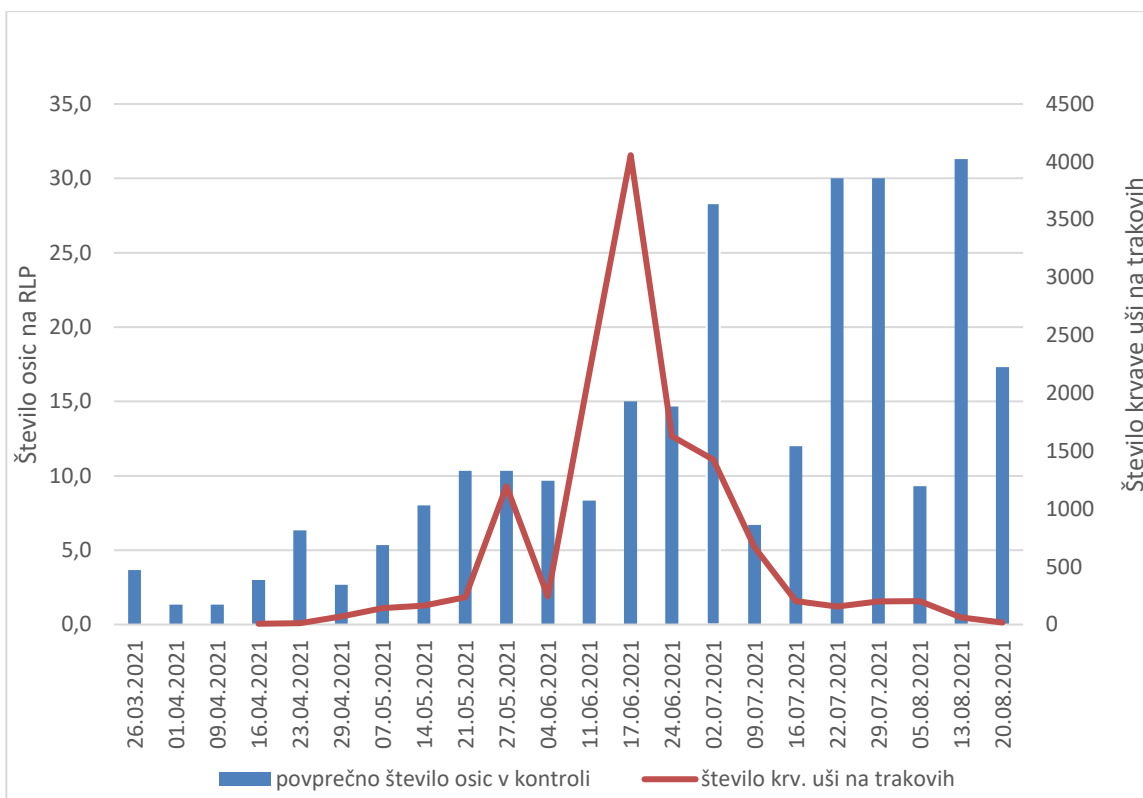
Obravnavanje	Povprečno število parazitoidnih osic
STANDARD	8,7 a
INTEGRIRANO	9,4 a
EKOLOŠKO	24,0 b
KONTROLA	12,0 a

a – b povprečne vrednosti označene z različnimi črkami se med seboj statistično značilno razlikujejo (Tukey $\alpha = 0,05$)

Statistična analiza razpoložljivih podatkov je pokazala, da je bilo statistično značilno največ parazitoidnih osic ulovljenih v obravnavanju, kjer je bil program varstva rastlin zasnovan v skladu z ekološkimi načeli. Med ostalimi obravnavanji in kontrolo statistično značilnih razlik ni bilo. (Preglednica 4).

Pojav krvavkinega najezdника je, glede na navedbe strokovne literature, povezan z vremenskimi razmerami in nekoliko kasni za razvojem krvave uši. Tudi v našem poskusu se to potrди (Slika 8).

Podatki so vzeti iz agrometeorološke lokacije Artiče. Po navedbah v tuji literaturi (Asante, 1991), naj bi bil temperaturni prag za krvavo uš pri vsoti učinkovitih temperatur 267 °C pri 5,2 °C (v letu 2021 je bil dosežen 26.05.2021, ko smo beležili tudi porast migracij krvave uši). Za krvavkinega najezdника pa pri vsoti 255 °C pri pragu 8,3 °C (dosežen 01.07.2021). Po tem datumu beležimo večje število ulovljenih parazitoidnih osic.

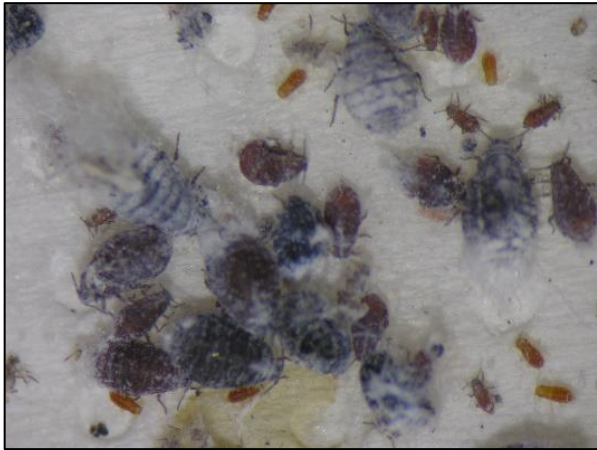
Slika 237: Prikaz migracij krvave uši in števila parazitoidne osice.

Slika 238: Rumene lepljive plošče za spremljanje parazitoidne osice (foto: I. Imperl).

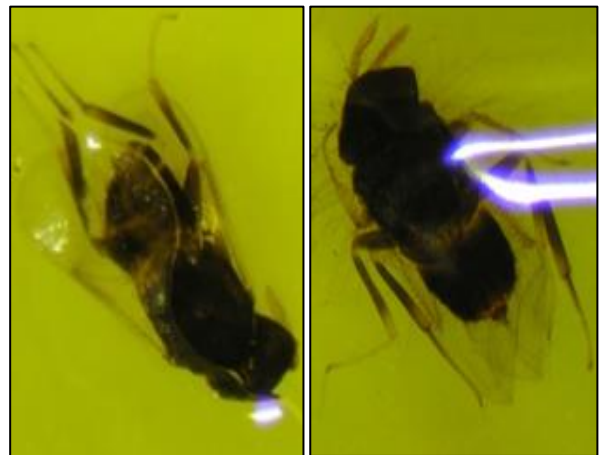

Slika 239: Lepilni trak na deblu za spremljanje migracij krvave uši (foto: I. Imperl).

Slika 240: Kolonija krvave uši (različni razvojni stadiji pod lupo) (foto: I. Imperl).

Slika 241: Parazitirani primerki krvave uši (foto: I. Imperl).

Slika 242: Krilata samica krvave uši s potomci (foto: I. Imperl).

Slika 243: Parazitoidna osica (foto: I. Imperl).

• POJAV KRVAVE UŠI

Z natančnimi pregledi nasada smo pridobivali podatke o stanju napadenosti dreves s krvavo ušjo in drugimi ušmi. Pri vizualnem pregledu smo zaznali večjo pojavnost kolonij krvave uši na ranjenih delih vej ali debla (razpoke, poškodbe nastale zaradi rezi), pozornost pa nam je vzbudila tudi možnost vpliva strani neba na število krvave uši, saj smo več kolonij beležili na južni strani.

Sliki 1 in 2: Kolonije krvave uši na mestu rezi (foto: I. Imperl).

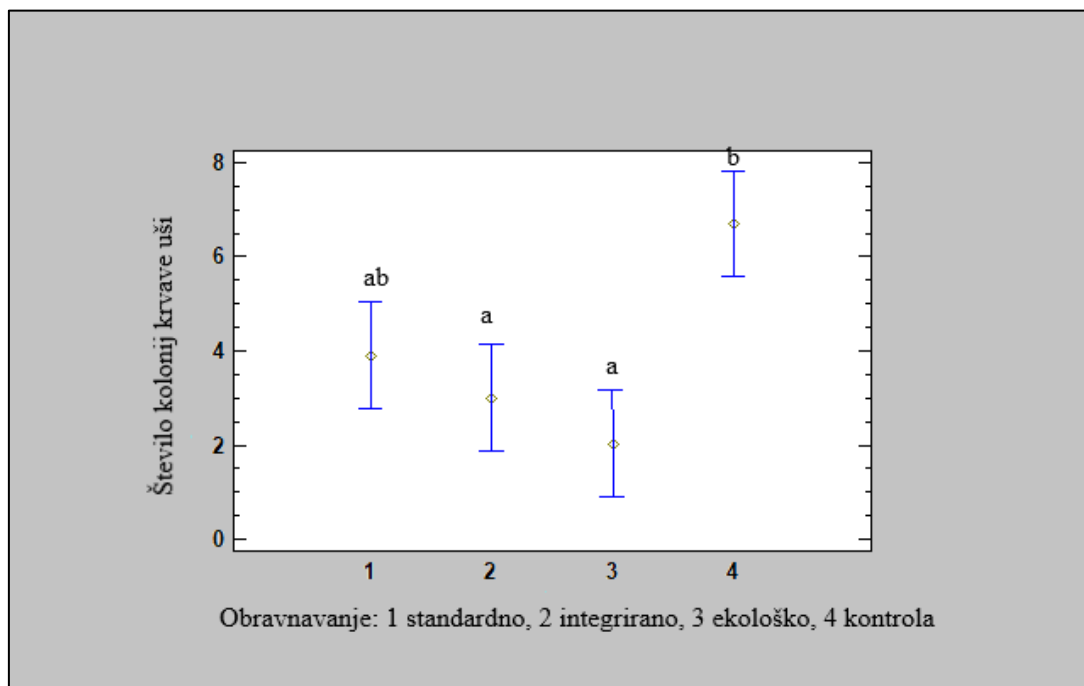

Slika 244: Krvava uš na koreninskem vratu (foto: I. Imperl).

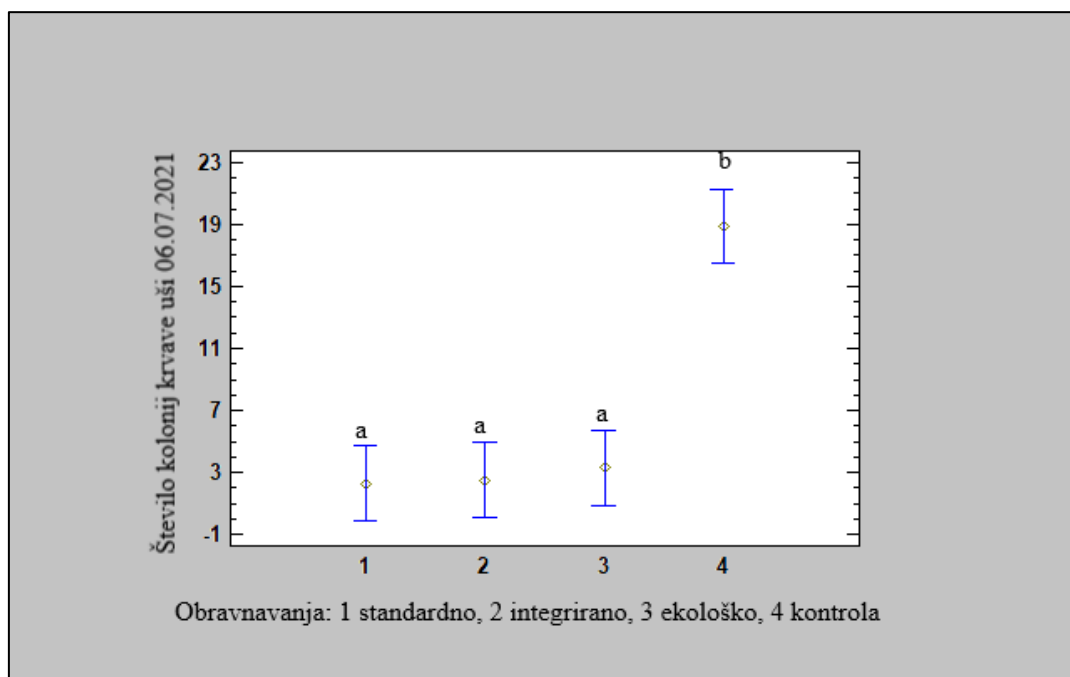
Slika 245: Krvava uš na poškodovanih delih debla (foto: I. Imperl).

Prvi tak pregled smo opravili 10.05.2021. Pregledali smo koreninski vrat, deblo in krošnjo in prešteli število kolonij krvave uši. Statistična analiza teh poganjkov nam je pokazala, da je največ krvave uši na drevesih v kontroli, najmanj pa v ekološkem in integriranem obravnavanju (Slika 19). Pri opazovanju dreves smo zaznali tudi nekaj napadenih poganjkov s šiškarico, vendar razlike med obravnavanji niso statistično značilne.

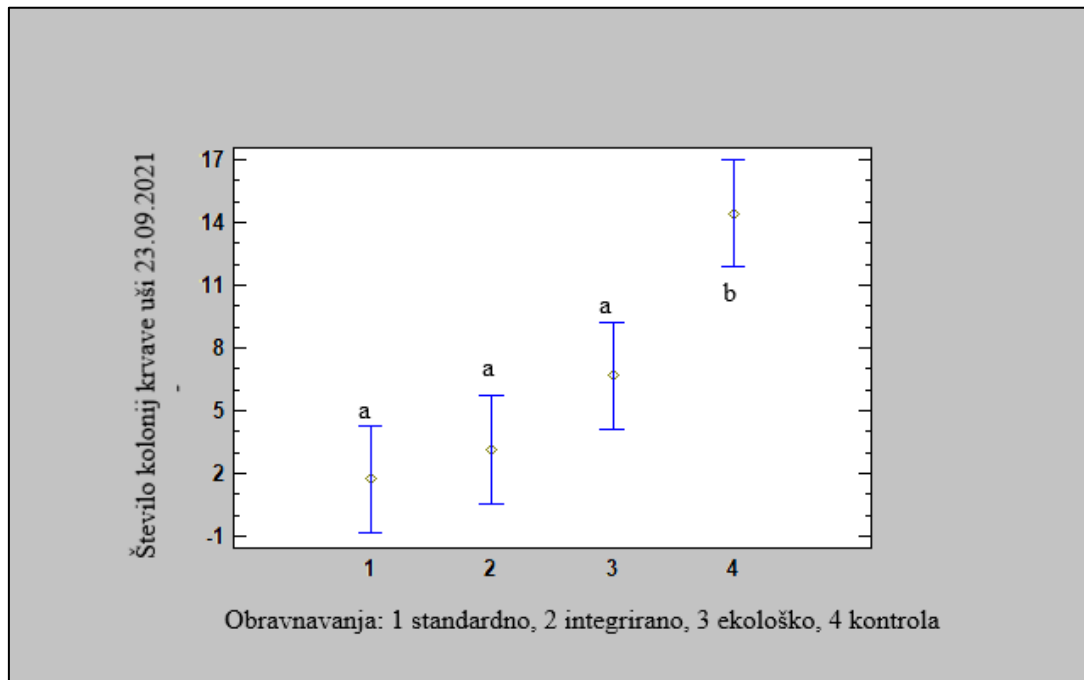
Slika 246: Vpliv obravnavanj na število krvave uši (10.05.2021).

Drugi, še natančnejši popis, smo opravili 06.07.2021. V tem popisu smo poleg števila kolonij krvave uši prešteli tudi število kolonij drugih uši in število poganjkov. Statistično smo obdelali podatke o številu kolonij krvave uši in morebitnem vplivu obravnavanj. Analiza je pokazala, da je statistično značilno največ krvave uši prisotne v kontroli, med obravnavanji pa ni statistično značilnih razlik (Slika 20).

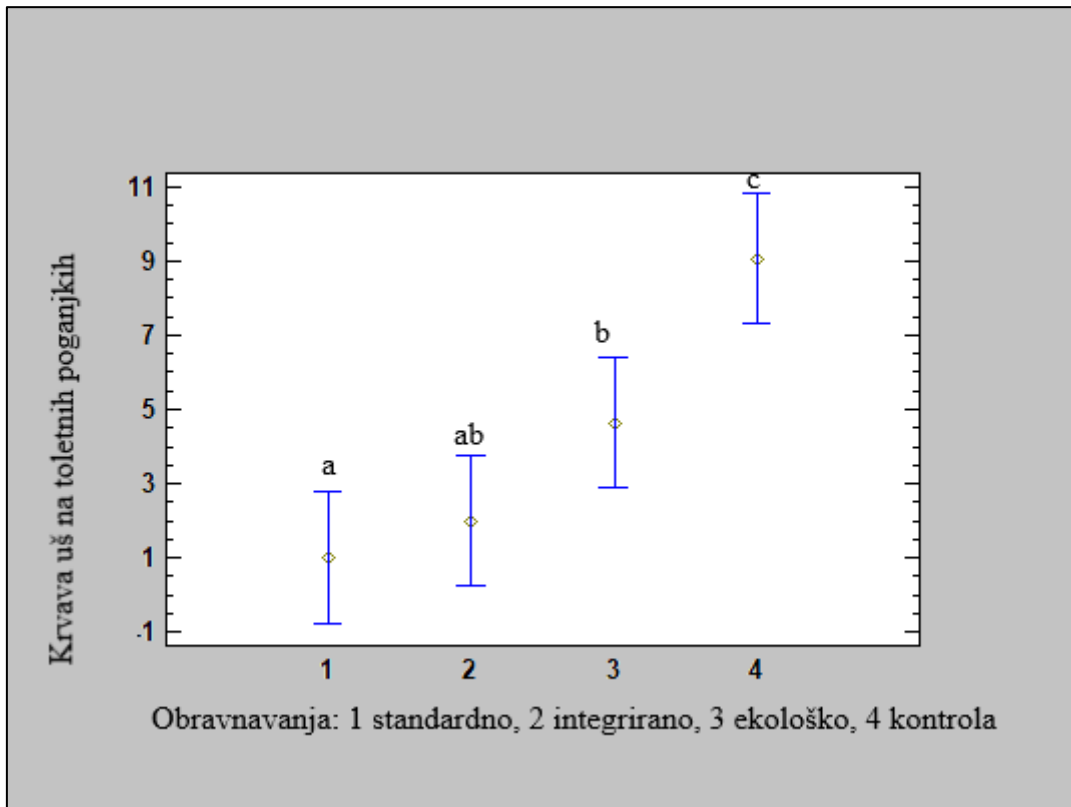
Slika 247: Vpliv obravnavanj na število krvave uši (06.07.2021).

Tretji in s tem zadnji popis smo opravili po spravilu pridelka jabolk, to je bilo 23.09.2021. Rezultat o vplivu obravnavanja na število krvave uši je prikazan na spodnjem grafikonu. Med obravnavanji standard, integrirano in ekološko ni statistično značilnih razlik, izstopa le kontrola. Kljub temu vidimo, da se kaže večanje števila krvave uši glede na intenzivnost posameznega obravnavanja (Slika 21). Zato nas zelo zanima, kako se bo to kazalo v prihodnjih letih.

Slika 248: Vpliv obravnavanj na število krvave uši (23.09.2021).

Za razliko od prejšnjih popisov, so bile pri zadnjem popisu namreč tudi razlike pri napadenosti poganjkov glede na njihovo starost. V napadenosti lanskoletnega lesa razen pri kontroli med obravnavanji ni bilo razlik. Značilne razlike pa so bile pri toletnem lesu, saj so bili ti poganjki najbolj okuženi v kontroli, naprej sledijo ekološko in integrirano obravnavanje, najmanj toletnih poganjkov pa je bilo okuženih v standardnem obravnavanju (Slika 22).

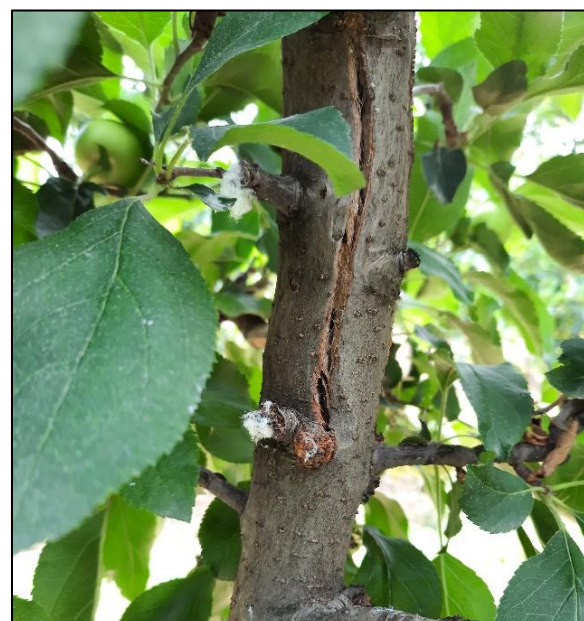
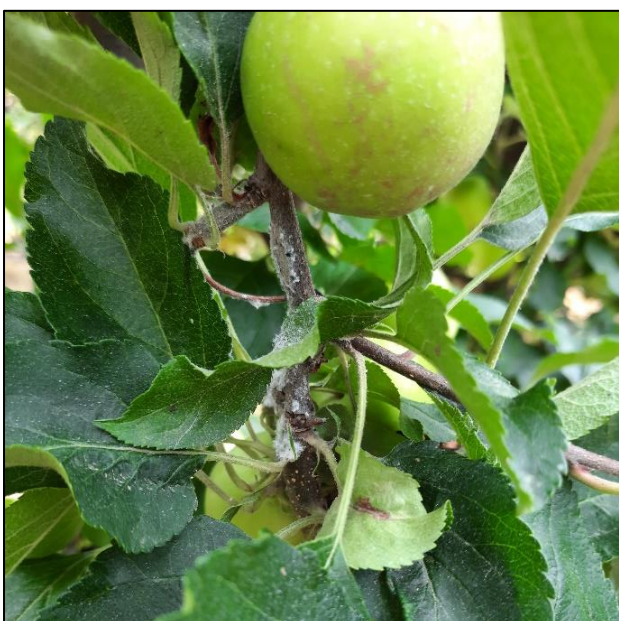
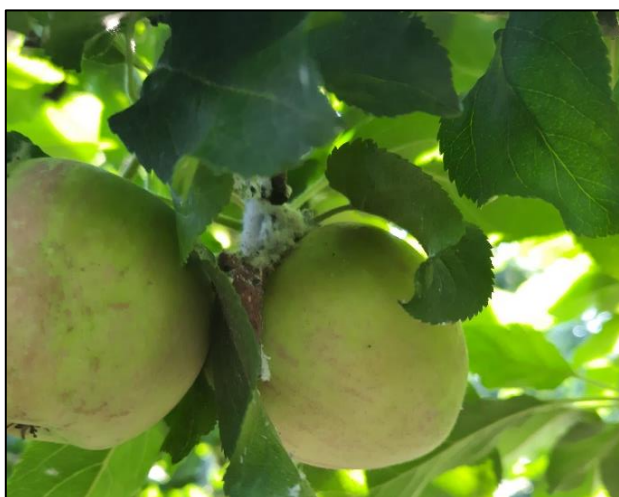
Slika 249: Vpliv obravnavanj na napadenost toletnih poganjkov s krvavo ušjo.

Slika 250: Natančno ocenjevanje stanja napadenosti (foto: A. Peterlin).

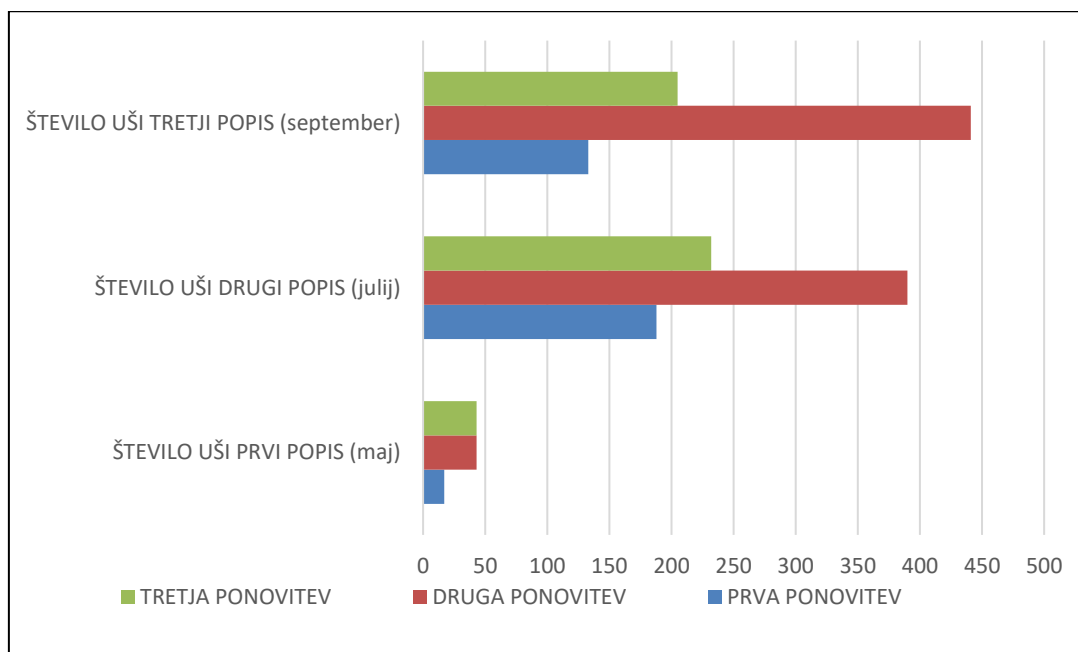
Slika 251: Ekipe Službe za varstvo rastlin na KGZS Zavodu Novo mesto pri štetju poganjkov in kolonij uši (foto: I. Imperl).

Slike 252, 253, 254 in 255: Kolonije krvave uši z značilno vatasto oblogo (foto: I. Imperl).

Primerjava števila kolonij krvave uši med posameznimi popisi je prikazana spodaj. Iz grafikona lahko razberemo, da se je število krvave uši do poletja hitro povečevalo, saj so v tem času potekale migracije krvave uši iz področja koreninskega vratu v višje dele drevesa. Kljub uporabi fitofarmaceutskih sredstev nam populacije krvave uši ni uspelo prav zelo zmanjšati, je le nekoliko bolj stagnirala oziroma je bila rast populacije upočasnjena.

V zelo bujnih nasadih, drevesih z gosto krošnjo, pričakujemo večjo in hitrejšo namnožitev in širjenje populacije krvave uši. V našem poskusu smo ob pregledovanju prešteli povprečno 76 poganjkov na drevo, kar pomeni, da gre za manj bujna drevesa, zato lahko počasnejši napad škodljivca utemeljimo tudi s pravilnimi tehnološkimi ukrepi, ki omogočajo temeljitejši in učinkovitejši nanos fitofarmaceutskih sredstev.

Slika 256: Število kolonij krvave uši v spomladanskem, poletnem in jesenskem terminu.

8.2 Vrednotenje varstva kapusnic pred škodljivimi vrstami žuželk z uporabo protiinsektne mreže

OPIS IN STATUS ZELJA IN ŠKODLJIVCEV NA ZELJU V SLOVENIJI

V Sloveniji pridelujemo kapusnice na skoraj 750 ha površin, pri čemer je največ površin namenjenih pridelavi belega zelja. Tržni pridelek je vedno precej odvisen od rastne sezone, vremenskih razmer in tehnologije pridelave. V pridelovalnem okolju omejujejo pridelavo tudi bolezni in škodljivci. V nasadih kapusnic, posebno zelja, se v zadnjih letih stopnjuje škoda, ki jo povzročajo gosenice različnih skupin metuljev (*Pieridae*, *Nocturidae*, *Plutellidae*,...) in bolhači (*Phyllotreta* spp.). Kapusnice pridelujemo zaradi užitnih listov, glav, katerih velikost je odvisna od sorte, tehnologije pridelovanja in rasti razmer. Glave zelja se začnejo oblikovati, ko ima rastlina razvitih od 15 do 20 listov. Največkrat so okrogle ali ploščate oblike, manj pogoste so podolgovate ali koničaste, lahko so bolj ali manj vraščene med vehe. V poskusu smo imeli posajeno zelje sorte Zenon F1, ki je pozna sorte, ter ima 140 dni rastno dobo. Ima zelo močan koreninski sistem; uspešno se vzgaja na manj plodnih tleh. Glave dosežejo težo 1,8 - 4,0 kg. Sorta je primerna za dolgo skladiščenje.

NAMEN SPREMLJANJA

Gospodarsko škodo v kapusnicah povzročajo s strani žuželk najpogosteje kapusovi bolhači (*Phyllotreta* spp.), katerih odrasli hroščki izjedajo listno ploskev (značilne okrogle luknjice na listih) in v primeru močnejšega napada lahko poškodujejo celoten list; največ škode naredijo na mladih rastlinah. Ravno tako gosenice kapusovega molja (*Plutella xylostella* L.) objedajo liste s spodnje strani, gornja povrhnjica vsaj na začetku še ostane cela; največ škode povzročijo v obdobju, ko ima zelje že oblikovane glave. Kapusova sovka (*Mamestra brassicae* L.) z objedanjem listov povzroča različno velike izjede. Gosenice se zavrtajo v glave in jih onesnažijo z iztrebki, kar še dodatno zmanjšuje tržno vrednost pridelka.

V primerjavi z drugimi vrstami pridelave je za vrtnine specifično, da rastejo bistveno krajše časovno obdobje. Pri izvajanju varstva se zato zelo hitro izrazi iskanje ustreznih fitofarmaceutskih sredstev s čim krajšo varnostno dobo in čim manjšimi ostanki. Pridelovalci kapusnic ugotavljajo, da trenutno razpoložljivi načini varstva z registriranimi FFS ne omogočajo učinkovite zaščite pridelka. Iz tega razloga smo preučili možnost alternativnega varstva kapusnic pred škodljivimi vrstami žuželk.

V povezavi z uporabo protiinsektne mreže prihaja pri vzgoji vrtnin do mikroklimatskih sprememb, katere utegnejo vplivati tako na razvoj vrtnin kot bolezni. Predvideva se zmanjšanje kroženja zraka in prepustnost sončne svetlobe. V pridelavi kapusnic se odvisno od mikroklimatskih lastnosti rastišča lahko razvijejo različne bolezni. Na površinah zaščitene s protiinsektno mrežo je večja možnost pojava kapusove plesni (*Hyaloperonospora brassicae* ((Gäum.) Göker, Voglmayr, Riethm., M. Weiss & Oberw.)), črne listne pegavosti in črnope kapusnic (*Alternaria* sp.) ter bakterijske okužbe s črno žilavko kapusnic (*Xanthomonas campestris* pv. *campestris*).

KRAJ, PREDMET IN ČAS PREGLEDA TER POSTAVITVE PROTIINSEKTNE MREŽE

Na lokaciji Šentjernej, GERK-u: 3618070, smo prisotnost škodljivcev v zelju spremljali v posevku zelja (≈40 arov) sorte Zenon F1. V okolici so večinoma poljedelske površine; koruza, ječmen Škodljivce na zelju smo spremljali z uporabo feromonskih vab in rumenih lepljivih plošč, katere smo imeli postavljene pod mrežo in na prostem. Pregledovali smo jih 1× tedensko, od saditve do spravila pridelka.

Slika 257: Lokacija poskusa GERK 3618070.

MATERIAL IN METODE

Spremljanje škodljivih vrst žuželk smo izvajali z različnimi tipi vab: kapusovega bolhača smo spremljali z rumenimi lepljivimi ploščami, kapusovega molja z vabo tipa RAG s feromonom proizvajalca Csalomon; sovke z zeleno lovilno posodo proizvajalca Pherobank in feromonom proizvajalca Csalomon.

Zelje se je na polje sadilo 16.07.2021, kjer je bilo vse do spravila 05.11.2021, do takrat se je monitoring opravljal enkrat tedensko. Stanje glivičnih in bakterijskih bolezni smo spremljali z rednimi vizualnimi pregledi posevka.

Sočasno s saditvijo zelja se je postavila protiinsektna mreža (redko tkana 0,88 mm x 1,02 mm x 2 m), izdelana iz čistega polietilena. Na obrobni dveh vrstah, čez celo dolžino parcele, v dolžini 200 m, je bila mreža položena brez opornih lokov, razen na lokaciji, kjer smo imeli feromonsko vabo, z namenom, da ni prišlo do poškodovanja mreže. Ob straneh smo mrežo pričvrstili s kovinskimi zatiči, na koncu pa smo mrežo zasuli z zemljo.

Sliki 258 in 259: Poskusno polje po saditvi ter postavitvi protiinsektne mreže in feromonov na posevek zelja, iz lokacije Šentjernej. Foto: I. Imperl in A. Peterlin

Sliki 260 in 261: Posnetek poskusa vrednotenja varstva kapusnic 25.08.2021. Foto: A. Peterlin

POSTOPEK VIZUALNEGA PREGLEDA RASTLIN:

Enkrat tedensko smo ob pregledu feromonskih vab naredili tudi vizualni pregled rastlin zelja (*Brassica oleracea* L. var. *Capitata* L), pod mrežo in na prostem. Z namenom o prisotnosti škodljivih vrst gosenic, bolhačev, ali poškodb bolhačev in gosenic, ter pojavu bolezenskih znamenjih na rastlini.

Sliki 262 in 263: Ocena posevka ter pregled vab. Foto: A. Peterlin

Sliki 264 in 265: Pregled posevka zelja pod mrežo in na prostem. Foto: A. Peterlin

REZULTATI ULOVA KAPUSOVE SOVKE

Spremljanje škodljivih vrst gosenic sovke smo spremljali z zeleno lovilno posodo proizvajalca Pherobank obešeno na železni kovinski količek. Vabe smo postavili 16.07.2021 pod mrežo in na prosto. Feromon proizvajalca Csalomon smo zamenjali enkrat na mesec. Z vabo postavljeno na prosto smo imeli malo nesreče, saj so nam jo dvakrat odtujili, prvič že po enem tednu ter na koncu septembra, zato nimamo popolnega prikaza ulova.

Prvi ulov sovčev smo imeli 19.08.2021 na prostem. Čez celo obdobje spremljanja pod mrežo nismo imeli ulova. Na koncu meseca avgusta smo v zelju na prostem, ki se je začelo zapirati, opazili gosenice sovčev. Ob pojavu gosenic sovčev, presežen je bil tudi prag zatiranja 01.09.2021, se je na sami lokaciji izvedlo zatiranje proti kapusovi sovki in ponovilo 08.09.2021 s pripravkom Steward. Po izvedbi varstva se je ulov metuljčkov nekoliko zmanjšal, nato spet povečal. Zadnji ulov smo imeli 24.09.2021. Določene rastline so bile zelo prizadete (slike v nadaljevanju) ter niso več tvorile ene glave, ampak so začele odganjati iz stranskih oči.

Ocenjujemo, da protiinsektna mreža zaščiti posevek pred prehajanjem gosenic ali metuljčkov do posevka zelja. Posledično na rastlinah ne pride do poškodb zaradi kapusove sovke.

Slika 266: Feromonska vaba za kapusovo sovko, pod mrežo. Foto: I. Imperl

Slika 267: Ulov kapusove sovke, na feromonsko vabo dne 26.08.2021. Foto: I. Imperl

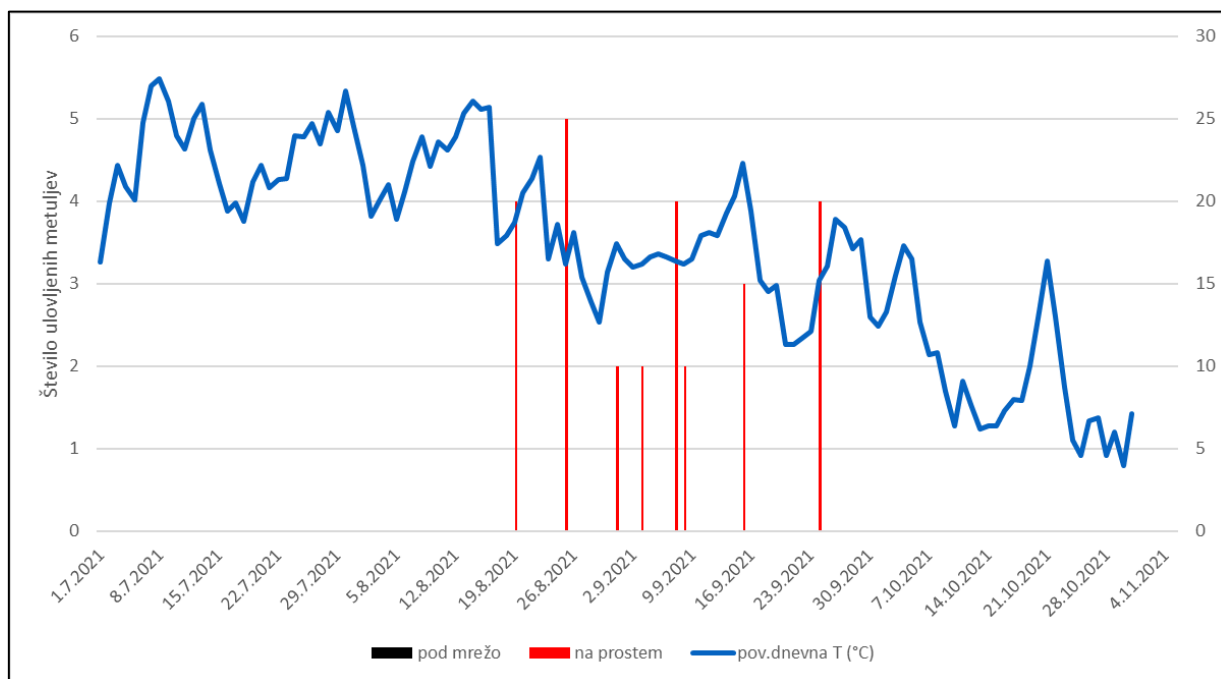
Sliki 268 in 269: Poškodbe in gosenice kapusove sovke, pred zapiranjem vseh zelja, na prostem. Foto: A. Peterlin in I. Imperl

Slika 270: Zelje brez glave po poškodbi sovka. Foto: A. Peterlin

Slika 271: Po poškodbi je zelje začelo tvoriti glavo iz stranskih brstov. Foto: A. Peterlin

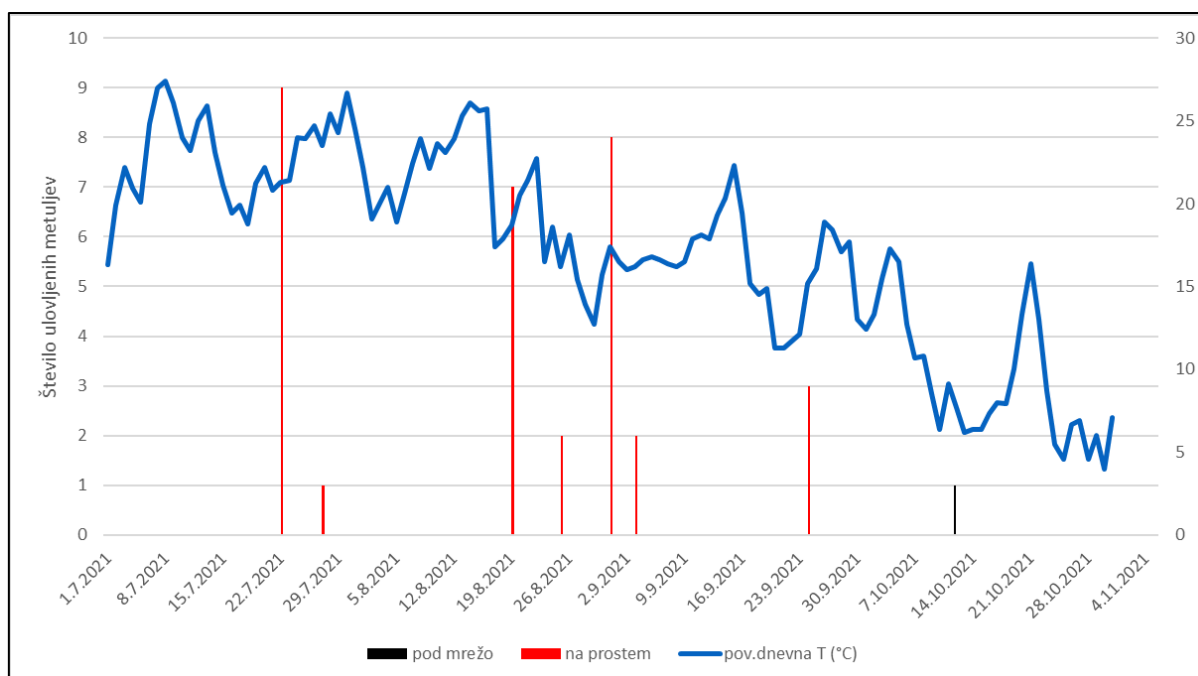
Slika 272: Prikaz ulovov kapusove sovke na feromonsko vabo pod mrežo in na prostem.

REZULTATI ULOVA KAPUSOVEGA MOLJA

Spremljanje kapusovega molja smo spremljali z vabo tipa RAG s feromonom. Le-to smo 16.07.2021 postavili pod mrežo in na prosto na kovinsko palico. Feromon proizvajalca Csalomon smo zamenjali enkrat na mesec. Že pri naslednjem pregledu 22.07.2021 smo imeli prvi ulov. Nato je bilo izvedeno varstvo proti bolhačem. Sklepamo, da je omejilo tudi številčnost pojava kapusovega molja, saj nato nekaj časa nismo imeli ulova. Samih poškodb in gosenic na rastlinah zelja nismo videli ne na prostem ne pod mrežo. 12.10.2021 smo imeli ulovljen en osebek pod mrežo, kar pa ni realno, saj so nam v tem času odtujili del mreže ter omogočili dostop metuljčkom do posevka pod mrežo. Po naši oceni lahko rečemo, da protiinsektna mreža zavaruje posevek zelja pred vstopom moljev in gosenic ter s tem zmanjša možnost nastanka poškodb na pridelku.

Sliki 273 in 274: Feromonska vaba za kapusovega molja pod mrežo in na prostem. Foto: I. Imperl

Slika 275: Prikaz ulova kapusovega molja na feromonsko vabo pod mrežo in na prostem ter povprečje dnevnih temperatur na lokaciji poskusa.

REZULTATI ULOVA BOLHAČEV

Kapusovega bolhača smo spremljali na rumene lepljive plošče proizvajalca Plantela, katere smo namestili na kovinsko palico pod mrežo in na prosto. Menjavo plošč in štetje ulova smo pravljali tedensko od dneva postavitve 16.07.2021 do spravila pridelka 5.11.2021.

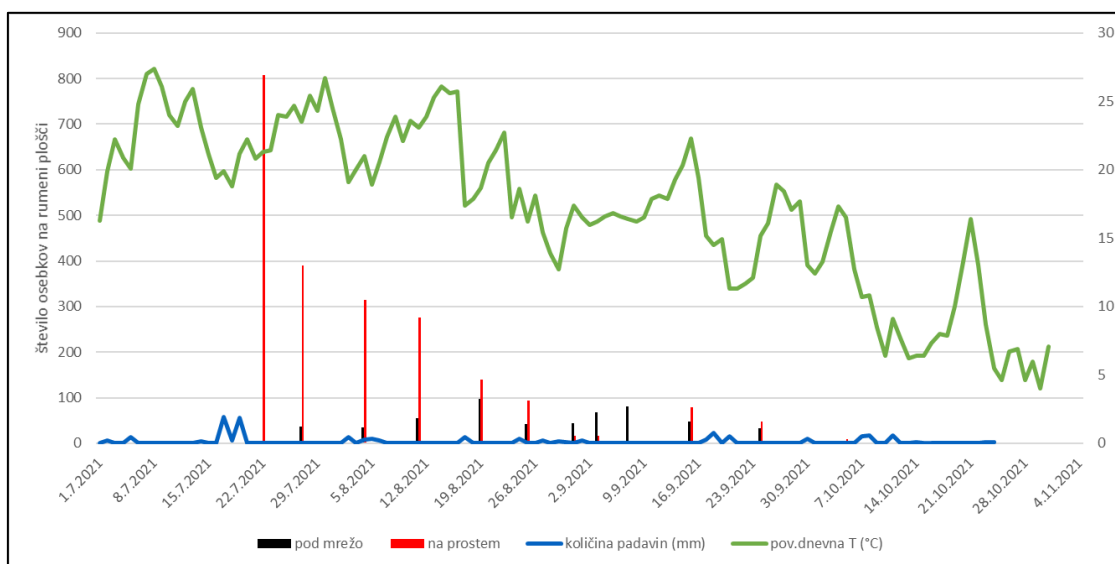
Že pri prvi menjavi (22.07.2021) smo beležili ulove, ki so se nadaljevali pri vseh pregledih. Pri bolhačih smo imeli ulove tudi pod mrežo, kateri so bili določeno obdobje celo večji kot na prostem. Sklepamo, da je do tega prišlo zaradi slabega tesnenja mreže in kovinskih kavljev ob straneh. Rastline pod mrežo niso bile poškrapljene, zato so se bolhači normalno razvili pod mrežo. Tudi pri zatiranju plevelov v posevku zelja s herbicidi in z okopavanjem je bila mreža odmaknjena, s tem je bilo prehajanje bolhačev na rastline omogočeno.

Iz grafikona je razvidno, da smo imeli večji ulov bolhačev takoj po saditvi zelja ter v obdobju toplejšega vremena. Na mladih rastlinah, ki so bile posajene na prostem, smo opazili manjše poškodbe. Zoper bolhačem je bil posevek na prostem tretiran 23.07.2021 in 11.08.2021 (Karate Zeon 5 CS). Število osebkov se je po izvedbi varstva*9 rastlin zmanjšalo. Proti koncu rastne dobe zelja ter ob znižanju temperatur se je ulov zmanjševal oz. ga ni bilo več. Tudi novih poškodb ni bilo opaziti.

Slika 276: Rumena lepljiva plošča na prostem. Foto: A. Peterlin

Slika 277 (levo): Rumena lepljiva plošča pod mrežo. Foto: I. Imperl

Slika 278: Prikaz ulova kapusovega bolhača pod mrežo in na prostem na rumeno lepljivo ploščo, ter letna količina padavin in povprečne dnevne temperature za lokacijo poskusa.

Slika 279: Prvi osebki bolhačev na zelju na prostem. Foto: A. Peterlin

Slika 280: Manjše poškodbe na sadiki zelja od bolhačev na prostem. Foto: A. Peterlin

OCENA TEHNIČNIH DEL V POSEVKU

Predposevek zelja je bila inkarnatka, ki je bila požeta za seme, rastlinski ostanki pa zaorani v tla. 16.07.2021 se je izvedla strojna saditev zelja. Ker je bilo zelje sajeno v sušnem obdobju se je nekaj dni po saditvi izvedlo namakanje posevka.

Na sami lokaciji poskusa se je izvedlo 28.07.2021 herbicidanje posevka v celoti, tudi pod mrežo. Sklepali smo, da sredstvo ne bo doseglo zemeljske površine, če bi se izvedlo preko mreže. Zato smo med časom herbicidanja posevek zelja odkrili. To ocenjujemo za zelo zamudno ter oteženo delo za pridelovalca, saj je potrebno iz posevka odstraniti celotno mrežo, kovinske kavlje ter posevek nato ponovno pokriti.

Po določenem obdobju smo pod mrežo opazili, da so pleveli oz. samosevne inkarnatke zelo hitro prerasle rastline zelja.

Da se je rastlinam omogočil dostop dušika v tleh, se je 31.08.2021 posevek zelja ogrnil. Sočasno se je izvedlo tudi dognojevanje z mineralnimi gnojili. Takrat smo ponovno ročno odstranili protiinsektno mrežo. Če tega ne bi storili in bi izpustili površine pokrite z mrežo, tam verjetno ne bi dosegli enako kakovostnega pridelka. V tem primeru bi morali za dognojevanje izbrati drugačno obliko gnojila, ki je dražja, oz. opraviti samo založno gnojenje. Pri odstranjevanju mreže smo pazili, da ni prišlo do poškodb zunanjih vseh zelja, ker so bile rastline že zelo velike, saj so poškodbe na rastlinah vhodna mesta za bolezni.

Na sami lokaciji smo tudi preverili ali mreža vpliva na temperaturo tal pod mrežo. Temperatura tal pod mrežo je bila za 5 °C višja kot na prostem, vendar vpliva višje temperature tal pod mrežo na rast nismo zaznali.

Zanimivo nam je bilo tudi opažanje po padavinah. Tla pod rastlinami, ki so rasla na prostem so bila namreč zelo hitro zbita, kar pa ni bilo vidno pri rastlinah pod mrežo. Zanimalo nas je tudi, ali prihaja dovolj svetlobe čez mrežo za samo rast rastlin, ali so rastline bolj pretegnjene. Pri primerjavi rastlin nismo zaznali razlik ter negativnega vpliva mreže.

Slika 281: Izvedba herbicidiranja posevka zelja. Foto: A. Peterlin

Slika 282: sadike zelja po zalivanju. Foto: A. Peterlin

Slika 283: Okopavane ter dognojevanje, posevka zelja. Foto: I. Imperl

Slika 284: Prikaz meritve temperature tal pod mrežo. Foto: I. Imperl

Glivične bolezni v primerjavi s škodljivci povzročajo nekoliko manjšo gospodarsko škodo. Vremenske razmere so bile v letu 2021 naklonjene pridelavi kapusnic. Na samem posevku tako na prostem kot tudi pod mrežo nismo opazili kapusove plesni, *Xanthomonas campestris* ali drugih glivičnih bolezni. Zato ni bilo možno oceniti in primerjati vpliva mreže na pojav bolezni.

8.3 Glivične bolezni na sadikah in v nasadih šparglja

Pridelavo špargljev pestijo številne glivične bolezni. Rod *Fusarium* s številnimi rastlinskimi patogeni je opredeljen med nadzorovanimi nekarantenskimi škodljivimi organizmi (NNŠO) na razmnoževalnem in sadilnem materialu *Asparagus officinalis* L.

Hkrati je špargelj zelenjadnica, ki pridobiva na pomenu; velikost površin nasadov špargljev se je po podatkih statističnega urada v Sloveniji povečala iz 50 hektarjev v letu 2016 na 164 hektarjev v letu 2019.

Izkušnje kažejo, da so v tovrstnih trajnih nasadih problematične predvsem glive, ki se prenašajo s sadilnim materialom in se ohranjajo v tleh.

Da bi bolje preučili vzrok propadanja šparglja, smo v letu 2021 inventarizirali patogene glive, s poudarkom na predstavnikih rodov *Fusarium* in *Helicobasidium* na sadikah pred sajenjem in na koreninah rastlin v nasadih, kjer se že pojavljajo bolezenska znamenja.

Pridelovalci se zaradi načina pridelave čedalje pogosteje odločajo za pridelavo zelenih špargljev. V letu 2021 so se v starejših nasadih pokazale zdravstvene težave nasadov zlasti zaradi okužb z *Fusarium* sp.. Na lokaciji Kostanjevica na Krki smo vzorčili nasad starosti 5 let. Vzorec U34300-4/2021-43 smo poslali v analizo na KIS, kjer so potrdili glivo *Fusarium oxysporum*, *Helicobasidium brebissonii* in *Stemphylium vesicarium*, katere so krive za prezgodnje rumenenje in propadanje poganjkov. Analize ostalih 4 predvidenih vzorcev so pokazale prisotnost glive *Fusarium oxysporum*.

V okviru strokovne naloge, katere nosilec je KIS, smo odvzeli vzorce celih rastlin in korenin špargljev iz 5 lokacij:

- U34300-4/2021-43: pozitiven (*Helicobasidium brebissonii*, *Fusarium oxysporum*, *Stemphylium vesicarium*)
- U34300-4/2021-33: pozitiven (*Fusarium oxysporum*, *Fusarium* sp., *Fisarium proliferatum*, *Penicillium* sp.)
- U34300-4/2021-31: pozitiven (*Penicillium* sp., *Fusarium oxysporum*, *Fusarium* sp., *Fisarium proliferatum*, *Stemphylium vesicarium*)
- U34300-4/2021-29: pozitiven (*Penicillium* sp., *Fusarium oxysporum*, *Fusarium* sp., *Fisarium proliferatum*, *Botrytis* sp.)
- U34300-4/2021-27: pozitiven (*Penicillium* sp., *Fusarium oxysporum*, *Fusarium* sp., *Stemphylium vesicarium*)
- U34300-4/2021-25: pozitiven (*Fusarium oxysporum*, *Fusarium* sp., *Fisarium proliferatum*)

Slika 285: Težave v nasadu šparglja (foto: A. Peterlin).

8.4 Črna žilavka kapusnic

Črna žilavka kapusnic je ena gospodarsko najpomembnejših bolezní na kapusnicah, ki jo povzročajo bakterije *Xanthomonas campestris* pv. *campestris* (Xcc). Bakterije se prenašajo s semeni in v gostiteljski rastlini povzročijo sistemsko okužbo prevodnih tkiv in posledično počrnitev žil. V Sloveniji se bolezen pojavlja vse pogosteje, sploh zaradi vse pogostejših vlažnih in vročih poletij. Škoda, ki jo bolezen povzroča je dvojna. Po eni strani zaradi gnilobe v sredici glavnato zelje ni primerno za kisanje, po drugi strani pa se bakterija ohranja v tleh več let na odmrlih organskih ostankih in povzroča bolezen kljub kolobarjenju.

V okviru strokovne naloge, katere nosilec je KIS, smo odvzeli programsko predvidene vzorce iz 3 lokacij:

U34300-157/2021-30: pozitiven

U34300-157/2021-28: negativen

U34300-157/2021-24: pozitiven

9. RAZPRAVA IN ZAKLJUČKI

Skupine dogodkov s pojavi in prerazmnožitvami posameznih škodljivih organizmov na gojenih kmetijskih rastlinah so se tudi v 2021 oblikovale z vremenskimi razmerami.

Leto 2021 ni bilo tipično po izražanju določenega škodljivega organizma. Na pridelavo sadja in grozdja je izrazito vplivala pozeba v mesecu aprilu. Čuti pa se vpliv priliva novih škodljivih vrst. Zlasti problematične postajajo sesajoče vrste žuželk (listne uši, stenice) ter do sedaj zanemarljivi kompleksi gliv. Slednji postajajo na fiziološko oslabljenih rastlinah pomembni povzročitelji bolezni.

10. PRILOGE

10.1 Meteorološki podatki za leto 2021

	mesec	dekada	povprečna temperatura v dekadah (1981-2010)	povprečna temperatura v dekadah 2021	povprečna količina padavin v dolgoletnem povp. 1981-2010	povprečna količina padavin 2021 [mm]	število ur sončnega obsevanja 2021
Bizejsko	januar	1.	-0,3	3,1	17,4	26,6	
		2.	-0,7	-1,0			
		3.	0,1	3,3			
	februar	1.	1,1	5,8	17,7	9,3	
		2.	0,9	0,8			
		3.	2,6	8,6			
	marec	1.	4,4	4,7	23,4	12,1	
		2.	6,1	5,0			
		3.	7,8	9,0			
	april	1.	10,0	7,9	24,3	17,1	
		2.	9,9	7,8			
		3.	12,6	12,0			
	maj	1.	14,4	12,5	30,2	54,1	
		2.	16,0	14,2			
		3.	16,8	13,5			
	junij	1.	17,9	19,4	40,8	5,1	
		2.	18,5	21,6			
		3.	19,7	25,7			
	julij	1.	20,1	22,5	30,8	33,6	
		2.	20,6	22,7			
		3.	21,0	23,2			
	avgust	1.	20,8	21,7	33,4	17,52	
		2.	20,6	22,7			
		3.	18,6	17,2			
	september	1.	16,6	17,1	35,1	18,7	
		2.	15,7	17,7			
		3.	14,5	15,4			
	oktober	1.	13,9	13,0	35,0	20,1	
		2.	10,4	8,5			
		3.	8,7	7,0			
november	1.	7,0	8,2	33,9	31,9		
	2.	4,8	5,9				
	3.	3,4	3,3				
december	1.	1,7	1,5	25,2	25,0		
	2.	0,2	1,7				
	3.	-0,1	3,4				
Črnomelj	januar	1.	0,3	3,41	24,2	45,2	
		2.	-0,2	-1,72			
		3.	0,4	3,82			
	februar	1.	1,5	7,61	24,6	20,8	
		2.	1	1,63			
		3.	2,7	8,27			
	marec	1.	4,4	3,79	28,2	14,9	
		2.	6,3	5,36			
		3.	7,9	8,64			
	april	1.	10,1	7,37	33,4	37,4	
		2.	10	7,47			
		3.	12,7	12,33			
	maj	1.	14,5	13,61	32,0	48,6	
		2.	16,3	15,14			
		3.	17,2	14,31			
	junij	1.	18,6	18,43	37,8	14,0	
		2.	19,2	21,08			
		3.	20,3	25,30			
	julij	1.	20,9	22,86	29,7	48,9	
		2.	21,5	22,69			
		3.	21,7	23,32			
	avgust	1.	21,2	21,27	37,9	19,1	
		2.	21,2	21,60			
		3.	19,2	15,83			
	september	1.	16,8	15,79	43,4	32,7	
		2.	15,9	17,15			
		3.	14,7	15,44			
	oktober	1.	13,3	13,32	45,2	22,9	
		2.	10,7	8,11			
		3.	9,2	7,71			
november	1.	7,3	8,74	40,4	46,8		
	2.	5,4	6,00				
	3.	3,7	3,86				
december	1.	2,2	3,01	36,4	34,7		
	2.	0,6	2,28				
	3.	0,5	4,17				
Novo mesto	januar	1.	-0,1	2,57	17,8	32,5	35,1
		2.	-0,4	-1,55			
		3.	0,2	3,33			
	februar	1.	1,4	7,06	19,6	12,9	112,0
		2.	0,9	0,86			
		3.	2,6	8,29			
	marec	1.	4,2	5,05	25,1	11,3	197,1
		2.	6,1	5,55			
		3.	7,6	9,48			
	april	1.	9,7	7,66	29,5	25,6	154,8
		2.	9,6	7,06			
		3.	12,3	11,77			
	maj	1.	14	13,02	32,3	57,8	175,0
		2.	15,8	13,79			
		3.	16,7	13,75			
	junij	1.	17,8	19,45	43,5	18,1	285,5
		2.	18,5	22,07			
		3.	19,8	26,22			
	julij	1.	20,2	22,09	32,8	48,2	257,7
		2.	20,7	21,58			
		3.	21,1	23,65			
	avgust	1.	20,8	21,60	42,5	25,5	244,9
		2.	20,6	22,42			
		3.	18,5	17,15			
	september	1.	16,3	16,63	43,1	21,5	222,7
		2.	15,4	17,32			
		3.	14,4	15,39			
	oktober	1.	12,9	12,41	39,1	20,8	112,4
		2.	10,4	8,04			
		3.	8,8	7,63			
november	1.	7	7,90	35,2	28,3	44,8	
	2.	5,1	5,71				
	3.	3,4	2,97				
december	1.	1,9	1,86	28,3	31,8	44,6	
	2.	0,4	1,09				
	3.	0,2	3,66				

10.1.1 Skupna evapotranspiracija v 2021

	mesec	Skupna mesečna vrednost evapotranspiracije v 2021
Novo mesto	januar	14
	februar	30
	marec	60
	april	72
	maj	97
	junij	151
	julij	144
	avgust	120
	september	83
	oktober	
	november	
	december	
Cerklje ob Krki	januar	17
	februar	34
	marec	65
	april	79
	maj	106
	junij	159
	julij	150
	avgust	124
	september	90
	oktober	
	november	
	december	
Črnomelj	januar	13
	februar	28
	marec	55
	april	68
	maj	106
	junij	151
	julij	136
	avgust	107
	september	76
	oktober	
	november	
	december	

10.2 Podatki o ulovih škodljivih vrst metuljev na feromonske vabe

Podatki o ulovih škodljivih vrst metuljev na feromonske vabe

Jabolčni zavijač (*Carpocapsa pomonella* L. sin. *Cydia p.*, *Laspeyresia p.*)

LOKACIJA DATUM	KLEVEVŽ	ARTIČE	KRŠKO	PIROŠICA	ŽDINJA VAS	ŠENTJERNEJ	METLIKA	OTOČEC	TREBNJE
10.03.2021		0							
17.03.2021		0							
19.03.2021							0		
26.03.2021							0		
29.03.2021						0			
31.03.2021			0						
08.04.2021			0		2				
09.04.2021				postavitev		0			
14.04.2021			0	0	0				
15.04.2021	1								
16.04.2021		0				0			
19.04.2021							3		
20.04.2021	0								
21.04.2021				0					
22.04.2021		0	0		0				
23.04.2021	2					0	1	1	0
28.04.2021				3					
29.04.2021						0			
30.04.2021	12	0	0		0				
02.05.2021							0		
03.05.2021	7								
04.05.2021									3
05.05.2021	1			23		0			
06.05.2021		0						8	
07.05.2021			0		2		9		
11.05.2021									1
12.05.2021		0	3		3				
13.05.2021				4		1			
14.05.2021								8	
19.05.2021		0							
20.05.2021	9		8	0	2				
21.05.2021						1	3	1	
22.05.2021	2								
26.05.2021		1		0		4	12		
28.05.2021			4		6				
01.06.2021									3
02.06.2021				0		0			
04.06.2021			7		9		10		
08.06.2021						0			14
09.06.2021				23					
11.06.2021			0		6		10	2	
14.06.2021									4
16.06.2021		2		3					
17.06.2021						0			
22.06.2021									7
23.06.2021				3		0		1	
24.06.2021							51		
29.06.2021			11	2	8				10
30.06.2021						0			
01.07.2021		0		1					

Slivov zavijač (*Grapholita funebrana*)

DATUM \ LOKACIJA	ŠENTJERNEJ	OTOČEC
29.03.2021	0	
09.04.2021	7	
16.04.2021	0	
23.04.2021	0	23
29.04.2021	1	
05.05.2021	0	
06.05.2021		4
13.05.2021	1	
14.05.2021		2
21.05.2021	1	3
26.05.2021		4
02.06.2021	15	
08.06.2021	11	
11.06.2021		6
17.06.2021	1	
23.06.2021	10	2
30.06.2021	18	
07.07.2021	0	
09.07.2021		2
14.07.2021	8	
15.07.2021		18
22.07.2021	2	
23.07.2021		14
27.07.2021	3	
30.07.2021		10
09.08.2021	10	
13.08.2021		3
16.08.2021	4	
20.08.2021		0
25.08.2021	3	
03.09.2021	3	
08.09.2021	0	
10.09.2021		2
24.09.2021	0	

Jablanova sklenokrilka (*Synanthedon myopaeformis*)

DATUM \ LOKACIJA	ŽDINJA VAS
31.03.2021	0
08.04.2021	0
14.04.2021	0
22.04.2021	0
30.04.2021	0
07.05.2021	0
12.05.2021	0
20.05.2021	0
28.05.2021	0
04.06.2021	0
11.06.2021	0
29.06.2021	0
08.07.2021	0
16.07.2021	0
11.08.2021	0
19.08.2021	0
27.08.2021	0
03.09.2021	0

Breskov zavijač (*Cydia molesta*)

LOKACIJA DATUM	ANOVEC	OTOČEC	ŠENTJERNEJ	KRŠKO	PIROŠICA	METLIKA	TREBNJE/LIPN IK	ŽDINJA VAS
10.03.2021	0							
17.03.2021	30							
19.03.2021						0		
26.03.2021						9		
29.03.2021			2					
31.03.2021				8				6
08.04.2021				2				5
09.04.2021			8					
14.04.2021				2	0			3
16.04.2021	8		0					
19.04.2021						5		
21.04.2021					0			
22.04.2021	7			0				1
23.04.2021		16	4			23		
28.04.2021					41			
29.04.2021			2					
30.04.2021	10			2				1
02.05.2021						5		
04.05.2021							46	
05.05.2021			11		48			
06.05.2021	15	4						
07.05.2021				1		25		1
11.05.2021							33	
12.05.2021	20			2				6
13.05.2021			6		26			
14.05.2021		0						
19.05.2021	9							
20.05.2021				11	7			3
21.05.2021		3	4			8		
26.05.2021	16		0		6	24		
28.05.2021				5				8
01.06.2021								
02.06.2021			5		6			
04.06.2021				6		17		6
08.06.2021			1					
09.06.2021	7				31			
11.06.2021		3		12		29		8
14.06.2021							0	
16.06.2021	2				33			
17.06.2021			0					
22.06.2021							39	
23.06.2021		3	4		19			
24.06.2021						39		
29.06.2021				16	28		28	10
30.06.2021			12					
01.07.2021	18				9			
06.07.2021							14	
07.07.2021	23		7					
08.07.2021				25				19
09.07.2021		3						
12.07.2021						35		
13.07.2021	18						65	
14.07.2021			7					
15.07.2021		9						

Hrušev zavijač (*Laspeyresia pyrivora*)

LOKACIJA DATUM	OTOČEC	ZDOLE	RODINE PRI TREBNJEM
10.03.2021		0	
17.03.2021		0	
16.04.2021		0	
22.04.2021		0	
23.04.2021	0		0
30.04.2021		0	
04.05.2021			0
06.05.2021	0	0	
11.05.2021			0
12.05.2021		0	
14.05.2021	4		
19.05.2021		0	
21.05.2021	0		
26.05.2021		0	
01.06.2021			0
08.06.2021			0
09.06.2021		0	
11.06.2021	0		
14.06.2021			0
16.06.2021		0	
22.06.2021			0
23.06.2021	0		
29.06.2021			0
01.07.2021		2	
06.07.2021			0
07.07.2021		0	
09.07.2021	0		
13.07.2021		2	0
15.07.2021	2		
20.07.2021			0
22.07.2021		0	
23.07.2021	8		
27.07.2021			0
29.07.2021		0	
30.07.2021	2		
04.08.2021		0	0
11.08.2021			0
13.08.2021	7		
16.08.2021			0
20.08.2021	0		
25.08.2021		0	0
03.09.2021		0	0
09.09.2021		0	
10.09.2021	0		
21.09.2021			0
24.09.2021			0
05.10.2021			0

Breskov molj (*Anarsia Lineatella*)

LOKACIJA DATUM	ANOVEC	TREBNJE
10.03.2021	0	
17.03.2021	0	
16.04.2021	0	
22.04.2021	2	
30.04.2021	0	
04.05.2021		0
06.05.2021	4	
11.05.2021		0
12.05.2021	3	
19.05.2021	1	
26.05.2021	2	
09.06.2021	21	
14.06.2021		0
16.06.2021	5	
22.06.2021		27
29.06.2021		3
01.07.2021	9	
06.07.2021		3
07.07.2021	10	
13.07.2021	5	0
20.07.2021		0
22.07.2021	3	
27.07.2021		0
29.07.2021	14	
04.08.2021	3	5
16.08.2021		0
25.08.2021	4	3
03.09.2021	3	0
09.09.2021	2	
21.09.2021		0
24.09.2021		0

10.3 OBVESTILA

10.3.1 Obvestila za spletno stran FITO INFO

1. VARSTVO BRESKEV IN MARELIC - 24.02.2021 08:23 - Zaključeno

Toplejšje in suho vreme naznanja prehod v pomlad. Med koščicastimi sadnimi vrstami marelica in breskev najbolj zgodaj brstita, zato pozorno opazujte njun razvoj, da lahko pravočasno poskrbite za varstvo pred glivičnimi obolenji. Breskev ima v JV Sloveniji luske cvetnih brstov že razprte in na najtoplejših legah tudi opazne svetlo zelene dele brsta (51-53 po lestvici BBCH). Začetek brstenja breskev in nektarin zahteva varstvo pred breskovo kodravostjo še pred pojavom padavin. V primeru dežja bi bili nasadi izpostavljeni prvim okužbam. Za preventiven nanos svetujemo enega od pripravkov na osnovi bakra, ki koščicaste sadne vrste varuje tudi pred listno luknjičavostjo koščičarjev in bakterijskim okužbam. Ob tem opozarjamo na pazljivost, saj se lahko ob padcu temperatur in padavinah pojavijo ožigi. V poštev pridejo: CUPRABLAU Z 35 WP (3,0 kg/ha proti breskovi kodravosti in 2,0 kg proti listni luknjičavosti koščičarjev), CUPRABLAU Z 35 WG (1,6 – 2,0 kg/ha; proti listni luknjičavosti), CUPRABLAU Z ULTRA WP (1,8 kg/ha; le breskova kodravost), BADGE WG (3,5 kg/ha; le listna luknjičavost), NORDOX 75 WG (2 kg/ha). Za varstvo marelic pred listno luknjičavostjo koščičarjev lahko uporabite: CUPRABLAU Z 35 WP (2 kg/ha), CUPRABLAU Z 35 WG (1,6-2 kg/ha), BADGE WG (3,5 kg/ha) ali CHAMPION 50 WG (2 – 3 kg/ha). *Pregrevanje debel in izpostavljanje pozehi ter glivičnim okužbam lahko oslabite z beljenjem debel z apnenim beležem, oz. kaolinskimi glinami, ki bodo z odbojem močnejših sončnih žarkov brstenje upočasnili. Poskrbite za kakovosten nanos z večjo porabo vode (priporočena količina je od 350 do 700 l/ha) in zaščitite tudi vrhove dreves. Nanos opravite v toplem vremenu, ko ne bo vetra! Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.*

Datum objave obvestila: 24.02.2021 08:23

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

2. VARSTVO HRUŠK, JABLAN IN DRUGIH PEČKATIH SADNIH VRST - 24.02.2021 08:25 - Zaključeno

Sončno vreme je pri sadnem drevju spodbudilo pretok rastlinskih sokov. Brsti se hitro napenjajo zlasti pri hruški, kjer opažamo razpiranje lusklolistov (51-52 po lestvici BBCH). V nasadih, ki so pogosteje podvrženi napadom sesajočih žuželk, priporočamo zaščitni pristop z metodo odvrtačanja. Izpostavljeni so predvsem mlajši in bujnejši nasadi hrušk. Nanos kaolinskih glin, ki delujejo na fizikalni osnovi, je usmerjen na znižanje stopnje napada hrusevih bolšic. Ob povečani porabi vode (700-1000 l/ha) lahko uporabite npr. CUTISAN ali MALUSAN (odmerek 30 kg/ha), fino mleti kaolin brez primesi, sicer namenjen zmanjšanju mrežavosti plodov jablan in hrušk. Nanos je smiselno do konca brstenja večkrat ponoviti. Število ponovitev je odvisno od trajanja odlaganja jajčec hrusevih bolšic in intenzivnosti izpiranja ob padavinah. Pristop je možno uporabiti v integrirani in ekološki pridelavi sadja. V nasadih jablan bodite pozorni na nalet vrtnih zavrtčev, hroščkov iz skupine podlubnikov, kateri so aktivni z vsakim toplejšim dnevom. Hroščki z zavrtvanjem v deblo in poganjke izrpujajo sadike in starejša obolela drevesa, ki zato kmalu propadejo. Njihovo številčnost lahko zmanjšujete s pomočjo alkoholnih pasti (rdeče barvne plošče REBELL ROSSO ali jih sestavite sami iz rumenih lepljivih plošč, pod katere namestite 0,5 l plastenko z 2 dcl alkohola). Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 24.02.2021 08:25

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

3. VARSTVO KOŠČICASTIH SADNIH VRST - 05.03.2021 15:49 - Zaključeno

Trenutno pomladno prebujanje sadnega drevja poteka pod vplivom dnevno nočnih temperaturnih nihanj. Hitrejšje napredovanje v brstenju bo steklo ob ponovnem dvigu nočnih temperatur.

Breskev razpira brste in na najtoplejših legah ima že opazne svetlo zelene dele brsta (53 po lestvici BBCH). Pridelovalcem breskev in nektarin svetujemo, da opravite prvo varstvo pred breskovo kodravostjo še pred pojavom padavin. Dokler zeleni deli še niso izpostavljeni, priporočamo rabo bakrovih pripravkov, ki imajo učinek tudi proti drugim glivičnim in bakterijskim boleznim. Ob tem opozarjamo na pazljivost, saj se pri nizkih temperaturah in padavinah pojavijo ožigi. Upoštevajte priporočene odmerke. V poštev pridejo: CUPRABLAU Z 35 WP (3,0 kg/ha proti breskovi kodravosti in 2,0 kg proti listni luknjičavosti koščičarjev), CUPRABLAU Z 35 WG (1,6 – 2,0 kg/ha; proti listni luknjičavosti), CUPRABLAU Z ULTRA WP (1,8 kg/ha; le breskova kodravost), BADGE WG (3,5 kg/ha; le listna luknjičavost), NORDOX 75 WG (2 kg/ha). Kjer so konice lističev že toliko razvite, da bi jih baker poškodoval, uporabite SYLLIT 400 SC (2,25 l (ha/ha) ali SYLLITE 544 SC (1,65 l/ha). V času cvetenja marelic (10% odprtih cvetov), boste opravili varstvo proti cvetni moniliji z enim od pripravkov: AMYLO-X (1,5 – 2,5 kg/ha), CHORUS 50 WG (0,5 kg/ha), DUAXO KONCENTRAT (15 ml/5 l vode, oz. največ 3,3 l/ha), MAVITA 250 EC (0,45 l/ha), PROLECTUS (1 kg/ha), SCORE 250 EC (0,45 l/ha), SWITCH 62,5 WG (1 kg/ha), SIGNUM (0,75 kg/ha), SERENADE ASO (8 l/ha), TOPSIN-M (1 kg/ha) ali ZENBY (0,9 l/ha). Nanos priporočamo v večernem času, ko se ozračje umiri in ne letajo čebele.

V nasadih češenj, višenj in sliv se brsti zelo intenzivno napenjajo. Priporočamo zaščito pred listno luknjičavostjo koščičarjev s pripravki kot so: BADGE WG (3,5 kg/ha; tudi proti češpljevi metličavosti, oz. rožičavosti češpelj), CUPRABLAU Z 35 WG (1,6 – 2 kg/ha; tudi proti češnjevi listni pegavosti in raznim ožigom), CUPRABLAU Z 35 WP (2 kg/ha), CHAMPION 50 WG (2 – 3 kg/ha; tudi proti raznim ožigom in češpljevi metličavosti, oz. rožičavosti češpelj). Pregrevanje debel in izpostavljanje pozehi ter glivičnim okužbam lahko oslabite z beljenjem debel z apnenim beležem, oz. kaolinskimi glinami, ki bodo z odbojem močnejših sončnih žarkov brstenje upočasnili.

Za kvalitetnejši nanos poskrbite, da se aplikacija izvaja v mirnem vremenu. Priporočamo, da jo opravite v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele (navedena sredstva sicer niso nevarna za čebele). Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 05.03.2021 15:49

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

4. VARSTVO HRUŠK, JABLAN IN DRUGIH PEČKATIH SADNIH VRST - 05.03.2021 15:51 - Zaključeno

Brsti se pri jablani in zlasti hruški hitro napenjajo. Beležimo opazno razpiranje lusklolistov (51-52 po lestvici BBCH). Višje temperature so spodbudile naletanje hroščkov jablanovega cvetožera, zaradi česar svetujemo spremljanje z otesanjem vej in beleženjem vbodenih brstov. Upoštevajoč njegovo aktivnost bomo varstvo priporočili v prihodnjih obvestilih. V nasadih, ki so pogosteje podvrženi napadom sesajočih žuželk, priporočamo zaščitni pristop z metodo odvrtačanja. Izpostavljeni so predvsem mlajši in bujnejši nasadi hrušk. Nanos kaolinskih glin, ki delujejo na fizikalni osnovi, je usmerjen na znižanje stopnje napada hrusevih bolšic. Ob povečani porabi vode (700-1000 l/ha) lahko uporabite npr. CUTISAN ali MALUSAN (odmerek 30 kg/ha), fino mleti kaolin brez primesi, sicer namenjen zmanjšanju mrežavosti plodov jablan in hrušk. Nanos je smiselno do konca brstenja večkrat ponoviti. Število ponovitev je odvisno od trajanja odlaganja jajčec hrusevih bolšic in intenzivnosti izpiranja ob padavinah. Pristop je možno uporabiti v integrirani in ekološki pridelavi sadja. V nasadih jablan bodite pozorni na nalet vrtnih zavrtčev, hroščkov iz skupine podlubnikov, kateri so aktivni z vsakim toplejšim dnevom. Hroščki z zavrtvanjem v deblo in poganjke izrpujajo sadike in starejša obolela drevesa, ki zato kmalu propadejo. Njihovo številčnost lahko zmanjšujete s pomočjo alkoholnih pasti (rdeče barvne plošče REBELL ROSSO ali jih sestavite sami iz rumenih lepljivih plošč, pod katere namestite 0,5 l plastenko z 2 dcl alkohola). Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 05.03.2021 15:51

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

5. VARSTVO JAGOD - 05.03.2021 15:52 - Zaključeno

Pridelovalcem jagod svetujemo, da po očiščenju nasadov opravite nanos bakrovih pripravkov, ki bodo preventivno varovali pred okužbami s povzročitelji listnih pegavosti. Uporabite CUPRABLAU Z 35 WG (1,5 kg/ha), CUPRABLAU Z 35 WP (1,5 kg/ha) ali NORDOX (3,3 kg/ha). Trenutne temperature razmere omogočajo tudi učinkovito ukrepanje proti jagodni pepelasti plesni. V ta namen pridejo v poštev za registrirani žveplovi pripravki. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 05.03.2021 15:52

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

6. VARSTVO KOŠČICASTIH SADNIH VRST - 10.03.2021 10:41 - Zaključeno

Breskev razpira brste, luske so razprte in ima opazne svetlo zelene dele brsta (53 po lestvici BBCH). Marelice so v polnem cvetenju (65 po lestvici BBCH). Češnje nabrekajo cvetne brste, ki so še zaprti in imajo cvetlo rjave luske (51-53 po lestvici BBCH). Pridelovalcem svetujemo, da v nasadih breskev za varstvo pred breskovo kodravostjo opravite nanos fungicidov pred padavinami. Priporočamo pripravke SYLLIT 400 SC (2,25 l (ha/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,65 l/ha). V nasadih marelic svetujemo ob napovedanih padavinah, ob zaključevanju cvetenja, še drugo tretiranje proti cvetni moniliji. Uporabite lahko: AMYLO-X (1,5 – 2,5 kg/ha), CHORUS 50 WG (0,5 kg/ha), DUAXO KONCENTRAT (15 ml/5 l vode, oz. največ 3,3 l/ha), MAVITA 250 EC (0,45 l/ha), PROLECTUS (1 kg/ha), SCORE 250 EC (0,45 l/ha), SWITCH 62,5 WG (1 kg/ha), SIGNUM (0,75 kg/ha), SERENADE ASO (8 l/ha), TOPSIN-M (1 kg/ha) ali ZENBY (0,9 l/ha). Nanos priporočamo v večernem času, ko se ozračje umiri in ne letajo čebele. V nasadih češenj, višenj in sliv priporočamo zaščito pred listno luknjičavostjo koščičarjev s pripravki kot so: BADGE WG (3,5 kg/ha; tudi proti češpljevi metličavosti, oz. rožičavosti češpelj), CUPRABLAU Z 35 WG (1,6 – 2 kg/ha; tudi proti češnjevi listni pegavosti in raznim ožigom), CUPRABLAU Z 35 WP (2 kg/ha), CHAMPION 50 WG (2 – 3 kg/ha; tudi proti raznim ožigom in češpljevi metličavosti, oz. rožičavosti češpelj). Pregrevanje debel in izpostavljanje pozehi ter glivičnim okužbam lahko oslabite z beljenjem debel z apnenim beležem, oz. kaolinskimi glinami, ki bodo z odbojem močnejših sončnih žarkov brstenje upočasnili. Pri pridelavi koščicastega sadja bodite v nasadih pozorni na nalet vrtnih zavrtčev, hroščkov iz skupine podlubnikov. Hroščki z zavrtvanjem v deblo in poganjke izrpujajo sadike in starejša obolela drevesa, ki zato kmalu propadejo. Njihovo številčnost lahko zmanjšujete s pomočjo alkoholnih pasti (rdeče barvne plošče REBELL ROSSO ali jih sestavite sami iz rumenih lepljivih plošč, pod katere namestite 0,5 l plastenko z 2 dcl alkohola). Za kvalitetnejši nanos poskrbite, da se aplikacija izvaja v mirnem vremenu. Priporočamo, da jo opravite v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele (navedena sredstva sicer niso nevarna za čebele). Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 10.03.2021 10:41

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

7. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 10.03.2021 10:47 - Zaključeno

Brti se pri jablani in hrški postopno odpirajo. Beležimo konec nabiranja in odpiranje brstov (53 po lestvici BBCH). Pridelovalcem sporočamo, da so smo pri spremljanju razvoja zimskih trosič jablanovega škrupla dozorele zimske spore zabeležili v zadnji dekadi meseca februarja. V naravi pa okoljske razmere še niso omogočile njihovih izbruhov. Skladno z razvojem nasadov priporočamo preventivno varstvo s pripravki na osnovi bakra. Uporabite lahko: CUPRABLAU Z 35 WP (3,0 kg/ha), CUPRABLAU Z 35 WG (3,0 kg/ha), CUPRABLAU Z 50 WP (2,0 kg/ha), CUPRABLAU Z ULTRA WP (2,5 kg/ha), KOCIDE 2000 (2,0 kg/ha). Tretiranje s pripravki na osnovi bakra je priporočljivo zlasti zaradi širšega fungicidnega in bakteriocidnega delovanja proti številnim povzročiteljem bolezni lesa jablane (jablanov rak, gniloba koreninskega vratu, ...) in hrške, ki nastopajo ob zimski rezi ter drugih fizičnih poškodbah in hrševemu ožigu [npr. BADGE WG (2,9 kg/ha) ali NORDOX 75 WG (1,6 kg/ha; tudi proti jablanovemu raku)]. V nasadih, ki se nahajajo v bližini gozda, oz. so redno prizadeti zaradi napada hroščkov jablanovega cvetožera, priporočamo redno spremljanje njihovih naleta. Prisotnost ugotovljate z otrsanjem vej nad svetlo podlago in pregledovanjem brstov na vbode. Ko bo presežen prag škodljivosti (15 % [v nasadih z manjšim cvetnim nastavkom] do 30 % navrtanih brstov), pride v poštev varstvo nasadov s pripravkom IMIDAN 50 WG (1 kg/ha; nevaren za čebele; uporaba najkasneje 14 pred cvetenjem) ali ASSET FIVE (0,96 l v 1500 l vode na ha; ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin), ki pride v poštev tudi v ekološki pridelavi. Oba pripravka boljše delujeta pri temperaturah nad 10 °C. V tem obdobju je v nasadih, kjer je ugotovljena visoka stopnja odloženih zimskih jajčec listnih uši in rdeče sadne pršice, priporočena raba oljnih pripravkov kot sta: OVITEX (20 l/ha; velika poraba vode) ali FRUTAPON (30 l/ha; velika poraba vode). Še vedno priporočamo tudi zaščitni pristop z metodo odvratanja sesajočih žuželk (predvsem hrševih bolšic) z nanosom kaolinskih glin. Ob povečani porabi vode (700-1000 l/ha) lahko uporabite npr. CUTISAN ali MALUSAN (odmerek 30 kg/ha), fino mleti kaolin brez primesi, sicer namenjen zmanjšanju mrežavosti plodov jablan in hršk. Nanos je smiselno do konca brstenja večkrat ponoviti. Število ponovitev je odvisno od trajanja odlaganja jajčec hrševih bolšic in intenzivnosti izpiranja ob padavinah. Pristop je možno uporabiti v integrirani in ekološki pridelavi sadja. V nasadih jablan bodite pozorni še na nalet vrtnih zavrtavcev, hroščkov iz skupine podlubnikov, kateri so aktivni z vsakim toplejšim dnem. Hroščki z zavrtavanjem v deblo in poganjke izčrpajo sadike in starejša obolela drevesa, ki zato kmalu propadejo. Njihovo številčnost lahko zmanjšujete s pomočjo alkoholnih pasti (rdeče barvne plošče REBELL ROSSO ali jih sestavite sami iz rumenih lepljivih plošč, pod katere namestite 0,5 l plastenko z 2 del alkohola). Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrasti. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 10.03.2021 10:47

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

8. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 17.03.2021 21:41 - Zaključeno

Brti so pri jablani in hrški med stadijem mišjega ušesca in vidnimi cvetnimi popki (55-56 po lestvici BBCH). Pridelovalcem sporočamo, da smo v nasadih ob zadnjih padavinah zabeležili prve šibke izbruhe zimskih spor jablanovega škrupla. Za varstvo pred škruplom se zaradi napredka v brstenju izteka čas za uporabo pripravkov na osnovi bakra. Tretiranje z njimi je smiselno zlasti zaradi širšega fungicidnega in bakteriocidnega delovanja proti številnim povzročiteljem bolezni lesa jablane (jablanov rak, gniloba koreninskega vratu, ...) in hrške, ki nastopajo ob zimski rezi ter drugih fizičnih poškodbah. Uporabite lahko: CUPRABLAU Z 35 WP (3,0 kg/ha), CUPRABLAU Z 35 WG (3,0 kg/ha), CUPRABLAU Z 50 WP (2,0 kg/ha), CUPRABLAU Z ULTRA WP (2,5 kg/ha), KOCIDE 2000 (2,0 kg/ha), BADGE WG (2,9 kg/ha; proti hrševemu ožigu), NORDOX 75 WG (1,6 kg/ha; proti jablanovemu raku). Na legah, kjer bi uporaba bakra lahko povzročila ožige zelenih delov, priporočamo sredstva: AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha), ALCOBAN (0,75 kg/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha). V poštev pride tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in je primerna za ekološko pridelavo. Izteka se nalet hroščkov jablanovega cvetožera, proti katerim lahko uporabite pripravek IMIDAN 50 WG (1 kg/ha; nevaren za čebele; uporaba najkasneje 14 pred cvetenjem) ali ASSET FIVE (0,96 l v 1500 l vode na ha; ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin) in je primeren tudi za ekološko pridelavo. Prag škodljivosti je presežen, ko je v nasadih z manjšim cvetnim nastavkom navrtanih 15 % brstov in do 30 % v nasadih z večjim nastavkom. Še vedno priporočamo tudi zaščitni pristop z metodo odvratanja sesajočih žuželk (predvsem hrševih bolšic) z nanosom kaolinskih glin. Ob povečani porabi vode (700-1000 l/ha) lahko uporabite npr. CUTISAN ali MALUSAN (odmerek 30 kg/ha), fino mleti kaolin brez primesi, sicer namenjen zmanjšanju mrežavosti plodov jablan in hršk. Nanos je smiselno do konca brstenja večkrat ponoviti. Število ponovitev je odvisno od trajanja odlaganja jajčec hrševih bolšic in intenzivnosti izpiranja ob padavinah. Pristop je možno uporabiti v integrirani in ekološki pridelavi sadja. Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrasti. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 17.03.2021 21:41

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

9. VARSTVO BRESKEV - 17.03.2021 21:42 - Zaključeno

Breskev razpira brste, svetloja so obdana s svetlo zelenimi luskami (54 po lestvici BBCH). Pridelovalcem svetujemo, da pred naslednjimi padavinami opravite zaščito pred breskovo kodravostjo s pripravkom SYLLIT 400 SC (2,25 l (ha/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,65 l/ha). Ko bodo nasadi začeli cveteti (odprtih 10 % cvetov), bodite pozorni na cvetno monilijo. Takrat pridejo v poštev pripravki: AMYLO-X (1,5 – 2,5 kg/ha), CHORUS 50 WG (0,5 kg/ha), LUNA EXPERIENCE (0,6 l/ha), MAVITA 250 EC (0,45 l/ha), PROLECTUS (1 kg/ha), SCORE 250 EC (0,45 l/ha), SIGNUM (0,75 kg/ha), SWITCH 62,5 WG (1 kg/ha), TELDOR SC 500 (1 l/ha) ali ZENBY (0,9 l/ha). Svetujemo tudi pregled dreves na prisotnost murvevega kaparja. Samičke v teh dneh začenjajo izleganjem ličink in je sedaj primeren čas za uporabo pripravka HARPUN (0,5 l/ha; oz. v 0,0375 – 0,05 % konc. pri porabi vode 500-1000 l/ha). V primeru napadenih dreves opravite nanos še pred začetkom cvetenja. Za kvalitetnejši nanos poskrbite, da se aplikacija izvaja v mirnem vremenu. Priporočamo, da jo opravite v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 17.03.2021 21:42

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

10. VARSTVO MARELIC - 17.03.2021 21:43 - Zaključeno

Marelice zaključujejo cvetenje (68-69 po lestvici BBCH). Ob nestanovitnem vremenu je potrebno opraviti še drugi nanos fungicida proti cvetni moniliji. Uporabite lahko: AMYLO-X (1,5 – 2,5 kg/ha), CHORUS 50 WG (0,5 kg/ha), DUAXO KONCENTRAT (15 ml/5 l vode, oz. največ 3,3 l/ha), MAVITA 250 EC (0,45 l/ha), PROLECTUS (1 kg/ha), SCORE 250 EC (0,45 l/ha), SWITCH 62,5 WG (1 kg/ha), SIGNUM (0,75 kg/ha), SERENADE ASO (8 l/ha), TOPSIN-M (1 kg/ha) ali ZENBY (0,9 l/ha). Za kvalitetnejši nanos poskrbite, da se aplikacija izvaja v mirnem vremenu. Priporočamo, da jo opravite v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 17.03.2021 21:43

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

11. OBVESTILO ZA ZATIRANJE ŠKODLJIVCEV V OLNJI OGRŠČICI - 23.03.2021 14:04 - Zaključeno

Oljna ogrščica je na območju jugovzhodne Slovenije na večini lokacij v fenološkem razvoju pojava svetloja (50 – 55 po BBCH). Zatiranje škodljivcev repičarja (*Meligethes aeneus*) in repičnega kljunotaja (*Ceutorhynchus napi*) Pri pregledu posevkov oljne ogrščice zaznavamo povečan pojav repičarja in repičnega kljunotaja. Uporaba insekticidov je smiselna in smotrna le v primeru, da imate v svojih posevkih presežen prag škodljivosti. Kar je v trenutnih vremenskih razmerah zelo verjetno na vseh posevkih. V primeru kljunotaja je prag škodljivosti presežen, če na 10 rastlinah najdete 2 - 3 hrošče. Pri repičarju pa je ta prag nižji in znaša 2 - 3 osebe/rastlino v času nabreklih brstov (BBCH 55). Na voljo so naslednji registrirani insekticidi:

PRIPRAVEK	ODMEREK	REPIČAR	KLJUNOTAJI	OPOMBE
DECIS 100 EC	63 ml/ha	X		K
DECIS 2,5 EC	0,3 L/ha	X		K
EVURE	0,2 L/ha	X	X	K
FASTHRIN 10 EC	0,1 L/ha	X		K
KARATE ZEON S CS	0,15 L/ha	X	X	K
KARIS 10 CS	75 ml/ha	X		K
MAVRIK 240 EW	0,2 L/ha	X	X	K
POLECI	0,3 L/ha	X		K
SINDOXA	0,085 kg/ha	X	X	K
STEWART OPZ	85 g/ha	X		K

Hroščki repičarja se prehranjujejo s cvetnim prahom. Ker se na posevkih pojavijo že pred cvetenjem lahko do cvetnega prahu pridejo samo na način, da raztrgajo cvetove. Kljunotaj odlaga jajčeca v vrhne dele stebela, ličinke se nato zavrtajo v notranost. Steblo oslabi, se deformira in izgubi trdnost. Luski vezani na prizadeti del stebela se slabo razvijajo, semena imajo manjšo maso, lahko pa se tudi popolnoma posušijo. K: kontaktni pripravek; S: pripravek s sistemskim delovanjem. Več informacij o najpogostejših boleznih in škodljivcih na oljni ogrščici si lahko najdete na spletni strani KGZS Zavoda Novo mesto, Nasveti, Varstvo rastlin (<http://www.kmetijskizavod-nm.si/nasveti/varstvorastlin/>). Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. V primeru uporabe insekticidnih sredstev bodite še posebno pozorni na varovanje čebel in ostalih opraševalcev.

Datum objave obvestila: 23.03.2021 14:04

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

12. OBVESTILO ZA ZATIRANJE BOLEZNI V OLNJI OGRŠČICI - 25.03.2021 09:05 - Zaključeno

V posevkih oljne ogrščiце smo zaznali pojav suhe trohnebe stebela ogrščiće (Phoma lingam). Pozorni bodite tudi na pojave ostalih glivičnih bolezni, kot sta bela zrnata gniloba (Sclerotinia sclerotiorum) in črna pegavost (Alternaria brassicae spp.). Na podlagi zdravstvenega stanja posevka in fenološkega razvoja se nato odločite za uporabo enega od priporočenih pripravkov.

SREDSTVO	ODMEREK	DELUJE NA	PRIPOROČEN ČAS UPORABE
FOLICUR EW 250 ORIUS 25 EW	1 L/ha	Zatira: belo gnilobo Zmanjšuje okužbo s: črno listno pegavostjo in suho trohno	Od začetka rasti stebela do konca cvetenja (BBCH 30 - 69).
BOUNTY	0,6 L/ha	Zatira: belo gnilobo	Od začetka cvetenja do polnega cvetenja (BBCH 60 - 65).
BUZZ ULTRA DF	0,33 kg/ha	Zatira: belo gnilobo	Od začetka cvetenja do polnega cvetenja (BBCH 60 - 65).
CARAMBA PLEXEO SIRENA	1,2 L/ha	Zmanjšuje okužbe s: suho trohno	Od začetka rasti do začetka cvetenja posevka (BBCH 30 - 69)
CHAMANE	1 L/ha	Zatira: belo gnilobo Zmanjšuje okužbo s: pegavostmi iz rodu Alternaria	Ko je odprtih 10 % cvetov do konca cvetenja (BBCH 61 - 69)
CUSTODIA	1 L/ha	Zmanjšuje okužbo z: belo gnilobo	Ko je odprtih 10 % cvetov do polnega cvetenja (BBCH 61 - 65)
MAVITA 250 EC SCORE 250 EC	0,5 L/ha	Zatira: suho trohno in črno listno pegavost	Od začetka razvoja stranskih poganjkov do konca cvetenja (BBCH 21 do 69)
MIRADOR 250 SC ORTIVA TAZER 250 SC ZAFTRA AZT 250 SC	1 L/ha	Zmanjšuje okužbo s: črno listne pegavostjo, suho trohno in belo gnilobo	Prvi cvetovi odprti, do konca cvetenja (BBCH 60 - 69)
MIRADOR FORTE	1,5 do 2 L/ha	Zatira: črno listno pegavost, suho trohno in belo gnilobo	Od začetka rasti stebel do konca cvetenja (BBCH 30 - 69)
MIRADOR XTRA	1 L/ha	Zmanjševanje okužb: bela gniloba Zatiranje: črne pegavosti	začetek – konec cvetenja (BBCH 60 - 69)
PRAKTIS	0,7 L/ha	Zmanjševanje okužb: bela gniloba	od razvojne faze začetka rasti stebela do faze konca cvetenja (BBCH 30 - 69)
PRO CER 300 EC PROMINO 300 EC TARTAROS 300 EC	0,6 L/ha	Zmanjšuje okužbe z: suho trohno, belo gnilobo	od razvojne faze ko je 10% cvetov na glavnem grozdu odprtih, glavni grozd se podaljšuje, do konca cvetenja (BBCH 61-69)
PROPULSE	1 L/ha	Zatira: suho trohno in črno listno pegavost Zmanjšuje okužbe z: belo gnilobo	Od 4 razvitega lista, do faze, ko je 30% luskov doseglo končno velikost (BBCH 14 - 73)
PROTENDO 300 EC	0,6 L/ha	Zmanjševanje okužb s: suho trohno	od razvojne faze šest listov razvitih do faze rumenega brsta, ko so vidni prvi venčni listi (BBCH 16-59)
ROYALTY	0,5 kg/ha	Zmanjševanje okužb z: bela gniloba ter črno listno pegavost	od razvojne faze začetka cvetenja do faze konca cvetenja (BBCH 61-69)
SISAM	0,8 L/ha	Zatira: belo gnilobo	Ko so odprti prvi cvetovi do konca cvetenja (BBCH 60 - 69)
TEBUSHA 25% EW	1 L/ha	Zatiranje: suhe trohne	od pojava cvetnih popkov do polnega cvetenja (BBCH 55-65)
ZAMIR	1,5 L/ha	Zatiranje: bele gnilobe, suhe trohnebe stebela ogrščiće in črne listne pegavosti	a) bela gniloba: cvetenje BBCH 65 b) suha trohna: razraščanje – začetek cvetenja (BBCH 20-59) c) črna pegavost: cvetenje (BBCH 60-69)
ZENBY	0,8 L/ha	Delno zmanjšuje okužbe: belo gnilobo	Polno cvetenje (BBCH 60 – 65)

Navedeni pripravki niso strupeni za čebele, a zaradi morebitnega odvračalnega učinka priporočamo, da nanos vseeno opravite v večernem času. Več informacij o najpogostejših boleznih in škodljivcih na oljni ogrščići si lahko najdete na spletni strani KGZS Zavoda Novo mesto, Nasveti, Varstvo rastlin (<http://www.kmetijskizavod-nm.si/nasveti/varstvorastlin>). Pri uporabi fitofarmacevtskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 25.03.2021 09:05

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

13. OBVESTILO ZA PRIDELOVALCE ČEBULNIC - 25.03.2021 09:05 - Zaključeno

Fenološki razvoj česna: Jesenski posevki česna imajo razvitih 5 ali manj listov (razvojna stopnja BBCH 105 ali manj).

Zatiranje muh (česnova, čebulna) in porove zavrtalke: Pri pregledu posevkov čebulnic smo ugotovili, da so muhe (česnova, čebulna) in porova zavrtalka začele odlagati jajčeca. Za njihovo zatiranje, lahko uporabite naslednja pripravka: BENEVIA (česen, čebula, šalotka; 0,75 L/ha) ali KARATE ZEON S CS (manjše uporabe: česen, čebula, šalotka; 0,15 L/ha). Manjšim pridelovalcem priporočamo, da za varstvo posevkov čebulnic, le-te pokrijete z protiinsektno mrežo, agrokopreno... Pri uporabi fitofarmacevtskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. V primeru uporabe insekticidnih sredstev bodite še posebno pozorni na varovanje čebel in ostalih opravevalcev.

Datum objave obvestila: 25.03.2021 09:05

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

14. OBVESTILO ZA ZATIRANJE PLEVELOV V OZIMNIH ŽITIH - 26.03.2021 12:09 - Zaključeno

Fenološki razvoj ozimnih žit (pšenica, ječmen)

Ozimna žita so trenutno v razvojni fazi razraščanja (23 – 28 po lestvici BBCH). Lepo vreme omogoča sočasen razrast plevelov. Priporočamo, da pregledate posevke na prisotnost plevelov. Če opazite prekomerno zapleveljenost se odločite za spomladansko uporabo herbicidov. Pri odločanju za zaščitno sredstvo, upoštevajte plevelno zastopanost, razvojne stopnje posevkov, terminov setve in vrste žita ter priporočene odmerke. Zelo pomembna pa je kakovostna aplikacija.

Zatiranje plevelov v ozimnih žitih

Z zatiranje plevelov v času razraščanja lahko uporabite naslednje pripravke: ALLIANCE (65-10 g/ha), ALISTER NEW (1 L/ha), ALLY SX (30 g/ha), ARRAT* (0,2 kg/ha), ATLANTIS STAR (0,20 – 0,333 kg/ha), AXIAL (0,6-0,9 L/ha), AXIAL ONE (1 L/ha), BIATHLON 4D* (70 g/ha), BONACA (0,6 – 0,8 L/ha), BOUDHA (20 g/ha), CLYDE FX (1,5 L/ha), CORELLO DUO (170 – 265 g/ha), DUPLOSAN KV (2 l/ha), DUPLOSAN KV 600 (1,5 l/ha), ERGON (70 g/ha), ESTERON (0,75-1 l/ha), EMCEE* (1 l/ha), FINY (30 g/ha), FLAME (30 g/ha), FLUROSTAR 200 (0,75 – 1 L/ha), GRODYL (20-40 g/ha), HERBOCID XL (1,25 l/ha), HUSSAR OD (0,1 L/ha), HUSSAR PLUS (0,2 L/ha), HUSSAR STAR (0,2 - 0,3 kg/ha), LANCELOT (33 g/ha), LECTOR DELTA (0,1 L/ha), LONTREL 100* (1-1,2 l/ha), MEZZO (20-30 g/ha), MUSTANG 306 SE (0,4-0,6 l/ha), MUSTANG FORTE (0,8 – 1 l/ha), PALLAS 75 WG (120-250g/ha), QUELEX (37,5 g/ha), SARACEN MAX (25 g/ha), SAVVY (30 g/ha), SEKATOR OD (0,15 L/ha), SEKATOR PLUS (0,6 L/ha), STERANE FORTE (0,54 L/ha), STOMP AQUA (2,9 l/ha), TANDUS 200 EC (2 l/ha), TBM 75 WG (20 g/ha), U 46 M-fluid* (1 l/ha) ali XANADU (0,1 kg/ha).

* Pripravki niso primerni za uporabo v ukrepu POZ_FFSV in najožjih VVO.

Pri uporabi herbicidov v spomladanskem času bodite še posebej pozorni na vremenske pogoje in sicer upoštevajte dnevne in nočne temperature zraka. V času aplikacije naj bodo dnevne temperature vsaj med 8 – 10 °C, nočne pa nad lediščem. Podrobnejše obvestilo z navedenimi lastnostmi priporočenih pripravkov registriranih v letu 2021 za zatiranje plevelov v žitih, je dostopno na spletni strani KGZS-Zavoda Novo mesto (<http://www.kmetijskizavod-nm.si/nasveti/varstvorastlin>). Pozorni bodite tudi na omejitve pri varstvu vodotokov. Pred uporabo fitofarmacevtskega sredstva natančno preberite in upoštevajte navodila za uporabo.

Datum objave obvestila: 26.03.2021 12:09

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

15. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 26.03.2021 14:56 - Zaključeno

V nasadih jablan in hrušk poteka razvoj cvetnih brstov na stopnji vidnih cvetnih popkov (56 po lestvici BBCH). Svetujemo, da s pričakovanim hitrejšim razpiranjem brstov poskrbite za varstvo pred jablanovima škrlupom še pred padavinami. Priporočamo sredstva: AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha), ALCOBAN (0,75 kg/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha). V poštev pride tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in je primerna za ekološko pridelavo. Še vedno pride v poštev tudi zaščitni pristop z metodo odvracanja sesajočih žuželk (predvsem bolšic) z nanosom kaolinških glin. Ob povečani porabi vode (700-1000 l/ha) lahko uporabite npr. CUTISAN ali MALUSAN (odmerek 30 kg/ha), fino mleti kaolin brez primesi, sicer namenjen zmanjšanju mrežavosti plodov jablan in hrušk. Nanos je smiselno do konca brstenja večkrat ponoviti. Število ponovitev je odvisno od trajanja odlaganja jajčec hruševih bolšic in intenzivnosti izpiranja ob padavinah. Pristop je možno uporabiti v integrirani in ekološki pridelavi sadja. V nasadih hrušk, ki so močneje napadeni s hruševo bolšico, oz. v nasadih jablane z ameriškim kaparjem lahko pred cvetenjem uporabite tudi pripravek HARPUN (1 l/ha proti hruševi bolšici; 0,5 l/ha proti ameriški kaparju). Pri tem pazite na varstvo čebel. Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj morno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrasti. Pri tem pozorno preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 26.03.2021 14:56

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

16. VARSTVO KOŠČICASTIH SADNIH VRST - 26.03.2021 14:58 - Zaključeno

Breskev prehaja v cvetenje (57 – 59 po lestvici BBCH). Pridelovalcem svetujemo, da pred naslednjimi padavinami opravite zaščito pred breskovo kodravostjo s pripravkom SYLLIT 400 SC (2,25 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,65 l/ha). Ko bodo nasadi začeli cveteti (odprti 10 % cvetov), bodite pozorni na cvetno monilijo. Takrat pridejo v poštev pripravki: AMYLO-X (1,5 – 2,5 kg/ha), CHORUS 50 WG (0,5 kg/ha), LUNA EXPERIENCE (0,6 l/ha), MAVITA 250 EC (0,45 l/ha), PROLECTUS (1 kg/ha), SCORE 250 EC (0,45 l/ha), SIGNUM (0,75 kg/ha), SWITCH 62,5 WG (1 kg/ha), TELDOR SC 500 (1 l/ha) ali ZENBY (0,9 l/ha).

Marelice zaključujejo cvetenje (68-69 po lestvici BBCH). Ob nestanovitnem vremenu je potrebno opraviti še drugi nanos fungicida proti cvetni moniliji. Uporabite lahko: AMYLO-X (1,5 – 2,5 kg/ha), CHORUS 50 WG (0,5 kg/ha), DUAXO KONCENTRAT (15 ml/5 l vode, oz. največ 3,3 l/ha), MAVITA 250 EC (0,45 l/ha), PROLECTUS (1 kg/ha), SCORE 250 EC (0,45 l/ha), SWITCH 62,5 WG (1 kg/ha), SIGNUM (0,75 kg/ha), SERENADE ASO (8 l/ha), TOPSIN-M (1 kg/ha) ali ZENBY (0,9 l/ha).

Češnje in višnje imajo opazno razvite cvetne nastave in se bližajo cvetenju (55 – 57 po lestvici BBCH). Ob začetku cvetenja je zlasti v primeru padavin priporočljivo opraviti varstvo pred cvetno monilijo. V poštev pridejo: LUNA EXPERIENCE (0,2 l/ha na višino metra krošnje; največ 0,6 l/ha), PROLECTUS (330 g/ha na višino metra krošnje; največ 1 kg/ha), SIGNUM (0,25 kg/ha na višino metra krošnje; največ 0,75 kg/ha), SWITCH 62,5 WG (0,08 % konc., največ 1 kg/ha), TELDOR SC 500 (največji odmerek 1,5 l/ha, 0,5 l/ha na meter višine krošnje), TOPSIN – M (1 kg/ha), DUAXO KONCENTRAT (1,1 l/ha na meter višine krošnje, oz. največ 3,3 l/ha; za češnje in višnje), ZENBY (0,9 l/ha), AMYLO-X (1,5 – 2,5 kg/ha) in SERENADE ASO (8 l/ha). Slednja sta primerna tudi za ekološko pridelavo.

Za kvalitetnejši nanos poskrbite, da se aplikacija izvaja v mirnem vremenu. Priporočamo, da jo opravite v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 26.03.2021 14:58

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

17. OBVESTILO ZA ZATIRANJE PLEVELOV V KROMPIRJU - 01.04.2021 11:52 - Zaključeno

Večina krompirja je že posajena oz. bo kmalu. Za zatiranje plevelov pred vznikom lahko uporabite enega izmed naslednjih pripravkov: ANGELUS (0,25 l/ha), BOXER (5 l/ha), BUZZIN (0,75 kg/ha), CHALLENGE (4 l/ha), CHANON (3 l/ha), CREDIT XTREME (1,2 – 4 l/ha), CLOMATE (0,25 l/ha), METRIC (1 – 1,5 l/ha), PLATEEN WG 41,5 (2 – 2,5 kg/ha), PROMAN (3 l/ha), ROUNDUP POWERMAX * (obvezna uporaba pred saditvijo: 1 kg/ha), SENCOR SC 600 (0,15 – 0,75 l/ha), SHARPEN 33 EC (3 – 5 l/ha), SHARPEN PLUS (40 SC) (2,5 – 4 l/ha), SINIOPIA (3 l/ha), STALLION SYNC TEC (3 l/ha) ali STOMP AQUA (2,9 l/ha). Po vznikom pridejo v poštev naslednja registrirana sredstva: AGIL 100 EC (0,75 – 1,5 l/ha), BASAGRAN 480 (1,5 – 2 l/ha), FOCUS ULTRA (1 – 4 l/ha), FUSILADE FORTE (0,8 – 1,5 l/ha), FUSILADE MAX (1,6 l/ha), RIM (60 g/ha), RINCON 25 SG (60 g/ha), SELECT SUPER (1 – 2 l/ha), TARGA SUPER (1,2 – 2,0 l/ha), TAROT 25 WG (40 – 50 g/ha) ali ZETROLA (0,75-1,5 l/ha). Herbicidi imajo boljše delovanje, če se jih uporabi v vlažnem vremenu, ker se na tak način aktivna snov hitreje vsrka v rastlino. Več si lahko o lastnostih navedenih herbicidov preberete na naslednji povezavi: <http://www.kmetijskizavod-nm.si/nasveti/varstvorastlin> (herbicidi v krompirju 2021). Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 01.04.2021 11:52

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

18. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 01.04.2021 15:15 - Zaključeno

V nasadih jablan in hrušk poteka razvoj cvetnih popkov iz stadija zelenih v rožnate popke (56 – 57 po lestvici BBCH). Pojavljajo se posamezna socvetja v balonskem stadiju. Za naslednje varstvo pred jablanovima škrlupom poskrbite pred padavinami. Priporočamo sredstva: AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha), ALCOBAN (0,75 kg/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha). Uporabite lahko tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in je primerna za ekološko pridelavo. Za preprečevanje jablanove pepelovke dodate še pripravek na osnovi žvepla. V poštev pridejo: COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL SPECIAL, PEPELIN WG, THIOVIT JET, AZUMO WG ali VINDEX 80 WG, ki jih med cvetenjem odmerjate zmerno, 3 kg/ha; oz. tekoče oblike BIOTIP SULFO 800 SC, POL-SULPHUR 800 SC, SYMBIOTICA FITO – TEKOČE ŽVEPLO ali VERTPIN, zadržano s 3 l/ha. Suho in lepo vreme omogoča varstvo pred prereznožitvami listnih ušičev pred začetkom cvetenja. Svetujemo pripravek TEPPEKI ali AFINTO (oba imata odmerek 0,14 kg/ha), ki učinkujeta dobro proti mokasti jablanovi ušiči in zeleni jablanovi ušiči ter mokasti hruševi ušiči. V mladih nasadih jablan služi temu namenu tudi SIVANTO PRIME (0,4 l/ha – oz. 0,2 l/ha na meter višine krošnje; le enkrat v rastni dobi; predviden tudi proti jablanovi travni ušiči; med razvojem zelenih popkov in socvetjih v balonskim stadiju). Tovrstni sistemski pripravki se v času cvetenja ne uporabljajo, saj predstavljajo nevarnost za čebele! Sredstvo NEEMAZAL – T/S (4,5 l/ha) deluje na sesajoče in grizoče vrste žuželk (listne ušiče, gosonice pedicev in listnih minerjev...) in je primeren tudi v ekološki pridelavi. Za uspešno delovanje ga je potrebno nanesti prvič v obdobju pred cvetenjem in drugič po zaključenem cvetenju. Uporaba pri hruškah ne pride v poštev, saj povzroča ožig! V nasadih hrušk, ki so močneje napadeni s hruševo bolšico, oz. v nasadih jablane z ameriškim kaparjem lahko pred cvetenjem uporabite tudi pripravek HARPUN (1 l/ha proti hruševi bolšici; 0,5 l/ha proti ameriški kaparju). Pri tem pazite na varovanje čebel. Za preprečevanje poškodb jabolčnega zavijača, je potrebno pri metodi zbežanja namestiti feromonske razpršilce v nasadu še pred pojavom odraslih osebkov. Ta čas običajno sovpadajo s cvetenjem jablane. Izberete lahko med: ISOMATE C TT, RAK 3, EXOSEX CP ali SemiosNET-Codling Moth. V kolikor boste v času napovedanih ohladitev vremena uporabljali fitostimulatore, sredstva za krepitev rastlin, upoštevajte, da nizke temperature povzročijo rastlinam stres, zaradi česar so občutljivejši in lahko ob nepravilnem odmerjanju izkazujejo fitotoksičnost. Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj morno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrasti. Pri tem pozorno preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 01.04.2021 15:15

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

19. VARSTVO BRESKEV IN NEKTARIN - 01.04.2021 15:16 - Zaključeno

Breskev polno cveti (65 po lestvici BBCH). Svetujemo varstvo pred cvetno monilijo. V primeru padavin opravite dva nanosa fungicida; prvič ob začetku cvetenja (odprti 10 % cvetov) in drugi ob zaključevanju. V poštev pridejo pripravki: AMYLO-X (1,5 – 2,5 kg/ha), CHORUS 50 WG (0,5 kg/ha), LUNA EXPERIENCE (0,6 l/ha), MAVITA 250 EC (0,45 l/ha), PROLECTUS (1 kg/ha), SCORE 250 EC (0,45 l/ha), SIGNUM (0,75 kg/ha), SWITCH 62,5 WG (1 kg/ha), TELDOR SC 500 (1 l/ha) ali ZENBY (0,9 l/ha). Za kvalitetnejši nanos poskrbite, da se aplikacija izvaja v mirnem vremenu. Priporočamo, da jo opravite v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 01.04.2021 15:16

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

20. VARSTVO ČEŠENJ IN VIŠENJ - 01.04.2021 15:17 - Zaključeno

Češnje in višnje začnejo s cvetenjem (60 – 62 po lestvici BBCH). Ob začetku cvetenja je zlasti v primeru padavin priporočljivo opraviti varstvo pred cvetno monilijo. Uporabite lahko: LUNA EXPERIENCE (0,2 l/ha na višino metra krošnje; največ 0,6 l/ha), PROLECTUS (330 g/ha na višino metra krošnje; največ 1 kg/ha), SIGNUM (0,25 kg/ha na višino metra krošnje; največ 0,75 kg/ha), SWITCH 62,5 WG (0,08 % konc., največ 1 kg/ha), TELDOR SC 500 (največji odmerek 1,5 l/ha, 0,5 l/ha na meter višine krošnje), TOPSIN – M (1 kg/ha), DUAXO KONCENTRAT (1,1 l/ha na meter višine krošnje, oz. največ 3,3 l/ha; za češnje in višnje), ZENBY (0,9 l/ha), AMYLO-X (1,5 – 2,5 kg/ha) in SERENADE ASO (8 l/ha). Slednja sta primerna tudi za ekološko pridelavo. Za kvalitetnejši nanos poskrbite, da se aplikacija izvaja v mirnem vremenu. Priporočamo, da jo opravite v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 01.04.2021 15:17

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

21. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 14.04.2021 15:01 - Zaključeno

Po pezebi je potrebno nadaljevati z rednim varstvom nasadov pred boleznimi in škodljivci. Računski model je 03.04.2021 zabeležil prve izpolnjene pogoje za lahko primarno okužbo z jabolnima škrlupom, a razmere v nasadih je dejansko niso omogočale. Ulovljene askospore so bile takrat zaznane le v sledovih. Med 12. in 14.04.2021 pa so se začele oblikovati razmere za srednje močne okužbe. Na površinah kjer je dež že izpral zaščitno fungicidno prevleko, svetujemo uporabo pripravkov z določenim zdravilnim delovanjem za nazaj: CHORUS 50 WG (0,45 kg/ha), MYTHOS (1,5 l/ha), PYRUS 400 SC (1 l/ha), SCALA (1,125 l/ha), BATALION 450 SC (0,7 – 1,0 l/ha), FABAN (1,2 l/ha). Z izjemo slednjega jih je potrebno dopolniti z dotikalnimi pripravki za redno preventivno varstvo: ALCOBAN (0,75 kg/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha). Pripravku SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha) se med cvetenjem izognemo. Uporabite lahko tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in je primerna za ekološko pridelavo. Za preprečevanje jabolnovne pepelovke dodate še pripravke na osnovi žvepla. V poštev pridejo: COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL SPECIAL, PEPELIN WG, THIOVIT JET, AZUMO WG ali VINDEK 80 WG, ki jih med cvetenjem odmerjate zmerno, 3 kg/ha; oz. tekoče oblike BIOTIP SULFO 800 SC, POL-SULPHUR 800 SC, SYMBIOTICA FITO – TEKOČE ŽVEPLO ali VERTPIN, zadržano s 3 l/ha. Sredstvo NEEMAZAL - T/S (4,5 l/ha) deluje na sesajoče in grizoče vrste žuželk (listne uši, gosenci pedicev in listnih minerjev,...) in je primeren tudi v ekološki pridelavi. Za uspešno delovanje ga je potrebno nanesti prvič v obdobju pred cvetenjem in drugič po zaključenem cvetenju. Uporaba pri hruškah ne pride v poštev, saj povzroča ožige! Za preprečevanje poškodb jabolčnega zavijalca, je potrebno pri metodi zbežanja namestiti feromonske razpršilce v nasadu še pred pojavom odraslih osebkov. Ta čas običajno sovpada s cvetenjem jabolane. Izberete lahko med: ISOMATE C TT, RAK 3, EXOSEX CP ali SemiosNET-Codling Moth. Uporaba insekticidnih pripravkov v času cvetenja ni predvidena; sredstev, ki so čebelar in ostalim opravevalcem nevarna pa v tem času ni dovoljeno uporabljati. Za spremljanje naleta jabolčne grizlice svetujemo izobežanje belih lepljivih plošč. Prag škodljivosti bo dosežen, ko se ulovi 30 ali več osic. Lepljive plošče bo potrebno ob zaključenem spremljanju odstraniti, saj se lahko nanje ulovijo tudi koristni organizmi. Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj morno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrasti. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 14.04.2021 15:01

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

22. VARSTVO OREHOV - 14.04.2021 15:02 - Zaključeno

Nasadi orehov začnajo z brstenjem. Za preventivno varstvo pred bakterijskimi okužbami s povzročitelji iz rodov Xantomonas in Pseudomonas priporočamo nanos bakrovih pripravkov. V poštev pridejo: CUPRABLAU Z 35 WG (1,6 – 1,7 kg/ha), CUPRABLAU Z 35 WP (2 kg/ha), CUPRABLAU Z 50 WP (2,4 kg/ha) ali CUPRABLAU Z UKTRA WP (3,1 kg/ha).

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrasti. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 14.04.2021 15:02

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

23. VARSTVO VINSKE TRTE - 15.04.2021 15:40 - Zaključeno

Vinska trta pričenja z brstenjem. Glede na izpostavljenost sončnim žarkom in sortiment, lahko zasledimo nabrekanje brsta in pokanje lusk, do brstov v stadiju volne in na zgornjih legah celo opazne konice zelenih poganjok (03-07 po lestvici BBCH). Topli dnevi s temperaturami nad 15°C omogočajo uporabo žveplivih pripravkov: THIOVIT JET, COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL SPECIAL, PEPELIN WG, VINDEK 80 WG, ki v odmerku 3 do 8 kg/ha zmanjšajo stopnjo napada pršic trsne kodravosti (akarinoze), trsne pršice (erinoze), učinkujejo na zmanjševanje okužb črne pegavosti vinske trte in delujejo proti oidiju vinske trte. Proti navedenim škodljivim organizmom pride na stopnji še zaprtih brstov v poštev tudi pripravek RED FOX (kombinacija parafinskega olja in bakrovega oksida; odmerek 15 l/ha), ki je predviden za varstvo pred rdečo sadno pršico ali gabrovo pršico in zmanjšuje še črno pegavost vinske trte (v odmerku 25 – 30 l/ha).

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelar nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 15.04.2021 15:40

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

24. OBVESTILO ZA PRIDELOVALCE ČEBULNIC - 22.04.2021 08:41 - Zaključeno

Posevki čebulnic (česna ali čebule) imajo razvitih 5 ali manj listov (razvojna stopnja BBCH 105 ali manj).

Pri pregledu posevkov čebulnic, so bile odkrite prve poškodbe, ki jih povzročajo odrasli osebkovi porove zavrtačke. Če ste pri pregledu svojih posevkov ugotovili poškodbe, lahko uporabite pripravek KARATE ZEON 5 CS v odmerku 0,15 L/ha (1,5 ml na 10 L vode na 100 m²). Pripravek ima dovoljenje za manjše uporabe. Če pridelujete manjše površine čebulnic, priporočamo, da za varstvo posevkov čebulnic, le-te pokrijete z agrokopreno, protiinsektno mrežo.

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 22.04.2021 08:41

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

25. VARSTVO VINSKE TRTE - 23.04.2021 15:00 - Zaključeno

Vinska trta odganja. Pri razvoju opazimo stanja od nabrekanja brstov in pokanja lusk, do brstov v stadiju volne in ponekod do opaznih konic zelenih poganjok (03-07 po lestvici BBCH). Precej brstov je poškodovana pezeba in v tem primeru bo treba počakati na razvoj sekundarnih brstov.

Ob neenakomernem brstenju utegnijo do izraza priti škodljive vrste pršic, katere v toplih dneh, s temperaturami nad 15 °C zavirate z rabo žveplivih pripravkov: THIOVIT JET, COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL SPECIAL, MICROTHIOL DISPERS, PEPELIN WG, VINDEK 80 WG. Navedeni pripravki v odmerku 3 do 8 kg/ha zmanjšajo stopnjo napada pršic trsne kodravosti (akarinoze), trsne pršice (erinoze), učinkujejo na zmanjševanje okužb črne pegavosti vinske trte in delujejo proti oidiju vinske trte. Proti navedenim škodljivim organizmom pride na stopnji še zaprtih brstov v poštev tudi pripravek RED FOX (kombinacija parafinskega olja in bakrovega oksida; odmerek 15 l/ha), ki je predviden za varstvo pred rdečo sadno pršico ali gabrovo pršico ter zmanjšuje še črno pegavost vinske trte (v odmerku 25 – 30 l/ha).

Zatiranje fitofagnih pršic je pomembno tudi iz vidika preprečevanja širjenja virusnih obolenj kot je npr. Grapevine Pinot gris virus (GPGV).

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelar nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 23.04.2021 15:00

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

26. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 23.04.2021 15:01 - Zaključeno

V nasadih poteka cvetenje (63 – 67 po lestvici BBCH).

Možnost za močno primarno okužbo z jabolnovim škrlupom se je razvila ob padavinah med 18. in 21. in še pred tem med 12. in 15. aprilom. Izbruhe askospor zabeležimo ob vsakih padavinah. Priporočamo preventivno varstvo z obnovljanjem fungicidne zaščitne obloge pred naslednjimi predvidenimi padavinami. Obloga je oslABLJENA, ko pade 20 – 25 mm dežja na m². Uporabite lahko ALCOBAN (0,75 kg/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha). Pripravkom SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha), MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha) se med cvetenjem izognemo. V kolikor vam ne uspe zaščititi nasada pravočasno, lahko v kombinaciji s prej navedenimi pripravki uporabite: CHORUS 50 WG (0,45 kg/ha), MYTHOS (1,5 l/ha), PYRUS 400 SC (1 l/ha), SCALA (1,125 l/ha), BATALION 450 SC (0,7 – 1,0 l/ha) ali FABAN (1,2 l/ha); uporabi se lahko brez dodanega dotikalnega sredstva), ki imajo določeno zdravilno delovanje za nazaj. S še daljšim delovanjem za nazaj so na razpolago: SCORE 250 EC (0,2 l/ha), DIFCOR 250 EC (0,2 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), ter po zaključenem cvetenju tudi DIFENZONE (0,2 l/ha), DUAXO KONCENTRAT (3,3 l/ha) ali DOMARK 100 EC (0,4 l/ha). Za varstvo pred škrlupom lahko uporabite tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in je primerna za ekološko pridelavo. Za preprečevanje jabolnovne pepelovke priporočamo dodajanje sredstev na osnovi žvepla. V poštev pridejo: COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL SPECIAL, MICROTHIOL DISPERS, PEPELIN WG, THIOVIT JET, AZUMO WG ali VINDEK 80 WG, ki jih med cvetenjem odmerjate zmerno, 3 kg/ha; oz. tekoče oblike BIOTIP SULFO 800 SC, POL-SULPHUR 800 SC, SYMBIOTICA FITO – TEKOČE ŽVEPLO ali VERTPIN, zadržano s 3 l/ha. Na površinah z občutljivimi sortami (Idared, Jonagold,...) svetujemo uporabo: LUNA EXPERIENCE (0,75 l/ha), STROBY WG (0,2 kg/ha), ZATO 50 WG (100-150 g/ha), TERCEL (2,5 kg/ha), SERCADIS (0,25 l/ha) ali SERCADIS PLUS (0,72 l/ha). Za spremljanje naleta jabolčne grizlice namestite bele lepljive plošče. Prag škodljivosti bo dosežen, ko se ulovi 30 ali več osic. Lepljive plošče bo potrebno ob zaključenem spremljanju odstraniti, saj se lahko nanje ulovijo tudi koristni organizmi. Uporaba insekticidnih pripravkov v času cvetenja ni predvidena; sredstev, ki so čebelar in ostalim opravevalcem nevarna pa v tem času ni dovoljeno uporabljati. Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrasti. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 23.04.2021 15:01

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

27. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 30.04.2021 13:53 - Zaključeno

V nasadih jaboljan in hrusk se cvetenje zaključuje (67 – 69 po lestvici BBCH).

Možnost za močno primarno okužbo z jaboljanovim skrupom se je oblikovala ob padavinah med 26. in 29. aprilom. Izbruhe askospor zabeležimo ob vsakem dežju. Varstvo nasadov naj sloni na preventivnem pristopu z obnavljanjem fungicidne zaščitne obloge pred naslednjimi predvidenimi padavinami. Obloga je oslabljena, ko pade 20 – 25 mm dežja na m². Pri načrtovanju naslednjega tretiranja upoštevajte tudi potrebo po zaščiti listne površine, ki se razvije z intenzivnejšim priraščanje liste mase v obdobju po zaključnem cvetenju. Uporabite lahko ALCOMAN (0,75 kg/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha). Pripravkom SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha), MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha) se med cvetenjem izognemo. V kolikor vam ne uspe zaščititi nasada pravočasno, lahko v kombinaciji s prej navedenimi pripravki uporabite: CHORUS 50 WG (0,45 kg/ha), MYTHOS (1,5 l/ha), PYRUS 400 SC (1 l/ha), SCALA (1,125 l/ha), BATALION 450 SC (0,7 – 1,0 l/ha) ali FABAN (1,2 l/ha; uporabi se lahko brez dodanega dotikalnega sredstva), ki imajo določeno zdravilno delovanje za nazaj. S še daljšim delovanjem za nazaj so na razpolago: SCORE 250 EC (0,2 l/ha), DIFCOR 250 EC (0,2 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), ter po zaključnem cvetenju tudi DIFENZONE (0,2 l/ha), DUAXO KONCENTRAT (3,3 l/ha) ali DOMARK 100 EC (0,4 l/ha). Za varstvo pred skrupom lahko uporabite tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in je primerna za ekološko pridelavo. Višje temperature ozračja in visoka zračna vlaga omogočajo ugodne pogoje za širjenje okužb jaboljanove pepelovke. Na površinah z občutljivimi sortami (Idared, Jonagold, ...) svetujemo uporabo: LUNA EXPERIENCE (0,75 l/ha), STROBY WG (0,2 kg/ha), ZATO 50 WG (100-150 g/ha), TERCEL (2,5 kg/ha), SERCADIS (0,25 l/ha) ali SERCADIS PLUS (0,72 l/ha). Sicer pride v poštev dodajanje sredstev na osnovi žvepla: COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL SPECIAL, MICROTHIOL DISPERS, PEPELIN WG, THIOVIT JET, AZUMO WG ali VINDEX 80 WG, ki jih med cvetenjem odmerjate zmerno, s 3 kg/ha. Pripravki v tekoči obliki so: BIOTIP SULFO 800 SC, POL-SULPHUR 800 SC, SYMBIOTICA FITO – TEKOČE ŽVEPLO ali VERTPIN (vsi navedeni v odmerku 3 l/ha). Pri spremljanju naleta jabolčne grizlice na bele lepljive plošče upoštevajte, da je prag škodljivosti dosežen, ko se ulovi 30 ali več osic na ploščo. Za varstvo pridelka pride v poštev pripravek MOSPILAN 20 SG (v 0,04 % konc., oz. 4 g na 10 l vode) ali NEEAMAZAL – T/S (4,5 l/ha), ki je primeren tudi za ekološko pridelavo. Njegov drugi nanos (prvič pred cvetenjem) je predviden po zaključnem cvetenju. Z navedenima pripravkoma zatirate tudi listne uši in sadnega listnega duplinarja. Lepljive plošče bo potrebno ob zaključnem spremljanju odstraniti, saj se lahko nanje ulovijo tudi koristni organizmi.

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrašč. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 30.04.2021 13:53

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

28. VARSTVO VINSKE TRTE - 30.04.2021 14:28 - Zaključeno

Vinska trta ima brste v stadiju volne, oz. že jasno vidne konice zelenih listov (07-08 po lestvici BBCH). V prihajajočih toplih dneh bo razvoj mladic še intenzivnejši.

Ta čas, ko se ozračje segreva, je smiselno preventivno nanesti žveplave pripravke (pri temperaturah nad 15° C): THIOVIT JET, COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL SPECIAL, MICROTHIOL DISPERS, PEPELIN WG ali VINDEX 80 WG. Navedeni pripravki v odmerku 3 do 8 kg/ha zmanjšajo stopnjo napada pršic trsne koderavosti (akarinoze), trsne pršice (erinoze), učinkujejo na zmanjševanje okužb črne pegavosti vinske trte in delujejo proti oidiju vinske trte. Zatiranje fitofagnih pršic je pomembno tudi iz vidika preprečevanja širjenja virusnih obolenj, kot je npr. Grapevine Pinot gris virus (GPGV). V deževnih dneh je nevarnost okužb s črno pegavostjo vinske trte velika in je še pred padavinami potrebno uporabiti pripravke kot so: CUPRABLAU Z 35 WG (3 kg/ha), CUPRABLAU Z 35 WP (3 kg/ha), CUPRABLAU Z ULTRA WP (1,8 kg/ha), oz. FOLLOW 80 WG (1,9 kg/ha), FOLPAN 80 WDG (1,9 kg/ha), POLYRAM DF (največji odmerek 3 kg/ha). Predvidena sta dva nanosa; prvič, ko so mladike velike ~ 2 cm in drugič 7 do 10 dni kasneje.

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelam nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrašč in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 30.04.2021 14:28

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

29. OBVESTILO ZA VARSTVO VRTNIN PRED POLŽI - 03.05.2021 14:04 - Zaključeno

V preteklih dneh je padla večja količina padavin. Ker mokro, vlažno okolje polžem zelo ugaja, so se začeli intenzivneje pojavljati. Zato preventivno s preprečevanjem zapleveljenosti, košnja trave v okolici in drugimi ukrepi prijaznimi ukrepi oviramo nastanek pogojev, ugodnih za polže. Če vam na komaj intenzivnih vrtninah že povzročajo škodo in jih ni možno pobrati ročno, lahko uporabite naslednja sredstva: FERRAMOL (5 g/m²), CELAFLOL LIMEX (70g/100m²), METAREX INOV (4 – 5 kg/ha), COMPO BIO SREDSTVO PROTI POLŽEM (5 g/m²), TERMINATOR PLUS VABA ZA POLŽE (4 kg/ha), BLO PLANTELLA PROTI POLŽEM (38 kg/ha), BIOTIP VABA ZA POLŽE (4 kg/ha), GUSTO 3 – POLŽOMOR (60 g/100 m²), IRONMAX PRO (70 g/100 m²), LIMA GOLD 3% (70 g/100 m²), MEDAL (70 g/100 m²), NATUREN BIO SREDSTVO PROTI POLŽEM (30 kg/ha), PLANTELLA ARION (60 g/100 m²), POLŽOKILL (4 kg/ha) ali SOLABIOL PROTI POLŽEM (50 kg/ha).

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 03.05.2021 14:04

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

30. OBVESTILO ZA ZATIRANJE PLEVELOV V KORUZI - 05.05.2021 10:54 - Zaključeno

Pri tehnološki pridelave korusa se nagibamo k zatiranju plevelov po vzniku korusa in plevelov. Najbolj optimalen čas za uporabo herbicidov je, ko ima korusa dva do štiri liste (BBCH 12 – 14). Zaradi antirezistentne strategije je priporočljivo s herbicidi "kolobariti", kar pomeni, da ne uporabljate istih pripravkov več let zapored, temveč jih zamenjajte s pripravki z drugimi aktivnimi snovmi. Kasneje priporočamo uporabo česal.

Uporaba herbicidov

V razvojni fazi od vznika do enega lista so registrirani naslednji pripravki: ADENGO (0,44 L/ha), CALARIS PRO (2 – 2,3 L/ha), CALLISTO 480 SC (0,15-0,3 L/ha), DUAL GOLD 960 EC * (1-1,5 L/ha, do 1 lista), EFICA 960 EC (1 – 1,5 L/ha), KOBAN TX (4 L/ha), LUMAX * (3 – 4 L/ha), LUMAX H 537.5 SE (3 – 4 L/ha), MERLIN FLEXX (0,4 L/ha), PRIMEXTRA TZ GOLD 500 SC * (2,5 L/ha, do 1 lista), SHARPEN PLUS (2,5-4 L/ha, do 1 lista), SHARPEN 33 EC (3-5 L/ha, do 1 lista), STOMP AQUA (3,3 L/ha), SUCCESSOR 600 * (2 L/ha).

V razvojni fazi od dveh listov naprej lahko uporabite: AKRIS * (3 L/ha, od 2 do 6 listov), ALISEO PLUS * (70 g/ha, od 2. do 6. lista), ARIGO * (330 g/ha, od 2 do 8 listov), ARRAT * (0,2 kg/ha, od 2. do 6. lista), BASAGRAN 480 * (1,5-2 L/ha, od 2 do 7 lista), BANDERA * (1 L/ha, od 2. do 8. listov), BANVEL 480 S (0,6 L/ha, od 3 - 6 listov), BOTIGA (1 L/ha, od 2 do 8 listov), CALARIS PRO * (2,3 L/ha), CALLISTO 480 SC (0,15-0,3 L/ha), CALLAM (300 g/ha; od 3 do 6 listov), CAPRENO (0,3 L/ha, od 2 do 6 listov), ELUMIS *(1,5 L/ha, od 8 listov), ENTAIL * (170 ml/ha, od 2 do 5 listov), ESTERON (1 L/ha, od 4 do 5 listov), EQUIP (2-2,5 L/ha, od 2 do 6 listov), FOCUS ULTRA (1-4 L/ha, od 2 do 8 listov), DICASH * (0,6 L/ha, od 2 do 8 listov), HARMONY 50 SC (22,5 g/ha, od 2 do 8 listov), HERBOCID XL (1,25 L/ha, od 3 do 4 liste), KALIMBA * (0,6 L/ha, od 2 do 8 listov), KAMBA 480 SL (0,6 L/ha; od 2 do 8 listov), KELVIN MAX (0,75 L/ha; od 2 do 8 lista), KELVIN * (1 L/ha, od 3 listov naprej), KELVIN OD * (1 L/ha, od 4 do 7 listov), KOBAN TX * (4 L/ha), LAUDIS WG 30 (0,25-0,5 kg/ha, od 2 do 8 listov), LONTREL 100 * (1-1,2 L/ha, od 2 do 5 lista), LONTREL 72SG (0,17 kg/ha; od 2 do 9 listov), LUMAX * (3 - 4 L/ha), LUMAX H 537.5 SE (3 – 4 L/ha), MILAGRO EXTRA 6 OD * (0,75 L/ha, od 2 do 8 listov), MILAGRO PLUS * (0,8 L/ha; od 2 do 8 listov), MILAGRO 240 SC *(170 ml/ha; od 3 do 5 listov), MOTIVELL * (1 L/ha, od 3 do 6 listov), MOTIVELL EXTRA 6 OD * (0,75 L/ha; od 2 do 8 listov), MONSOON ACTIVE (1-2 L/ha, od 2 do 6 listov), MURAL * (0,6 – 0,75 L/ha; od 2 do 5 listov), MUSTANG 306 SE (0,5-0,6 L/ha, od 4 do 5 listov), NICOSH * (1 L/ha, od 3 do 6 listov), OSORNO (1,5 L/ha, od 2 do 8 listov), PEAK 75 WG (20-30 g/ha, od vznika do 7 lista), PRIMERO * (1 L/ha, od 2 do 8 listov), RIM 25 WG (60 g/ha, od 1 do 7 listov), RINDI WG (440 g/ha, od 4 do 8 listov), SAMSON 4 SC * (1 L/ha, od 2 do 8 listov), SAMSON EXTRA 6 OD * (0,75 L/ha, od 2 do 8 listov), SPANDIS * (0,4 kg/ha; od 2 do 8 listov), STARANE FORTE (0,54 L/ha, od 2 do 6 listov), STOMP AQUA (3,3 L/ha), STRETCH (1 L/ha; od 2 do 8 listov), SUCCESSOR 600 * (2 L/ha), TALISMAN (1,125 L/ha; od 2 do 8 listov), TAROT 25 WG * (50-60 g/ha, od 2 do 8 listov) ali TEMSA SC (1,5 L/ha, od 2 do 8 listov).

Natančen opis pripravkov si lahko pogledate na: <http://www.kmetijskizavod-nm.si/nasveti/varstvorastlin>, (herbicidi v koruzi 2021). Pozorni bodite na omejitve pri varstvu vodotokov. Pred uporabo fitofarmaceutskega sredstva natančno preberite in upoštevajte navodila za uporabo.

Datum objave obvestila: 05.05.2021 10:54

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

31. OBVESTILO ZA ZATIRANJE BOLEZNI V OZIMNIH ŽITIH - 05.05.2021 10:55 - Zaključeno

Fenološki razvoj posevkov pšenice in ječmena

Posevki ozimne pšenice so na območju JV Slovenije večinoma v razvojni fazi kolenčenja (BBCH 30-35). Ozimni ječmen pa je v fazi vidnih prvih resic (BBCH 47) oz. na bolj zgodnjih legah že v sredini klasenja (BBCH 55).

Zatiranje bolezni

Tudi v letošnjem letu beležimo dobro prezimila žita z zelo malo okužbami. Se pa v prihodnje zaradi povečane prisotnosti vlage pričakujemo povečan pojav glivičnih bolezni. Pozorni bodite na preseže pragove (več o tem si lahko preberete v prispevku 'Glivične bolezni v žitih 2021' na naši spletni strani <http://www.kmetijskizavod-nm.si/nasveti/varstvorastlin>).

Pri ječmenju je prag za ječmenov listni ožig presežen, ko je na listih razvitih 35 % posameznih peg, pri ječmenovi mrežasti pegavosti pa če se na 10% rastlin pojavijo pege vsaj na treh listih. Za prvo tretiranje priporočamo uporabo pripravka, ki bo zatiral obe bolezni in ki bo deloval kurativno ali eradikativno. Izberite lahko med naslednjimi sredstvi: CHAMANE (1 L/ha), COMRADE (1 L/ha), LIBRAX (1,33 – 2,0 L/ha), MIZONA (1 L/ha), PRIAXOR EC (1,5 L/ha), PROSARO (1,0 L/ha), PROTENDO 300 EC (0,65 L/ha), RETENGO (1,25 L/ha), REYVSTAR (1,5 L/ha), REYVTREX (1,125 L/ha), REYVSTAR (1,5 L/ha), REYVSTAR XL (0,75 – 1,5 L/ha), TAZER 250 SC (0,8 L/ha), ZAMIR (1,5 L/ha), ZANTARA (1,5 L/ha) ali ZOXSIS 250 SC (1 L/ha).

V zadnjih letih v ječmenju opažamo povečan pojav okužb z ramularijsko pegavostjo ječmena (Ramularia collo-cygni). Priporočamo, da pregledate posevke in tam kjer je ozimni ječmen v razvojni fazi vidne prve resice (BBCH 47 - 49) izvedete zaščito posevka (s kasnejšim tretiranjem ne boste dosegli željenega učinka). Tam kjer ste prvo škropljenje proti ječmenovemu listnemu ožigu in na ječmenovi mrežasti pegavosti že izvedli priporočamo uporabo enega izmed naslednjih pripravkov: ASCRA XPRO (1,2 L/ha), ELATUS ERA (1 L/ha), ELATUS PLUS (0,75 L/ha), IMTRES XE (2 L/ha), SEGURIS XTRA (1 L/ha) ali SILTRA XPRO (1 L/ha). Tam kjer zaščita posevka ječmena še ni bila izvedena pa priporočamo da izberete pripravek, ki delujejo na vse tri glivične bolezni: LIBRAX (1,33 – 2,0 L/ha), PRIAXOR EC (1,5 L/ha), REYVSTAR (1,5 L/ha), REYVCARE (1,5 L/ha), REYVTREX (1,125 L/ha), REYVSTAR XL (0,75 – 1,5 L/ha) ali ZANTARA (1,5 L/ha).

Na pšenici je prag za listno pegavost presežen, če najdemo pege na zgornjih treh listih pri več kot 10 % rastlin. Prvo škropljenje lahko opravite z enim od naslednjih pripravkov: ASCRA XPRO (1,5 L/ha), BOUNTY (0,6 L/ha), BUZZ ULTRA DF (0,33 kg/ha), CARAMBA (1,5 L/ha), CHAMANE (1 L/ha), COMRADE (0,75 L/ha), ELATUS ERA (1 L/ha), ELATUS PLUS (0,75 L/ha), EMINENT 125 EW (1 L/ha), FAXER (1 L/ha), IMTRES XE (2 L/ha), KEYPRO (1 L/ha), LIBRAX (1,33-2,0 L/ha), MIRADOR FORTE (1,5 – 2 L/ha), MIRADOR XTRA (0,6 – 1,0 L/ha), MIZONA (1 L/ha), ORIUS 25 EW (1 L/ha), PLEXEO (1,5 L/ha), PRAKTIS (0,8 L/ha), PRIAXOR EC (1,5 L/ha), PROCEED (2 L/ha), PROCER 300 EC (0,65 L/ha), PROMINO 300 EC (0,65 L/ha), PROTENDO 300 EC (0,65 L/ha), PRAKTIS (0,8 L/ha), PROSARO (1 L/ha), REVYVARE (1,5 L/ha), REVYSTAR (1,5 L/ha), REVYSTAR XL (0,75 – 1,5 L/ha), REYVITREX (1,125 L/ha), SEGURIS XTRA (1 L/ha), SILTRA XPRO (1 L/ha), SIRENA (1,5 L/ha), TARTAROS 300 EC (0,65 L/ha), TAZER 250 SC (0,8 L/ha), SEGURIS XTRA (1 L/ha), ZANTARA (1,5 L/ha), ZAMIR (1,5 L/ha) ali ZOXIS 250 SC (1 L/ha).

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 05.05.2021 10:55

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

32. OBVESTILO ZA ZATIRANJE PLEVELOV V SOJI - 05.05.2021 11:44 - Zaključeno

Soja ima proti plevelom slabo tekmovalno sposobnost, zato priporočamo da se po setvi in pred vznikom uporabi talni herbicid (za zadovoljivo delovanje je potrebna talna vlaga), kasneje pa če je to potrebno se opravi korekcija z enim od primernih pripravkov (preglednica 2).

Preglednica 1: Registrirana fitofarmaceutska sredstva za zatiranje plevelov v letu 2021 v soji po setvi in pred vznikom.

PRIPRAVEK	ODMEREK (L/ha)	PLEVELI
CLOMATE	0,25 L/ha	enoletni širokolistni in ozkolistni
DUAL GOLD 960 EC *	1,0 – 1,3 L/ha	enoletni širokolistni in ozkolistni
EFICA 960 EC *	1,0 – 1,3 L/ha	enoletni širokolistni in ozkolistni
SHARPEN 33 EC, SHARPEN PLUS	3 – 5 L/ha	enoletni širokolistni in ozkolistni
STOMP AQUA	2,6 L/ha	enoletni širokolistni in ozkolistni
CENTIUM 36 CS	0,25 L/ha	enoletni širokolistni

Preglednica 2: Registrirana fitofarmaceutska sredstva za zatiranje plevelov v letu 2021 v soji po vzniku

PRIPRAVEK	ODMEREK (L/ha)	PLEVELI
BASAGRAN 480 *	1,5 – 2 L/ha	širokolistni
FOCUS ULTRA	1,5 – 2 L/ha	ozkolistni
FUSILADE FORTE	1,2 L/ha	enoletni in večletni ozkolistni plevel
CLOMATE	0,25 L/ha	enoletni širokolistni in ozkolistni
WISH TOP	0,9 L/ha	enoletni ozkolistni
HARMONY 50 SX	2 x 7,5 g/ha	enoletni širokolistni

Za pripravke označeni z * veljajo omejitve za uporabo na najozjih VVO.

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. Poskrbeti je potrebno tudi za zaščito vodnih virov.

Datum objave obvestila: 05.05.2021 11:44

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

33. OBVESTILO ZA ZATIRANJE PLEVELOV V OLNJIH BUČAH - 05.05.2021 11:44 - Zaključeno

Plevele v oljnih bučah se zaradi slabe tekmovalne sposobnosti vzniklih rastlin zatira takoj po setvi. V ta namen lahko uporabite naslednje herbicide: CENTIUM 36 CS (0,25 L/ha), CLOMATE (0,25 L/ha) ali SUCESSOR 600 * (2 L/ha). Po vzniku oljnih buč pride v poštev samo pripravek FUSILADE FORTE (za manjše uporabe 0,8 – 1,7 L/ha), FUSILADE MAX (za manjše uporabe 1 – 1,5 L/ha) ali DEVRINOL 45 FL (za manjše uporabe 2 – 2,5 L/ha).

Za pripravke označeni z * veljajo omejitve za uporabo na najozjih VVO.

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. Poskrbeti je potrebno tudi za zaščito vodnih virov.

Datum objave obvestila: 05.05.2021 11:44

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

34. OBVESTILO ZA VARSTVO VRTNIN PRED LISTNIMI UŠMI - 05.05.2021 13:59 - Zaključeno

Vremenske razmere omogočajo hiter razvoj listnih uši. Predvsem v zavarovanih prostorih je priporočljiva uporaba biotičnih pripravkov oz. naravnih sovražnikov. V primeru prereznožitve lahko uporabite katerega od naslednjih pripravkov:

AFINTO

0,1 kg/ha v kumarah, bučkah, bučah, dinjah in lubenicah na prostem in v zaščitenih prostorih

0,14 kg/ha na grahu za pridelavo svežega zrnja

0,12 kg/ha v papriki v zaščitenih prostorih

CLOSER

200 mL/ha v brokoliju, brstičnem ohrovту, zelju, kitajskem zelju, solati in špinači na prostem

200 mL/ha v jajčevcih, bučkah, kumarah, kumaricah, dinjah, papriki, čiliju, bučah, paradižniku in lubenicah v zaščitenih prostorih

CELAFLORE NATUREN naravni insekticid za sadje, vrtnine in okrasne rastline – koncentrat

20 mL/1 L vode oz. v 2% koncentraciji vrtninah

BIOTIP FLORAL

1,6 L/ha v paradižniku in jajčevcih na prostem in v zaščitenih prostorih; v papriki in kumarah v zaščitenih prostorih

V solati na prostem: v odmerku 1,6 L/ha

V solati v zaščitenih prostorih: v odmerku 1,18 L/ha

FLORA VERDE

1,6 L/ha v paradižniku in jajčevcih na prostem in v zaščitenih prostorih, papriki in kumarah v zaščitenih prostorih

V solati na prostem: 1,6 L/ha

V solati v zaščitenih prostorih: 1,18 L/ha

KARATE ZEON 5 CS

0,15 L/ha v poru, zeleni, grahu in stročjem fižolu, papriki, paradižniku in jajčevcih, brstičnem ohrovту, zelju in redkviči, špinači in kumarah

MOSPILAN 20 SG

0,25 kg/ha v paradižniku, papriki, jajčevcih, kumarah, bučkah in drugih bučnih z užitno lupino

0,25 kg/ha v solati

0,125 – 0,15 kg/ha v bučah in bučnih z neužitno lupino

MOVENTO SC 100

0,45 L/ha v solati, radiču, endiviji in posevkih mladih listov ter poganjkov vrtnin, ki se pobirajo do fenofaze 8. pravega lista

NATURALIS

1 L/ha v solati, endiviji in radiču

NEEMAZAL – T/S

2 – 3 L/ha (odvisno od velikosti rastlin). Na prostem v špinači, zelju, ohrovту in brstičnem ohrovту, čebuli, poru, špargljih. Na prostem in zaščitenih prostorih v bučevkah, paradižniku in jajčevcih. V zaščitenih prostorih v papriki.

PIRIMOR 50 WG

0,75 kg/ha v paradižniku, papriki, jajčevcih, bučah, bučkah, kumarah, dinjah in lubenicah v zaščitenih prostorih;

0,42 kg/ha v brstičnem ohrovту in glavnatem zelju

0,75 kg/ha za fižol, grah, korenje, peteršilj

0,5 kg/ha v solati na prostem in v zaščitenih prostorih

RAPTOL KONCENTRAT 6 L/ha v kolerabici

RAPTOL SPRAY 60 ml/m² v kolerabici

RAPTOL SPRAY AE 60 ml/m² v kolerabici

SIVANTO PRIME

0,625 L/ha v solati (na prostem)

0,56 L/ha na meter višine rastlin in najvišjem dovoljenem odmerku 1,12 L/ha na jajčevcih, paradižniku, papriki, kumarah in bučkah (gojenih brez stika s tlemi)

TEPPEKI

0,1 kg/ha na kumarah, bučkah, bučah, dinjah in lubenicah (na prostem in zaščitenih prostorih)

0,12 kg/ha v papriki (v zaščitenih prostorih)

Sredstva dovoljena v ekološki pridelavi: Celaflore Naturen naravni insekticid za sadje, vrtnine in okrasne rastline – koncentrat, Raptol koncentrat, Raptol spray, Raptol spray AE, Naturalis, Neemazal – T/S, Flora verde in Biotip floral.

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. Posebno pozornost namenite koristnim organizmom, čebelar in ostalim opravevalcem.

Datum objave obvestila: 05.05.2021 13:59

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

35. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 07.05.2021 15:17 - Zaključeno

V nasadih jablan in hrušk je cvetenje zaključeno (69 – 70 po lestvici BBCH).

Po možnosti za močno primarno okužbo z jablanovim skruplom med 26. in 29. aprilom se je dodatna okužba razvijala tudi med 01. in 03. majem 2021. Izbruhe askospor zabeležimo ob vsakem dežju, zato naj varstvo nasadov sloni na preventivnem pristopu z obnavljanjem fungicidne zaščitne obloge pred predvidenimi padavinami. Obloga je oslabljena, ko pade 20 – 25 mm dežja na m². Pri načrtovanju naslednjega tretiranja upoštevajte tudi trenutno intenzivnejši prirast listne mase. Uporabite lahko ALCOBAN (0,75 kg/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha), MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha). V kolikor vam ne uspe zaščititi nasada pravočasno, lahko v kombinaciji s prej navedenimi pripravki uporabite: CHORUS 50 WG (0,45 kg/ha), MYTHOS (1,5 l/ha), PYRUS 400 SC (1 l/ha), SCALA (1,125 l/ha), BATALION 450 SC (0,7 – 1,0 l/ha) ali FABAN (1,2 l/ha); uporabi se lahko brez dodanega dotikalnega sredstva), ki imajo določeno zdravilno delovanje za nazaj. S še daljšim delovanjem za nazaj so na razpolago: SCORE 250 EC (0,2 l/ha), DIFCOR 250 EC (0,2 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), ter po zaključenem cvetenju tudi DIFENZONE (0,2 l/ha), DUAXO KONCENTRAT (3,3 l/ha) ali DOMARK 100 EC (0,4 l/ha). Za varstvo pred skruplom lahko uporabite tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in je primerna za ekološko pridelavo. Višje temperature ozračja in visoka zračna vlaga omogočajo ugodne pogoje za širjenje okužb jablanove pepelovke. Na površinah z opaznimi okužbami svetujemo uporabo: LUNA EXPERIENCE (0,75 l/ha), STROBY WG (0,2 kg/ha), ZATO 50 WG (100-150 g/ha), TERCEL (2,5 kg/ha), SERCADIS (0,25 l/ha) ali SERCADIS PLUS (0,72 l/ha). Sicer pride v poštev dodajanje sredstev na osnovi žvepla (v trenutnem odmerjanju 5 kg, oz. l/ha). Preverite ulove jabolčne grizlice na bele lepljive plošče in v primeru preseženega praga škodljivosti (30 in več osic na ploščo) ukrepajte s pripravkom MOSPILAN 20 SG (v 0,04 % konc., oz. 4 g na 10 l vode) ali NEEMAZAL – T/S (4,5 l/ha), ki je primeren tudi za ekološko pridelavo. Njegov drugi nanos (prvič pred cvetenjem) je predviden po zaključenem cvetenju. Z navedenima pripravkoma zatirate tudi listne uši in sadnega listnega duplinarja. Lepljive plošče je potrebno ob zaključenem spremljanju odstraniti, saj se lahko nanje ulovijo tudi koristni organizmi. V aktualnem obdobju se stopnjuje tudi migracija krvave uši v višje predele dreves. V prihajajočem obdobju jo bo ob stabilnejših vremenskih razmerah smotno zatirati s pripravki kot so PIRIMOR 50 WG (0,75 kg/ha), MOVENTO SC 100 (1,9 l/ha), idr. Optimalen pristop proti sesajočim škodljivim organizmom bo podan v naslednjih obvestilih.

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrašč. Pri tem pozorno preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 07.05.2021 15:17

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

36. VARSTVO VINSKE TRTE - 07.05.2021 15:42 - Zaključeno

Razvoj vinske trte je še vedno precej neenakomeren. Sledimo lahko odganjanje brstov in razvoj mladic z razgrnjenima dvema do tremi listi (08-13 po lestvici BBCH).

V trenutnem obdobju nestanovitnega vremena obstaja velika nevarnost okužb s črno pegavostjo vinske trte. Za varstvo svetujemo pripravke kot so: FOLLOW 80 WG (1,9 kg/ha), FOLPAN 80 WDG (1,9 kg/ha), POLYRAM DF (največji odmerek 3 kg/ha). V poštev pridejo tudi pripravki na osnovi bakra: CUPRABLAU Z 35 WG (3 kg/ha), CUPRABLAU Z 35 WP (3 kg/ha), CUPRABLAU Z ULTRA WP (1,8 kg/ha), oz. Predvidena sta dva nanosa: prvič, ko so mladike velike ~ 2 cm in drugič 7 do 10 dni kasneje. Proti pršicam trsne kodravosti (akarinoze) in trsni pršici (erinoze) je smotno uporabiti žveplave pripravke: THIOVIT JET, COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL SPECIAL, MICROTHIOL DISPERS, PEPELIN WG, VINDEX 80 WG, ki v odmerku 3 do 8 kg/ha dodatno vplivajo na zmanjševanje okužb črne pegavosti vinske trte in delujejo proti oidiju vinske trte. Zatiranje fitofagnih pršic je pomembno tudi iz vidika preprečevanja širjenja virusnih obolenj, kot je npr. Grapevine Pinot gris virus (GPGV).

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelar nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 07.05.2021 15:42

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

37. VARSTVO VINSKE TRTE - 14.05.2021 14:27 - Zaključeno

Razvoj vinske trte je na stopnji treh do sedmih razvitih listov (13 – 17 po lestvici BBCH).

V trenutnem obdobju nestanovitnega vremena še vedno obstaja nevarnost okužb s črno pegavostjo vinske trte. Za varstvo svetujemo pripravke kot so: FOLLOW 80 WG (1,9 kg/ha), FOLPAN 80 WDG (1,9 kg/ha), POLYRAM DF (največji odmerek 3 kg/ha). V poštev pridejo tudi pripravki na osnovi bakra: CUPRABLAU Z 35 WG (3 kg/ha), CUPRABLAU Z 35 WP (3 kg/ha), CUPRABLAU Z ULTRA WP (1,8 kg/ha). Drugo tretiranje bo v tem času predstavljalo hkrati tudi še preventivno zaščito proti peronospori vinske trte. Zlasti prva dva (z aktivno snovjo folpet) prideta v poštev v primeru poškodb, ki bi nastale ob neurju s točo. Proti peronospori pridejo v poštev še: AVTAR 75 NT, DITHANE DG Neotec, DITHANE M-45, MANFIL 75 WG, MANFIL 80 WP, MANFIL PLUS 75 WG, PINOZEB M-45 v odmerku 2 kg/ha (vsi imajo veljavnost do 04.07.2021). Opažene pojave trsne pršice (erinoze) nadzirajte s pripravkom VERTIMEC PRO (1 l/ha, oz. 10). Smotno je uporabiti tudi pripravke na osnovi žvepla: THIOVIT JET, COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL SPECIAL, MICROTHIOL DISPERS, PEPELIN WG, VINDEX 80 WG, ki v odmerku 3 do 8 kg/ha dodatno vplivajo na zmanjševanje okužb črne pegavosti vinske trte in delujejo proti oidiju vinske trte. Zatiranje fitofagnih pršic je pomembno tudi iz vidika preprečevanja širjenja virusnih obolenj, kot je npr. Grapevine Pinot gris virus (GPGV).

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelar nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 14.05.2021 14:27

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

38. VARSTVO KOŠČICASTIH SADNIH VRST - 14.05.2021 14:33 - Zaključeno

V nasadih češenj in višenj se med preostalimi plodiči odvija sekundarno odpadanje. (72 – 73 po lestvici BBCH).

Pridelovalcem svetujemo ukrepanje proti prerazmnožitvi črne češnjeve uši, katere prag škodljivosti je dosežen, ko je napadenih več kot 3 % poganjkov. Uporabite lahko: TEPPEKI (0,14 kg/ha; češnje), AFINTO (0,14 kg/ha; češnje), MOVENTO SC 100 (1,5 l/ha; češnje in višnje) ali NEEMAZAL – T/S (4,5 l/ha; češnje), ki je primeren tudi za ekološko pridelavo. Pred nanosom pozorno preberite navodila in poskrbite za spoštovanje ukrepov za varovanje okolja. Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrašč.

V nasadih breskev in nektarin priporočamo varstvo pred breskovo pepelovko. Uporabite lahko pripravke na osnovi žvepla, ki delujejo tudi proti breskovem skruplu: COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL DISPERS, MICROTHIOL SPECIAL, PEPELIN, THIOVIT JET, VINDEX 80 WG, AZUMO WG v odmerku 5 – 7,5 kg/ha.

Potrebno je poskrbeti tudi za prerazmnožene kolonije listnih uši, zlasti sive breskove uši. V primeru preseženega praga škodljivosti ukrepajte s pripravki kot so: TEPPEKI (0,14 kg/ha), AFINTO (0,14 kg/ha), MOSPILAN 20 SG (0,025 – 0,04 %), PIRIMOR 50 WG (0,75 kg/ha, oz. 0,075 % konc.) ali NEEMAZAL-T/S (1,5 l/ha na meter višine krošnje; maksimalni odmerek 4,5 l/ha). Prag škodljivosti je za sivo breskovo uš po cvetenju 7 % poganjkov (ravno tako za črno in rjavo breskovo uš), za zeleno breskovo uš 10 % napadenih poganjkov ter le zabeležena prisotnost za medeno breskovo uš.

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrašč. Pri tem pozorno preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 14.05.2021 14:33

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

39. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 14.05.2021 14:37 - Zaključeno

V nasadih jablan in hrušk je cvetenje zaključeno (70 po lestvici BBCH).

Možnost za močno primarno okužbo z jablanovim skruplom se je razvila med 11. in 13. majem. Natančnejši prikazi izračunov za vam najbližje merilno mesto so dostopni na povezavi: http://agromet.mko.gov.si/index.asp?ID=Varstvo/modeli/VI/VI_0.asp. V tem obdobju se ob vsakih padavinah povečuje tudi intenzivnost sproščanja askospor. Varstvo nasadov naj še naprej temelji na preventivnem pristopu z obnavljanjem fungicidne zaščitne obloge pred predvidenimi padavinami. Hkrati upoštevajte tudi trenutno intenzivno priraščanje listne površine. V poštev pridejo: ALCOBAN (0,75 kg/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha), MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), MYTHOS (1,5 l/ha), PYRUS 400 SC (1 l/ha), SCALA (1,125 l/ha), BATALION 450 SC (0,7 – 1,0 l/ha) ali FABAN (1,2 l/ha); uporabi se lahko brez dodanega dotikalnega sredstva), ki imajo določeno zdravilno delovanje za nazaj. S še daljšim delovanjem za nazaj so na razpolago: SCORE 250 EC (0,2 l/ha), DIFCOR 250 EC (0,2 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), ter po zaključenem cvetenju tudi DIFENZONE (0,2 l/ha), DUAXO KONCENTRAT (3,3 l/ha) ali DOMARK 100 EC (0,4 l/ha). Za varstvo pred skruplom lahko uporabite tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in je primerna za ekološko pridelavo. Na parcelah s hitrim širjenjem jablanove pepelovke svetujemo uporabo: LUNA EXPERIENCE (0,75 l/ha), STROBY WG (0,2 kg/ha), ZATO 50 WG (100-150 g/ha), TERCEL (2,5 kg/ha), SERCADIS (0,25 l/ha) ali SERCADIS PLUS (0,72 l/ha). Sicer pride v poštev dodajanje sredstev na osnovi žvepla (v trenutnem odmerjanju 5 kg, oz. l/ha). Po zaključenem cvetenju je potrebno v primeru preseženega praga škodljivosti jabolčne grizlice (30 in več osic na ploščo) ukrepanje s pripravkom MOSPILAN 20 SG (v 0,04 % konc., oz. 4 g na 10 l vode) ali NEEMAZAL – T/S (4,5 l/ha). Slednji je primeren tudi za ekološko pridelavo. Njegov drugi nanos (prvič pred cvetenjem) je predviden 10 – 14 dni po prvi uporabi. Oba pripravka delujeta tudi listne uši in sadnega listnega duplinarja. Lepljive plošče je potrebno ob zaključenem spremljanju odstraniti, saj se lahko nanje ulovijo tudi koristni organizmi. Trenutno pa primarno pozornost namenite ukrepanju proti krvavi uši, ki se seli v višje predele dreves. Prag škodljivosti je 12 kolonij na 100 poganjkov, oz. 5 do 8 % napadenih vej. Uporabite pripravke PIRIMOR 50 WG (0,75 kg/ha) ali MOVENTO SC 100 (1,9 l/ha). Slednji je primernejši v nasadih, kjer se pojavljajo še listne uši, jablanova listna hrčica ali ameriški kapar. V primeru močnega napada je smiselno tretiranje z njim ponoviti po 14 dneh. Poskrbite za dobro omočenost (vsaj 800 l vode na ha); svetujemo tudi uporabo močil, ki pomagajo pri razporejanju sredstev.

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrašč. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 14.05.2021 14:37

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

40. OBVESTILO ZA ZATIRANJE ŠKODLJIVCEV V ŽITIH - 18.05.2021 13:40 - Zaključeno

Pšenica je na območju JV v zelo različnih fenoloških stopenjih, od nabrekanja nožnice (BBCH 45) do klasenja (BBCH 55 – 59).

V nekaterih posevkih prihaja do praznozmožitve rdečega žitnega strgača. Odrasli hroščev ne zatiramo. Cilj zatiranja so začetni razvojni stadiji ličink. Prag je presežen, ko najdete 1 ličinko na posamezn vrhnji list ali 10 ličink na m² ali 15 % poškodovane površine najbolj vitalnih zgornjih listov. Ravno tako so se v večjem številu začele pojavljati listne uši. Vsi spodaj navedeni pripravki bodo imeli delovanje tudi na njih.

Preglednica 1: Registrirana fitofarmacevtska sredstva v žitih za zatiranje rdečega žitnega strgača in listnih uši v letu 2021.

PRIPRAVEK	ODMEREK (L/ha)	NACIN DELOVANJA	UPORABA NA
DECIS 2,5 EC	0,2 – 0,3	kontaktno	strna žita
EVURE	0,2	kontaktno+želodčno	pšenica, ječmen, tritikala, oves, rž
KARATE ZEON 5 CS	0,15	kontaktno+želodčno	pšenica, ječmen, tritikala, oves, rž
KARIS 10 CS	0,05	kontaktno+želodčno	pšenica, ječmen, tritikala, oves, rž
MAVRIK 240	0,2	kontaktno+želodčno	pšenica, ječmen, tritikala, oves, rž
POLECI	0,2 – 0,3	kontaktno+želodčno	strna žita

Pri uporabi fitofarmacevtskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. Poskrbite za zaščito čebel in drugih opravevalcev. Upoštevajte, da poraba dotikalnih fitofarmacevtskih sredstev, ki so označena kot čebelam nevarna, v času cvetenja gojenih rastlin, v dnevnem času ni dovoljena. Cvetočo podrast odstranite in preprečite zanašanje na sosednje cvetoče rastline. Poskrbeti je potrebno tudi za zaščito vodnih virov.

Datum objave obvestila: 18.05.2021 13:40

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

41. VARSTVO VINSKE TRTE - 20.05.2021 15:00 - Zaključeno

Razvoj vinske trte je na stopnji štirih do osmih razvitih listov (14 – 18 po lestvici BBCH).

Vinogradnikom svetujemo preventivno varstvo pred peronosporo vinske trte. Pogoji za primarne okužbe so izpolnjeni in nanos zaščitnih sredstev je potrebno opraviti pred naslednjimi padavinskimi obdobji. Ustrezno zaščito nudijo dotikalno delujoči fungicidi: FOLLOW 80 WG (1,25 kg/ha), FOLPAN 80 WDG (1,25 kg/ha), DELAN PRO (3 l/ha), AVTAR 75 NT, DITHANE DG Neotec, DITHANE M-45, MANFIL 75 WG, MANFIL PLUS 75 WG, MANKOZ 75 WG, PENNCOZEB 75 DG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 v odmerku 2 kg/ha (pri pripravkih z a.s. mankozeb bodite pozorni tudi na čas veljavnosti), POLYRAM DF (v 0,24 % konc., največji dovoljeni odmerek je 2,4 kg/ha), VIDERYO F (2,5 l/ha), VINCYA F (2,5 l/ha), DAIMYO F (2,5 l/ha). Sredstvo UNIVERSALIS (2 l/ha) deluje na peronosporo in oidijske trte. V primeru neurja s točo svetujemo varstvo vinogradov s pripravki na osnovi aktivne snovi folpet. Proti oidijski vinske trte dodajte pripravke na osnovi žvepla: THIOVIT JET, COSAN, KUMULUS DF, MICROTIOLO SPECIAL, MICROTIOLO DISPERS, AZUMO WG, PEPELIN WG, VINDEK 80 WG, COSAVET DF, COSINUS, MOČLJIVO ŽVEPLO KARSIA DF, SYMBIOTICA FITO GRANULIRANO ŽVEPLO, POL-SULPHUR 80 WG, BIOTIP SULFO 800 SC, POL-SULPHUR 800 SC, SYMBIOTICA FITO – TEKOČE ŽVEPLO ali VERTIPIN v priporočenih odmerkih. Opažene pojave trsne pršice (erinoze) nadzirajte s pripravkom VERTIMEC PRO (1 l/ha, oz. 10).

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelam nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmacevtskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 20.05.2021 15:00

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

42. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 21.05.2021 15:52 - Zaključeno

Možnost za močno primarno okužbo z jabolnavim škrlupom se je razvila med 18. in 19. majem; ob nadaljevanju deževja pa se je med 19. in 20. dodatno izoblikovala še ena. Natančnejši prikazi izračunov za vam najbližje merilno mesto so dostopni na povezavi: http://agromet.mko.gov.si/index.asp?ID=Varstvo/modeli/VI/VI_0.asp. V zadnjih dneh od vsakih padavinah zabeležimo tudi izredno intenzivno sproščanje askospor. Za varstvo nasadov še naprej skrbite z rednim obnavljanjem fungicidne obloge. Poskrbite, da bodo nasadi zaščiteni pred naslednjimi predvidenimi padavinami. Upoštevajte tudi močno priraščanje listne površine. Uporabite lahko: ALCOBAN (0,75 kg/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha), MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2,1 l/ha). V kolikor vam ne uspe zaščititi nasada pravočasno, lahko v kombinaciji s prej navedenimi pripravki uporabite: CHORUS 50 WG (0,45 kg/ha), MYTHOS (1,5 l/ha), PYRUS 400 SC (1 l/ha), SCALA (1,125 l/ha), BATALION 450 SC (0,7 – 1,0 l/ha) ali FABAN (1,2 l/ha); uporabi se lahko brez dodanega dotikalnega sredstva, ki imajo določeno zdravilno delovanje za nazaj. S še daljšim delovanjem za nazaj so na razpolago: SCORE 250 EC (0,2 l/ha), DIFCOR 250 EC (0,2 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), ter po zaključnem cvetenju tudi DIFENZONE (0,2 l/ha), DUAXO KONCENTRAT (3,3 l/ha) ali DOMARK 100 EC (0,4 l/ha). Za varstvo pred škrlupom lahko uporabite tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in je primerna za ekološko pridelavo. Vremenski pogoji so zelo ugodni tudi za razvoj jabolnave pepelovke. Močne okužbe obvladajte s: SERCADIS (0,25 l/ha) ali SERCADIS PLUS (0,72 l/ha), LUNA EXPERIENCE (0,75 l/ha), STROBY WG (0,2 kg/ha), ZATO 50 WG (100-150 g/ha), TERCEL (2,5 kg/ha). Sicer pride v poštev dodajanje sredstev na osnovi žvepla (v trenutnem odmerjanju 6 kg, oz. l/ha). Pozorni bodite na morebitne pojave hrusevega ožiga. Zaradi pozebe je v nasadih prisotno povcitanje, ki omogoča širjenje bakterije Erwinia amylovora s cvetnimi okluzami. Izražanje bolezenskih znamenj (<https://www.gov.si/teme/hrusev-ozig-erwinia-amylovora/>) bi bilo pričakovati zlasti na območju zahoda Dolenjske (Žužemberk, Trebnje, ...) v sadovnjakih jabolne, hrške ali kutine, oz. tudi okrasnih gostiteljskih rastlinah (fotinja, šmarna hršica, japonska kutina, glog, nešplja, panešplja, ognjeni trn, skorš, jerebika, ...) V primeru suma na okužbo, obvestite fitosanitarno inšpekcijo ali najbližjo Službo za varstvo rastlin (<http://agromet.mko.gov.si/index.asp?ID=Varstvo/default.asp>). Posebno pozornost namenite ukrepanju proti kravji uši, ki se seli v višje predele dreves. Prag škodljivosti je 12 kolonij na 100 poganjkov oz. 5 do 8 % napadenih vej. Uporabite pripravek PIRIMOR 50 WG (0,75 kg/ha) ali MOVENTO SC 100 (1,9 l/ha). Slednji je primernejši v nasadih, kjer se pojavljajo še listne uši, jabolnava listna hršica ali ameriški kapar. V primeru močnega napada je smiselno tretiranje z njim ponovito po 14 dneh. Poskrbite za dobro omočenost (vsaj 800 l vode na ha); svetujemo tudi uporabo močil ter drugih dodatkov, ki pomagajo pri razporejanju sredstev. V nasadih, kjer je bila v preteklih letih močno zastopana rdeča sadna pršica, preverite njeno prisotnost. V primeru, da imate na zalogi še pripravek ENVIDOR SC 240 (0,6 l/ha; nevaren za čebele; poraba zalog dovoljena do 01.10.2021) in je prag škodljivosti (5 osebkov na list) presežen, so trenutne okoljske razmere z visoko zračno vlago ugodne za njegovo rabo. Ostala sredstva bodo prišla v poštev v nadaljnjem razvoju pršice.

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrašč. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 21.05.2021 15:52

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

43. OBVESTILO ZA VARSTVO ČEBULNIC PRED ČESNOVO RJO - 24.05.2021 09:52 - Zaključeno

V posevkih čebulnic opažamo pojav česnovne rje. Za zmanjšanje pojava lahko uporabite enega izmed pripravkov navedenega v preglednici:

PRIPRAVEK	ODMEREK	DOVOLJEN V:
CUPRABLAU Z 35 WP	1,8 kg/ha	Čebuli, šalotki, česnu (manjše uporabe)
CHAMANE	1 l/ha	Poru
LUNA EXPERIENCE	1 l/ha	Poru, (česnu – za manjše uporabe)
MIRADOR 250 SC	1 l/ha	Česnu, poru, šalotki, drobnjaku, čebuli in spomladanski čebuli
ORTIVA	1 l/ha	Česnu, poru, šalotki, drobnjaku, čebuli in spomladanski čebuli
SERCADIS PLUS	1 l/ha	Poru in spomladanski čebuli (manjše uporabe)
SIGNUM	1,5 kg/ha	Poru (manjše uporabe)
ZAFTRA AZT 250 SC	1 l/ha	Česnu, poru, šalotki, drobnjaku, čebuli in spomladanski čebuli
ZOXIS 250 SC	1 l/ha	Česnu, poru

Pri uporabi fitofarmacevtskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 24.05.2021 09:52

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

44. OBVESTILO ZA VARSTVO ČEBULE PRED PLESNIJO - 24.05.2021 09:55 - Zaključeno

Zaradi spremenljivega vremena obstaja možnost za pojav čebulne plesni. Za preprečevanje pojava bolezni lahko uporabite enega izmed pripravkov:

PRIPRAVEK	ODMEREK	DOVOLJENA UPORABA V:
BANJO	0,5 L/ha	Čebula in šalotka
CHAMANE	1 L/ha	Čebula
CHAMP FORMULA 2 FLO	2,8 L/ha	Čebuli, česnu in šalotki (manjše uporabe)
CHAMPION 50 WG	2 kg/ha	Čebuli, česnu in šalotki (manjše uporabe)
CUPRABLAU Z 35 WG	1,5 kg/ha	Čebuli, česnu, šalotki in spomladanski čebuli (manjše uporabe)
CUPRABLAU Z 35 WP	1,8 kg/ha	Čebuli, šalotki in česnu (manjše uporabe)
CUPROXAT	5,3 L/ha	Čebuli, česnu in šalotki (manjše uporabe)
MIRADOR 250 SC	1 L/ha	Česnu, poru, šalotki, drobnjaku, čebuli in spomladanski čebuli
ORTIVA	1 L/ha	Česnu, poru, šalotki, drobnjaku, čebuli in spomladanski čebuli
ZAFTRA AZT 250 SC	1 L/ha	Česnu, poru, šalotki, drobnjaku, čebuli in spomladanski čebuli
ZOXIS 250 SC	1 L/ha	Čebuli in šalotki, spomladanski čebuli

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 24.05.2021 09:55

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

45. OBVESTILO ZA VARSTVO FIŽOLA PRED TRIPSI IN UŠMI - 26.05.2021 14:43 - Zaključeno

Fižol je v stopnji razvoja dveh celih listov (BBCH 12). Pri pregledu posevkov na prostem smo opazili listne uši, v zaprtih prostorih pa tudi pojav tripsov. V primeru, da ste škodljivce zaznali v vaših posevkih, za zatiranje lahko uporabite: KARATE ZEON 5 CS (za uši in tripspe) v odmerku 0,15 L/ha ali za manjše uporabe na prostem LASER PLUS (za tripspe) v odmerku 0,25 L/ha in v rastlinjakih za manjše uporabe REQUIEM PRIME (za tripspe) v odmerku 5 L/ha.

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. V primeru uporabe insekticidnih sredstev bodite še posebno pozorni na varovanje čebel in ostalih opravevalcev.

Datum objave obvestila: 26.05.2021 14:43

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

46. OBVESTILO ZA ZATIRANJE BOLEZNI V ŽITIH - 28.05.2021 08:42 - Zaključeno

Pšenica je na območju JV v razvojni fazi od sredine klasenja (BBCH 55) do začetka cvetenja (BBCH 61). V času cvetenja je najbolj primeren čas za zatiranje fuzarij. Ob obilici padavin v zadnjem času se nevarnost okužb še dodatno povečuje. Za namen njihovega zatiranja lahko uporabite naslednje pripravke: ASCRA XPRO (1,5 L/ha), BOUNTY (0,6 l/ha), BUZZ ULTRA DF (0,33 kg/ha), CARAMBA (1,5 L/ha), ELATUS ERA (1 L/ha), FOLICUR EW 250 (1 L/ha), MAGNELLO (1 L/ha), ORIUS 25 EW (1 L/ha), PLEXEO (1,5 l/ha), PRAKTIS (0,8 l/ha), PROCER 300 EC (0,65 l/ha), PROMINO 300 EC (0,65 l/ha), PROSARO (1 L/ha), PROTENDO 300 EC (0,65 l/ha), SILTRA XPRO (1 L/ha), SIRENA (1,5 L/ha), TARTAROS 300 EC (0,65 l/ha), TEBUSHA 25% EW (1 L/ha), ZANTARA (1,5 L/ha), ZAMIR (1,5 L/ha) ali TAZER 250 SC (0,8 L/ha). Natančen opis pripravkov in glivičnih bolezni je dostopen tudi v dokumentu na spletni strani KGZS - Zavoda Novo mesto (<http://www.kmetijskizavod-nm.si/nasveti/varstvorastlin> (varstvo žit (pšenica, ječmen) pred boleznimi 2021)).

V nekaterih posevkih prihaja do prerazmnožitve rdečega žitnega strgača (1 ličinka na posamezen vrhni list ali 10 ličink na m² ali 15 % poškodovane površine najbolj vitalnih zgornjih listov) in listnih uši (prag v času cvetenja znaša 5-8 uši na klas, v sredini mlečne zrelosti pa do 10 uši na klas). Za njihovo zatiranje lahko uporabite enega od navedenih pripravkov v obvestilu iz dne 18.05.2021.

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. Poskrbite za zaščito čebel in drugih opravevalcev. Upoštevajte, da poraba dotikalnih fitofarmaceutskih sredstev, ki so označena kot čebelam nevarna, v času cvetenja gojenih rastlin, v dnevnem času ni dovoljena. Cvetoč podrast odstranite in preprečite zanašanje na sosednje cvetoče rastline. Poskrbeti je potrebno tudi za zaščito vodnih virov.

Datum objave obvestila: 28.05.2021 08:42

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

47. OBVESTILO ZA ZATIRANJE BOLEZNI V KROMPIRJU - 28.05.2021 08:43 - Zaključeno

Pogoste padavine in višje temperature bodo ustvarile povečano relativno vlažnost zraka, ki bo omogočila zelo ugodne pogoje za razvoj krompirjeve plesni. Pri pregledih krompirišč zaenkrat še nismo zaznali okužb. Kljub temu vam priporočamo, da v nasadih krompirja, kjer vrste še niso sklepane in ni znakov bolezni opravite preventivna škropljenja z enim od kontaktnih pripravkov: AVTAR 75 NT (2,0 kg/ha), BANJO (0,4 l/ha), DITHANE DG Neotec* (2 kg/ha), DITHANE M-45* (2 kg/ha), ENERVIN (2 kg/ha), FROWNIDE (0,4 l/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 80 WP (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2,0 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha), RANMAN TOP (0,5 l/ha), SHIRLAN 500 SC (0,4 l/ha), WINBY (0,4 l/ha). V ekološki pridelavi pridejo v poštev pripravki na osnovi bakra: BADGE WG, CUPRABLAU Z 35 WP*, CUPRABLAU Z 35 WG* (3 kg/ha) ali NORDOX 75 WG (1 kg/ha), ki jih lahko uporabljate celotno rastno dobo. V integrirani pridelavi pa pridejo v poštev za zaključna škropljenja. V času pogostih padavin (če pada več kot 30mm padavin) bodite pozorni na možnost izpiranja kontaktnih sredstev.

V krompiriščih, kjer so se vrste že začele sklepati pa priporočamo uporabo fungicidov, ki imajo polsistemsko ali sistemsko delovanje: ACROBAT MZ WG* (2 kg/ha), BANJO FORTE (1,0 L/ha), CARIAL FLEX (0,6 kg/ha), COPFORCE EXTRA (2,0 kg/ha), CURZATE PARTNER (0,15 kg/ha) + kontaktni pripravek, CYMBAL (0,2 do 0,25 kg/ha) + kontaktni pripravek, ELECTIS 75 WG (1,5-1,8 kg/ha), EQUATION PRO (0,4 kg/ha), FORTUNA GOLD (3 kg/ha), FUDAN GOLD (3 kg/ha), INFINITO (1,2-1,6 l/ha), MOXIMATE 725 WG (2,5 kg/ha), MOXIMATE 725 WP (2,5 kg/ha), MOXIMATE PLUS (2,5 kg/ha), ORVEGO (0,8 l/ha), PROXANIL 450 SC (2,0 - 2,5 L/ha), REBOOT (0,45 kg/ha), REVUS (0,4 - 0,6 l/ha), REVUS TOP* (0,6 l/ha), RIDOMIL GOLD MZ PEPITE (2,5 kg/ha), RIVAL DUO (2,5 l/ha), SACRON 45 DG (0,22 kg/ha) + kontaktni pripravek, TANOS 50 WG (0,7 kg/ha) ali SIGNAL SUPER* (0,5 l/ha). V primeru neurja s točo svetujemo uporabo kontaktnih pripravkov. Pripravki označeni z * so registrirani tudi za zatiranje črne listne pegavosti krompirja.

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. Poskrbeti je potrebno tudi za zaščito vodnih virov.

Datum objave obvestila: 28.05.2021 08:43

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

48. VARSTVO VINSKE TRTE - 28.05.2021 08:56 - Zaključeno

Razvoj vinske trte je na stopnji petih do osmih razvitih listov (15 - 18 po lestvici BBCH).

Trenutne vremenske razmere zahtevajo obnovo preventivnega varstva pred peronosporo vinske trte. Zaščitna obloga je oslABLJENA, ko pade 25 ali več mm dežja na m². Uporabite lahko: FOLLOW 80 WG (1,25 kg/ha), FOLPAN 80 WDG (1,25 kg/ha), AVTAR 75 NT, DITHANE DG Neotec, DITHANE M-45, MANFIL 75 WG, MANFIL 80 WP, MANFIL PLUS 75 WG, MANKOZ 75 WG, PENNZOZEB 75 DG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 v odmerku 2 kg/ha (pri pripravkih z a.s. mankozeb bodite pozorni tudi na čas veljavnosti), POLYRAM DF (v 0,24 % konc., največji dovoljeni odmerki je 2,4 kg/ha), VIDERYO F (2,5 l/ha), VINCYA F (2,5 l/ha), DAIMYO F (2,5 l/ha), EMENDO F (1,5 kg/ha), PERGADO F (1,25 kg/ha). Sredstvo UNIVERSALIS (2 l/ha) deluje na peronosporo in oidijske trte. Na zgodnejših legah lahko izberete že kombinirano preventivno delujoča sredstva z Al - fosetilom, oz. fosfonati kot so: MIKAL FLASH (4 kg/ha), MOMENTUM F (4 kg/ha), za katere je predvidena zaporedna raba, ali DELAN PRO (3 l/ha). V primeru neurja s točo dajemo prednost pripravkom na osnovi aktivne snovi folpet (follow, folpan, pergado F, emendo F, mikal, momentum, universalis...). Pomembno je, da se vinogradi pred tretiranjem osušijo. Proti oidijski vinske trte dodajte pripravke na osnovi žvepla: THIOVIT JET, COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL SPECIAL, MICROTHIOL DISPERS, AZUMO WG, PEPELIN WG, VINDEX 80 WG, COSAVET DF, COSINUS, MOČLJIVO ŽVEPLO KARSIA DF, SYMBIOTICA FITO GRANULIRANO ŽVEPLO, POL-SULPHUR 80 WG, BIOTIP SULFO 800 SC, POL-SULPHUR 800 SC, SYMBIOTICA FITO - TEKOČE ŽVEPLO ali VERTIPIN v priporočenih odmerkih. Opažene napade trsne pršice (erinoze) nadzirajte s pripravkom VERTIMEC PRO (1 l/ha, oz. 10). V ekološki pridelavi pride za zaščito pred peronosporo vinske trte v poštev raba bakrovih pripravkov: NORDOX 75 WG (1,6 kg/ha), BADGE WG (do cvetenja 1,25 kg/ha), CUPROXAT (5,3 l/ha), KOCIDE 2000 (2 kg/ha). Proti oidijski vinske trte dodajte SREDSTVA NA OSNOVI ŽVEPLA. V primeru rednega pojavljanja bolezni, ukrepajte s sredstvom VITISAN (3 kg/ha).

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelam nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 28.05.2021 08:56

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

49. OBVESTILO ZA VARSTVO VRTNIN NA PROSTEM PO TOČI - 28.05.2021 08:58 - Zaključeno

Nekatera območja je večerj prizadelo neurje s točo. Najbolj so bili prizadeti posevki: čebulnic, fižola in bučnic. Ko bodo vremenske razmere dopuščale, priporočamo, da opravite zaščito posevka s kontaktnimi fungicidi. Priporočamo uporabo naslednjih pripravkov:

fižol: CHAMP FORMULA 2 FLO, CHAMPION 50 WG, CUPRABLAU Z 35 WG, CUPRABLAU Z 35 WP, CUPROXAT ...

čebula: BANJO, CHAMP FORMULA 2 FLO, CUPRABLAU Z 35 WG, CHAMPION 50 WG, CUPRABLAU Z 35 WP, CUPROXAT, PENNCOZEB 75 DG ...

bučnice na prostem (lubnice, melone, bučke, buče): CHAMP FORMULA 2 FLO, CHAMPION 50 WG, CUPRABLAU Z 35 WG, CUPRABLAU Z 35 WP, CUPROXAT, VITISAN ...

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. V primeru uporabe insekticidnih sredstev bodite še posebno pozorni na varovanje čebel in ostalih opravevalcev.

Datum objave obvestila: 28.05.2021 08:58

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

50. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 28.05.2021 15:46 - Zaključeno

Jablana je na razvojni stopnji plodičev s premerom med 10 in 20 mm (71 – 72 po lestvici BBCH). Hruška ima plodiče večje od 20 mm (72 po lestvici BBCH).

Možnosti za močne primarne okužbe z jablanovim škrlupom so se zadnje tedne razvijale ob vsakem dežju, nazadnje med 23. in 26. majem. Natančnejši prikazi izračunov za vam najbližje merilno mesto so dostopni na povezavi: http://agromet.mko.gov.si/index.asp?ID=Varstvo/modeli/VI/VI_0.asp. Hkrati s padavinami beležimo še vedno intenzivno sproščanje askospor. Slednje kljub zaključevanju meseca maja še ne pojenja. Prve pege škrlupa smo opazili 07. maja in v aktualnem obdobju lahko nastopajo tudi sekundarne okužbe. Priporočamo pedantno obnavljanje fungicidne obloge. Do zaključevanja primarnih okužb naj bo razmik med tretiranj še vedno kratek, prilagode padavinam in intenzivnemu priraščanju listne površine. Uporabite lahko: DELAN PRO (2,5 l/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), ALCOBAN (0,75 kg/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha), MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha). V kolikor vam ne uspe zaščititi nasada pravočasno, v kombinaciji s prej navedenimi pripravki uporabite: SCORE 250 EC (0,2 l/ha), DIFCOR 250 EC (0,2 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), DIFENZONE (0,2 l/ha), DUAXO KONCENTRAT (3,3 l/ha), DOMARK 100 EC (0,4 l/ha) ali CHORUS 50 WG (0,45 kg/ha), MYTHOS (1,5 l/ha), PYRUS 400 SC (1 l/ha), SCALA (1,125 l/ha), BATALION 450 SC (0,7 – 1,0 l/ha), oz. FABAN (1,2 l/ha; uporabi se lahko brez dodanega dotikalnega sredstva), ki imajo zdravilno delovanje za nazaj. Za varstvo pred škrlupom lahko uporabite tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in je primerna za ekološko pridelavo.

V primeru neurja s točo svetujemo varstvo s pripravki na osnovi aktivne snovi kaptan (merpan, merplus, orthocide, scab).

Poganjke okužene z jablanovo pepelovko je potrebno izrezovati in ročno odstranjevati iz nasada. Razvoj močnejših okužb obvladajte s: SERCADIS (0,25 l/ha) ali SERCADIS PLUS (0,72 l/ha), LUNA EXPERIENCE (0,75 l/ha), STROBY WG (0,2 kg/ha), ZATO 50 WG (100-150 g/ha), TERCEL (2,5 kg/ha). Sicer pride v poštev dodajanje tudi sredstev na osnovi žvepla (v trenutnem odmerjanju 6 kg, oz. l/ha).

Pozorni bodite na hrusev ožig. Po pezebi je bilo v nasadih prisotno povzitanje, ki bi lahko omogočalo širjenje bakterije Erwinia amylovora s poznimi cvetnimi okužbami. Izražanje bolezenskih znamenj (<https://www.gov.si/teme/hrusev-ozig-erwinia-amylovora/>) bi bilo pričakovati zlasti na območju zahoda Dolenjske (Žužemberk, Trebnje,...) v sadovnjakih jablane, hruške ali kutine, oz. tudi okrasnih gostiteljskih rastlinah (fotinja, šmarna hrušica, japonska kutina, glog, nesplja, panešplja, ognjeni trn, skorš, jerebika,...). V primer sumu na okužbo, obvestite fitosanitarno inšpekcijo ali najbližjo Službo za varstvo rastlin (<http://agromet.mko.gov.si/index.asp?ID=Varstvo/default.asp>).

Kolonije krvave uši se selijo v višje predele dreves. V kolikor je bil dosežen prag škodljivosti (12 kolonij na 100 poganjkov oz. 5 do 8 % napadenih vej), uporabite pripravek PIRIMOR 50 WG (0,75 kg/ha) ali MOVENTO SC 100 (1,9 l/ha). Slednji je primernejši v nasadih, kjer se pojavljajo še listne uši, jablanova listna hrčica ali ameriški kapar. V primeru močnega napada je smiselno tretiranje z njim ponoviti po 14 dneh. Poskrbite za dobro omočenost (vsaj 800 l vode na ha); svetujemo tudi uporabo močil ter drugih dodatkov, ki pomagajo pri razporejanju sredstev. Pogoji za razvoj jabolčnega zavijača do sedaj niso bili ugodni. Z otoplitvijo in stabilizacijo vremena se bo stanje spreminjalo. O potrebnih varstvenih ukrepih vas bomo obveščali v prihodnjih obvestilih.

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrasti. Pri tem pozorno preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 28.05.2021 15:46

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

51. VARSTVO JAGOD - 28.05.2021 15:49 - Zaključeno

Z obilnimi padavinami se je v obdobju zorenja jagod močno povečala možnost razvoja sive plesni. Svetujemo skrbno prežračevanje tunelov in odvajanje odvečne vlage. V primeru okužb pridejo v poštev sredstva z najkrajšo karenco: ZENBY (1,2 l/ha; 1 dan karence), PROLECTUS (1,2 kg/ha; 1 dan karence), TELDOR SC 500 (1,5 l/ha; za jagode na prostem; 1 dan karence). Pripravki AMYLO X (1,5 do 2,5 kg/ha; karence ni potrebna), SERENADE ASO (8 l/ha; karence ni potrebna), TAEGRO (0,185-0,37 kg/ha; karence 1 dan), BOTECTOR (1 kg/ha; 1 dan karence), POLYVERSUM (0,1-0,2 kg/ha; 1 dan karence) so na biotični osnovi in delujejo večinoma z mehanizmom antagonizma. Primerni so tudi za ekološko pridelavo.

Pred nanosom natančno preberite in upoštevajte navodila! Spoštujte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 28.05.2021 15:49

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

52. OBVESTILO ZA VARSTVO PARADIŽNIKA - 03.06.2021 09:28 - Zaključeno

S primerno temperaturo in dovolj vlage v zraku, so izpolnjeni pogoji za nastanek krompirjeve plesni na paradižniku. V zavarovanih prostorih skrbite za redno zračenje. Za preventivno škropljenje lahko uporabite enega od kontaktnih pripravkov:

AVTAR 75 NT 2 kg/ha (4.7.2021 preneha dovoljenje)

CUPRABLAU Z 35 WG 1,6 kg/ha

CUPRABLAU Z 35 WP 3 kg/ha

DITHANE DG NEOTEC 2 kg/ha (4.7.2021 preneha dovoljenje)

DITHANE M 45 2 kg/ha (4.7.2021 preneha dovoljenje)

KOCIDE 2000 2 kg/ha

MANFIL 2 kg/ha (4.7.2021 preneha dovoljenje)

MANFIL 80 WP 2 kg/ha (4.7.2021 preneha dovoljenje)

MANFIL PLUS 75 WG 2 kg/ha (4.7.2021 preneha dovoljenje)

NORDOX 75 WG 1 kg/ha

PERGADO C 5 kg/ha

PINOZEB M-45 2 kg/ha (4.7.2021 preneha dovoljenje)

POLYRAM DF 2 kg/ha

Pripravki s preventivnim in dodatnim kurativnim delovanjem:

COPFORCE EXTRA 2 kg/ha

MIRADOR 250 SC 1L/ha

MIRADOR 250 SC 1L/ha

ORTIVA 1 L/ha

REVUS 0,6 L/ha

REVUS TOP 0,3 do 0,6 L/ha (odvisno od velikosti rastlin)

ZAFTRA AZT 250 SC 1 L/ha

Po okužbi:

ACROBAT MZ WG 2 kg/ha (4.7.2021 preneha dovoljenje)

RIDOMIL GOLD MZ PÉPITE 2,5 kg/ha (30.6.2021 preneha dovoljenje)

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pozorno preberite navodila, upoštevajte karenco in ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 03.06.2021 09:28

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

53. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 04.06.2021 14:00 - Zaključeno

Jablana je na razvojni stopnji plodičev s premerom nad 20 mm (72 po lestvici BBCH). Hruška je na stopnji sekundarnega odpadanja plodičev (73 po lestvici BBCH).

Z zaključkom padavin v mesecu maju beležimo opazen upad sproščenih askospor jablanovega škrlupa. Pričakujemo, da se bodo možnosti primarnih okužb zaključile v naslednjih dneh. V nasadih brez zabeleženih okužb priporočamo nadaljevanje preventivnega varstva v razmiku 10 do 14 dni, razen v primeru, ko pade 25 ali več litrov dežja na m². Z izpiranjem se fungicidna obloga slabi in jo je potrebno obnavljati. Svetujemo uporabo sredstev kot so: MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha; datum veljavnosti 31.07.2021), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha; datum veljavnosti 31.07.2021), SCAB 480 SC (3,13 l/ha; datum veljavnosti 31.07.2021), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), ALCOBAN (0,75 kg/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha). V primeru opaženih okužb na listih ali plodičih, jih je potrebno nemudoma zaustaviti s kombinacijo prej navedenih dotikalnih pripravkov s: SCORE 250 EC (0,2 l/ha), DIFCOR 250 EC (0,2 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), DIFENZONE (0,2 l/ha), DUAXO KONCENTRAT (3,3 l/ha), DOMARK 100 EC (0,4 l/ha) ali CHORUS 50 WG (0,45 kg/ha), MYTHOS (1,5 l/ha), PYRUS 400 SC (1 l/ha), SCALA (1,125 l/ha), BATALION 450 SC (0,7 – 1,0 l/ha), oz. FABAN (1,2 l/ha; uporabi se lahko brez dodanega dotikalnega sredstva), ki imajo zdravilno delovanje za nazaj. Razmiki med tretiranj so takrat krajši. Za varstvo pred škrlupom lahko uporabite tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), z dovoljenjem za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin, ki deluje tudi na sajavost in mušjo pegavost plodov in je primerna tudi za ekološko pridelavo.

V primeru neurja s točo svetujemo varstvo s pripravki na osnovi aktivne snovi kaptan (merpan, merplus, orthocide, scab).

Poganjke okužene z jabolnovo pepelovko je potrebno izrezovati in ročno odstranjati iz nasada. Razvoj močnejših okužb obvladajte s: SERCADIS (0,25 l/ha) ali SERCADIS PLUS (0,72 l/ha), LUNA EXPERIENCE (0,75 l/ha), STROBY WG (0,2 kg/ha), ZATO 50 WG (100-150 g/ha), TERCEL (2,5 kg/ha). Sicer pride v poštev dodajanje tudi sredstev na osnovi žvepla (v trenutnem odmerjanju 6 kg, oz. l/ha).

Pozorni bodite na hrusev ožig. Po pozebi je bilo v nasadih prisotno povcitanje, ki bi lahko omogočalo širjenje bakterije Erwinia amylovora s poznimi cvetnimi okužbami. Izražanje bolezenskih znamenj (https://www.gov.si/teme/hrusev-ozig-erwinia-amylovora/) bi bilo pričakovati zlasti na območju zahoda Dolenjske (Žužemberk, Trebnje,...) v sadovnjakih jabolane, hruske ali kutine, oz. tudi okrasnih gostiteljskih rastlinah (fotinja, šmarna hrusica, japonska kutina, glog, nešplja, panešplja, ognjeni trn, skorš, jerebika,...). V primer sumu na okužbo, obvestite fitosanitarno inspekcijo ali najbližjo Službo za varstvo rastlin (http://agromet.mko.gov.si/index.asp?ID=Varstvo/default.asp).

V prvih dneh meseca junija so se na zgodnjih legah (Bela krajina, okolica Šentjermeja in Brežice) razvili pogoji za uspešno odlaganje in razvoj jajčec jabolčnega zavijača. Na višjih in kasnejših legah (okolica Sevnice, Trebnjega) se bodo ugodne razmere oblikovale v naslednjih 2 – 5 dneh. Na zgodnjih legah prideta za varstvo pridelka trenutno v poštev pripravka, ki delujeta na odložena jajčeca in njihovo izleganje: INSEGAR 25 WG (0,6 kg/ha) ali HARPUN (1 l/ha; na jabolni se lahko uporabi 2× v rastni dobi, na hruski le 1×). Nekaj dni kasneje (5) bo primeren čas tudi za rabo sredstev, ki delujejo še na izlegle gosenice; CORAGEN (18 ml/hl), EXIREL (največ 0,9 l/ha), ali MADEX MAX (50 ml/ha na 1 m višine krošnje), oz. CARPOVIRUSINE (1 l/ha). Slednja dva sta uporabna tudi v ekološki pridelavi. Spremljajte razvoj krvave uši in v kolikor je bil dosežen prag škodljivosti (12 kolonij na 100 poganjkov oz. 5 do 8 % napadenih vej), uporabite pripravke PIRIMOR 50 WG (0,75 kg/ha) ali MOVENTO SC 100 (1,9 l/ha). Slednji je primernejši v nasadih, kjer se pojavljajo še listne uši, jabolnava listna hrčica ali ameriški kapar. V primeru močnega napada je smiselno tretiranje z njim ponoviti po 14 dneh. Poskrbite za dobro omočenost (vsaj 800 l vode na ha); svetujemo tudi uporabo močil ter drugih dodatkov, ki pomagajo pri razporejanju sredstev.

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrašč. Pri tem pazite na prebranje navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 04.06.2021 14:00

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

54. VARSTVO VINSKE TRTE - 04.06.2021 14:02 - Zaključeno

Razvoj vinske trte je večinoma na stopnji razvitih sovetvij (57 po lestvici BBCH).

Vinogradnikom priporočamo, da skrbite za redno obnovo varstva pred peronosporo vinske trte. Zaščitna obloga je oslABLJENA, ko pade 25 ali več mm dežja na m². Svetujemo uporabo kombiniranih pripravkov: MIKAL FLASH (4 kg/ha), MOMENTUM F (4 kg/ha), DELAN PRO (3 l/ha); MOXIMATE 725 WG (do cvetenja 1,25 kg/ha), MOXIMATE 725 WP (do cvetenja 1,25 kg/ha), MOXIMATE PLUS (do cvetenja 1,25 kg/ha), FOLPAN GOLD (do konca cvetenja 2 kg/ha), RIDOMIL GOLD MZ PEPITE (2,5 kg/ha), ARMETIL M (2,5 kg/ha), AMPEXIO (0,5 kg/ha),...

V primeru neurja s točo damo prednost pripravkom na osnovi aktivne snovi folpet (follow, folpan, pergado F, emendo F, mikal, momentum, folpan gold, universalis...). Pomembno je, da se vinogradi pred tretiranjem osušijo. Proti oidiju vinske trte na najbolj izpostavljenih legah uporabite: KARATHANE GOLD 350 EC (0,5 – 0,6 l/ha), KUSABI 300 SC (do začetka cvetenja 0,15 l/ha), MISHA 20 EW (0,23 l/ha), SERCADIS (0,15 l/ha),... oz. dodajte pripravke na osnovi žvepla: THIOVET JET, COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL SPECIAL, MICROTHIOL DISPERS, AZUMO WG, PEPELIN WG, VINDEX 80 WG, COSAVET DF, COSINUS, MOČLJIVO ŽVEPLO KARSIA DF, SYMBIOTICA FITO GRANULIRANO ŽVEPLO, POL-SULPHUR 80 WG, BIOTIP SULFO 800 SC, POL-SULPHUR 800 SC, SYMBIOTICA FITO – TEKOČE ŽVEPLO ali VERTIPIN v priporočenih odmerkih. V ekološki pridelavi pride za zaščito pred peronosporo vinske trte v poštev raba bakrovih pripravkov: NORDOX 75 WG (1,6 kg/ha), BADGE WG (do cvetenja 1,25 kg/ha), CUPROXAT (5,3 l/ha), KOCIDE 2000 (2 kg/ha). Proti oidiju vinske trte dodajte SREDSTVA NA OSNOVI ŽVEPLA. V primeru rednega pojavljanja bolezni, ukrepite s sredstvom VITISAN (3 kg/ha).

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelam nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazite na prebranje navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 04.06.2021 14:02

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

55. OBVESTILO ZA ZATIRANJE ŠKODLJIVCEV V KROMPIRJU - 08.06.2021 14:50 - Zaključeno

Krompir je trenutno v fenološkem razvoju od vidnih prvih posameznih popkov (BBCH 53) do pojava prvih cvetkov (BBCH 60). V tem času v posevkih opažamo povečan pojav ličink koloradskega hrošča. Odrasli hroščev ne zatiramo. Ukrepati začnemo, ko imamo prisotnih 15 do 20 ličink / grm. Insekticide uporabimo zgodaj, ko je večina ličink še majhnih, zgodnje zatiranje je še posebej pomembno pri rabi bioloških pripravkov, s katerimi škropimo takoj, ko opazimo izlezione ličinke. Za zatiranje lahko uporabite enega izmed naslednjih pripravkov: ALVERDE (0,25 l/ha), AZATIN EC (1,5 l/ha), BENEVIA (0,125 l/ha),**CORAGEN (0,06 l/ha), LASER 240 SC (0,2 l/ha), LASER PLUS (0,04 l/ha), ali MOSPILAN 20 SG (100 g/ha). V ekološki pridelavi krompirja lahko uporabite pripravke NEEMAZAL T/S ali pripravke na osnovi piretrina: RAPTOL KONCENTRAT. Letno skušamo insekticide uporabiti le dvakrat. Vsaški uporabite insekticid iz druge kemične skupine. Če uporabite dotikalne insekticide, škropljenje po potrebi ponovite po 7-10 dneh. V primeru uporabe sistemskih sredstev krompir zaščitimo za 3 – 5 tednov.

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazite na prebranje navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. Poskrbite za zaščito čebel in drugih opravevalcev. Upoštevajte, da poraba dotikalnih fitofarmaceutskih sredstev, ki so označena kot čebelam nevarna, v času cvetenja gojenih rastlin, v dnevnem času ni dovoljena. Cvetočo podrast odstranite in preprečite zanašanje na sosednje cvetoče rastline.

Datum objave obvestila: 08.06.2021 14:50

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

56. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 10.06.2021 02:04 - Zaključeno

Jablana je na razvojni stopnji sekundarnega odpadnega plodičev (73 po lestvici BBCH). Hruška ima premer plodičev okoli 40 mm (73 – 74 po lestvici BBCH).

Primarne okužbe jabolnovega škrlupa so s koncem 1. dekade junija zaključene. V nasadih brez zabeleženih okužb priporočamo nadaljevanje preventivnega varstva v razmiku 10 do 14 dni, razen v primeru neviht z intenzivnimi nalivi, ki hitro izperejo fungicidno oblogo. Ko pade 25 ali več litrov dežja na m², je potrebno nanos hitro obnoviti. V poštev pridejo: MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha; datum veljavnosti 31.07.2021), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha; datum veljavnosti 31.07.2021), SCAB 480 SC (3,13 l/ha; datum veljavnosti 31.07.2021), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (21 l/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), ALCOBAN (0,75 kg/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha). V primeru opaženih okužb, je potrebno nemudoma ukrepati s kombinacijo prej navedenih dotikalnih pripravkov: SCORE 250 EC (0,2 l/ha), DIFCOR 250 EC (0,2 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), DIFENZONE (0,2 l/ha), DUAXO KONCENTRAT (3,3 l/ha), DOMARK 100 EC (0,4 l/ha) ali CHORUS 50 WG (0,45 kg/ha), MYTHOS (1,5 l/ha), PYRUS 400 SC (1 l/ha), SCALA (1,125 l/ha), BATALION 450 SC (0,7 – 1,0 l/ha), oz. FABAN (1,2 l/ha; uporabi se lahko brez dodanega dotikalnega sredstva), ki imajo zdravilno delovanje za nazaj. Razmiki med tretiranjimi so takrat krajši. Za varstvo pred škrlupom lahko uporabite tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), z dovoljenjem za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin, ki deluje tudi na sajavost in mušjo pegavost plodov in je primerna tudi za ekološko pridelavo. V primeru neurja s točo svetujemo varstvo s pripravki na osnovi aktivne snovi kaptan (merpan, merplus, orthocide, scab). Poganjke okužene z jabolnovo pepelovko izrežite in ročno odstranjajte iz nasada. Razvoj močnejših okužb obvladajte s: SERCADIS (0,25 l/ha) ali SERCADIS PLUS (0,72 l/ha), LUNA EXPERIENCE (0,75 l/ha), STROBY WG (0,2 kg/ha), ZATO 50 WG (100-150 g/ha), TERCEL (2,5 kg/ha). Sicer pride v poštev dodajanje tudi sredstev na osnovi žvepla (v trenutnem odmerjanju 6 kg, oz. l/ha). Pozorni bodite na hrusev ožig. Po pozebi je bilo v nasadih prisotno povcitanje, ki bi lahko omogočalo širjenje bakterije Erwinia amylovora s poznimi cvetnimi okužbami. Izražanje bolezenskih znamenj (https://www.gov.si/teme/hrusev-ozig-erwinia-amylovora/) bi bilo pričakovati zlasti na območju zahoda Dolenjske (Žužemberk, Trebnje,...) v sadovnjakih jabolane, hruske ali kutine, oz. tudi okrasnih gostiteljskih rastlinah (fotinja, šmarna hrusica, japonska kutina, glog, nešplja, panešplja, ognjeni trn, skorš, jerebika,...). V primer sumu na okužbo, obvestite fitosanitarno inspekcijo ali najbližjo Službo za varstvo rastlin (http://agromet.mko.gov.si/index.asp?ID=Varstvo/default.asp).

Na zgodnjih legah (Šentjernej, Metlika in okolica Brežice) je pri strategiji zatiranja jabolčnega zavijača trenutno obdobje primerno za rabo pripravka CORAGEN (18 ml/hl), EXIREL (največ 0,9 l/ha), ali MADEX MAX (50 ml/ha na 1 m višine krošnje), oz. CARPOVIRUSINE (1 l/ha). Slednja dva sta uporabna tudi v ekološki pridelavi. V naslednjih nekaj dneh delujejo tudi MIMIC (0,9 – 1 l/ha) in MOSPILAN 20 SG (v 0,04 % konc., oz. 4 g na 10l l vode). Slednji je smiselni zlasti v primeru prerezanih listnih uši. Na višjih in nekoliko kasnejših legah (hriboviti predeli okoli Krškega in Sevnice) razvoj sledi z 2 do 3 dnevnim zamikom. Na najbolj kasnih legah (Trebnje in nižinska okolica) se je odlaganje jajčec ravno pričelo in lahko se koristite sredstva, ki delujejo na odložena jajčeca in njihovo izleganje: INSEGAR 25 WG (0,6 kg/ha) ali HARPUN (1 l/ha; na jabolni se lahko uporabi 2× v rastni dobi, na hruski le 1×), ki deluje tudi na ameriškega kaparja. Ponovno tretiranje proti zavijačem je predvideno v obdobju 14 dni. Takrat lahko izberete tudi DELEGATE 250 WG (0,3 kg/ha) ali LASER PLUS (0,3 l/ha). Priporočamo spremljanje navadne in rdeče sadne pršice. Dviganje temperatur pomembno vpliva na hitrost njihovega razvoja, kar se bo v naslednjih dneh odražalo v naraščanju gostote populacij. Spremljajte razvoj krvave uši in v kolikor je bil dosežen prag škodljivosti (12 kolonij na 100 poganjkov oz. 5 do 8 % napadenih vej), uporabite pripravke PIRIMOR 50 WG (0,75 kg/ha) ali MOVENTO SC 100 (1,9 l/ha). Slednji je primernejši v nasadih, kjer se pojavljajo še listne uši, jabolnava listna hrčica ali ameriški kapar. V primeru močnega napada je smiselno tretiranje z njim ponoviti po 14 dneh. Poskrbite za dobro omočenost (vsaj 800 l vode na ha); svetujemo tudi uporabo močil ter drugih dodatkov, ki pomagajo pri razporejanju sredstev.

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrašč. Pri tem pazite na prebranje navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 10.06.2021 02:04

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

57. VARSTVO BRESKEV IN NEKTARIN - 10.06.2021 02:06 - Zaključeno

V nasadih breskev svetujemo varstvo pred breskovo pepelovko. V poštev pridejo sredstva na osnovi žvepla: AZUMO WG, COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL DISPERS, MICROTHIOL SPECIAL, PEPELIN WG, THIOVET JET, VINDEX 80 WG v odmerku 6 kg/ha, oz. tekoči obliki: POL-SULPHUR 800 SC, SYMBIOTICA FITO – TEKOČE ŽVEPLO, BIOTIP SULFO 800 SC, VERTIPIN v odmerku 4 – 6 l/ha. Primeren je tudi SERCADIS (0,15 l/ha) ali MAVITA 250 EC (0,45 l/ha). Pripravki na osnovi žvepla učinkujejo še proti breskovemu škrlupu. Za zaščito plodičev pred breskovim zavijačem in breskovim moljem priporočamo CORAGEN (največ 300 ml/ha), LEPINOX PLUS (1 kg/ha), AGREE WG (1 kg/ha), MOSPILAN 20 SG (0,4 – 0,5 kg/ha; smiselna izbira v primeru napada z listnimi ušmi ali marmorirane smrdljivke; višji odmerki proti marmorirani smrdljivki)...

V primeru rabe sredstev, ki so čebelam nevarna, pokosite cvetočo podrast in jih uporabite v večernem času, ko čebele ne letajo. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazite na prebranje navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 10.06.2021 02:06

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

58. VARSTVO VINSKE TRTE - 10.06.2021 02:09 - Zaključeno

Na večini leg je vinska trta tik pred cvetenjem (57 – 60 po lestvici BBCH).

Vinogradnike opozarjamo na veliko nevarnost okužb s peronosporo vinske trte. Poskrbite za redno obnavljanje zaščitne fungicidne obloge, saj se med nevihtami, ob intenzivnih padavinah, slednja hitro izpere (ko pade 25 l padavin / m², je oslabiljena). Svetujemo kombinirana sredstva, pri katerih dajte prednost: FORTUNA GOLD (5 kg/ha), ACROBAT MZ WG (2,5 kg/ha), FORUM MZ WG (2,5 kg/ha), (1,6 kg/ha), FUDAN GOLD (3 kg/ha), GETT (2,5 kg/ha), EQUATION PRO (400 g/ha), MIKAL PREMIUM F (3 kg/ha, v kolikor ste do sedaj uporabili pripravke na osnovi Al-fosetil), MOMENTUM TRIO (3 kg/ha), MAGMA TRIPLE WG (3 kg/ha), FORUM STAR (1,6 kg/ha), MOXIMATE 725 WG (med cvetenjem 1,9 kg/ha), MOXIMATE 725 WP (med cvetenjem 1,9 kg/ha), MOXIMATE PLUS (med cvetenjem 1,9 kg/ha), FOLPAN GOLD (do konca cvetenja 2 kg/ha), RIDOMIL GOLD MZ PEPITE (2,5 kg/ha), ARMETIL M (2,5 kg/ha), AMPEXIO (0,5 kg/ha), DELAN PRO (3 l/ha); ... Razmik med tretiranj naj bo zaradi intenzivnega priraščanja na 7 do 8 dni, razen v primeru padavin, ko je potrebno izprano zaščito obnoviti. V primeru neurja s točo dajemo prednost pripravkom na osnovi aktivne snovi folpet (follow, folpan, pergado F, emendo F, mikal, momentum, folpan gold, universalis...). Pomembno je, da se vinogradi pred tretiranjem osušijo. Proti oidiju vinske trte na najbolj izpostavljenih legah uporabite: KARATHANE GOLD 350 EC (0,5 – 0,6 l/ha), DYNALI (0,65 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), KUSABI 300 SC (do začetka cvetenja 0,15 l/ha), MISHA 20 EW (0,23 l/ha), SERCADIS (0,15 l/ha), BALTAZAR (0,4 l/ha), ORIUS 25 EW (0,4 l/ha), LUNA EXPERIENCE (do nastavka plodiča 0,375 l/ha), LUNA MAX (1 l/ha), COLLIS (0,4 l/ha)... V poštev pridejo tudi pripravki na osnovi žvepla. V trenutnem obdobju spremljamo tudi razvoj ameriškega škrzatka, prenašalca zlate trsne rumenice, ki se je v preteklih dneh intenzivno izlegel iz zimskih jajčec in bomo njegovo zatiranje napovedali po zaključnem cvetenju vinske trte.

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelar nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 10.06.2021 02:09

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

59. OBVESTILO ZA VARSTVO KAPUSNIC PRED BOLHAČI - 11.06.2021 13:26 - Zaključeno

Toplo vreme ugodno vpliva na povečan pojav kapusovih bolhačev. V primeru prerasnožitve lahko posevke zaščitite s pripravkom: KARATE ZEON 5 CS (0,15 l/ha, na brstičnem ohrovtu, zelju, redkvi; za manjše uporabe v kitajskem zelju in cvetači) ali DECIS 100 EC (63 ml/ha, na zelju, cvetači, brstičnem ohrovtu).

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. V primeru uporabe insekticidnih sredstev bodite še posebno pozorni na varovanje čebel in ostalih opravečevalcev.

Datum objave obvestila: 11.06.2021 13:26

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

60. OBVESTILO ZA VARSTVO BUČNIC PRED PEPELAVKO BUČNIC - 14.06.2021 08:12 - Zaključeno

V posevkih bučnic opazimo pepelavko bučnic. Za zmanjšanje pojava lahko uporabite enega izmed pripravkov navedenega v preglednici:

PRIPRAVEK	ODMEREK	KARENCA
AQ – 10	35 g/ha	1 dan
COLLIS	0,5 L/ha, v zaščitnih prostorih	3 dni
KARBICURE	3 kg/ha	1 dan
MAVITA 250 EC	0,5 L/ha	3 dni
SCORE 250 EC	0,5 L/ha	3 dni
SERCADIS PLUS	0,6 L/ha	3 dni
TAEGRO	0,185-0,37 kg/ha	1 dan
VITISAN	1,5-3 kg/ha (manjše uporabe)	1 dan

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 14.06.2021 08:12

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

61. VARSTVO VINSKE TRTE - 18.06.2021 11:04 - Zaključeno

Na večini leg je vinska trta začela cveteti (61 – 63 po lestvici BBCH).

Vinogradnikom svetujemo povečano pozornost na varstvu pred peronosporo vinske trte. Poskrbite za redno obnavljanje zaščitne fungicidne obloge. Razmik med tretiranj naj bo zaradi intenzivnega priraščanja na 7 do 8 dni, razen v primeru padavin, ko je potrebno čim prej obnoviti izprano zaščito. Svetujemo kombinirana sredstva, pri katerih dajte prednost: FORTUNA GOLD (5 kg/ha), ACROBAT MZ WG (2,5 kg/ha), FORUM MZ WG (2,5 kg/ha), (1,6 kg/ha), FUDAN GOLD (3 kg/ha), GETT (2,5 kg/ha), EQUATION PRO (400 g/ha), MIKAL PREMIUM F (3 kg/ha, v kolikor ste do sedaj uporabili pripravke na osnovi Al-fosetil), MOMENTUM TRIO (3 kg/ha), MAGMA TRIPLE WG (3 kg/ha), FORUM STAR (1,6 kg/ha), MOXIMATE 725 WG (med cvetenjem 1,9 kg/ha), MOXIMATE 725 WP (med cvetenjem 1,9 kg/ha), MOXIMATE PLUS (med cvetenjem 1,9 kg/ha), FOLPAN GOLD (do konca cvetenja 2 kg/ha), RIDOMIL GOLD MZ PEPITE (2,5 kg/ha), ARMETIL M (2,5 kg/ha), AMPEXIO (0,5 kg/ha), DELAN PRO (3 l/ha); ... V primeru neurja s točo dajemo prednost pripravkom na osnovi aktivne snovi folpet (follow, folpan, pergado F, emendo F, mikal, momentum, folpan gold, universalis...). Pomembno je, da se vinogradi pred tretiranjem osušijo. Proti oidiju vinske trte na najbolj izpostavljenih legah uporabite: KARATHANE GOLD 350 EC (0,5 – 0,6 l/ha), DYNALI (0,65 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), KUSABI 300 SC (do začetka cvetenja 0,15 l/ha), MISHA 20 EW (0,23 l/ha), SERCADIS (0,15 l/ha), BALTAZAR (0,4 l/ha), ORIUS 25 EW (0,4 l/ha), LUNA EXPERIENCE (do nastavka plodiča 0,375 l/ha), LUNA MAX (1 l/ha), COLLIS (0,4 l/ha); ... V poštev pridejo tudi pripravki na osnovi žvepla. V trenutnem obdobju spremljamo tudi razvoj ameriškega škrzatka, prenašalca zlate trsne rumenice, katerega zatiranje bomo napovedali po zaključnem cvetenju vinske trte.

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelar nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 18.06.2021 11:04

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

62. VARSTVO BRESKEV IN NEKTARIN - 18.06.2021 11:13 - Zaključeno

V nasadih breskev svetujemo varstvo pred breskovo pepelovko. V poštev pridejo sredstva na osnovi žvepla: AZUMO WG, COSAN, KUMULUS DF, MICROTHIOL DISPERS, MICROTHIOL SPECIAL, WEPIN WG, THIOVIT JET, VINDEX 80 WG v odmerku 6 kg/ha, oz. tekoči obliki: POL-SULPHUR 800 SC, SYMBIOTICA FITO – TEKOČE ŽVEPLO, BIOTIP SULFO 800 SC, VERTIPIN v odmerku 4 – 6 l/ha. Primeren je tudi SERCADIS (0,15 l/ha) ali MAVITA 250 EC (0,45 l/ha). Pripravki na osnovi žvepla učinkujejo tudi proti breskovemu škrlupu. Za zaščito plodičev pred breskovim zavijačem in breskovim moljem priporočamo CORAGEN (največ 300 ml/ha), LEPINOX PLUS (1 kg/ha), AGREE WG (1 kg/ha). Če opazite na plodičnih deformacije, oz. poškodbe povrhnjice, na osnovi katerih sumite na napade marmorirane smrdljivke, pride v poštev MOSPILAN 20 SG (0,4 – 0,5 kg/ha; smiselna izbira v primeru napada listnih uš, breskovega zavijača / molja ali marmorirane smrdljivke)...

V primeru rabe sredstev, ki so čebelar nevarna, pokosite cvetočo podrast in jih uporabite v večernem času, ko čebele ne letajo. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 18.06.2021 11:13

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

63. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 18.06.2021 11:19 - Zaključeno

Jablana postopno zaključuje s sekundarnim odpadanjem plodičev (73 – 74 po lestvici BBCH). Hruška ima premer plodičev okoli 40 mm (74 po lestvici BBCH).

V nasadih brez okužb jabolnovega škrlupa pripravljamo nadaljevanje preventivnega varstva v razmiku 10 do 14 dni, razen v primeru neviht z intenzivnimi nalivi, ki hitro izperejo fungicidno oblogo. Ko pade 25 ali več litrov dežja na m², je potrebno nanos hitro obnoviti. V poštev pridejo: MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha; datum veljavnosti 31.07.2021), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha; datum veljavnosti 31.07.2021), SCAB 480 SC (3,13 l/ha; datum veljavnosti 31.07.2021), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), ALCOBAN (0,75 kg/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha). V primeru opaženih okužb, je potrebno nemudoma ukrepati s kombinacijo prej navedenih dotikalnih pripravkov s: SCORE 250 EC (0,2 l/ha), DIFCOR 250 EC (0,2 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), DIFENZONE (0,2 l/ha), DUAXO KONCENTRAT (3,3 l/ha), DOMARK 100 EC (0,4 l/ha) ali CHORUS 50 WG (0,45 kg/ha), MYTHOS (1,5 l/ha), PYRUS 400 SC (1 l/ha), SCALA (1,125 l/ha), BATALION 450 SC (0,7 – 1,0 l/ha), oz. FABAN (1,2 l/ha; uporabi se lahko brez dodanega dotikalnega sredstva), ki imajo zdravilno delovanje za nazaj. Razmiki med tretiranj so takrat krajši. Za varstvo pred škrlupom lahko uporabite tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), z dovoljenjem za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin, ki deluje tudi na sajavost in mušjo pegavost plodov in je primerna tudi za ekološko pridelavo. V primeru neurja s točo svetujemo varstvo s pripravki na osnovi aktivne snovi kaptan (merpan, merplus, orthocide, scab). Poganjke okužene z jabolno pepelovko izrezujte in ročno odstranite iz nasada. Razvoj močnejših okužb obvladajte s: SERCADIS (0,25 l/ha) ali SERCADIS PLUS (0,72 l/ha), LUNA EXPERIENCE (0,75 l/ha), STROBY WG (0,2 kg/ha), ZATO 50 WG (100-150 g/ha), TERCEL (2,5 kg/ha). Sicer pride v poštev dodajanje tudi sredstev na osnovi žvepla (v trenutnem odmerjanju 6 kg, oz. l/ha).

Pozorni bodite na hrusev ožig. Po pozebi je bilo v nasadih prisotno povcitanje, ki bi lahko omogočalo širjenje bakterije Erwinia amylovora s poznimi cvetnimi okužbami. Izražanje bolezenskih znamenj (<https://www.gov.si/teme/hrusev-ozig-erwinia-amylovora/>) bi bilo pričakovati zlasti na območju zahoda Dolenjske (Žužemberk, Trebnje,...) v sadovnjakih jablane, hruške ali kutine, oz. tudi okrasnih gostiteljskih rastlinah (fotinja, šmarna hrušica, japonska kutina, glog, nešplja, panešplja, ognjeni trn, skorš, jerebika,...). V primeru suma na okužbo, obvestite fitosanitarno inspekcijo ali najbližjo Službo za varstvo rastlin (<http://agromet.mko.gov.si/index.asp?ID=Varstvo/default.asp>).

Za zatiranje jabolčnega zavijača priporočamo pripravek CORAGEN (18 ml/h), EXIREL (največ 0,9 l/ha), ali MADEX MAX (50 ml/ha na 1 m višine krošnje), oz. CARPOVIRUSINE (1 l/ha). Slednja dva sta uporabna tudi v ekološki pridelavi. Kjer opažate prerezmožitve listnih uš, je smiselno za drugo tretiranje proti zavijaču uporabiti pripravek MOSPILAN 20 SG (v 0,04 % konc., oz. 4 g na 10 l vode), ki deluje tudi na listne uš. Ponovno tretiranje proti zavijačem je predvideno v obdobju 14 dni. Takrat lahko izberete tudi DELEGATE 250 WG (0,3 kg/ha) ali LASER PLUS (0,3 l/ha). Svetujemo spremljanje navadne in rdeče sadne pršice. Dviganje temperatur pomembno vpliva na hitrost njihovega razvoja, kar se bo v naslednjih dneh odražalo v naraščanju gostote populacij. Spremljajte razvoj krvave uš in v kolikor je bil dosežen prag škodljivosti (12 kolonij na 100 poganjkov oz. 5 do 8 % napadenih vej), uporabite pripravek PIRIMOR 50 WG (0,75 kg/ha). V primeru močnega napada je smiselno tretiranje z njim ponovno po 14 dneh. Poskrbite za dobro omočenost (vsaj 800 l vode na ha); svetujemo tudi uporabo močil ter drugih dodatkov, ki pomagajo pri razporjanju sredstev. Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podraši. Pri tem pazno preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Varstvo ekoloških nasadov

V nasadih z ekološkim načinom pridelave bodite pozorni na razvoj listnih pegavosti. Te se kažejo z rumenjenjem in prezgodnjim odpadanjem listja. Pri integrirani pridelavi je varstvo pred slednjimi načrtovano že z uporabo sredstev proti jablanovemu škrlupu in pepelovki. Za varstvo v ekoloških nasadih je predvidena raba pripravkov na osnovi kislih glin in žvepla. Svetujemo sredstva za krepitev rastlin MYCO-SIN (12-15 kg/ha) kateremu potencirane delovanje z dodajanjem ŽVEPLOVIH PRIPRAVKOV (4-8 kg/ha). Za zagotavljanje zdravega listja jih izmenjujete z VITISAN (2,5 kg/ha na meter višine krošnje); omejuje še razvoj mušje pegavosti, sajavosti plodov, škrlupa in pepelastih plesni. Dodatno učinkuje tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA, ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in ima vpliv na sajavost in mušjo pegavost plodov. Tudi v ekoloških nasadih se lahko pojavlja hrusev ožig, zato pazno spremljate vsa sumljiva bolezenska znamenja. Pridelovalce opozarjamo na trenutno najbolj aktualne nalete bukovoga rilčkarja skakača, plahega hrošča, ki meri 2 mm in z izjedanjem ter zavrtavanjem plodičev povzroča občutne škode. Svetujemo pristop z odvračanjem s pomočjo kaolinjskih glin: KUTISAN, MALUSAN, ... V primeru hitrega naraščanja poškodb, na hroščka stransko učinkujejo pripravki na osnovi a.s. piretrin, ki jih uporabite zaradi prerezmožitve listnih uš. Tak pripravek je ASSET FIVE (0,96 l v 1500 l vode na ha; nevaren za čebele; nanos obvezno opravite v večernem času), z dovoljenjem za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin. V nasadih s pogostimi poškodbami plodov s strani jabolčnega zavijača le te omejuje s pripravki na osnovi virusa granuloze Cp: MADEX MAX (50 ml/ha na 1 m višine krošnje; nanos zaradi večje učinkovitosti opravite v večernem času; priporočena je ponovitev nanosa po 8 sončnih dneh / 2 pretežno oblačna dneva = 1 sončen dan), ki ga uporabite samostojno ali dopolnilno v polovničnem odmerku. Podoben način delovanja ima CARPOVIRUSINE (1 l/ha). V obdobju prihajajočega tedna bo možna tudi raba pripravka LASER PLUS (0,3 l/ha pri porabi vode 500 l na višinski meter krošnje na ha; deluje na zgodnje stopnje gosenic (ob zaužitju in dotiku) na osnovi a.s. spinosad. Na parcelah, kjer ste v preteklih letih beležili na pridelku poškodbe breskovega zavijača, koruzne večje ali drugih zavijačev, priporočamo pazno opazovanje in po potrebi uporabo pripravkov na osnovi Bacillus thuringiensis: LEPINOX PLUS (1 kg/ha), AGREE WG (1 kg/ha) ali DELFIN WG (0,75 kg/ha). V trenutnem obdobju zaznavamo zlasti intenzivne nalete samic koruzne večje. Širjenje kolonij krvave uš in drugih listnih uš preprečujete z rabo kalijevega, kokosovega mila COCANA, ki je predviden kot močilo ob nanosu MOČLIVEGA ŽVEPLA. Ne meša se z MYCO-SIN, pripravki na osnovi virusov granuloze ali Bacillus thuringiensis. V primeru rabe sredstev, ki so čebelam nevarna, pokosite cvetočo podrast in jih uporabite v večernem času, ko čebele ne letajo. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 18.06.2021 11:19

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

64. OBVESTILO ZA PRIDELOVALCE ČEBULNIC - 23.06.2021 12:38 - Zaključeno

Na lokaciji spremljanja čebule, opažamo povečan pojav čebulne plesni. Priporočamo uporabo enega od pripravkov s sistemskim delovanjem: ARMETIL M (2,5 kg/ha, karenca 28 dni), CHAMANE (1 l/ha, karenca 14 dni), RIDOMIL GOLD MZ PEPITE (2,5 - 3 kg/ha, karenca 21 dni), ORTIVA (1 l/ha, karenca 7 dni), MIRADOR 250 SC (1 l/ha, karenca 7 dni), ZAFTRA AZT 250 SC (1 l/ha, karenca 14 dni), ZOXIS 250 SC (1 l/ha, karenca 14 dni).

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 23.06.2021 12:38

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

65. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 23.06.2021 14:37 - Zaključeno

Jablana in hruška imata premer plodičev večji od 40 mm (74 – 75 po lestvici BBCH).

V nasadih nadaljujete s preventivnim varstvom pred jablanovim škrlupom. Razmik med tretiranjimi je lahko v trenutnih vremenskih razmerah daljši, do 14 dni, razen ob nevihtah z intenzivnimi nalivi, ki hitro izperejo fungicidno oblogo. Priporočamo: MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), ALCOBAN (0,75 kg/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha). V primeru neurja s točo svetujemo varstvo s pripravki na osnovi aktivne snovi kaptan (merpan, merplus, orthocid, scab). Pozorni bodite na razvoj listnih pegavosti. Te se kažejo z rumenjenjem in prezgodnjim odpadanjem listja. Pri integrirani pridelavi je varstvo načrtovano že z uporabo sredstev proti škrlupu in pepelovki. Za varstvo v ekološki pridelavi je predvidena raba pripravkov na osnovi kislih glin in žvepla. Svetujemo sredstvo za krepitev rastlin MYCO-SIN (12-15 kg/ha) kateremu potencirane delovanje z dodajanjem ŽVEPLOVIH PRIPRAVKOV (4-8 kg/ha). Za zagotavljanje zdravega listja jih izmenjujete z VITISAN (2,5 kg/ha na meter višine krošnje); omejuje še razvoj mušje pegavosti, sajavosti plodov, škrlupa in pepelastih plesni. Dodatno učinkuje tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in učinkuje na škrlup, sajavost in mušjo pegavost plodov. Poganjke okužene z jablanovo pepelovko izrezujete in ročno odstranite iz nasada. Sicer pride v poštev dodajanje sredstev na osnovi žvepla (v trenutnem odmerjanju 6 kg, oz. l/ha). Pozorni bodite na hrusev ožig. Izražanje bolezenskih znamenj (https://www.gov.si/teme/hrusev-ozig-erwinia-amylovora/) bi bilo pričakovati zlasti na območju zahoda Dolenjske (Žužemberk, Trebnje, ...) v sadovnjakih jabolne, hruške ali kutine, oz. tudi okrasnih gostiteljskih rastlinah (fotinja, šmarna hrušica, japonska kutina, glog, nešplja, panešplja, ognjeni trn, škors, jerebika, ...). V primer sumu na okužbo, obvestite fitosanitarno inšpekcijo ali najbližjo Službo za varstvo rastlin (<http://agromet.mko.gov.si/index.asp?ID=Varstvo/default.asp>).

Za zatiranje jabolčnega zavijača pride v tem obdobju v poštev DELEGATE 250 WG (0,3 kg/ha), IMIDAN 50 WG (1 kg/ha) ali LASER PLUS (0,3 l/ha), oz. MADEX MAX (50 ml/ha na 1 m višine krošnje) ali CARPOVIRUSINE (1 l/ha). Slednji trije so uporabni tudi v ekološki pridelavi. Kjer opažate prerezmožitve listnih uš, je smiselno za drugo tretiranje proti zavijaču uporabiti pripravek MOSPILAN 20 SG (v 0,04 % konc., oz. 4 g na 10 l vode). V nasadih, kjer poškodbe na plodovih pogosto povzročajo druge vrste zavijačev ali koruzna večja, lahko uporabite sredstva na osnovi Bacillus thuringiensis: LEPINOX PLUS (1 kg/ha), AGREE WG (1 kg/ha) ali DELFIN WG (0,75 kg/ha).

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podraši. Pri tem pazno preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 23.06.2021 14:37

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

66. VARSTVO VINSKE TRTE - 23.06.2021 14:44 - Zaključeno

Vinogradi v vinorodni deželi Posavje so v fazi polnega cvetenja, oz. ga že zaključujejo (65 – 69 po lestvici BBCH).

Vremenske razmere z visokimi temperaturami niso optimalne za širjenje peronosporo vinske trte, a je vseeno potrebno zaustaviti aktivne okužbe. Svetujemo kombinirana sredstva, kot so: FORTUNA GOLD (5 kg/ha), ACROBAT MZ WG (2,5 kg/ha), FORUM MZ WG (2,5 kg/ha), (1,6 kg/ha), FUDAN GOLD (3 kg/ha), GETT (2,5 kg/ha), EQUATION PRO (400 g/ha), MIKAL PREMIUM F (3 kg/ha), v kolikor ste do sedaj uporabili pripravke na osnovi Al-fosetil), MOMENTUM TRIO (3 kg/ha), MAGMA TRIPLE WG (3 kg/ha), FORUM STAR (1,6 kg/ha), MOXIMATE 725 WG (med cvetenjem 1,9 kg/ha), MOXIMATE 725 WP (med cvetenjem 1,9 kg/ha), MOXIMATE PLUS (med cvetenjem 1,9 kg/ha), FOLPAN GOLD (do konca cvetenja 2 kg/ha), RIDOMIL GOLD MZ PEPITE (2,5 kg/ha), ARMETIL M (2,5 kg/ha), AMPEXIO (0,5 kg/ha), DELAN PRO (3 l/ha), ... V primeru neurja s točo dajemo prednost pripravkom na osnovi aktivne snovi folpet (follow, folpan, pergado F, emendo F, mikal, momentum, folpan gold, universalis...). V bujnjejših vinogradih narašča nevarnost za okužbe z oiidjem vinske trte. Izpostavljeni so zlasti kabrniki. Priporočamo pripravke kot so: LUNA EXPERIENCE (do nastavka plodiča 0,375 l/ha), LUNA MAX (1 l/ha), KARATHANE GOLD 350 EC (0,5 – 0,6 l/ha), DYNALI (0,65 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), KUSABI 300 SC (med cvetenjem 0,25 l/ha), MISHA 20 EW (0,23 l/ha), SERCADIS (0,15 l/ha), BALTAZAR (0,4 l/ha), ORIUS 25 EW (0,4 l/ha), TALENDO EXTRA (po cvetenju 0,13 – 0,3 l/ha), TALENDO (0,25 l/ha), UNICORN DF (2,2 kg/ha), MYSTIC 250 EC (0,4 l/ha), CUSTODIA (od začetka cvetenja 0,35 l/ha), PROSPER CS 300 (1 l/ha), COLLIS (0,4 l/ha), ... V poštev pridejo tudi pripravki na osnovi žvepla. Ameriški škrtatek, prenašalec zlate trsne rumenice, je po razvoju najbolj množično zastopan na stopnji L1, prisotne so tudi ličinke L2. Zatiranje bomo napovedali, ko se bodo iz zimskih jajčec izlegle vse ličinke, po zaključnem cvetenju vinske trte.

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelam nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 23.06.2021 14:44

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

67. ZATIRANJE AMERIŠKEGA ŠKRŽATKA - 29.06.2021 15:39 - Zaključeno

Vinogradi v vinorodni deželi Posavje so zaključili s cvetenjem (71 – 73 po lestvici BBCH).

Pri spremljanju razvoja ameriškega škrtatka, prenašalca zlate trsne rumenice, najdemo v manjšem deležu ličinke na stopnji L1, med tem ko prevladujejo v L2 in posamezne v L3. Obvezno zatiranje morate opraviti vsi imetniki trt v:

• vinogradih za pridelavo grozja ter na brajdah oziroma ohišnicah na razmejenem območju zlate trsne rumenice (celotna vinorodna dežela Posavje), to je v žariščih okužbe in njihovih varovalnih pasovih,

• v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah na celotnem območju Slovenije.

Optimalno obdobje za izvedbo zatiranja je v I. dekadi meseca julija. Izbira primernega sredstva:

V vinogradih za pridelavo grozja v razmejenem območju (žariščih okužbe in varovalnih pasovih žarišč okužbe) je obvezno najmanj eno tretiranje. Pri prvem tretiranju dajemo prednost pripravkom MOSPILAN 20 SG (0,375 kg/ha; le 1 × v rastni dobi) ali SIVANTO PRIME (0,5 l/ha; le 1 × v rastni dobi). Oba pripravka sta sistemski insekticida z rezidualnim učinkom delovanja, ki učinkovito zatirata ameriškega škrtatka. V kolikor za prvo tretiranje uporabite sredstvo DECIS 2,5 EC (0,5 l/ha; le 1 × v rastni dobi) ali EXIREL (0,9 l/ha), ki samo zmanjšuje populacijo ameriškega škrtatka, je potrebno opraviti tudi drugo tretiranje v drugem napovedanem roku, razen če je imetnik po prvem tretiranju spremljal ulov odraslih ameriških škrtatkov z rumenimi lepljivimi ploščami in so se na eno rumeno lepljivo ploščo ulovili manj kot 4 škrtatki na teden.

Ulov odraslih ameriških škrtakov spremljamo z rumenimi lepljivimi ploščami od meseca julija dalje. Izobesimo najmanj od 3 do 5 plošč na ha, v primeru večje površine vinograda število plošč ustrezno povečamo. Plošče postavimo v začetku julija in jih menjavamo na dva tedna. Pregledujemo jih vsakih 7 dni vse do sredine septembra, ko so škrtatki še prisotni v vinogradih ter pri tem redno beležimo ulove.

V ekološki pridelavi sta dovoljena pripravka na podlagi a.s. piretrin, FLORA VERDE (1,6 l/ha) in BIOTIP FLORAL (1,6 l/ha), s katerima je treba opraviti 2 do 3 tretiranja. Drugo tretiranje opravite 7 do 15 dni po prvem. Tretje tretiranje se opravi 7 do 15 dni po drugem zatiranju, razen, če imetnik po drugem tretiranju s spremljanjem ulova z rumenimi lepljivimi ploščami ugotovi, da so bili ulovljeni manj kot 4 odrasli škrtatki na rumeno lepljivo ploščo na teden. Ker imajo pripravki na podlagi piretrina kontakten način delovanja in posledično krajše delovanje, ni priporočljivo, da je presledek med dvema tretiranjema daljši od 7 dni.

V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah sta obvezni najmanj dve tretiranja ameriškega škrtatka, obenem pa morajo imetniki spremljati ulov ameriškega škrtatka z rumenimi lepljivimi ploščami. Če se po drugem tretiranju na rumene lepljive plošče še ulovijo odrasli škrtatki, je treba opraviti tudi tretje tretiranje.

Pomembno: Pri prvem in drugem tretiranju dajemo prednost pripravkoma MOSPILAN 20 SG ali SIVANTO PRIME, ki sta sistemna insekticida z rezidualnim delovanjem. Pri tem je treba upoštevati, da se lahko pripravka uporabita le 1× v isti rastni dobi. Zatiranje pa lahko opravimo tudi s pripravkom MOVENTO SC 100 (0,7 l/ha; 2× v rastni dobi), s katerim obenem zatiramo tudi trtno uš. Delovanje ostalih sredstev (na razpolago tudi DECIS 2,5 EC; v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah možna uporaba 2× v rastni dobi) je krajše in so manj učinkovita (v povprečju delujejo le en teden). V matičnih vinogradih je potrebno paziti na karencno dobo. Imetniki morajo spremljati ulov odraslih ameriških škrtakov z rumenimi lepljivimi ploščami do sredine septembra.

POZOR: Sredstva za zatiranje ameriškega škrtatka so nevarna za čebele in ostale opravečale. Uporabite jih lahko šele takrat, ko je trta popolnoma odcvetela. Njihov nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred tem pokosite tudi cvetočo podrast. Pri uporabi fitofarmacevtskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Podatki o fitofarmacevtskih sredstvih za zatiranje ameriškega škrtatka:

MOSPILAN 20 SG se uporablja kot sistemski dotikalni in želočni insekticid za zatiranje ameriškega škrtatka na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, trsnicah in matičnjakih. Priporočen odmerek je 0,375 kg/ha pri porabi vode do 1000 l/ha. Z njim se lahko tretira v fenološki fazi od konca cvetenja do faze, ko so jagode v velikosti graha in grozdiči povešeni (BBCH 69/75). Na istem zemljišču se ga sme uporabiti največ 1-krat v eni rastni dobi in samo na podlagi napovedi Javne službe zdravstvenega varstva rastlin. Sredstvo ima dovoljenje za nujne primere in se sme uporabljati od 01.05. do 31.08. 2020, skladno z navodili za uporabo.

SIVANTO PRIME se uporablja na trti za pridelavo vinskega in namiznega grozdja, v matičnih vinogradih, matičnjakih ter trsnicah za zatiranje zelenega škrtatka (*Empoasca vitis*) in ameriškega škrtatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,5 l/ha in pri porabi vode do 1000 l/ha. S sredstvom se lahko na istem zemljišču tretira največ 1-krat v eni rastni sezoni, v fenološki fazi razvoja trte od konca cvetenja do začetka zorenja (BBCH 69-81). Sredstva Sivanto prime se ne sme mešati s fungicidi iz kemične skupine azolov (DMI fungicidi), FRAC koda 3, kadar obstaja možnost znanos na rastline, ki cvetijo, oziroma, ki privlačijo čebele. Takšna mešanica je čebelam nevarna!

MOVENTO SC 100 se lahko uporablja v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah za zatiranje trtne uši (*Viteus vitifoliae*) in ameriškega škrtatka (*Scaphoideus titanus*) v odmerku 0,7 l/ha in pri porabi vode 1000 l/ha. S sredstvom se lahko tretira v času po končanem cvetenju matične rastline. Na istem zemljišču ga lahko uporabimo največ dva krat v eni rastni sezoni in sicer v 14-dnevem intervalu.

DECIS 2,5 EC se lahko uporablja v odmerku 0,5 l/ha od konca cvetenja trte do takrat, ko jagode dosežejo velikost graha (BBCH 71 do 75). Z njim se tretira največ 1-krat na istem zemljišču v eni rastni dobi v vinogradih za pridelavo grozdja, oziroma 2-krat v matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah. Ne priporočamo se mešanje z alkalnimi pripravki, s pripravki na podlagi žvepla in tiofanata. Pri uporabi pripravka Decis 2,5 EC je treba preprečiti onesnaženje vodotokov, vodonjakov, jezer in vodnih izvirov tako, da upoštevamo predpise s področja varstva voda. S sredstvom se ne sme tretirati v območju 30 m torisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. Sredstvo je nevarno za čebele, z njim se ne sme tretirati v času cvetenja gojenih rastlin in podrašč. Zaradi zaščite čebel in drugih žuželk opravečalcev se lahko tretira v nočnem času in sicer dve uri po sončnem zahodu in največ dve uri pred sončnim vzhodom. Pripravek Decis 2,5 EC spada v skupino sintetičnih piretroidov in negativno vpliva na plenilske pršice iz družine Phytoseiidae – naravne sovražnike rdeče sadne pršice in pršic šiskaric (akarinoze in erinoze). Zato lahko v skropljenih vinogradih pride do prereznožitve omenjenih škodljivcev. Decis 2,5 EC je registriran do 31.10.2021.

EXIREL: Pripravek Exirel vsebuje aktivno snov ciantraniliprol z dotikalnim in želočnim delovanjem. Uporablja se na trti za pridelavo vinskega grozdja in sicer za zmanjševanje populacij ameriškega škrtatka in drugih škrtakov iz rodu Cicadellidae v odmerku 60-75 ml/hl oz. največ 0,9 l/ha. S sredstvom se lahko v eni rastni dobi tretira največ dvakrat, v razmaku 14 dni, v razvojni fazi od začetka razvoja plodičev do mehanja jagod (BBCH 71-85). Priporočena poraba vode je 500-1200 l/ha.

PRIPRAVKI NA OSNOVI AKTIVNE SNOVI PIRETRIN: Na osnovi aktivne snovi piretrin sta pri nas dovoljena za zatiranje ameriškega škrtatka pripravka Flora verde in Biotip floral. Na podlagi preverjanja pristojnih služb na MKGP uporaba piperonil butoksida, ki ga vsebujeta ta dva pripravka, v ekološki pridelavi ni sporna, zato se lahko uporabljata v ekoloških vinogradih.

Pripravka Flora verde in Biotip floral uporabimo v 0,16% koncentraciji oziroma v odmerku 1,6 l/ha. Učinek je boljši z dodatkom ogrščičnega olja v koncentraciji 0,5 %. Rastline temeljito omočimo, tudi na spodnji strani listov. Tretiramo ob lepem vremenu, po možnosti zvečer oziroma v hladnejših urah dneva. Sredstvi sta nevarni za čebele! Sredstvi sta primerna za zmanjševanje populacij ameriškega škrtatka. V primeru močnejšega napada ali ugotovljene navzočnosti škodljivca tretiranje ponovimo po 7 do 10 dneh. Oba pripravka imata dovoljenje tudi za zatiranje križazega in pasastega grozdnega sukača. S sredstvom se ne sme tretirati v območju 15 m torisne širine od meje brega voda 1. in 2. reda. S pripravki na podlagi piretrina lahko opravimo skupno 3 tretiranja.

STEWART: Uporaba pripravka Stewart je dovoljena le za zatiranje ličink stadijev od L1 do L3, vendar sredstvo le zmanjšuje populacijo ameriškega škrtatka in za karantenski ukrep v razmejenih območjih ne zadošča. Uporabljamo ga v 0,015% koncentraciji, pri porabi vode 1000 l/ha. Sredstvo je nevarno za čebele. Uporabljamo ga lahko v oddaljenosti več kot 15 m od nadzemnih voda 1. reda in 5 m od nadzemnih voda 2. reda. Ne sme se ga uporabljati v času cvetenja trte ali podrašč.

Datum objave obvestila: 29.06.2021 15:39

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

68. VARSTVO VINSKE TRTE - 29.06.2021 15:58 - Zaključeno

Vinogradi v vinorodni deželi Posavje so zaključili s cvetenjem (71 – 73 po lestvici BBCH).

V bujnějšíh vinogradih narašča nevarnost za okužbe z ojidjem vinske trte. Izpostavljeni so razvijajoči grozdiči. Priporočamo pripravke kot so: LUNA EXPERIENCE (do nastavka plodiča 0,375 l/ha), LUNA MAX (1 l/ha), KARATHANE GOLD 350 EC (0,5 – 0,6 l/ha), DYNALI (0,65 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), KUSABI 300 SC (med cvetenjem 0,25 l/ha), MISHA 20 EW (0,23 l/ha), SERCADIS (0,15 l/ha), BALTAZAR (0,4 l/ha), ORIUS 25 EW (0,4 l/ha), TALENDO EXSTRA (po cvetenju 0,13 – 0,3 l/ha), TALENDO (0,25 l/ha), UNICORN DF (2,2 kg/ha), MYSTIC 250 EC (0,4 l/ha), CUSTODIA (od začetka cvetenja 0,35 l/ha), PROSPER CS 300 (1 l/ha), COLLIS (0,4 l/ha),... V poštev pridejo tudi pripravki na osnovi žvepla. Vremenske razmere z visokimi temperaturami niso optimalne za širjenje peronosporo vinske trte. Za zaustavitev aktivnih okužb svetujemo kombinirana sredstva, kot so: FORTUNA GOLD (5 kg/ha), ACROBAT MZ WG (2,5 kg/ha), FORUM MZ WG (2,5 kg/ha), (1,6 kg/ha), FUDAN GOLD (3 kg/ha), GETT (2,5 kg/ha), EQUATION PRO (400 g/ha), MIKAL PREMIUM F (3 kg/ha, v kolikor ste do sedaj uporabili pripravke na osnovi Al-fostetil), MOMENTUM TRIO (3 kg/ha), MAGMA TRIPLE WG (3 kg/ha), FORUM STAR (1,6 kg/ha), MOXIMATE 725 WG (med cvetenjem 1,9 kg/ha), MOXIMATE 725 WP (med cvetenjem 1,9 kg/ha), MOXIMATE PLUS (med cvetenjem 1,9 kg/ha), FOLPAN GOLD (do konca cvetenja 2 kg/ha), RIDOMIL GOLD MZ PEPTITE (2,5 kg/ha), ARMETIL M (2,5 kg/ha), AMPXIO (0,5 kg/ha), DELAN PRO (3 l/ha),... V primeru neurja s točo dajemo prednost pripravkom na osnovi aktivne snovi folpet (follow, folpan, pergado F, emendo F, mikal, momentum, folpan gold, universalis...).

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelam nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmacevtskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 29.06.2021 15:58

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

69. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 29.06.2021 15:59 - Zaključeno

Jablana in hruška imata premer plodičev večji od 40 mm (74 – 75 po lestvici BBCH).

V nasadih nadaljujete s preventivnim varstvom pred jabolnovim škrlupom. Razmik med tretiranjema je v trenutnih vremenskih razmerah daljši, do 14 dni, razen ob nevihtah z intenzivnimi nalivi, ki hitro izperje fungicidno oblogo. Priporočamo: MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), ALCOBAN (0,75 kg/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha). V primeru neurja s točo svetujemo varstvo s pripravki na osnovi aktivne snovi kaptan (merpan, merplus, orthocide, scab). Pozorni bodite na razvoj listnih pegavosti. Te se kažejo z rumenjenjem in prezgodnjim odpadanjem listja. Pri integrirani pridelavi je varstvo načrtovano že z uporabo sredstev proti škrlupu in pepelovki. Za varstvo v ekološki pridelavi je predvidena raba pripravkov na osnovi kislih glin in žvepla. Svetujemo sredstvo za krepitev rastlin MYCO-SIN (12-15 kg/ha) kateremu proticidno delovanje z dodajanjem ŽVEPLOVIH PRIPRAVKOV (4-8 kg/ha). Za zagotavljanje zdravega listja jih izmenjujete z VITISAN (2,5 kg/ha na meter višine krošnje; omejuje se razvoj mušje pegavosti, sajavoosti plodov, škrlupa in pepelastih plesni). Dodatno učinkuje tudi CURATIO – ŽVEPLENO APNENA BROZGA (6 l/ha na meter višine krošnje), ki ima dovoljenje za nujne primere v zvezi z varstvom rastlin in učinkuje na škrlup, sajavoost in mušjo pegavost plodov. Poganjke okužene z jabolnavo pepelovko izrezujte in ročno odstranjujte iz nasada. Sicer pride v poštev dodajanje sredstev na osnovi žvepla (v trenutnem odmerjanju 6 kg, oz. l/ha).

Spremljajte populacijo rdeče sadne in navadne, koprivne pršice. V primeru prereznožitve ukrepajte s pripravki kot so: VERTIMEC PRO (1,125 l/ha; deluje tudi na jabolnavo boljšico in jabolnavo rjasto pršico), oziroma KANEMITE SC, KOROMITE ali MILBEKNOCK (vsi trije 0,625 l/ha na 1 m višine krošnje pri največji porabi vode 500 l/ha na 1 m višine krošnje). Za nadzor jabolčnega zavijača opravite drugo tretiranje 14 dni po prvem. V poštev pridejo CORAGEN (18 ml/hl), EXIREL (največ 0,9 l/ha), DELEGATE 250 WG (0,3 kg/ha), IMIDAN 50 WG (1 kg/ha) ali LASER PLUS (0,3 l/ha), oz. MADEX MAX (50 ml/ha na 1 m višine krošnje) ali CARPOVIRUSINE (1 l/ha). Slednji trije so uporabni tudi v ekološki pridelavi. Kjer opazate prereznožitve listnih uši, je smiselno za drugo tretiranje proti zavijaču uporabiti pripravke MOSPILAN 20 SG (v 0,04 % konc., oz. 4 g na 10l l vode). V nasadih, kjer poškodbe na plodovih pogosto povzročajo druge vrste zavijačev ali koruzna večša, lahko uporabite sredstva na osnovi *Bacillus thuringiensis*: LEPINOX PLUS (1 kg/ha), AGREE WG (1 kg/ha) ali DELFIN WG (0,75 kg/ha).

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrašč. Pri tem pozorno preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 29.06.2021 15:59

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

70. OBVESTILO ZA PRIDELOVALCE ČEBULNIC PRED TRIPSI - 02.07.2021 08:36 - Zaključeno

Pri pregledu čebulnic opazimo prereznožitve resarjev. Priporočamo pregled posevkov, v primeru, da opazite več kot 1 – 2 larvi na list rastline, je potrebno izvesti tretiranje z enim od navedenih pripravkov: LASER 240 SC (0,45 l/ha, dovoljena uporaba na čebuli in poru, karencna 3 dni), LASER PLUS (0,2 l/ha, dovoljena uporaba na prostem na poru in čebuli, karencna 7 dni) ali KARATE ZEON 5 SC (0,15 l/ha, dovoljena uporaba na čebuli, šalotki in česnu, karencna 28 dni).

Pri uporabi fitofarmacevtskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. V primeru uporabe insekticidnih sredstev bodite še posebno pozorni na varovanje čebel in ostalih opravečalcev.

Datum objave obvestila: 02.07.2021 08:36

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

71. OBVESTILO ZA PRIDELOVALCE KAPUSNIC - 02.07.2021 08:42 - Zaključeno

Ugodne temperature vplivajo na razvoj različnih gosenic (kapusovega molja, kapusovega belina, repnega belina in drugih gosenic) na kapusnicah. V primeru, da jih tudi sami opazite na svojem posevku, priporočamo zaščito. Uporabite lahko enega izmed naslednjih pripravkov:

AFFIRM (v odmerku 1,5 kg/ha, uporaba na prostem na zelju, brokoliju in cvetači, karenca 3 dni),
KARATE ZEON 5 CS (v odmerku 0,2 l/ha, uporaba na zelju, brstičnem ohrovtu, karenca 21 dni),
MIMIC (v odmerku 0,3-0,4 l/ha uporaba na kapusnicah, karenca 14 dni),
STEWART (v odmerku 85 g/ha, uporaba na zelju, cvetači, brstičnem ohrovtu, rdečem zelju in brokoliju, karenca 3 dni),
STEWART OPZ (v odmerku 85 g/ha uporaba na brstičnem ohrovtu, brokoliju, karenca 10 dni),
LEPINOX PLUS (v odmerku 1 kg/ha, uporaba na brokoli, ohrovt, glavnatno zelje, kitajski kapus, brstični ohrovt, karenca ni potrebna),
DELFIN WG (v odmerku 0,5 kg/ha, uporaba na kapusnicah, karenca ni potrebna),
NEEMAZAL – T/S (v odmerku 3,0 l/ha, uporaba na zelju, ohrovtu in brstičnem ohrovtu na prostem, karenca 3 dni),
DECIS 100 EC (v odmerku 75 ml/ha, na zelju, cvetači, brstičnem ohrovtu, karenca 7 dni),
CORAGEN (v odmerku 125 ml/ha, v cvetači, brokoliju, glavnatem zelju in ohrovtu, karenca 3 dni),
AGREE (v odmerku 1 kg/ha, na kapusnicah, karenca ni potrebna).

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. V primeru uporabe insekticidnih sredstev bodite še posebno pozorni na varovanje čebel in ostalih opravevalcev.

Datum objave obvestila: 02.07.2021 08:42

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

72. OBVESTILO ZA VARSTVO PAPIRIKE - 08.07.2021 14:21 - Zaključeno

V nasadih paprike opazimo prve gosenice ter odrasle osebe koruzne večše. Pridelovalcem priporočamo spremljanje stanja in uporabo insekticida takoj po pojavu prvih gosenic, preden se zavrtajo v plodove. Uporabite lahko eno izmed naslednjih sredstev: AFFIRM (2 kg/ha; karenca 3 dni), KARATE ZEON 5 CS (0,15 l/ha; karenca 3 dni), NEEMAZAL – T/S (2-3 l/ha; karenca 3 dni v zaščitnih prostorih), DELFIN WG (0,75 kg/ha, karenca ni potrebna v zaščitnih prostorih), AGREE WG (0,5 – 1 kg/ha, karenca ni potrebna v zaščitnih prostorih).

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. V primeru uporabe insekticidnih sredstev bodite še posebno pozorni na varovanje čebel in ostalih opravevalcev.

Datum objave obvestila: 08.07.2021 14:21

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

73. VARSTVO VINOGRADOV - 08.07.2021 15:19 - Zaključeno

V vinogradih se grozdiki z nadaljevanjem razvoja povešajo (73 – 74 po lestvici BBCH).

Za varstvo ojidijev vinske trte priporočamo pripravke kot so: NATIVO (0,16 kg/ha), SPIROX D (0,5 l/ha), LUNA EXPERIENCE (0,5 l/ha), LUNA MAX (1 l/ha), KARATHANE GOLD 350 EC (0,5 – 0,6 l/ha), DYNALI (0,65 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), KUSABI 300 SC (0,3 l/ha), MISHA 20 EW (0,23 l/ha), SERCADIS (0,15 l/ha), BALTAZAR (0,4 l/ha), ORIUS 25 EW (0,4 l/ha), TALENDO EXSTRA (0,2 – 0,4 l/ha), TALENDO (0,25 l/ha), UNICORN DF (2,2 kg/ha), MYSTIC 250 EC (0,4 l/ha), CUSTODIA (0,7 l/ha), PROSPER CS 300 (1 l/ha), COLLIS (0,4 l/ha),... V poštev pridejo tudi pripravki na osnovi žvepla. Proti peronospori vinske trte uporabite sredstva, kot so: CYMBAL (0,25 kg/ha), DAIMY O F (2,5 l/ha), EMENDO F (1,5 kg/ha), NAUTILE DG (2,4 kg/ha), FORTUNA GOLD (5 kg/ha), ACROBAT MZ WG (2,5 kg/ha), FORUM MZ WG (2,5 kg/ha), (1,6 kg/ha), FUDAN GOLD (3 kg/ha), GETT (2,5 kg/ha), EQUATION PRO (400 g/ha), MIKAL PREMIUM F (3 kg/ha), MOMENTUM TRIO (3 kg/ha), MAGMA TRIPLE WG (3 kg/ha), FORUM STAR (1,6 kg/ha), MOXIMATE 725 WG (2,5 kg/ha), MOXIMATE PLUS (2,5 kg/ha), FOLPAN GOLD (2,5 kg/ha), RIDOMIL GOLD MZ PEPITE (2,5 kg/ha), ARMETIL M (2,5 kg/ha), AMPEXIO (0,5 kg/ha), DELAN PRO (3 l/ha),...

V primeru neurja s točo dajemo prednost pripravkom na osnovi aktivne snovi folpet (follow, folpan, pergado F, emendo F, mikal, momentum, folpan gold,...). Svetujemo, da liste v bližini grozdov odstirate postopno. S tem omogočite večjo zračnost, a jih hkrati ne izpostavite sončnim ožigom.

Za preprečevanje poškodb, ki jih na jagodah povzročijo gosenice 2. rodu grozdnih sukačev, svetujemo uporabo pripravkov na osnovi aktivne snovi Bacillus thuringiensis: DELFIN WG (1 kg/ha), LEFINOX PLUS (1 kg/ha), AGREE (0,75 kg/ha), oz. CORAGEN (150 ml/ha), AFFIRM (1,5 kg/ga),...

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelam nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 08.07.2021 15:19

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

74. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 08.07.2021 15:22 - Zaključeno

Jablana in hruška dosežeta približno polovico končne velikosti plodov (75 po lestvici BBCH).

Svetujemo periodično obnavljanje zaščitne fungicidne obloge za varstvo pred jablanovim škrlupom. Razmik med tretiranjema je do 14 dni, razen ob nevihtah z intenzivnimi nalivi. Priporočamo: MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), ALCOBAN (0,75 kg/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZE 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha).

V primeru neurja s točo svetujemo varstvo s pripravki na osnovi aktivne snovi kaptan (merpan, merplus, orthocide, scab).

V ekoloških nasadih bodite pozorni na varstvo pred listnimi pegavostmi. Predvidena je uporaba pripravkov na osnovi kislih glin in žvepla. Svetujemo sredstvo za krepitev rastlin MYCO-SIN (12-15 kg/ha) kateremu potencirate delovanje z dodajanjem ŽVEPLOVIH PRIPRAVKOV (4-8 kg/ha). Za zagotavljanje zdravega lista jih izmenjujete z VITISAN (2,5 kg/ha na meter višine krošnje; omejuje še razvoj mušje pegavosti, sajavnosti plodov, škrlupa in pepelastih plesni).

Prerazmnožitve rdeče sadne in navadne, koprivine pršice nadzorujte z VERTIMEC PRO (1,125 l/ha; deluje tudi na jablanovo bolšico in jablanovo rjasto pršico), oziroma KANEMITE SC, KOROMITE ali MILBEKNOCK (vsi trije 0,625 l/ha na 1 m višine krošnje pri največji porabi vode 500 l/ha na 1 m višine krošnje). V nasadih, kjer poškodbe na plodovih pogosto povzročajo druge vrste zavijačev ali koruzna večša, lahko uporabite sredstva na osnovi Bacillus thuringiensis: LEFINOX PLUS (1 kg/ha), AGREE WG (1 kg/ha) ali DELFIN WG (0,75 kg/ha).

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrasti. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 08.07.2021 15:22

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

75. VARSTVO JAGODIČJA IN DRUGIH VRST DROBNEGA SADJA - 08.07.2021 15:23 - Zaključeno

Opozarjamo na pojave marmorirane smrdljivke, ki jo opazimo na jagodičju in drugih vrstah drobnega sadja (maline, borovnice, robide, črni ribez, aronija, ipd.) ter povzroča poškodbe na plodovih. V času prisotnosti škodljivih žuželk lahko ukrepate z ASSET FIVE (0,51 l v 800 l vode, oz. 0,064 % konc.; karenca je 3 dni; ima izjemno dovoljenje v zvezi z varstvom rastlin).

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrasti. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 08.07.2021 15:23

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

76. VARSTVO OREHOV - 08.07.2021 15:26 - Zaključeno

Pridelovalcem orehov svetujemo postavitev privabilnih pasti za spremljanje orehove muhe. Po dve rumeni lepljivi plošči s prehranskim privabilom namestite v krošnjo eno na 2 in drugo na višino 6 m nekaj deset metrov m oddaljenih dreves. Ukrepate po zabeleženem začetku naleta muhe. Dovoljenje za varstvo pridelka imajo IMIDAN 50 WG (1,5 kg/ha; največ 2x v eni rastni dobi), LASER 240 SC (0,15 l/ha, pri porabi vode 3 l na polno razvito drevo; nanos le v spodnji 1/3 krošnje; uporaba priporočena s prehransko vabo NUTREL; največ 3x v eni rastni dobi) in LASER PLUS (0,075 l/ha, pri porabi vode 3 l na polno razvito drevo; nanos le v spodnji 1/3 krošnje; uporaba priporočena s prehransko vabo NUTREL; največ 3x v eni rastni dobi). Na sadnih vrtovih, oz. drevesih v bližini naselja lahko pristopite z DECIS TRAP OREHOVA MUHA (50 do 100 pasti na ha) ali pa prekrjete tla pod drevesi s tekstilno kopreno. V tem primeru nameščena koprena / ponjava fizično prepreči izletanje izleglih muh.

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrasti. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 08.07.2021 15:26

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

77. OBVESTILO ZA VARSTVO VRTNIN PRED STENICAMI - 09.07.2021 11:57 - Zaključeno

Pri pregledu posevkov vrtnin smo opazili precejšnjo zastopanost stenic različnih razvojnih stopenj. Zaradi prebadanja plodov in sesanja tkiva pride do deformacij in slabše kakovosti plodov. V primeru, da v vaših posevkih tega škodljivca še niste opazili, svetujemo uporabo protiinsektnih mrež. V nasprotjem primeru lahko proti štčitatim stenicam v vrtninah uporabimo naslednja sredstva:

KARATE ZEON 5 CS: v paprki, paradizniku, jajčevcih, brstičnem ohrovtu, zelju v odmerku 0,15 l/ha
MOSPILAN 20 SG: v paradizniku, paprki in jajčevcih v odmerku 0,35 – 0,40 kg/ha, v kumarah, bučkah in drugih bučnicah za užitno lupino v odmerku 0,3 – 0,40 kg/ha, v solati v odmerku 0,25 kg/ha
NEEMAZAL – T/S: v zelju, ohrovtu in brstičnem ohrovtu na prostem v odmerku 3,0 l/ha

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila, upoštevajte karenci in ukrepe za varovanje okolja. V primeru uporabe insekticidnih sredstev bodite še posebno pozorni na varovanje čebel in ostalih opravevalcev.

Datum objave obvestila: 09.07.2021 11:57

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

78. VARSTVO VINSKE TRTE - 14.07.2021 14:11 - Zaključeno

V vinogradih so grozdne jagode velikosti graha, pri bolj razvitih sortah se začinjajo dotikati. (75 – 77 po lestvici BBCH).

Ob trenutnih vremenskih pogojih je tveganje okužb z oiidjem vinske trte še vedno veliko. Najbolj izpostavljeni so razvijajoči grozdi. Priporočamo pripravke kot so: BALTAZAR (0,4 l/ha), ORIUS 25 EW (0,4 l/ha), TALENDO EXTRA (0,2 – 0,4 l/ha), TALENDO (0,25 l/ha), UNICORN DF (2,2 kg/ha), MYSTIC 250 EC (0,4 l/ha), CUSTODIA (0,7 l/ha), PROSPER CS 300 (1 l/ha), COLLIS (0,4 l/ha), NATIVO (0,16 kg/ha), SPIROX D (0,5 l/ha), LUNA EXPERIENCE (0,5 l/ha), LUNA MAX (1 l/ha), KARATHANE GOLD 350 EC (0,5 – 0,6 l/ha), DYNALI (0,65 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), KUSABI 300 SC (0,3 l/ha), MISHA 20 EW (0,23 l/ha), SERCADIS (0,15 l/ha), ... V poštev pridejo tudi pripravki na osnovi žvepla, VITISAN (12 kg/ha) ter KARBICURE (5 kg/ha) ali AQ-10 (35 g/ha), ki so primerni za ekološko pridelavo. Proti peronospori vinske trte lahko uporabite: REBOOT (0,4 kg/ha), AMPEXIO (0,5 kg/ha), DAIMYO F (2,5 l/ha), EMENDO F (1,5 kg/ha), MILDICUT (4 l/ha), PERGADO D (1,4 l/ha), PERGADO F (3 kg/ha), PERGADO C (4 – 5 kg/ha), PERGADO MZ (2,5 kg/ha), PERGADO SC (0,6 l/ha), SANVINO (1,5 kg/ha), ORONDIS (0,6 l/ha), ZORVEC ZELAVIN (0,6 l/ha), CYMBAL (0,25 kg/ha), NAUTILE DG (2,4 kg/ha), FORTUNA GOLD (5 kg/ha), ACROBAT MZ WG (2,5 kg/ha), FORUM MZ WG (2,5 kg/ha), (1,6 kg/ha), FUDAN GOLD (3 kg/ha), GETT (2,5 kg/ha), EQUATION PRO (400 g/ha), FORUM STAR (1,6 kg/ha), MOXIMATE 725 WG (2,5 kg/ha), MOXIMATE 725 WP (2,5 kg/ha), MOXIMATE PLUS (2,5 kg/ha), FOLPAN GOLD (2,5 kg/ha), RIDOMIL GOLD MZ PEPITE (2,5 kg/ha), ARMETIL M (2,5 kg/ha), ... Preden se jagode strnejo in grozd zapre, je potrebno poskrbeti za preventivno varstvo pred sivo plesnijo. Za ta namen priporočamo: CANTUS (1,2 kg/ha), MYTHOS (2,5 l/ha), PROLECTUS (1,2 kg/ha), PYRUS 400 SC (2 l/ha), SCALA (2 l/ha), ZENBY (1,5 l/ha), SWITCH 62.5 WG (1 kg/ha), TELDOR SC 500 (1,5 l/ha). V poštev pridejo tudi sredstva z antagonističnim delovanjem: AMYLO - X (1,5 – 2,5 kg/ha), SERENADE ASO (4 l/ha), BOTECTOR (1 kg/ha), TEAGRO (0,37 kg/ha) ali POLYVERSUM (0,25 kg/ha). Za zmanjševanje okužb imajo vpliv tudi KARBICURE (5 kg/ha), OROCID PLUS (6,4 l/ha) in PREV-GOLD (6,4 l/ha). Vseh osem je primernih za ekološko pridelavo.

V primeru neurja s točo dajemo prednost pripravkom na osnovi aktivne snovi folpet (follow, folpan, pergado F, emendo F, folpan gold, ...). Svetujemo, da liste v bližini grozdov odstranite postopno. S tem omogočite večjo zračnost, a jih hkrati ne izpostavite sončnim ožigom.

Za preprečevanje poškodb, ki jih na jagodah povzročijo gosenice 2. rodu grozdnih sukačev, svetujemo uporabo pripravkov na osnovi aktivne snovi Bacillus thuringiensis: DELFIN WG (1 kg/ha), LEPINOX PLUS (1 kg/ha), AGREE (0,75 kg/ha), oz. CORAGEN (150 ml/ha), AFFIRM (1,5 kg/ga), ...

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelar nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 14.07.2021 14:11

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

79. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 14.07.2021 14:15 - Zaključeno

Jablana in hruška dosežeta približno 60 do 70 % končne velikosti plodov (76 – 77 po lestvici BBCH).

Svetujemo periodično obnavljanje zaščitne fungicidne obloge za varstvo pred jablanovim škrlupom. Razmik med tretiranjema je do 14 dni, razen ob nevihtah z intenzivnimi nalivi. Priporočamo: MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha), SCAB 480 SC (3,13 l/ha), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha), MERPLUS (2 l/ha), DELAN PRO (2,5 l/ha), DELAN 700 WG (0,75 kg/ha), ALCOBAN (0,75 kg/ha), SYLLIT 400 SC (1,9 l/ha), oz. SYLLIT 544 SC (1,4 l/ha), AVTAR 75 NT (2 kg/ha), DITHANE DG NEOTEC (2 kg/ha), DITHANE M-45 (2 kg/ha), MANFIL PLUS 75 WG (2 kg/ha), MANFIL 75 WG (2 kg/ha), MANKOZ 75 WG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 (2 kg/ha), PENNCOZEB 75 DG (2,5 kg/ha), POLYRAM DF (2 kg/ha).

V primeru neurja s točo svetujemo varstvo s pripravki na osnovi aktivne snovi kaptan (merpan, merplus, orthocide, scab).

V ekoloških nasadih posvečajte pozornost na varstvo pred listnimi pegavostmi. Uporabite pripravke na osnovi kislih glin in žvepla. Svetujemo sredstvo za krepitev rastlin MYCO-SIN (12-15 kg/ha) kateremu potencirate delovanje z dodajanjem ŽVEPLOVIH PRIPRAVKOV (4-8 kg/ha). Za zagotavljanje zdravega listja jih izmenjujete z VITISAN (2,5 kg/ha na meter višine krošnje; omejuje se razvoj mušje pegavosti, sajavosti plodov, škrlupa in pepelastih plesni).

Preraznožitve rdeče sadne in navadne, koprivine pršice nadzorujete z VERTIMEC PRO (1,125 l/ha; deluje tudi na jablanovo bolšico in jablanovo rjasto pršico), oziroma KANEMITE SC, KOROMITE ali MILBEKNOCK (vsi trije 0,625 l/ha na 1 m višine krošnje pri največji porabi vode 500 l/ha na 1 m višine krošnje). V nasadih, kjer poškodbe na plodovih pogosto povzročajo druge vrste zavijačev ali koruzna vešča, lahko uporabite sredstva na osnovi Bacillus thuringiensis: LEPINOX PLUS (1 kg/ha), AGREE WG (1 kg/ha) ali DELFIN WG (0,75 kg/ha).

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrašč. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 14.07.2021 14:15

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

80. VARSTVO PARADIŽNIKA - 20.07.2021 10:21 - Zaključeno

Na pridelovalnih površinah, kjer ste v preteklih letih beležili poškodbe na pridelku od gosenic paradižnikovega molja, priporočamo opazovanje in po potrebi uporabo: AFFIRM (1,5 kg/ha; karenca 3 dni), AGREE WG (0,5 – 1 kg/ha, karenca ni potrebna), CORAGEN (175 ml/ha, karenca 3 dni), DELFIN WG (0,75 kg/ha, karenca ni potrebna), LEPINOX PLUS (1 kg/ha, karenca ni potrebna), STEWARD (125 g/ha, karenca 3 dni), STEWARD OPZ (125 g/ha, karenca 10 dni).

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. V primeru uporabe insekticidnih sredstev bodite še posebno pozorni na varovanje čebel in ostalih opravevalcev.

Datum objave obvestila: 20.07.2021 10:21

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

81. OBVESTILO ZA VARSTVO KUMAR - 20.07.2021 14:13 - Zaključeno

Vremenske razmere omogočajo razvoj kumarne plesni. Za preprečevanje širjena lahko uporabite enega od pripravkov navedenih v spodnji preglednici:

Pripravek	Odmerek	Karenca (dni)
ALIETTE FLASH	4 kg/ha	3
CHAMPION 50 WG	2 kg/ha	3
CHAMP FORMULA 2 FLO	2,8 l/ha	3
CUPRABLAU Z 35 WG	1,5 kg/ha	3
CUPRABLAU Z 35 WP	1,5 kg/ha	3
CUPROXAT	5,3 l/ha	3
ORTIVA	1 l/ha	3
POLYVERSUM	0,1 kg/ha	1
ENERVIN	1,5 kg/ha	7
RANMAN TOP	0,5 l/ha	3
TANOS 50 WG	0,23 kg/ha	3
MIRADOR 250 SC	1 l/ha	3
UNIVERZALNI FUNGICID	0,1 kg/ha	1
ZAFTRA AZT 250 SC	1 l/ha	3

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. V primeru uporabe insekticidnih sredstev bodite še posebno pozorni na varovanje čebel in ostalih opravevalcev.

Datum objave obvestila: 20.07.2021 14:13

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

82. OBVESTILO ZA VARSTVO KAPUSNIC - 21.07.2021 12:28 - Zaključeno

Na pridelovalnih površinah, kjer je bilo pozno zelje ravno posajeno, v zadnjih dneh ugotavljamo povečan pojav metuljčkov kapusovega molja, kapusovega in repnega belina, ter kapusovega bolhača. V primeru, da jih tudi sami opazite na svojem posevku, priporočamo uporabo enega izmed naslednjih pripravkov:

AFFIRM (v odmerku 1,5 kg/ha, uporaba na prostem na zelju, brokoliju in cvetači, za zatiranje gosenic).

KARATE ZEON 5 CS (v odmerku 0,2 l/ha, uporaba na zelju, brstičnem ohrovtu, za zatiranje kapusovega belina, drugih grizočih in sesajočih žuželk).

MIMIC (v odmerku 0,3-0,4 l/ha uporaba na kapusnicah, za zatiranje kapusovega belina in kapusovega molja).

STEWART (v odmerku 85 g/ha, uporaba na zelju, cvetači, brstičnem ohrovtu, rdečem zelju in brokoliju, za zatiranje kapusovega belina, repnega belina in kapusovega molja).

STEWART OPZ (v odmerku 85 g/ha uporaba na brstičnem ohrovtu, brokoliju, za zatiranje kapusovega belina, repnega belina in kapusovega molja).

LEPINOX PLUS (v odmerku 1 kg/ha, uporaba na brokoli, ohrovt, glavnoto zelje, kitajski kapusi, brstični ohrovt, za zatiranje kapusovega molja).

DELFIN WG (v odmerku 0,5 kg/ha, uporaba na kapusnicah, za zatiranje gosenic škodljivih metuljev).

NEEMAZAL - T/S (v odmerku 3,0 l/ha, uporaba na zelju, ohrovtu in brstičnem ohrovtu na prostem, za zatiranje grizočih žuželk).

DECIS 100 EC (v odmerku 75 ml/ha, za zatiranje kapusovega belina ali kapusovega molja, v odmerku 63 ml/ha za zatiranje kapusovih bolhačev na zelju, cvetači, brstičnem ohrovtu).

CORAGEN (v odmerku 125 ml/ha, v cvetači, brokoliju, glavnotem zelju in ohrovtu, za zatiranje kapusovega molja, repnega belina in kapusovega belina).

AGREE (v odmerku 1 kg/ha, na kapusnicah, za zatiranje gosenic škodljivih metuljev).

Datum objave obvestila: 21.07.2021 12:28

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: PETERLIN Andreja

Pripravila: Peterlin Andreja

83. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 23.07.2021 08:11 - Zaključeno

Jablana in hruška dosemeta približno 75 do 85 % (hruška) končne velikosti plodov (75 – 85 po lestvici BBCH).

Svetujemo periodično obnavljanje zaščitne fungicidne obloge za varstvo pred jablanovim škrlupom. Razmik med tretiranjimi je do 14 dni, razen ob nevihtah z intenzivnimi nalivi. Priporočamo: MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha; karenc 28 dni), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha; karenc 21 dni), SCAB 480 SC (3,13 l/ha; karenc 21 dni), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha; karenc 28 dni), MERPLUS (2 l/ha). Pri zgodnjih sortah pridejo v poštev tudi pripravki, ki delujejo tudi na skladiščne bolezni: ZATO 50 WG (100-150 g/ha; 21 dni karenc), ZATO PLUS (1,9 kg/ha; karenc 35 dni)...

Prerazmnožitve rdeče sadne in navadne, koprivine pršice nadzorujte z VERTIMEC PRO (1,125 l/ha; deluje tudi na jablanovo bolšico in jablanovo rjasto pršico; karenc 7 dni), oziroma KANEMITE SC, KOROMITE ali MILBEKNOCK (vsi trije 0,625 l/ha na 1 m višine krošnje pri največji porabi vode 500 l/ha na 1 m višine krošnje; karenc 14 dni). Proti drugemu rodu jabolčne zavijača pridejo v poštev pripravki: AFFIRM (največ 4 kg/ha; 7 dni karenc), AFIRM OPTI (2 kg/ha; 7 dni karenc), CORAGEN (0,27 l/ha; 14 dni karenc), DELEGATE 250 WG (0,3 kg/ha; 7 dni karenc), EXIREL (0,9 l/ha; 7 dni karenc), LASER PLUS (0,3 l/ha; 7 dni karenc; primeren tudi za ekološko pridelavo)...

Priporočamo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrašč. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 23.07.2021 08:11

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

84. VARSTVO VINSKE TRTE - 23.07.2021 08:13 - Zaključeno

V vinogradih se večina grozdih jagod med seboj šteje za stika. (79 po lestvici BBCH).

Nevarnost okužb z oidiem vinskih trte je v trenutnih vremenskih razmerah izredno velika. Najbolj so izpostavljene lege na območju Črnomlja, Semeča ter na Bizeljskem. Varstvo vinogradov je proti tej bolezni potrebno izvajati na 8 dni. V primeru, da okužb kljub periodičnemu varstvu ne morete obvladati, predlagamo dve zaporedni tretiranjima na 3 – 4 dni, s katerim prekinete razvojni krog glive. V poštev pridejo sredstva: DYNALI (0,65 l/ha), NATIVO (0,16 kg/ha), KARATHANE GOLD 350 EC (0,5 – 0,6 l/ha), LUNA EXPERIENCE (0,5 l/ha), LUNA MAX (1 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), KUSABI 300 SC (0,3 l/ha), MISHA 20 EW (0,23 l/ha), CUSTODIA (0,7 l/ha), PROSPER CS 300 (1 l/ha), BALTAZAR (0,4 l/ha), ORIUS 25 EW (0,4 l/ha), TALENDO EXSTRA (0,2 – 0,4 l/ha), TALENDO (0,25 l/ha), UNICORN DF (2,2 kg/ha), MYSTIC 250 EC (0,4 l/ha), COLLIS (0,4 l/ha), SPIROX D (0,5 l/ha), SERCADIS (0,15 l/ha).... Uporabite lahko tudi pripravke na osnovi žvepla, VITISAN (12 kg/ha) ter KARBICURE (5 kg/ha) ali AQ-10 (35 g/ha), ki so primerni za ekološko pridelavo.

Proti peronospori vinskih trte pridejo v poštev: REBOOT (0,4 kg/ha), AMPEXIO (0,5 kg/ha), DAIMYO F (2,5 l/ha), EMENDO F (1,5 kg/ha), MILDICUT (4 l/ha), PERGADO D (1,4 l/ha), PERGADO F (3 kg/ha), PERGADO C (4 – 5 kg/ha), PERGADO MZ (2,5 kg/ha), PERGADO SC (0,6 l/ha), SANVINO (1,5 kg/ha), ORONDIS (0,6 l/ha), ZORVEC ZELAVIN (0,6 l/ha).... Na legah, kjer aktivnih okužb nimate prisotnih, lahko tretirate vinograde s pripravki kot so: AVTAR 75 NT, DITHANE DG Neotec, DITHANE M-45, MANFIL 75 WG, MANFIL 80 WP, MANFIL PLUS 75 WG, MANKOZ 75 WG, PENNCOZEB 75 DG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 v odmerku 2 kg/ha, POLYRAM DF (v 0,24 % konc., največji dovoljeni odmerek je 2,4 kg/ha).... Tam je razmik med tretiranjima lahko daljši, prilagojen količini in intenzivnosti padavin. Pri sortah, kjer se jagode še niso strnile skupaj, lahko za preventivno varstvo pred sivo plesnijo v predelu grozdja nanesete: CANTUS (1,2 kg/ha), MYTHOS (2,5 l/ha), PROLECTUS (1,2 kg/ha), PYRUS 400 SC (2 l/ha), SCALA (2 l/ha), ZENBY (1,5 l/ha), SWITCH 62,5 WG (1 kg/ha), TELDOR SC 500 (1,5 l/ha). V poštev pridejo tudi sredstva z antagonističnim delovanjem: AMYLO - X (1,5 – 2,5 kg/ha), SERENADE ASO (4 l/ha), BOTECTOR (1 kg/ha), TEAGRO (0,37 kg/ha) ali POLYVERSUM (0,25 kg/ha). Za zmanjševanje okužb imajo vpliv tudi KARBICURE (5 kg/ha), OROCID PLUS (6,4 l/ha) in PREV-GOLD (6,4 l/ha). Vseh osem je primernih za ekološko pridelavo.

V primeru neurja s točo dajemo prednost pripravkom na osnovi aktivne snovi folpet (follow, folpan, pergado F, emendo F, emendo F, folpan gold, ...).

Za preprečevanje poškodb, ki jih na jagodah povzročijo gosence 2. rodu grozdnihih sukačev, svetujemo uporabo pripravkov na osnovi aktivne snovi Bacillus thuringiensis: DELFIN WG (1 kg/ha), LEPINOX PLUS (1 kg/ha), AGREE (0,75 kg/ha), oz. CORAGEN (150 ml/ha), AFFIRM (1,5 kg/ga), LASER PLUS (0,2 l/ha)....

Drugo tretiranje proti amerškemu škrtatku, prenašalcu zlate trsne rumenice:

V vinorodni deželni Posavje je večina ameriških škrtatkov preobraženih v odrasle osebe. Njihovo prisotnost v vinogradih ugotovljate z obešanjem rumenih lepljivih plošč (najmanj 4 do 5 plošč na ha, menjava na 14 dni). V vinogradih drugo tretiranje proti amerškemu škrtatku opravite, če ste prvič uporabili Decis 2,5 EC ali Exirel in se pri spremljanju prisotnosti na rumene lepljive plošče ulovijo 4 ali več škrtatkov na teden. V poštev za drugo tretiranje pride SIVANTO PRIME (0,5 l/ha, le 1× v rastni dobi), če ga niste uporabili že za prvo, ali EXIREL (največ 0,9 l/ha). V ekološki pridelavi 7 do 15 dni po prvem tretiranju ponovite s FLORA VERDE ali BIOTIP FLORAL (v odmerku 1,6 l/ha). Po 7 do 15 dneh po drugem, sledi še tretje tretiranje. V brajnah in ohišnicah se isto lahko uporabi FLORA VERDE ali BIOTIP FLORAL.

V matičnih vinogradih, matičnjakih in trsnicah sta obvezni 2 do 3 tretiranj:

V matičnih vinogradih se lahko za drugo tretiranje uporabi SIVANTO PRIME (če ga niste že za prvo), MOVENTO SC 100 (0,7 l/ha; le 2× v rastni dobi) ali DECIS 2,5 EC (0,5 l/ha; zatira tudi grozdne sukače; uporaba le do debeline jagod velikosti graha). Za tretje tretiranje proti odraslim škrtatkom v prvi dekadji avgusta uporabite SIVANTO PRIME (le 1× v rastni dobi!), MOVENTO SC 100 ali DECIS 2,5 EC (uporaba le do debeline jagod velikosti graha). To tretiranje opravite, če na rumenih lepljivih ploščah ulovite 4 ali več škrtatkov. V matičnjakih opravite drugo tretiranje 2 do 3 tedne po prvem. Uporabite lahko MOSPILAN 20 SG (le 1× v rastni dobi), SIVANTO PRIME (le 1× v rastni dobi), MOVENTO SC 100, DECIS 2,5 EC (uporaba le do debeline jagod velikosti graha). Tretje tretiranje opravite 2 tedna po drugem, če na rumene lepljive plošče ulovite 4 ali več škrtatkov. V trsnicah opravite drugo tretiranje 3 tedne po prvem. Uporabite lahko MOSPILAN 20 SG (le 1× v rastni dobi), SIVANTO PRIME (le 1× v rastni dobi), MOVENTO SC 100, DECIS 2,5 EC (uporaba le do debeline jagod velikosti graha). Tretje tretiranje opravite 2 tedna po drugem, če na rumene lepljive plošče ulovite 4 ali več škrtatkov.

Opozorilo: vsa sredstva za zatiranje ameriškega škrtatka so strupena za čebele! Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelam nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 23.07.2021 08:13

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: RODIČ Karmen

Uredila: Karmen Rodič

85. VARSTVO VINSKE TRTE - 28.07.2021 23:33 - Zaključeno

V vinogradih se večina grozdih jagod med seboj šteje za stika in prehaja v zorenje. (79 – 81 po lestvici BBCH).

Okužb z oidiem vinskih trte v letošnji rastni dobi ni za zapostavljati. Varstvo vinogradov je proti tej bolezni potrebno izvajati na 8 dni. V primeru, da okužb kljub periodičnemu varstvu ne morete obvladati, predlagamo dve zaporedni tretiranjima na 3 – 4 dni, s katerim prekinete razvojni krog glive. V poštev pridejo sredstva: DYNALI (0,65 l/ha), NATIVO (0,16 kg/ha), KARATHANE GOLD 350 EC (0,5 – 0,6 l/ha), LUNA EXPERIENCE (0,5 l/ha), LUNA MAX (1 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), KUSABI 300 SC (0,3 l/ha), MISHA 20 EW (0,23 l/ha), CUSTODIA (0,7 l/ha), PROSPER CS 300 (1 l/ha), BALTAZAR (0,4 l/ha), ORIUS 25 EW (0,4 l/ha), TALENDO EXSTRA (0,2 – 0,4 l/ha), TALENDO (0,25 l/ha), UNICORN DF (2,2 kg/ha), MYSTIC 250 EC (0,4 l/ha), COLLIS (0,4 l/ha), SPIROX D (0,5 l/ha), SERCADIS (0,15 l/ha).... Uporabite lahko tudi pripravke na osnovi žvepla, VITISAN (12 kg/ha) ter KARBICURE (5 kg/ha) ali AQ-10 (35 g/ha), ki so primerni za ekološko pridelavo. Proti peronospori vinskih trte pridejo v poštev: REBOOT (0,4 kg/ha), AMPEXIO (0,5 kg/ha), DAIMYO F (2,5 l/ha), EMENDO F (1,5 kg/ha), MILDICUT (4 l/ha), PERGADO D (1,4 l/ha), PERGADO F (3 kg/ha), PERGADO C (4 – 5 kg/ha), PERGADO MZ (2,5 kg/ha), PERGADO SC (0,6 l/ha), SANVINO (1,5 kg/ha), ORONDIS (0,6 l/ha), ZORVEC ZELAVIN (0,6 l/ha).... Na legah, kjer aktivnih okužb nimate prisotnih, lahko tretirate vinograde s pripravki kot so: AVTAR 75 NT, DITHANE DG Neotec, DITHANE M-45, MANFIL 75 WG, MANFIL 80 WP, MANFIL PLUS 75 WG, MANKOZ 75 WG, PENNCOZEB 75 DG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 v odmerku 2 kg/ha, POLYRAM DF (v 0,24 % konc., največji dovoljeni odmerek je 2,4 kg/ha).... V primeru bujnejše rasti lahko uporabite tudi pripravke na osnovi bakra: CUPRABLAU Z 35 WG (3 kg/ha), CUPRABLAU Z 35 WP (3 kg/ha), CUPRABLAU Z 50 WP (2 kg/ha), BADGE WG (2,5 kg/ha) (do obarvanja jagod), CUROXAT (5,3 l/ha; le do začetka zorenja), KOCIDE 2000 (2 kg/ha), NORDODOX 75 WG (1,6 kg/ha; le do začetka zorenja). Pri nanosu sredstev proti peronospori je razmik med tretiranjima lahko daljši, prilagojen količini in intenzivnosti padavin.

V primeru neurja s točo dajemo prednost sredstvom na osnovi aktivne snovi folpet (follow, folpan, pergado F, emendo F, ...) in bakrovim pripravkom.

Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelam nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 28.07.2021 23:33

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

86. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 28.07.2021 23:35 - Zaključeno

Jablana in hruška dosemeta približno 75 do 85 % (hruška) končne velikosti plodov (75 – 85 po lestvici BBCH).

Svetujemo periodično obnavljanje zaščitne fungicidne obloge za varstvo pred jablanovim škrlupom. Razmik med tretiranjimi je do 14 dni, razen ob nevihtah z intenzivnimi nalivi. Uporabite: MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha; karenc 28 dni), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha; karenc 21 dni), SCAB 480 SC (3,13 l/ha; karenc 21 dni), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha; karenc 28 dni), MERPLUS (2 l/ha). Pri zgodnjih sortah pridejo v poštev tudi pripravki, ki delujejo tudi na skladiščne bolezni: ZATO 50 WG (100-150 g/ha; 21 dni karenc), ZATO PLUS (1,9 kg/ha; karenc 35 dni)...

Prerazmnožitve rdeče sadne in navadne, koprivine pršice nadzorujte z VERTIMEC PRO (1,125 l/ha; deluje tudi na jablanovo bolšico in jablanovo rjasto pršico; karenc 7 dni), oziroma KANEMITE SC, KOROMITE ali MILBEKNOCK (vsi trije 0,625 l/ha na 1 m višine krošnje pri največji porabi vode 500 l/ha na 1 m višine krošnje; karenc 14 dni). Proti drugemu rodu jabolčne zavijača pridejo v poštev pripravki: AFFIRM (največ 4 kg/ha; 7 dni karenc), AFIRM OPTI (2 kg/ha; 7 dni karenc), LASER PLUS (0,3 l/ha; 7 dni karenc; primeren tudi za ekološko pridelavo), MADEX MAX (50 ml/ha na 1 m višine krošnje; tudi za ekološko pridelavo), CARPOVIRUSINE (1 l/ha; tudi za ekološko pridelavo), DELEGATE 250 WG (0,3 kg/ha; 7 dni karenc), EXIREL (0,9 l/ha; 7 dni karenc),....

Svetujemo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrašč. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.

Datum objave obvestila: 28.07.2021 23:35

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

87. VARSTVO VINSKE TRTE - 03.08.2021 10:30 - Zaključeno

V vinogradih grozdje prehaja v zorenje. (81 po lestvici BBCH).
 Pri zadnjih tretiranjih lahko za omejevanje okužb z ojidjem vinske trte uporabite: DYNALI (0,65 l/ha), NATIVO (0,16 kg/ha), KARATHANE GOLD 350 EC (0,5 – 0,6 l/ha), LUNA EXPERIENCE (0,5 l/ha), LUNA MAX (1 l/ha), MAVITA 250 EC (0,2 l/ha), KUSABI 300 SC (0,3 l/ha), MISHA 20 EW (0,23 l/ha), CUSTODIA (0,7 l/ha), PROSPER CS 300 (1 l/ha), BALTAZAR (0,4 l/ha), ORIUS 25 EW (0,4 l/ha), TALENDO EXSTRA (0,2 – 0,4 l/ha), TALENDO (0,25 l/ha), UNICORN DF (2,2 kg/ha), MYSTIC 250 EC (0,4 l/ha), COLLIS (0,4 l/ha), SPIROX D (0,5 l/ha), SERCADIS (0,15 l/ha),... Svetujemo tudi PRIPRAVKE NA OSNOVI ŽVEPLA, VITISAN (12 kg/ha) ter KARBICURE (5 kg/ha) ali AQ-10 (35 g/ha), ki so primerni za ekološko pridelavo. Proti peronospori vinske trte pridejo v poštev: REBOOT (0,4 kg/ha), AMPEXIO (0,5 kg/ha), DAIMYO F (2,5 l/ha), EMENDO F (1,5 kg/ha), MILDICUT (4 l/ha), PERGADO D (1,4 l/ha), PERGADO F (3 kg/ha), PERGADO C (4 – 5 kg/ha), PERGADO MZ (2,5 kg/ha), PERGADO SC (0,6 l/ha), SANVINO (1,5 kg/ha), ORONDIS (0,6 l/ha), ZORVEC ZELAVIN (0,6 l/ha),... Na legah, kjer aktivnih okužb nimate prisotnih, lahko tretirate vinograde s pripravki kot so: AVTAR 75 NT, DITHANE DG Neotec, DITHANE M-45, MANFIL 75 WG, MANFIL 80 WP, MANFIL PLUS 75 WG, MANKOZ 75 WG, PENNCOZEB 75 DG (2 kg/ha), PINOZEB M-45 v odmerku 2 kg/ha, POLYRAM DF (v 0,24 % konc., največji dovoljeni odmerek je 2,4 kg/ha),... Uporabite lahko tudi pripravke na osnovi bakra: CUPRABLAU Z 35 WG (3 kg/ha), CUPRABLAU Z 35 WP (3 kg/ha), CUPRABLAU Z 50 WP (2 kg/ha), BADGE WG (2,5 kg/ha; do obarvanja jagod), CUROXAT (5,3 l/ha; le do začetka zorenja), KOCIDE 2000 (2 kg/ha), NORDODOX 75 WG (1,6 kg/ha; le do začetka zorenja). Pri nanosu sredstev proti peronospori je razmik med tretiranjih lahko daljši, prilagaten količini in intenzivnosti padavin.
 V primeru neurja s točo prednostno zaščitite trse s sredstvi, ki vsebujejo baker ali na osnovi aktivne snovi folpet (follow, folpan, pergado F, emendo F...).
 Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelar nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.
 Datum objave obvestila: 03.08.2021 10:30
 Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
 Objavil/a: BAJEC Domen
 Pripravil: Domen Bajec

88. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 03.08.2021 10:33 - Zaključeno

Jablana dosega večinoma 85 % končne velikosti plodov (85 po lestvici BBCH).
 Svetujemo periodično obnavljanje zaščitne fungicidne obloge za varstvo pred jablanovim škrlupom. Razmik med tretiranjih je 10 do 14 dni, razen ob nevihtah z intenzivnimi nalivi. Uporabite: MERPAN 80 WDG (1,88 kg/ha; karencna 28 dni), SCAB 80 WG (1,9 kg/ha; karencna 21 dni), SCAB 480 SC (3,13 l/ha; karencna 21 dni), ORTHOCIDE 80 WG (2 kg/ha; karencna 28 dni), MERPLUS (2 l/ha). Pri zgodnjih sortah pridejo v poštev tudi pripravki, ki delujejo še na skladiščne bolezni: ZATO 50 WG (100-150 g/ha; 21 dni karencna), ZATO PLUS (1,9 kg/ha; karencna 35 dni), LUNA CARE (3 kg/ha; 28 dni karencna),... Krajšo karencno imajo predvsem proti povzročiteljem skladiščnih bolezni predvideni BELLIS (0,8 kg/ha; 7 dni), GEOXE (0,45 kg/ha; 3 dni), SWITCH 62,5 WG (1 kg/ha; 3 dni) ali POMAX (1,6 l/ha; 5 dni karencna). Smiselna je tudi raba pripravka VITISAN (7,5 kg/ha; 1 dan; za nekatere sorte je lahko fitotoksičen), ki ima poleg jablanovega škrlupa delovanje še na mušjo pegavost in pepelaste plesni in ga lahko uporabite tudi v ekološki pridelavi.
 Visoke temperature in zračna vlaga ugodno vplivajo na prereznoživitve rdeče sadne in navadne, koprivine pršice. Nadzorujte jih z VERTIMEC PRO (1,125 l/ha; deluje tudi na jablanovo bolšico in jablanovo rjasto pršico; karencna 7 dni), oziroma KANEMITE SC, KOROMITE ali MILBEKNOCK (vsi trije 0,625 l/ha na 1 m višine krošnje pri največji porabi vode 500 l/ha na 1 m višine krošnje; karencna 14 dni). Za zatiranje krvave in drugih listnih uši pride v poštev PIRIMOR 50 WG (0,75 kg/ha; karencna 14 dni). Proti drugemu rodu jabolčnega zavijača priporočamo: AFFIRM (največ 4 kg/ha; 7 dni karencna), AFIRM OPTI (2 kg/ha; 7 dni karencna), LASER PLUS (0,3 l/ha; 7 dni karencna; primeren tudi za ekološko pridelavo), MADEX MAX (50 ml/ha na 1 m višine krošnje; tudi za ekološko pridelavo), CARPOVIRUSINE (1 l/ha; tudi za ekološko pridelavo), DELEGATE 250 WG (0,3 kg/ha; 7 dni karencna), EXIREL (0,9 l/ha; 7 dni karencna),...
 Svetujemo, da nanos opravite v večernem času, ko je bolj mirno ozračje in ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo sredstev nevarnih za čebele obvezno poskrbite tudi za odstranitev cvetoče podrasti. Pri tem pazljivo preberite navodila in upoštevajte vse ukrepe za varovanje okolja.
 Datum objave obvestila: 03.08.2021 10:33
 Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
 Objavil/a: BAJEC Domen
 Pripravil: Domen Bajec

89. VARSTVO VINSKE TRTE - 26.08.2021 13:34 - Zaključeno

V vinogradih poteka dozorevanje (85 – 87 po lestvici BBCH).
 V zaključnih dneh dozorevanja grozdja je z nastopom jesenskega in manj stanovitnega vremena smiselno poskrbeti za varstvo pred sivo plesnijo. Svetujemo uporabo fungicidov s krajšo varnostno dobo kot so: TELDOR SC 500 (1,5 l/ha; 14 dni), PROLECTUS (1,2 kg/ha; 14 dni), SWITCH 62,5 WG (1 kg/ha; 21 dni), ZENBY (1,5 l/ha; 21 dni), SCALA (2 l/ha; 21 dni). V poštev pridejo tudi sredstva z antagonističnim delovanjem: AMYLO - X (1,5 – 2,5 kg/ha; karencna ni potrebna), SERENADE ASO (4 l/ha; karencna ni potrebna), BOTECTOR (1 kg/ha; 1 dan), TEAGRO (0,37 kg/ha; 1 dan) ali POLYVERSUM (0,25 kg/ha; 1 dan). Za zmanjševanje okužb imajo vpliv: KARBICURE (5 kg/ha; 1 dan), OROCIDO PLUS (6,4 l/ha; 1 dan) in PREV-GOLD (6,4 l/ha; 1 dan). Vseh osem je primernih za ekološko pridelavo.
 Nanos opravite v mirnem vremenu, v večernem času, ko ni možnosti vpliva na čebele. Pred uporabo čebelar nevarnih pripravkov odstranite cvetočo podrast in poskrbite vse za njihovo zaščito. Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.
 Datum objave obvestila: 26.08.2021 13:34
 Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
 Objavil/a: BAJEC Domen
 Pripravil: Domen Bajec

90. OBVESTILO ZA VARSTVO RADIČA - 21.09.2021 11:27 - Zaključeno

Sedanaj vremenske razmere lahko povzročijo razvoj nekaterih bolezni na radiču (gnilobe koreninskega vratu, siva plesen ..). Priporoča se zaščita posevkov pred začetkom okužbe. Možna je uporaba spodaj navedenih pripravkov:

PRIPRAVEK	DELUJE PROTI	UPORABA V	ODMEREK	KARENCA
ALLETTE FLASH	gnilobe koreninskega vratu	glavnatem radiču	5 kg/ha 0,375 kg/100 L	14 dni 21 dni pri tretiranju s pomakanjem korenin pred siljenjem radiča
MIRADOR 250 SC	solatni plesni, pepelasti plesni	listnatem radiču, radiču za siljenje, vitlof	1 L/ha	14 dni/21 dni (radič za siljenje, vitlof)
ORTIVA	solatni plesni, pepelasti plesni	listnatem radiču, radiču za siljenje, vitlof	1 L/ha	14 dni/21 dni (radič za siljenje, vitlof)
REVUS	solatna plesen	radiču	0,6 L/ha	7 dni
SERENADE ASO	siva plesen, bela gniloba	radiču	8 L/ha	ni potrebna
SERCADIS PLUS	bela gniloba	radiču	2 L/ha 1,2 L/ha (v rastlinjaku)	14 dni
SONATA	pepelovkam	radiču	5-10 L/ha	ni potrebna
SWITCH 62,5 WG	sela gniloba, siva plesen	radiču	0,6 kg/ha	7 dni
THIOVIT JET	pepelovkam	radiču, vitlof (manjše uporabe)	2-4 kg/ha	3 dni
VERTIPIN	pepelovkam	radiču, vitlof (manjše uporabe)	6 L/ha	3 dni
ZAFTRA AZT 250 SC	polatna plesen, pepelasta plesen	listnemu radiču, radiču za siljenje in vitlof	1 L/ha	14 dni/21 dni (radič za siljenje, vitlof)

Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.
 Datum objave obvestila: 21.09.2021 11:27
 Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
 Objavil/a: PETERLIN Andreja
 Pripravila: Peterlin Andreja

91. OBVESTILO ZA PRIDELOVALCE BRSTIČNEGA OHROVTA - 05.10.2021 10:10 - Zaključeno

Pri pregledu posevka brstičnega ohrovt, smo opazili prve osebkne mokaste kapusove uši. Če ste pri pregledu svojih posevkov ugotovili pojav uši, ter je presežen gospodarski prag škodljivih žuželk, lahko uporabite enega od pripravkov:
 CLOSER v odmerku 2 ml/100 m², karencna je 7 dni,
 NEEMAZAL - T/S v odmerku 3,0 l/ha, karencna je 3 dni,
 KARATE ZEON 5 CS v odmerku 0,15 l/ha, karencna 21 dni.
 Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.
 Datum objave obvestila: 05.10.2021 10:10
 Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
 Objavil/a: PETERLIN Andreja
 Pripravila: Peterlin Andreja

92. VARSTVO KOŠČIČARJEV - 25.10.2021 14:38 - Zaključeno

V jesenskem času so koščičarji izpostavljeni okužbam lesa z glivami, ki povzročata breskov rak in ožig breskove skorje. Še pred naravnim odpadanjem listja lahko za varstvo breskev, nektarin, češenj, višenj in sliv uporabite DELAN WG (0,75 kg/ha; uporaba predvidena na breskvah, nektarinah, slivah, marelicah, češnjah in višnjah; največ 2x v rastni dobi).
 Pri uporabi fitofarmaceutskih sredstev pazljivo preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja.
 Datum objave obvestila: 25.10.2021 14:38
 Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
 Objavil/a: BAJEC Domen
 Pripravil: Domen Bajec

93. VARSTVO KOŠČIČARJEV - 02.11.2021 12:07 - Zaključeno

V času, ko se začne jesensko odpadanje listja, priporočamo v nasadih breskev in nektarin zaključno tretiranje proti breskovi kodravosti s pripravki na osnovi bakra. S tem boste hkrati poskrbeli še za zaščito lesa pred drugimi glivičnimi in bakterijskim obolenji. Izbirate lahko med CUPRABLAU Z 35 WP (3 kg/ha) ali NORDOX 75 WG (2 kg/ha). Varstvo pred ostalimi povzročitelji boleznih koščičarjev (breskev, marelica, češnja, sliva), kot so listne luknjičavosti, monilinijska obolenja, listne pegavosti in ožigi, lahko opravite tudi s CUPRABLAU Z 35 WG (2 kg/ha), CUPRABLAU Z 35 WP (2 kg/ha), CHAMPION 50 WG (2-3 kg/ha; le za marelico, češnjo, višnjo in slivo) ali BADGE WG (3,5 kg/ha). Z dodajanjem UREE (20 kg/ha; 2 % raztopina) boste odpadanje in razgradnjo listja še pospešili. Nanos je priporočljivo opraviti z večjo količino vode.

Pri uporabi fitofarmacevtskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. Uporaba bakrovih pripravkov pri nizkih temperaturah lahko povzroči fitotoksičnost.

Datum objave obvestila: 02.11.2021 12:07

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec

94. VARSTVO JABLAN IN HRUŠK - 02.11.2021 12:11 - Zaključeno

Pridelovalcem jabolk in hrušk svetujemo, da z zaključevanjem rastnega obdobja v nasadih ob odpadanju listja poskrbite za preventivno varstvo ran, ki nastanejo zaradi defoliacije ali drugih poškodb na skorji. Za zmanjšanje možnosti okužb lesa z glivičnimi (jablanov rak, gniloba koreninskega vratu,...) in bakterijskimi obolenji (hrušev ožig) svetujemo ob začetku odpadanja listja nanos bakrovih pripravkov. Njihova uporaba bo znižala tudi infekcijski potencial jablanovega in hruševega šklupa. Izbirate lahko med pripravki: CUPRABLAU Z 35 WG (za zatiranje jablanovega šklupa 3 kg/ha, oz. gnilobe koreninskega vratu: tretiranje posamičnih okuženih dreves v odmerku 15 – 35 g na 100 l vode, ob porabi 0,1 do 0,15 l vode na drevo), CUPRABLAU Z 35 WP (3 kg/ha; proti jablanovemu šklupu) ali NORDOX 75 WG (1,6 kg/ha; le proti jablanovemu raku). Z dodajanjem UREE (20 kg/ha; 2 % raztopina) boste odpadanje in razgradnjo listja še pospešili.

Pri uporabi fitofarmacevtskih sredstev pozorno preberite navodila in upoštevajte ukrepe za varovanje okolja. Uporaba bakrovih pripravkov pri nizkih temperaturah lahko povzroči fitotoksičnost.

Datum objave obvestila: 02.11.2021 12:11

Obvestilo prognostičnega centra: Jugovzhodna Slovenija/Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Objavil/a: BAJEC Domen

Pripravil: Domen Bajec